

minici Amerphi
Barochi in Durach
prope Campiductu 1404

V. S. S.
563

<36626346520013

S

<36626346520013

Bayer. Staatsbibliothek

33

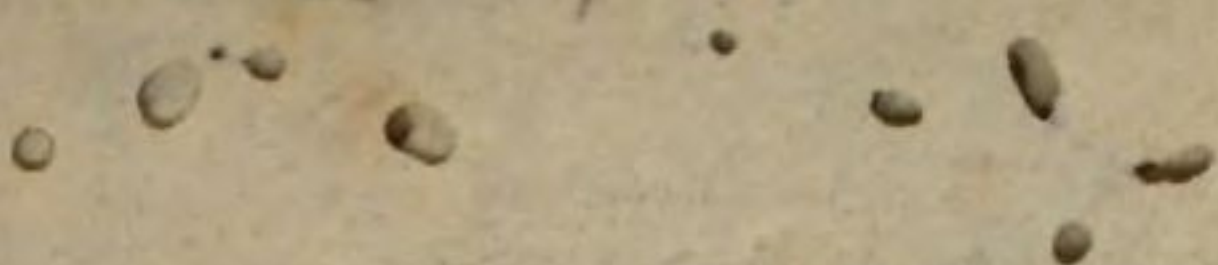
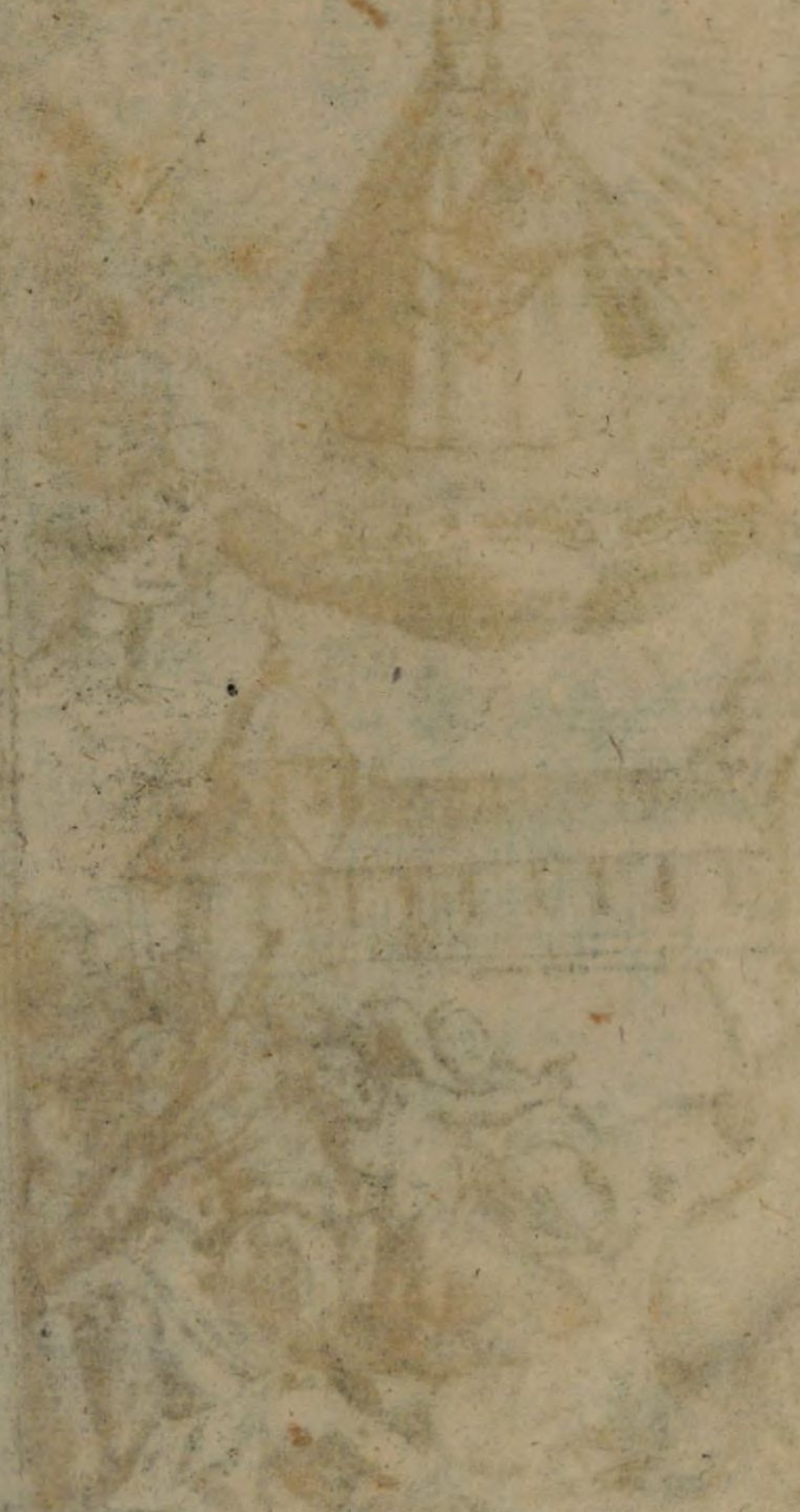
V. 11

1. 1. 1. 1. 1. 1.

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header, including the word "CONTO" and some illegible characters.

BENEDICTA
VIRGO CELLENSIS.

Dominici Hoc est Ammerlin

CONTINUATIO
GRATIARUM.

Barth. A vi Durach

DEIPARA
CELLENSI

anno IN STYRIA, *1704*.

Ab Anno 1666. Usq; ad Annum
Christi 1678. factarum.

Collecta à

R. P. GERARDO
PETSCHACHER,

Monasterij ad S. Lambertum, Ord. S.
Bened. Professo, & Pœnitentiaro
Cellensi.

Cui præmittitur

Synoptica rerum Cellensium, ab Origine usq;
ad hæc tempora, narratio.

Conscripta à

R. P. CHRISTOPHORO JAGER,
Ejusdem Monasterij Professo, & Priore.

Cum licentia Superiorum.

Græcij, apud Hæredes Widmanstadij. Anno 1678.

Bayrische
Staatsbibliothek
München

REGINÆ
COELORUM AUGUSTISSIMÆ.

DOMINÆ
GRATIIS ILLUSTRISSIMÆ.

M A T R I
IN CELLIS TER AD-
MIRABILI.

*Eritò ad fontem, undè
scaturiunt, flumina rever-
tuntur : & est quædam
aquarum velut ambitio,
ut tametsi è terræ caver-
nis nascantur in silentio, sine strepitu ta-
men non emoriantur in Oceano. Tu, Do-
mina, vena, tu fons es, è quo gratiæ pro-
fluxerunt, quas libellus iste complectitur ; &
quanquàm dona tua sparsim silentio dispen-
sas,*

*fas, attamen in flumen corrivata sine sono
laudis nequeunt in immensum Oceanum Tuæ
beneficentiæ redire. Tibi ergò plausus, Tibi
gratiæ debentur, quas affectu, quas ca-
lamo, & voce depromimus. Scimus equi-
dem Cellam tuam vinariam (& quid ni,
in quâ tot lachrymis madidos, tot ebrios spi-
ritu conspiciamus?) hæderâ nostri præconij
non indigere: sed nec crimini vertendum
arbitramur, si beneficia Tua, quæ quotidianis
experimentis passim hauriuntur in secreto,
gratus animus eructet in publico.*

*Accipe igitur, ô Mater, exiguum hoc
gratitudinis nostræ tributum; Cellam ve-
rò Tuam tot sæculorum ætate nondum effæ-
tam, sed ubertate gratiarum semper fecun-
diorem, filijs ad Tuæ pietatis sinum inde-
sinentèr accurrentibus auctiorem, famâ in
Peregrinis ob præsentiam minimè dimin-
tâ clariorem Tuo Præsidio serva.*

*Audi vota Principum, preces Optima-
tum suscipe, Plebis suspiria miserare. Pa-
triam tuere, hostes depelle, Pacem exora,
cunctisque Tibi hoc loco supplicantibus
Te propitiam indulge; Nos verò ingentis
hu-*

*hujus depositi , Cellensis , inquam, San-
ctuarij Tui Custodes è cœlesti Sede Tuâ, ô
Regina, protege, ô Domina, juva, ô Ma-
ter, fove. Ita vovemus Tuis pedibus ve-
nerabundè prostrati.*

Minimi Clientes.

**FRANCISCUS ABBAS
S. LAMBERTI, ET CON-
VENTUS.**

PRÆFATIO

AD LECTOREM.

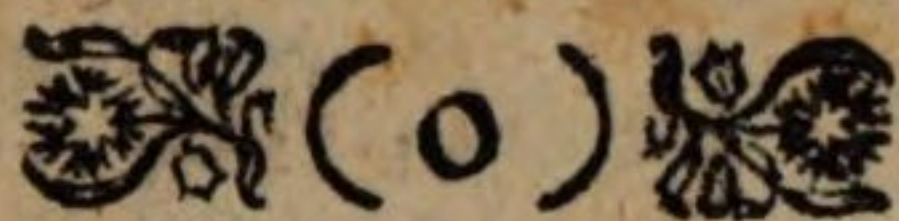
AMice Lector, non inimica tibi communicare videbor, dum Lunam, Sublunarium amicissimam Matrem mentis tuæ oculis obijcio, non illam, quæ menstruâ mutatione suam lucis inconstantiam prodit, & annuis eclypsibus obfuscat; sed eam, quæ in Cellensi Horizonte sine ullâ luminis sui diminutione & eclypsi constantèr fulget, semper eadem, tantaque præpollens gratiæ Majestate, ut magnum hoc luminare ipse quoq; Serenissimus Austriæ Sol, aliæquè terræ sidera lunato poplite salutare, & lumen inde mutuari soleant. Intelliges probè, me in aliam non intendere, nisi in eam, in

in quam ex omni orbis plagâ tot
Astronomi, quòt Mariophili colli-
mant, nempè in magnam DEI Ma-
trem, Cellis in Styriâ miraculosam,
cujus miri influxus, & gratiarum ful-
gor, non lynceis tantùm oculis, ve-
rùm etiam cæcutientibus patent. Tu-
bo optico minimè indigebis: nam
qualis & quanta sit, innumera ibidem
anathemata clarè demonstrant. Tu-
bâ potiùs hìc opus est, quâ dignissima
ejusdem fama, aliundè quidem in
omnem terram, jam dudum divulga-
ta, ulteriùs propagetur. Quapro-
pter novas iterum gratias ab anno vi-
delicet 1666. usq; ad annum 1678. per
eandem obtentas, eo ordine quo de
anno in annum Cellis manifestata, &
votorum debita pro ijs persoluta fue-
runt, non injussus prælo subjeci, è
plurimis tamen pauciores, ne libellus
in codicem excrelceret. Cùm enim
propalandum earum lumen sub mo-
dio latere prohiberetur, super typi
candelabrum jure ponendum erat,
ut palam omnibus luceret, & eximiam

Cellensis Lunæ Virtutem, mira operari non desinentem, tantò luculentius indicaret, ad quam si tuum, mi Lector, animi affectum trahi permiseris, salutis tuæ apprimè lapies. Cæterùm exegetim Rerum Cellensium, quam compendio præmittimus, vel ideo gratiorem tibi fore, arbitramur, quia exinde disces, quàm tuto calle in colendâ Cellensi Deipara gradiaris, cui vestigia sua tot, tantiquè Præcessores imprefferunt. Ergò Deo favente vade, fave, & vale.

AP-

APPROBATIO.

Cùm Continuatio Gratia-
rum à benedicta Virgine
Deipara Cellensi in Sty-
ria ab anno 1666. usq; ad an-
num 1678. factarum, accuratè
collecta à R. P. Gerardo Pet-
schacher, celeberrimi & exem-
pti Monasterij ad S. Lamber-
tum Sacri Ordinis S. Benedicti
Professo & Pœnitentiario Cel-
lensi, cum præmissa Synoptica
rerum Cellensium ab Origine
usque ad hæc tempora Narra-
tione, eruditè conscripta ab
Admodum Reverendo Patre
Christophoro Jâger, ejusdem
Mo-

Monasterij Professo, & Priore,
nihil Fidei, aut bonis moribus
contrarium contineat, quin
potius augendæ Pietati erga
Beatissimam Gratiarum Ma-
trem, ejusque cultui promo-
vendo multum deservire pos-
sit, dignissimam judico luce
publicâ, & facultatem conce-
do, ut pro Fidelium Solatio, &
emolumento typis mandetur.
Græcij Calendis Julij 1678.

HIERONYMUS MILSER,
è Soc. JESU, SS. Theol.
Doctor, Univers. Cancell,

SYNOPTICA RERUM CELLENSIUM,

A primâ Origine usq̃ ad hæc tempora, Narratio.

EPitomen rerum Cellensium in lucem daturum, liceat mihi præfari verbis Henrici Jolij, in *Celleidos sue* lib. 2. pag. 54. ita canentis.

*Incipiam, quantumq̃ meis conatibus ipsa
Virgo dabit, tantum meriti, laudisq̃ rependam.*

- - - - -

*Ast ego Divinæ testor sacra templa parentis,
Tot varios ubi magna solo dat Virgo favores,
Me fraudes vitare malas, me sancta referre
Plgnora, nec facili titulorum ludere fuco,
Aut turpes miscere dolos, astute maligno
Fallaces veris adhibere coloribus umbras.*

Cellensis igitur Virginis Deiparæ Ecclesiæ primordia, & progressus in hæc, quibus hoc tempore clarescit, incrementa sic Compendiô se habent:

Celebre hoc Sanctuarium Styria superior quidem habet, sed ab Austriâ, quâ Cetio monte clauditur, tam modico intervallo, non plus bis mille passibus, abest, ut non desint, qui tantâ propinquitate decepti illud Austriæ perperam accenseant. Ita præter alios sensisse videtur Petrus Canisius in præclaro opere *de Verbi DEI corruptelis*, tom. 2. lib. 5.

6. 27. Cimburgam enim Ernesti ferrei Principis Austriaci Conjugem, & Friderici tertij Imperatoris Matrem, ab eximia in Deiparam religione commendans: *Cimburga, inquit, Massovia Ducissa tam erat cultui Divino dedita, ut jejunijs, & orationibus maceraret corpus, & de more loca sancta Religiosissime inviseret, ideoq; sub mortem etiam Cellas Mariæ, ut Austriaci vocant, religionis ergo petivit.* Quanquam hujus erroris alia quoque causa reddi potest, nimirum affinitas nominis, quo in Austriâ Monasterium Ord. S. Bened. Mariæ Cella dictum, gaudet; ad cuius differentiam hæc nostra Ecclesia nunc magna Mariæ Cella vulgò nominari consuevit. Longius aberrat Antonius Spinellus S.I. *de B.V. ubi pag. 762. n. 70. de Templis Deiparæ dicatis agens scribit: In eadem Hungariâ erectum fuit templum S. Mariæ in Zell, auctore Bonfinio, ob auxilium à Deiparâ Hungaris contra Turcas impensum.*

Topographiam loci, undequaque longè asperimi exhibet Carolus Stengelius Abbas Anhusanus, in *Hodeporico Mariano Benedictino, tit. 7. n. 4.* Eruditissimus D. Petrus Lambecius, moderni Augustissimi Imperatoris Leopoldi I. Historiographus, & Bibliothecarius, in *Diario Cellensi segm. 26.* Guilielm. Gumpenperg, S. I. in *Atlante Meriano lib. 1. imag. 22. & alij.* Adeò ut parùm absit à miraculo, esse integras Urbes, Oppida, & Vicos, ne dicam privatas omnis conditionis, ætatis, ac sexûs personas, quæ nihil absterrente tantâ coeli terræq; inclementiâ, quotannis incredibili frequentia, sumptu non minùs, ac labore peringenti, eò confluant, adultiore verò Autumno, & hyeme per glaciem, & altissimas nives planè perreptent. Juvat in hanc rem audire Jolium Celleid. *par. 2. pag. 81.* Situm Vallis Cellensis graphicè, ac prorsus verè describentem, his verbis:

- - - Nemorum fruticantibus undiq̃ circum
Cincta Jugis, vasti feriunt hic sidera montes;
Hinc valide rupes, hinc vertice dura patenti
Saxa polo, scopuliq̃ ferâ cervice minantur.

- - - - -
Multa solo dominatur hyems, dat inanis acerbum,
Terra gelu, parit aura nives, redivivaq̃ semper
Æquora, fumanti quæ culmina nuda remittunt
Vertice, deciduos renovant in montibus imbres.
Sæpius at tristis dum laxat claustra carernæ,
Ventorumq̃ domos vastæ Rex arbiter arcis,
Ac nimirum faciles rapidis concedit habenas
Agminibus, per inane leves agit Æolus Euros.
Vix aquam dat campus humum - - -
Rara simul glomerata domus, neq̃ longa patefunt
Oppida, sed modicam passim casa rustica frontem
Erigit: hinc sparsi per devia rura coloni
Tecta locant, curant tetricis sub valibus arva,
Pendentesq̃ colunt medijs in montibus hortos.
Sic se Vallis habet. - - - - -

Hanc porrò Ecclesiam famâ longè, lateque ce-
lebratam suis quòque encomijs varij scriptores ex-
ornant. P. Guil. Gumpenberg, loco suprà cit:
o Austriacorum Archiducum, & Imperatorum, à pluri-
o bus jam sæculis Sacrarium, & ultimum in rebus affli-
o ctis asylum appellat. Enarratis deindè locis ejusq̃
o celebritatis exordijs subjungit: Credi non potest,
o quantum fiduciæ domus Austriaca in Virgine Cellensē
o baftenus posuerit, quanta, quàmq̃ grandia in tem-
o pore experta sit auxilia. Henricus Jolyus Nanceio-
Lotharingus Eminentissimi D. Archiepiscopi Trevi-
rensis Sacellanus, Laudes, & nonnulla Miracula
B. V. Cellensis duobus libris, quos Celleiden vocat,
Serenissimis Lotharingiæ Ducibus Ferdinando, &
Carolo, quibus notam, & frequenti obsequio sa-
luta-

lutatam hanc sacram Aedem testatur, inscriptis ludento, ac benè limato carmine Augustæ Trevirorum Anno 1655. elucubravit, ubi paucis hæc præfatur: *Divam hanc Cellensem, lector benevole, multis jam sæculis in Germania Celeberrimam, & à me sæpiùs invocatam, ac cominùs visam, scio frequentibus claruisse olim & clarere miraculis.* D. Petrus Lambecius in memorato *Diario segm. 29.* Marianam Styriæ Cellam *apertum Misericordiæ fontem* vocat. D. Christoph. Schleicher, Abbas Weichenstephanensis in Bavaria Decretorum Doctor, & S. Theologiæ Baccalaureus formatus, Cellensis Ecclesiæ quondam Rector, & Ecclesiastes, in Pœnitentiali Cellensi à se circa Annum 1480. composito, testatur; suo tempore *Ecclesiam famigeratissimam DEI Genitricis in Cella plerisq; alijs in Orbe terrarum ædibus sacris præminuisse, fuisse famosam multiplici prerogativa tum Remissionibus Indulgentiarum, tum signis, & prodigijs in miraculorum operatione.* Hic Christophorus ocularis testis, & Spectator adfuit stupendi illius miraculi, quo quidam in Rotam actus, & toto corpore confractus, ad tactum craterium Cellensium, membrorum integritatem extemplò recepit, quod Anno 1471. contigisse memorat D. Christophorus Andreas Fischer in Historia Cellensi, quam typis Viennensibus Anno 1604. publici Juris fecit, & Serenissimo Archiduci Austriæ Ferdinando dicavit, his, inter alia, verbis eundem compellans: *Sæpiùs religionis ergò ad B. V. in Cellas, celestium domicilium, boninumq; præsidium, te cum totâ tuâ familiâ serenissimâ recepisti, eamq; precibus exorasti, & muneribus, (nimirum lychno pensili argenteo miræ artis, & magnitudinis) exornasti, &c.* P. Gabriel Bucelinus, in Epistolâ nuncupatoriâ Menologij Benedictini, Cellensem Aedem vocat: *Singulare Gratiarum Promptuarium,*

• Cellam Germania universæ gratiosissimam, Cellam
 • verè Marianam, cui Italia, Hispania, & Orbis Christi-
 • anus universus meritò invidet. In ejusdem laudes
 idem Auctor excurret in Annalibus Bened. ad Annum
 Christi 1285. & rursus in German. sacræ par. 2.
 • lit. c. pag. 21 Cella Maria, inquit, Styria in
 • partibus Cænobium baud procul à finibus Austriæ in-
 • ferioris situm, incredibili penè Peregrinorum concursu
 • quotidie frequentatum, in quo reverà, tanquam Cella
 • Deiparæ propria, baud minora, quàm in Nazare-
 • tbana illa, seu Lauretana, Divina gratia ad invoc-
 • tionem Virginis Matris mirificè operatur. Georgius.
 Ulricus Chemnicensis in Themeliosi Abbatum S.
 Lamberti, Anno 1604. Salisburgi edita, pag. 41.
 • ad tempora Burchardi Abbatis scribit. Sub hoc
 • extrui ceptum Virg. Matris Templum famigeratum,
 • millesimus dum esset Annus, ducentessimus, octuagesi-
 • mus sextus, propter annuas adhuc miraculorum co-
 • ruscationes in maximâ celebritate, quod etiam dota-
 • runt Bernardus, & Ulricus Carentinorum Principes, rei
 • bujus testes Rotenbergeri Carintiae Nobiles, Prætorijq;
 • Præfecti in Carintiorum Ducum Aulâ. P. Georgius
 Gobat, S. I. in Alpbab. quadrupl. de Votis. Cellen-
 • sem Ecclesiam vocat: Augustum Sacellum, sæpiissimè,
 • pyssimè celebratum Augustissimâ præsentia Austriacè
 • sanguinis Imperatorum, Archiducumq;. Ejusdem
 honorificè meminerunt P. Laur. Chrysogonus S. I.
 in Mundo Mariano, to. 1. disc. 1. n. 137. & Disc. 18.
 n. 33. & n. 56. Qui Iconem Deiparæ Cellensis vo-
 • cat, miraculis mirisq; beneficijs in genus humanum
 clarissimam. P. Euseb. Nierenbergius S. I. in Tropb.
 Marianis, l. 3. c. 62. Justinus Miechovien, Ord.
 Præd. tom. 2. super Litan. Lauret. disc. 374. n. 63.
 P. Guiliel. Laimormani S. I. de Virt. Ferd. 2. c. 7.
 P. Nicol. Avanc. S. I. de Virt. Leopold. Guil. Archid.
 parte 1. c. 4. Abraham Bzovius Annal. Eccl. ad

Annum 1382, n. 6. & 10. Anton. Bonfin. rerum Un-
gar. dec. 2. lib. 10. de Ludov. I. Rege Ungariæ sic
scribens: Duas Aedículas regio sumptu constructas
• Magnæ Matri erexit, in Aquisgrano alteram, alteram
• in Cellis. Exemplo quoq; suo, multos ex Antistitibus,
• Optimatibus, & nobilibus ad hæc Divinæ pietatis Officia
• invitavit, qui ne à sui Regis munificentia degenerarent,
• per se, suosq; templa donaq; dicarunt. Eadem ferè habet
Mich. Ritiis de Regib. Ung. lib. 2. Laurent. Peyer-
linckh in Theatro, tom. 5. tit. S. Maria, pag. 236.
Leon. Mayr in Genealog. B. V. p. 2. ad diem 12.
Julij, n. 4. & tum alibi sæpius tum die 24. Aug.
n. 4. ubi refert duas fæminas per Patrem Conra-
dum Alopitium Monachum, & Rectorem Cellen-
sem, in festo S. Bartholomæi, spectante magno
Peregrinorum numero, ab infessore Dæmone libe-
ratas fuisse, signo per profligatum dæmonem re-
lictò, quod non solum candelam ad sacrationem
Canonis partem accendi solitam, extinxerit, sed
ipsum quoque Candelabrum everterit, per fene-
stram, ruptò vitrò, elapsus. Viam his omnibus
præivit Joan. Turotius, quem Joan. Trithemius
de scriptor. Ecclesiast. dicit fuisse Pannonium natio-
ne, virum in sæcularibus litteris studiosum, &
exercitatum, ac Divinarum scripturarum non igna-
rum, ingenio præstantem, & clarum eloquio. Hic
igitur in Chronica Hungariæ pietatem, & munifi-
centiam dicti Regis Ludovici his verbis commemo-
rat: Unam Capellam Aquisgrani, & aliam in Cellis
• ad B. V. pulchro, & miro opere construxit, sufficien-
• tèr, & largitèr dotavit, ac pretiosis utensilibus ad
• cultum Divinum, vasis, calicibus, libris, & ornamentis
• diversis, ac calice de puro auro decoravit. Hæc
Turotius. Quanquàm ut benè observat D. Petrus
Lambec. in Diario segm. 31. ejus Chronicæ conti-
nuator potiùs, quàm Auctor dicendus sit Turo-
tius;

tius ; siquidem ipse scriptor in ejus libri fronte se nomicat Joānnem Archidiaconum, de kykulew in Ecclesia Transylvaniæ Vicarium Strigoniensem in Spiritualibus generalem, & ipsius Regis Ludov. I. Secretorum Notarium. Hæc cū ipsa Chronici præfert inscriptio, tūm idem prorsus persuadet temporis ratio : Cū enim Turotium Anno 1494. adhuc superstitem fuisse Trithemius loc. cit. asserat, Ludovici Regis Anno 1382. jam ex humanis sublatis tempora nec attingere, multò minùs Secretorum ipsius Notarium agere potuit.

Atque ex his pariter, Lector, intelligis, quā vetusta ac probata, tum miraculis, tum Principum religione Cellensis Ecclesiæ constet authoritas, quam insuper testatam faciunt Apostolica Diplomata, in quibus Clemens VI. circa *Annum D. 1346.* in Bulla datā *Avenione 4. Id. Octob.* Ecclesiæ Cellensi certas • Gratias, & Indulgentias elargitus affirmat : quod • ad illam maximus personarum illius Patriæ, ac aliarum, tam Clericorum, quā Laiorum utriusq; sexus • de longinquis partibus, per totum Anni circulum sit • concursus, & fuerit etiam ab antiquo. Eadem ferè confirmat Innoc. VI. in litteris *Anno D. 1358. 6. Id. Apr. Avenione datis.* Nicolaus V. ad preces Friderici Imperatoris, & Alberti Ducis Austriæ, qui Romæ tunc præsentibus aderant, per Diploma certas Eidem Ecclesiæ gratias, & facultates concedens • ait, sibi à dictis Principibus fuisse expositum : quod • altissimus, & misericors DEUS, plurima, & innumera • miracula, prodigia, atq; signa, ad laudem, & gloriam suæ præcellæ Genitricis Virg. Mariæ, in Christi • fidelibus ipsam in suis necessitatibus devotè invocantibus, quotidie operetur. Sigismundus Imperator Anno 1429. & rursus Anno 1434. saluum conductum Peregrinis Cellensibus concessit, inter alia dicens : Magnum, & quotidianum esse ad hanc Ec-

• *celsum concursum, sed contingere, ut Peregrini sepe*
 • *à facinorosis, & nefarijs hominibus, in via,*
 • *& hospitij concutiantur, detineantur, capiantur, &*
 • *verberentur, &c.* Eandem gratiam ex eadem ra-
 tione postea Concil. Basileense Anno D. 1442. &
 Frider. IV. Imp. Anno 1454. confirmavit. Dolen-
 dum proinde est haud immerito, loci tantis pro-
 digijs, tam longo tempore jam conspicui, res ini-
 bi gestas, magnam partem, hominum incuriâ,
 an injuria temporum incertum, intercidisse. Scri-
 ptam quidem scimus Cellensem Historiam, ab eo,
 quem supra laudavimus, D. Christophoro Schlei-
 cher, circa Annum 1470. & eodem pænè tempore
 à clarissimo Viro Joanne Mansdorfer, AA. Doctore,
 & Juris Licentiatò Viennensi, & ante hos circa Annum
 D. 1430. ab Henrico II. Abbate S. Lamberti, vi-
 ro, ut ait Christoph. Fischer in Historia Cellensi. c. 5,
 & eloquentiâ, & Doctrinâ præstantissimo. Verùm
 omnes hæ lucubrationes interierunt, paucis exce-
 ptis Notitijs, & miraculis, quas ceu Tabulas ex infe-
 lici antiquitatis naufragio collegerunt, Idem D.
 Fischer in sua Hist. quam de rebus Cellensibus con-
 scripsit. P. Thomas Weis, Monachus Nerisheimen-
 sis in concinno libello Miraculorum Cellensium
 A. 1632. Viennæ impresso: quorum vestigia pre-
 mens Auctor libri, cui titulus: *Benedicta Virgo Cel-*
lensis, eandem Historiam à primis exordijs, usque
 ad Annum 1644. inde verò alius libellus, Vernaculo
 Idiomate sub titulo: *Continuatio Gratiarum*, usque
 ad Annum 1666. profecutus est.

Age, nunc ad rem ipsam propiùs accedamus,
 & à quibus incunabulis tantæ famæ ac Religionis
 Sanctuarium in præsentem amplitudinem excreve-
 rit, fidem secuti tum Auctorum, quos supra dedi-
 mus, tum monumentorum, quæ ex tabulario no-
 stro erudere licuit, breviter in medium profera-
 mus.

Cel-

Cellensis Ecclesia parvis admodum, sicut res pleræque magnæ, se debet initijs. In extrema Carinthiæ, & Comitatus Frisacensis parte (hodie à Carinthia avulsa Styriæ accensetur) ad Aquam Theodosian sylva, & in ea Ecclesia sancto Lamberto dicata, stabat; quo tempore, vel Auctore constructa, incertum. Constat tamen ex litteris Ottonis III. Imperatoris Anno 989. datis, quas integras recitat Hieron. Megiserus, in Annalib. Carinthiæ ipsam Ecclesiam, vulgò S. Lamberti, in Sylva dictam, jam tunc Religioso fratrum servitio cultam fuisse; sed Abbatiae honore nondum fulgebat, ad quam per Marquardum, ejusq; Filium Henricum Carinthiæ Duces, integro pænè post sæculo, primùm evecta fuit. Inter alia Bona, pij Fundatores, Vallem Afflentinam erecto à se Monasterio transcripserunt. Quæ Vallis duas alias, præcipuè complectitur, à S. Vito alteram, alteram Cellensem appellatam, & ubi in Cellensem effunditur, ab ipso S. Lamberti Monasterio, non minùs viginti duobus Germanicis milliaribus abest; ut proinde necesse habuerint Abbates, locum tanto intervallo curæ, ac præsentiae suæ subductum in Cellam, recepto tunc more, & nomenclaturâ, dispecere, impetratis per Abbatem Ottonem I. ab Adriano IV. Pont. Max. litteris, quibus inter alia Cellam S. Petri de Avelnize, in quâ quinque Fratres ad Divina celebranda Officia deputati, sub Regula S. Benedicti, commanerent, ratam habuit.

Porro quia in tantam amplitudinem effusa Vallis, & ubi Cellensis incipit, etiam interposito jugo montis impedita; terra quoque, ut credere par est, progressu temporis in meliorem culturam redacta, & prolatato municipio, non satis è sola, quam diximus S. Petri Cella, curari poterat, pia Abbatum soli-

solicitudine factum est, ut Monachi prius in unâ eademque Cella commorantes, locum, per tot montium abrupta, Valliumque devia, protensum, operâ inter se divisâ partirentur, & aliqui quidem citeriorem Affentinam, alij verò Cellensem transmontanam curandam susciperent.

In horum numero Monachus erat, qui hanc spartam excolere, rudi plebeculæ præesse, atque Monasterij Jura tueri, Abbatis Imperio jussus, simul ac eam Provinciam sibi demandatam ingressus est, paupertinam casam, in qua populus ad Divina conveniret, tumultario opere construxit. Sed de his *Celleiden lib. 2. pag. 83.* audiamus ita canentem:

*Abbatis gnavam subijt meditatio mentem
Mittere, qui resides meliori sorte colonos
Dirigeret, qui jura daret, qui recta potenti
Fræna manu, durosq; piâ sub lege teneret
Agricolas, Christiâ jugo parere doceret.
Sic animi Decreta ferens, hos inter, & illos
Delectu posito, tandem jubet ire clientem
Virgo tuum, sanctosq; viris inducere mores,
Et procul in rotam præturam sumere vallem.*

Et multis elegantèr interjectis, ita pag. 103. profequitur:

*Ergo manus, operamq; movet, dat proxima lignum
Sylva recens: operis tandem post grata secundi
Tadia, mox humilem veteri cognomine Cellam
(Quod felix misero fortunatumq; sit orbi)
Condit, & Angustos augusta mole penates,
Et simul in medijs viridem penetralibus aram
Imposuit - - - - -*

Libet hîc iterum expostulare de temporis injuria, cujus edacitas, non modò nomen hujus
pij

prij in Deum ac Deiparam Clientis, verum, & annum, quo hæc ipsius missio facta, atque fundamenta Cellensis pietatis, tantis incrementis, in hæc usque tempora propagatæ, jacta sint, nobis eripuit. At licet quidem nomen oblivione sepultum sit, memoria tamen ipsius nullis annis oblitterata vivit etiamnum, & cum benedictione perseverat. Extat fanè in Bibliotheca S. Lamberti Missale insigni characterè in membrana, Anno 1444. conscriptum, cujus prima littera A. auro coloribusque eleganter ornata, hunc ipsum Monachum, coràm statua B. V. in lignea sua casula collocata, è genibus orantem, radijsque, quibus sancti depingi solent, in capite circumfusus exprimit; ut vel hinc, quale Majorum nostrorum de hoc Viro judicium fuerit, intelligas. Sunt etiam qui eundem è Censu Sacerdotum expunctum, ad classem Converforum, uti vocamus, deprimendum existimant, rati, non alià de causâ eò missum, quàm ut pecora pasceret, terram excoleret, aliasque rusticanas cum rusticis operas faceret: Sed horum opinioni vel ipsa Adriani IV. Bulla, superius relata, per quam *Fratres ad Divina celebranda Officia*, extrà Monasterium habitare permittuntur, obnuntiat. Porro de tempore erectæ Cellæ, pariter incerta est sententia: plerisque illius initia ad tempora Burchardi Abbatis, hoc est ad Annum 1284. referentibus; non desunt tamen manuscripta, quæ eadem initia non tantum ad tempora Bullæ ab Adriano IV. datæ circa Annum 1157. ut Auctor est Lambecius, in *Diario segm. 27.* Verum ad ipsa pænè Monasterij Exordia rejiciant. Qua ratione dicendum esset, hanc Bullam Abbati, & Fratribus S. Lamberti, non tam novum jus manendi extrà Monasterium tribuisse, quàm pristinum morem, **Monachos, in locis Monasterio subjectis, exponendi,**

di, confirmasse. Id quod illis temporibus omnino necessarium fuisse constat, ob multorum obrectationes: Monachis crimini vertentium, quod contra SS. Canonum Sanctiones *c. juxta Chalcedonensis, causa 16. q. 1.* desertis Monasteriorum septis ad animarum procurationem excurrerent. Verum hos, aliosq; Canones, postea temporum conditione sic exigente sublato, & potestatem in Cellis extra monasterium versandi, tum alibi, tum à Con-Aquisgran. Anno 817. celebrati, Monachis factam fuisse, late probat Bened. Hæftenus, *in Disquisit. Monast. lib. 2. to. 7. disquisit. 4. Et in Vineæ Bened. refloresc. c. 8. pag. 1098.* Pariter ex his in eam devenio sententiam, quod hæc Vallis Cellensis non ab ea, quam à Monacho extructam diximus, Cellula nomen acceperit, uti communis hætenus ferebat opinio, sed potius ex veteri more, quo loca extranea Monasterijs subordinata, & à Monachis inhabitata, Cellæ vocari solebant; ita ut sicut locus Afflentinus in sæpè dictâ Adriani Bullâ, Cella S. Petri dictus fuit, ita eo nomine ibi sublato, & in Præposituram (quod pluribus locis passim accidisse testatur idem Hæftenus, *lib. 12. to. 3. disquisit. 1.*) commutato, coloniae Monachorum, in transmontanam Vallem, uti suprâ dictum fuit, deductæ à Sacello in honorem Deiparæ inibi constructo, Cellæ B. Mariæ nomen adhæserit.

Verum ad Historiæ viam, à quâ digressi sumus, revertamur: Cellulæ rudi opere à se excitatæ statutam B. Virginis è Monasterio secum deportatam, vir religiosus Imposuit, quæ qualis fuerit, ex Celleide l. 2. pag. 79. accipe.

- - - Geminos tilia de corpore soles
Exiguâ Cellæ propriæ servabat in arâ;
Nempè salutifera signum venerabile Matris:

Infa-

*Infantem te, Christe, suum de more ferentis,
Nec cubito mensura minor: par gaudet uterq;
Compensare pari, Matri das parvule pomum,
Illa pyrum. Talis vili recubabat in antro
Effigies, qualis gravibus modò prædita gemmis
Irradiat, grandiq; micat sublimis in auro.*

Porro quid in hac Cellula, donec illam ad publicam celebritatem per Miraculum cum Marchionibus Moraviæ, de quo postea dicemus, patratum, Numini placuit extollere, memoriâ dignum acciderit, nihil habeo dicere, nisi quod in manuscripto quodam annotatum inveniam, Monachum istum ante sanctam hanc Imaginem, jejunijs, & orationibus diu noctuque vacasse, ac demum ibidem in hoc sancto proposito usque ad mortem perseverando, gloriosa Virgine sæpius sibi apparente, multas accepisse Divinas Consolationes. Abbatem quoque Burchardum aliquando ibi Missas in Altari Viatico celebrasse, & ab alijs celebrari fecisse.

Altissimus igitur volens, de obscuræ in eum usque diem atque privatæ devotionis tenebris, lumen publicæ venerationis splendescere, & de saxo durissimæ infirmitatis, egregiæ pietatis oleum educere; Henricum Moraviæ Marchionem (quem Anno 1223. Theobaldo Patri in eo Marchionatu successisse, Anno verò 1245. pridie Cal. April. Brunæ mortem optetisse Moravici annales testantur) ejusque Conjugem Agnetem, ab alijs Cunegundam, an fortè utroque nomine? dictam, Henrici Ducis Austriæ à Medling appellati filiam è paralyfi penè triennio laborantes, per S. Wenceslaum, quondam Bohemiæ Ducem, cujus in fastis Ecclesiasticis, ad 4. Calendas Octobris, anniversaria Memoria recolitur, per somnum illis apparentem admonuit, ut sanitatem è Cellâ B. Mariæ, voto piam illuc peregrinationem

nem instituendi facto, peterent. Somnio fides ex paralyfi protinùs ablata constitit, iterque cum famulatio benè numerofo ingressi pij Conjuges, cum à vià errabundi deflexissent, eodem S. Wenceslao, vel Angelo sub specie peregrini reducente Cellensem Vallem tenuerunt, ubi gratijs debitè peractis, & sacrà Cellulà in justam templi formam, suis impensis mutatà, reversi famam tam prodigiosi beneficij per omnes illicò Regiones sparserunt, Cultumque Cellensem in Ungaria, Bohemia, Austria, Styria, alijsque longè jacentium populorum locis exciverunt. Habentur hæc omnia antiquis monumentis fide dignissimis testata; cui perantiqua de marmore tabula in ipsius Cellensis Ecclesiæ propylæo, hodieque visenda, suffragatur: atque ipsum S. Wenceslaum, eà de causà in Monasterio S. Lamberti præcipuo in honore semper habitum fuisse ex pluribus pervetustis Breviarijs, & Missalibus membranaceis in ejusdem Bibliotheca asservatis, constat, ubi inter alia festa ad prædictum 28. diem Septembris ordine ponitur sub hac oratione: *DEUS, qui beati Wenceslai nobilitatem in meliorem mutasti dignitatem, & eum pro Martyrij palmâ ad caelestem perduxisti gloriam; ejus precibus nos quaesumus Domine ab omni adversitate libera, & æternæ beatitudinis concede perfrui gloriâ. Per Dominum nostrum, &c.*

Jactis in hunc modum fundamentis, tametsi tabulæ de ultereriori progressu devotionis in plures annos, altùm fileant, credibile tamen est, DEUM, cujus perfecta sunt Opera voluisse Lucem, quam semel accenderat, usq; ad perfectum diem crescere. Qua re permotus Fridericus Archiepiscopus Salisburgensis Anno 1330. certas Indulgentias, quibus fideles ad religionem hujus loci vehementiùs inflammaret, Peregrinis, eo confluentibus, impertivit,

sed

• sed ipsas literas audiamus: *Fridericus DEI gratia*
 • *S. Salisburgen. Ecclesie Archiepiscopus, Apostolica Se-*
 • *dis Legatus Universis, ad quos sequentes pervenerint,*
 • *salutem in omnium Salvatore. Cupientes Christi*
 • *fideles quibzdam muneribus illectivis, Indulgentijs*
 • *videlicet, & remissionibus peccatorum ad pietatis*
 • *opera invitare, quo reddantur Divinae gratiae capa-*
 • *ciores, omnibus verè pœnitentibus, & confessis, qui ad*
 • *laudem, & gloriam gloriosæ Virginis DEI Genitricis*
 • *Mariæ in labore, & peregrinationis devotione, ad*
 • *Ecclesiam ejusdem S. Mariæ in Cell, in Valle Avelenz,*
 • *nostræ Diœcesis. quacunq; parte anni accesserint, de*
 • *Omnipotentis DEI Misericordia, & BB. Apostolorum*
 • *Petri, & Pauli confisi Suffragijs, 40. dies de injun-*
 • *ctis sibi pœnitentijs misericorditer in Domino relaxa-*
 • *mus. Datum in Prukka. Idus Maij. Anno Domi-*
 • *ni M. CCC. XXX.*

Magnum omninò huic Friderico beneficium
 Ecclesia Cellensis debet, utpotè qui per has litte-
 ras, è speculâ Pastoralis sollicitudinis, signo quasi
 dato, classicum primus canens, ipsum locum ac-
 citis spe consequendæ veniæ populis, ad ulteriora,
 de quibus modò dicemus, incrementa provexerit.
 quanquàm ipsi quoq; summi Pontifices similes In-
 dulgentiarum gratias post hæc elargiti, majores
 fidelibus eò se conferendi stimulos addiderunt,
 quorum diplomata numero quidem non exigua
 adducere supervacaneum existimo, propter clau-
 sulam: *Adjutrices manus*, ijs communiter infer-
 tam, atque adeò ex constitutione Pij V. *Etsi Do-*
minici. Anno 1567. editæ, suo vigore nunc desti-
 tuta, exceptis duobus Clementis VI. & Innoc. VI.
 eo additamentò minimè affectis, ac propterea vim
 suam hodieque retinentibus: quorum prior Anno
 1346. omnibus verè pœnitentibus, & Confessis in prin-
 cipalibus quatuor Virginis Gloriosæ, ac Assensionis Do-

mini, & Dedicationis ipsius Ecclesiae festivitibus, illam devotè visitantibus, annuatim 100. dies. Alter verò per Bullam Anno 1357. apud Villam novam Avinionen. Dicecesis 8. Calend. Junij. & rursus per aliam Anno sequenti datam, similiter omnibus verè poenitentibus, & confessis, ibidem in Nativitatis, Resurrectionis, & Ascensionis Dominì, ac Pentecostes, & dictis 4. Principalibus B. M. Festivitibus, & die Consecrationis seu Dedicationis ejusdem Ecclesiae, annuatim duos Annos, & duas quadragenas, & iterum annuatim unum Annum, & 40. dies Indulgentiarum, de injunctis eis poenitentijs concedit.

Sub hæc tempora famosum illud multorumque calamo celebratum beneficium, Ludovico I. Ungarorum Regi Diva Virgo Cellensis contulit, ut collatis cum hostili octuaginta mille viris instructo exercitu, ipse non nisi, viginti suorum millia numerans, de Victoria, ope Deiparæ Cellensis impetranda certior redditus, fufis in hunc modum hostibus Cellensem Ecclesiam, & famam, in summum id temporis venerationis fastigium extulerit. Rem adeò memorabilem, & ab historicis suprà relatis diffusè narratam, ne nimia brevitate omninò videamur obvolvere, verba quibus eam Joannes Mansdorffer, quem superius adduximus, optimâ, & antiquâ fide, suaq; manu in membrana etiamnum superstitè, exaravit, placuit subijcere; hic ergo enarratâ Cellensi per Monachum S. Lamberti, & Marchionem Moraviae, de quibus antea diximus, origine: *Sub David, inquit, Abbate Monasterij, S. Lamberti.* (Hic Abbas sedecim Annis Abbatiam tenuit, mortuus Anno 1387. ut scribit Chemnicensis, in Themel pag. 66.) & *Carolo IV. Cesare Aug. ac Leopoldo, bellicoso dicto, Stryia Duce, Avo Frid. III. Caesaris moderni, ac Alberto IV. Austriae Duce, Avo Ladislai Hungariae, Bobemiae, Regis, ac Austriae*

• *Stria Ducis, &c.* Postquam fœvissima illa *Turcarum*
 • gens ex *Asia*, *Thracia*q; per *Elespontum* trajiciens,
 • *Pannoniam*, *Mysiam*q; superiorem, & inferiorem, quae
 • *Walachias* nunc vocamus : devastare, impugnare,
 • suaeq; ditioni ac religioni subijcere moliretur : *Ludo-*
 • vicus *Hungarorum* Rex invictissimus atq; Christianissi-
 • mus huic genti cum 20. millibus *Equitum*, *peditum*q;
 • occurrit : Cumq; multitudinem hostium perspexisset,
 • (erant enim octuaginta millia) territus, salutem
 • querere fugâ decrevit. Verum somno oppressus, ei
 • in mentem venit, quod antea à multis audiverat,
 • *B. V. Mariam* miraculis maximis in *Cell* clarere,
 • Ipsaq; gloriosissima *V. Maria* ei tum apparens, ac
 • ipsum confortans cum simulachro ejus, quod supra
 • pectus posuerat, hostes aggredi, bellumq; conserere ju-
 • bet : somno autem solutus, & imagine super pectus
 • repertâ, rem omnem commilitonibus exponit, qui
 • gavisi, & confortati, cum Rege in hostes progressi sunt :
 • & Victoriâ felicissimè obtentâ, mox cum Exercitu
 • *Ludovicus* Rex, atq; Victor *Cellam*, ut pollicitus erat
 • petivit. Cum autem Sacellum à *Marchione* factum,
 • angustum nimis offendisset, ipsum destrui, & hoc
 • templum, quod modò cernimus, suis impensis edifi-
 • cari fecit. Obtulit etiam tunc imaginem præfatam,
 • aurò, gemmisq; ornatissimè decoratam; item tabellam
 • reliquijs Sanctorum refertam, quam ad collum pen-
 • dentem deferre consueverat. Item Calicem cum pa-
 • tenâ aureum, vestes sacras cum lilijs aureis contextas,
 • & complura alia clinodia, & Monstrantias, quae omnia
 • armis ejus insignitis in *Sacrario* ostenduntur, & ha-
 • bentur. Miracula verò, quae Altissimus precibus *B. V.*
 • *Mariae* Matris suae, temporibus elapsis ibidem opera-
 • tusest, in diesq; operatur, etsi literis mandata non sint,
 • ex picturis tamen, & simulachris, compedibus, telis,
 • balistis, cultellis, alijsq;, quae tum in *Sacrificia*, tum
 • etiam in *Ecclesiâ* cernuntur, qui scire velit, in-

• tueri & perspicere potest. Quamobrem ab omnibus
 • utriusq; sexus hominibus (quis enim Divino auxilio
 • non indiget?) præsertim Christi fidelibus, is locus
 • est visitandus, qui sanctus est, & non ab hominibus,
 • verum ab ipso DEO pro veneratione B. Matris suæ,
 • Virginis Mariæ, specialiter, miraculosèq; deputatus, in
 • quo unumquemq; devotum, ac iusta petentem, ob
 • preces intermerata Virginis Mariæ, clementer exaudit,
 • qui, & mihi peccatori, ut sit mens sana in corpo-
 • re sano, & post hanc vitam æternam concedere di-
 • gnetur, qui est benedictus in sæcula sæculorum,
 • Amen!

Hæc habui ego Joannes Ménéstarffer de Vien-
 nâ, Artium Doctor, Jurisq; Pontificij Licentiatus, quæ
 de origine hujus templi B. V. Mariæ in Cell dicerem
 non ut volui, sed ut me temporis angustia coëgerunt,
 quæ etiam ut brevissimè dici potuerunt, ita à me per-
 scripta sunt, pridie Calend. Julij A. D. N. JESU Chri-
 sti. M. CCCC. LXXXVII. Deo gratias!

Quibus ita ex communi tùm Scriptorum, qui
 res Cellenses attigêrunt, tùm monumentorum in
 scriptura, picturaque etiamnum à duobus, & suprâ
 sæculis perennantium, fide, & consensu stabilitis,
 aliqua, quæ rei in dubium vocandæ causam eru-
 dito Lectori possent obijcere, quantâ possumus bre-
 vitate discutiamus. Aiunt hanc Victoriam de
 Amurathe I. Turcarum Imperatore, Anno 1363.
 tunc primum in Europam ex Asia transgresso, re-
 portatam. P. Thomas Weis in Hist. Cellens. c. 4.
 rei cum ratione temporis, & veritate conciliandæ,
 difficultatem animadvertens, eam indecisam in
 medio reliquit, Davum se, quàm Oedipum esse
 malle, palàm professus. Eandem aleam declinans
 Christoph. Fisch. in Hist. Cellensi c. 6. gordium
 hunc nodum non aliter solvit, quàm quòd scri-
 ptorum rerum Ungariæ, altissimum hæc de re
 silen-

silentium admiretur, ipsorum tamen silentio parij lapidis supra mediam Templi Cellensis Portam ante Annos circiter, ut scribit, trecentos, repositi testimonium, quo conflictus Regis Ludovici cum Turcis exprimitur, proferendum affirmet. rectè quidem. Sed nos rem sub hac obscuritate sitam, quoad licet, historicæ veritatis Luce non nihil illustremus.

Ac imprimis de tempore quo se nefaria hæc Turcarum gens Amurathe I. Duce, ex Asia, Ligurum ope, trajecto Hellesponto, in Europam effuderit, communis ferè omnium est sententia, Cum Philip. Lonicerò *l. 1. histor Turcic.* Bapt. Egnatio *de origin. Turcar.* Paulo Jovio *in Vitæ Imppe. Turc. in Amurathe 1.* id Anno 1363. contigisse, ipsum autem Amurathem Anno 1373. occisum interijisse. Bellum porrò ab ipso in Pannonia gestum, vel tumultuario saltem exercitu in illam irruisse, non memorant ulli rerum Turcicarum, vel Ungaricarum Scriptores. Veròsimile quoque non est, Ludovicum Regem ab hoste antea in Europâ nunquam viso non laceffitum, eidem in ultima etiamnum Græcia hærenti obviam progressum, atque cum illo in aciem descendisse: maximè, quia circa illa ipsa tempora, alio gravissimo contra Venetos bello, distinebatur, adeò ut suppetias à Palæologo Græcorum Imp. per Romanum Pontificem efflagitatas idem Rex ex causa belli domestici denegaverit, ut narrat Bzovius *in Annalib. ad An. 1362. n. 2.* Adde quòd Amurathem non nisi cum 60. suorum millibus in Europam trajecisse, testetur Lonicer. *loco cit.* & subsequentibus annis Turcarum vires non usque eò excrevisse, ut, quemadmodum volunt Cellenses Historici, potuerint 80 millia, in aciem educere, vel inde licet colligere, quòd, ut refert Bzovius, *ad An 1390. n. 10.* Palatinus quidam Lazarum Myfiæ Despotam circa Annum 1372. ad ar-

ma in Amurathem capienda exhortatus, paucitatem Turcicorum militum non timuerit exprobrare, dicens: Amurathem si maximas vires colligat, vix 50. millia, virorum armis ideoneorum producere posse. Dubium quoq; non levitè movet, quòd Scriptores ipsius Regis Ludovici, res gestas executi, recensitis diversis ejusdem expeditionibus, prælum hujusmodi cum Turcis commissum, silentio penitus prætereant. Certè Bonfin. *Dec. 3. l. 2.* primam Turcarum in Ungariam irruptionem, non nisi temporibus Sigismundi Regis, Anno 1392. adscribit. Et Martinus Cromerus *de rebus Polon. lib. 13.* narrat quidem, circa Annum 1376. Gregorium XI. ob plurimas Urbes Græcorum ab Amurathe captas, atque Bulgaros, Sergos, & Alanos, magnâ strage profligatos Italiæ metuentem, undiq; præsidia, etiam à Polonis, cui Regno tunc idem Ludovicus paritèr imperitabat, corrogasse: Polonos autem modicam omninò pecuniæ summam in sumptus belli contulisse. De ipso verò bello in Turcas suscepto, nihil præterea subjungit; Verum quidem est, & refert idem Bzov. *ad Annum 1366. n. 10. & 11.* Ludovicum expeditionem in Turcas aliquandò designasse, immò ad exterminium aspirantem, illorum finibus jam appropinquasse: quin etiam ut scribit idem Auctor *ad Annum 1373. n. 16.* remissionem decimæ in subsidium belli sacri, à Greg. Pont. Max. imperatæ, prætextu belli in Turcas suscepti postulasse; Sed hanc totiès meditatam expeditionem effectum minimè sortitam: Sed è diverso Ludovicum in eo Turcici belli proposito nonnihil refrixisse, ac propterea ad Græcos adversus Turcas juvandos, non adeò ampliùs, uti priùs, ferventem, à Pontifice officij Christiani admonitum fuisse, testis est idem Bzovius, *ad An. 1373. n. 1. & 1374. n. 2.*

Verùm etsi hæc ita se habeant, & inter an-
cipites Historiæ salebras incedat adeò decantatæ Vi-
ctoriæ fides, facta tamen testæque maneat oportet
antiquitas, & traditio à tribus sæculis huc usque
propagata, veterum Codicum ea ipsa pænè ætate
scriptorum, & Auctorum attestatione firmata, quin
ipsi quoq; marmori perantiqua, &, ut apparet Ec-
clesiæ Cellensi à Ludovico Rege omnium historico-
rum suprà relatorum calculo exædificatæ, coævâ
manu, in ipsius Ecclesiæ propylæo ceu perenne tro-
phæum insculpta.

Quamobrem ut Mentem nostram in hac tam
caliginosâ narratione breviter explicemus, nemi-
nem in historia adeò peregrinum existimo, qui in-
ficias ire possit, scriptores illorum temporum, quo
hæc contigisse dicuntur, pro suo genio ac simpli-
citate, minùs exacto rerum ac temporum ordine,
atque sæpiùs etiam examine, plerumq; res gestas
confusè in farraginem quandam veriùs, quàm ju-
stam historiam confarcinasse. Nec proindè miran-
dum esse, si posteriores historici, sua ab illis mu-
tuati, eorumque vestigia prementes, in eisdem ob-
scuritatis tenebris erraverint. Sanè antiquior o-
mnium Joän. Turotius, vel potiùs, ut suprà dixi-
mus, Joan. Archidiaconus, ipsius Regis Ludovicæ
Secretorum Notarius, post enumerata varia illius
bella subjungit : *Item ferè singulis Annis, vel in
quolibet anno, movit exercitum contrà amulos, & Re-
belles, & sæpiùs contrà Rachenos, & Moldavos, omni-
modam diligentiam adbibendo, & Maximè circa Re-
gnum Racia.*

Ad ea porrò, quæ superiùs in contrarium al-
lata fuerunt, haud ita quidem expedita est respon-
sio: nisi fortè dicere lubeat, Ludovicum nullum
quidem apertum cum Turcis bellum habuisse, sed
illos hostilitèr in Pannoniam, vel alia finitima Re-

gna grassatos, adscitis fortassis etiam Græcis in fide suorum Imperatorum jam nutantibus, & prædæ inhiantibus, tumultuario prælio fusos, fugatosque, atque à Regni finibus in Græciam repulso fuisse. Quâ ratione non admodum esset mirandum cur hæc Victoria, incensum aliorum bellorum, iusta expeditione gestorum, ab illius ævi scriptoribus referri prætermissa fuerit. Quamquam meo iudicio dici possit, nec vana conjectura sit, hanc Victoriâ non ab Amurathe, vel Turcis, sed (ut rectè P. Guiliel. à Gumpenberg in sui Atlantis superius memorato loco, & *quidam alij vocant*) ab alijs Barbaris (qui vel tunc, vel posterioribus annis, exoletis proprijs nominibus, vulgo nomine Turcarum, ob excrecentem istorum in Europâ potentiam, appellari cœperint) à Ludovico relatam fuisse. Et hos quidem barbaros non alios, quàm Lithuanos fuisse existimo, quos Bonfin. Dec. 2. lib. 10. scribit: infestis armis in Roxiæ Regnum Ludovico subiectum, & stipendiarium tribus vicibus excurrisse, igne, ferroque omnia longè, lateque vastasse, ac totiès ab ipso compressos fuisse. Dictos autem Lithuanos, eo tempore barbaros, & Christianæ Fidei expertes fuisse, & veræ religionis jura subire pervicaciùs recusasse, testatur idem Bonfin. loco citato. Nisi fortè magis arrideat, hanc hostium stragem, nec Turcis, nec Lithvanis, sed Tartaris à Lud. illatam asserere, hos enim ingenti clade ab hoc Rege affectos refert Bonfin. ibidem Bzov. ad An. 1344. n. 8. Victoriâ illam Divinis auspicijs partam, ac propterea gratias Superis à Ludovico triduo peractas, commemorantes.

Enim verò quisquis rem tot testimonijs firmatam æquâ lance perpenderit, haud poterit jure in ejus tanquàm ex composito confictæ suspicionem abduci; visuntur in hunc usq; diem in Sacrario Cel-

Cellensi, dicti Regis Ludovici relicta anathemata, paludamentum, ensis, calix ex puro auro, lypsanotheca, aliaque plura; stat etiamnum templum opere magnificentissimo constructum, cuius Auctorem Ludovicum Ungari, & Cellenses historici, sine ullâ dubitatione statuunt. Quæ omnia, inquam, quisquis non maligno mentis oculo considerat, traditionem jam inde ab initio ad nos usque derivatam, haud sanè meritò poterit de falsitate suspectam habere: Sed antequàm hinc abeamus tabulæ marmoreæ, cuius paulò antè meminimus, in ipso Ecclesiæ ingressu positæ Epigraphen, imaginibus superiùs anaglyptico labore sculptis, respondentem afferamus, hæc ergò talis est:

Superior Inscriptio.

*R*egina Cæli letare, alleluja, quia quem meruisti portare, alleluja, resurrexit sicut dixit, alleluja. Ora pro nobis DEUM, alleluja. Sancta Maria succurre miseris, juva pusillamines, refove debiles, ora pro populo, interveni pro clero, intercede pro devoto sæmineo sexu. Audi nos, nam te Filium nihil negans honorat, Salva nos JESU, pro quibus Virgo Mater te orat: Anno Domini M. CC. inchoata est hæc Ecclesia gloriosa Virginis Mariæ.

Sed cur An. 1200. inchoata dicatur Ecclesia, alia non occurrit ratio, quàm quòd illius initium non à Rege Ludovico, qui sacello Marchionis Moraviæ solo tenùs dejecto, suum templum inædificavit. Sed vel à tempore Marchionis, aut ipsius planè ligneæ Casulæ, seu Oratorij, à Monacho ibi fabricati videatur accipi. Qua ratione paritèr animadvertit D. Lambecius in Diario segm. 31. Cellensem Ludovici Ecclesiam à Turotio Bonfinio, alijsque Ædiculam, Capellam, sive Sacellum appellari, non ratione magnitudinis, qua inter quasvis Basilicas,

mole spectabiles meritò numerari posset, sed respectu primæ Originis, à Monasterio S. Lamberti derivatæ. Perge porrò:

Ad dextram B. Virginis cœlestis genius chartam tenet cum hac inscriptione Gothici characteris:

In te Cœli, mundiq; fabrica gloriatur.

Ad sinistram:

Congaudent Angelorum chori gloriosæ Virgini.

Inferior inscriptio ad pedem sculpturæ:

Sanctus Wenceslaus Marchionem Moraviæ, ejusq; uxorem à paralysi ægritudine diu fatigatos, indicat liberandos. Ludovicus Rex Ungariæ per Matrem Misericordiæ Victoriæ Turcorum gloriosè obtinuit.

Mater parricidij obsessa Confessione verâ piè hinc liberatur.

Monachus super Energumenam recitat Exorcismos ex libro cui inscripta hæc verba:

Exi Satanas.

Ipsa porrò Ecclesia maximæ quidem amplitudinis, minor tamen ac præsentis temporis exigebat fidelium quotannis illuc concurrentium innumera multitudo, ab aliquot annis vetustate deterfa, laterali-bus Sacellis, Cuppola, ac demùm tertia ferè parte, quâ nimirum in presbyterium vergit, auctior effecta, eam modo faciem refert, quæ & ab antiquitate, passim adhuc emicante, magnificentiam ac venerationem, & à novâ structurâ elegantiam atq; splendorem, rarò consortiô conjunxerit: Ut proinde immeritò sanè Nonnemo in Mausoleo Regum Ungariæ, 27. hanc novitatem de injuria quasi postulans, ita scripserit:

Quid

*Quid illi (Ludovico I.) ipsa Cœlorum Regina
Aquisgrani :*

*Quid Cellis in Styria, debeat,
Decidat immortalis posterorum pietas.*

*Illud tamen, si posset; sentiret hic, credo, Ludovicus
Parce pio dolori, Lector.*

*Quod in tam sanctæ liberalitatis anathemate,
Vix maneat lapis super lapidem :*

Non invidemus piæ gloriæ.

Illud tamen sentire possunt pij omnes,

*Quòd tam prodigiosa veterum monumenta
Futurorum oculis eripiantur sæculorum.*

Illud quoque silentiò minimè prætereundum est, quòd inter cætera supradicta pietatis anathemata, à Ludov. Rege relicta, alio tanquàm præcipuo quodam thesauro gaudeat, & glorietur Cellensis Ecclesia, nimirum Imagine B. Virginis, ea ipsa, quam Rex de Prælij successu sollicitus noctu à Divinâ Matre pectori suo, tanquàm certum promissæ Victoriæ argumentum, impositam evigilans postea deprehendit. Hæc tabula, uno cum dimidio ferè pede alta, miram pietatem spirat, habeturque, post miraculosam Deiparæ statuam, in summâ veneratione, quam illi frequentia beneficia suis cultoribus impertita pepererunt. Eandem sacram Virginis effigiem Maximilianus Ernestus, Archidux Austriæ, argenteis laminis, & lemniscis, gemmarum, & Unionum fulgore, passim interlucente, elegantè exornavit. Cæterum egregias hujus Ludov. Regis corporis, animique dotes, & præclara facinora Historici omnes summis laudibus extollunt, quas habes apud Bzovium ad Annum 1342. n. 25. Item 1332. n. 10. Antiquus Codex apud Joän. Bollandum S. I. ad diem 10. Jan. Translationem S. Pauli 1. Eremitæ Venetijs in Ungariam per Ludovicum factam enar-

enarrans ipsum vocat : Inviſtum Principem, in potentia ſtrenuum, in ſtrenuitate præclarum, in Claritate benignum, in benignitate ſapientem, in ſapientia providum, in providentia verbo, & opere Chriſtianum, cui ſollicitudo Regni non deſuit, ut cornua contereret elatorum, cui feliciſſimum ſemper ſucceſſuum ſplendor illuxit, cujus mentem excelsa minimè elevaverunt, & infirma non dejecerunt.

Ab hoc Rege minimè degeneres poſteri, locum Cellenſem, utpotè ſuæ potiffimum nationis Auspicijs inchoatum, atque adeò quaſi ſui juris factum, ſummo ad hæc uſque tempora affectu, atque cultu proſequuntur ; plebs, optimates, ipſique ſummi Regni Proceres, annuo more maximis itineribus, etiam intempeſtis anni temporibus, illuc magno numero contendunt, & quemadmodum vel ipſo Satyrico teſte, Magnifica eſt Ungarorum gens, ita Eccleſiam atque theſaurum Cellenſem magnificis, maximèque conſpicuis muneribus, piâ quadam inter ſe æmulatione, ac penè ad aliarum Provinciarum invidiam, certatim largiterque locupletare hodieque non deſinunt.

Porro tametiſi prodigioſa Lud. R. Victoria, ejusque regia in Cellenſem Ædem munificentia, vexillum quaſi publicæ famæ, ac claritatis in omnes circum vicinas provincias extulerit, pluraque, ac majora poſt hæc miracula illic perpetrata, venerationem loco longè majorem addiderint, is ipſe tamen variâ deinceps in hunc uſque diem fortunâ uſus eſt. Miracula quidem, ne ab alijs actum agamus, in præſentia recensere prætermittimus, non tamen poſſumus, quin pio lectori cujuſdam antiquæ Tabulæ (quam Anno 1519. fuiſſe pictam D. Fiſcherus Hiſt. Cell. c. 46. ſcribit) in ipſa Eccleſia ſuſpenſæ copiam faciamus. Rudis ſtylus, ac linguæ vernaculæ ſimplicitas, quibus ſcripta eſt, tantò gratior

Le-

Lectorum auribus accidet, quanto vehementius ad persuadendos animos genuinus antiquitatis, & veritatis, phaleris haud indigentis, character facit. Hæc ergo tabula sub totidem picturis, rei seriem exprimentibus, in hunc modum loquitur.

1. Margraff Hainrich in Meyhern mit seinem Gemahell lagen krump an Thenden vnd Siessen/ do wurden sie von sanct Wenczl gen Zell gewisen / als sie erwachten/ funden sie sich gesund.

2. König Ludwig in Vngern gross Not von den Turken leid / Maria zu Zell rufft er an/ det er mit XXX. tausent Mannen / vnd Mariæ Segen LXXX. tausent Turcken erlegen.

3. Ein besessen Weib totet ir eigen Kint/ auch Vatter vnd Mutter / do ward si gen Zell pracht/ vnd wurd von ir gepant ain Legion der teuffl / das ist vi. tausent vi. hundert vnd LXvi.

4. Ein Priester ward gefangen von den Unglaubigen salb dreisigist/ vnd in ein Gruben zu vnterist geworffen / vnd mit pulver versevet Mariam zu Zell ruefft er an/ die halff in auff der Not.

5. Ein Kind wass gestorben/ vnd in grosser Andocht verbies sein Mutter gen Zell/ do thet es ein Geschicz/ vnd stund auff gesund.

6. Ein

6. Ein Mutter wuesch bei einem Bach/
do fiel ir Kint in den pah/ das fier Jar
alt ward / vnd ran durch ein lauffend
Mulrad/ do ward es gdot vnd zerstoßen
von dem Wasser/ vnd Rad / do habens
Vater vnd Mutter mit so schwer War/
als das Kind war gen Zell in ihrem gros-
sen leid versprochen / do ward es lebens-
dig vnd gen Zell pracht / mit glaubir-
digen Zeugnuß deß Abbtz von dem hel-
ligen Perg.

7. Ein Fraw vi. Wochen wredent /
vnd im vnvernunft/ so bald sie gen Zell
verlobt ward sie mit der Hilff der Mut-
ter Gocz allerding frisch vnd gesunt.

8. Ein Kint vi. Wochen alt mit der
Wiegen von einer Pand auff ein ander
Kind geffalen / das peidi dot warn di
leidig Moeter beide Kind gen Zell ver-
hieß / do wurden si widerum gesunt.

9. Ein Man ward auff ain Rad ge-
legt/ Maria zu Zell ruefft er an do viel
er von dem Rad / vnd ward gen Zell
pracht / vnd als bald er das Gatter bei
den mittern Altar pegreiff / warden im
all sein Pain gancz.

10. Ein Meidl von Kirchschlag bei
sibenzechen Jorn war von ain Paum
geffallen / drei Tag vngeret / vnd mensch-
ligen

ligen Syn / zerlegen / so pald man sie gen Zell verhies ward sie gesunt.

11. Wenczel Schwesters Gemahell / von Zlauring ward ir Hand abges schlagen / von einem Menschen geheft von den Arczt / so bald sich der Man fur sie gen Zell verhies / ward sie die Finger ruern.

12. Ein Knab von Manssae war peschwert mit dem hinfalenden Siechtumb ein fart auff seiner Mutter schoff fiel in wilder Gestalt / als sie in gen Zell versprach / ward er gesunt.

13. Ein Priester van Manterdorf / mit den Franczosen ein goncz Jar beschwart war / vnd kein Arcz kunt im helfen / als bald alcz er sich gen Zell verheis / ward er frisch vnd gesunt.

14. Ein Frau gepar zu rechter Zeit ein dot Kind / im Leid verhies sis gen Zell / mit einem gesungen Ambt / so bald war das Kind lebendig vnd getaufft / vnd starb darnoch wider an der statt.

15. Ein Richter ein Kirfart gen Zell abschlug / do fiel sein Sun auff ebener Erden sich ze dott / Maria die Jungfrau bat er umb Genod vnd vmb Hilff / do ward sein Sun wider gesunt / vnd wurd gen Zell bracht.

19. Ein erber Frau ist blind gewesen /
Xij Jar

Xij. Jar auff grossem Vertrawen / hat sich gen Zell verheissen zu vnser lieben Frawen / von Stunden ist ir ein clares Gesicht worden widergeben.

17. Ein Fraw von Steinenkirgen in der Gepurd mißlang das si vnd das Kind kein Trost des Lebnis hetten / so bald si ir man gen Zell verhiess / ward Mutter vnd Kind von Stund an gesunt.

18. Ein Man von Olmuncz sein Weib zu der Panfart her gen Zell bracht / die wass besessen mit xvi bosen geisten / die ward durch würdig Priesterschaft / vnd sonderlich durch Hilff der Jungfrau Maria erledigt von den Teufeln.

19. Ein Erber Man von Lanczhuet / in Peirn auff Vngenad seines Lands Fursten auff dem Land weych / auß Laid in gross Kranckheit viel / do er sein Gepet gen Zell thet / do stund auff gesunt.

20. Ein Knab von Amstetten / der wor gross prochen am Leib / so balt in sein Vatter gen Zell verhis / ward er vollkommenlich gesunt.

21. Ein Meid mit seinem elichen Gemahell von Prin auff Merhern durch langsiechtum sie blind warden / so bald sie sich gen Zell versprochen ward in ir Gesicht wider geben.

22. Ein Fraw zu Pechamkirchen an
den

den Kindpet erkrumbt an Henden vnd
Suessen zehen Wochen/ alsbald sie sich
gen Zell versprach ward si gesunt

23. Ein Fraw auß Marhern von der
Stadt Olminczden hochfallenden Siech-
tumb vber Jahr gehebt hat ein Tag zu
funffmalen gefallen / alsbald Sie sich
gen Zell verlobt durch Weisung Marie
ward sie gesunt.

24. Hans Kriml von Zwofers durch
schwere Kranckheit seiner Augen vnd
Gesichtz beraubt ward vi. Wochen/ vnd
alsbald er sich gen Zell versprach/ ward
er desselben Abentz clor gesehen.

25. Ein Knecht ab einen Stal viel
dem gieng ain tier strall die er vnder der
Girtel gehabt am Fall in Leib/ vnd lag
daran in todes Noeten/ als er sich gen
Zell verhies mit der Strall/ ward er ge-
sunt.

26. Ein Priester wass drei Jar blind
gewesen / alsbald er sich gen Zell ver-
sprach ward er wider gesehen.

27. Ein junger Knecht kam gen Zell/
dem hett der Schlach die ein Seiten vnd
Arm seines Leibs verderbt / als bald er
sein gepet opfert ward er gesunt/ vnd
sein Glider brauchen.

28. Ein Fraw ward lange zeit bes-
chwerdt mit den hinffallenden Siech-

tum/ alß bald Sie ir man gen Zell ver-
 hieß mit einen Opfer/ ward sie an alle
 Erznei gesunt.

29. Zwai Kind auß Windischlant wa-
 ren dott ains von Kranchait / das an-
 der von Schleg seiner Mutter / so bald
 man sie gen Zell gelobet/ worden sie vn-
 verzochlich von Stundt lebendig.

30. Hans podsack auß Merhern von
 einem Donnerschlag vnd Himlig ward
 erschlagen/ vnd long fir dott gelegen/ so
 bald er sich gen Zell zu vnser Frauen ver-
 sprochen/ ward er gesunt.

31. Ein prister von Cleuhoffen ward
 gefangen vnd schwerlich mit Ketten vnd
 Stricken gepunden/ als er sich gen Zell
 verhiess ward er on all menschlich hilff
 ledig/ vnd kam darvon.

32. Ein Peham verhies sich gen Zell/
 vnd versprach nimer zerauben/ noch in
 Krie zeziehen/ das hat er nit gehalten/
 vnd als er nachmalen gen Zell kam fiel
 er von dem mittern Altar geling als ein
 doter auff die Erd ; mit Pilln vnd grus-
 samen Geschrei/ do er zu im selbst kam/
 hat er peicht vnd solich Glübdstatt ze-
 halten versprochen.

33. Zway Jung Kanlewet warn peiei-
 nander Xiv. Jahr vnfruchtpar/ durch
 ir Bitt vnd Gelubnus gen Cell gab in
 die

die Juncffrau Maria aim Erben im Jar/ darum si mit Opfer vnd aigner persohn herkamen.

34. Zwo Parschon erber Konfolc im Land ob der Ens send drei Jor vnfrucht- par bei einander vnd kein Kind erwar- ben/ in dem haben sie sich der Gepererin Gottes gen Zell versprochen zum lob- wurdigen Soczhauss/ vnd alsbald war die fraw schwanger.

35. Ein Man ward mit ainem terross durch das pein geschossen/ Mariam zu Zell rufft er an/ vnd kam darvon.

36. Ein Man ward mit einem pfeill durch ganzem Leib geschossen / lag als dot Mensch/ on alle Vernufft / so bald man in aber versprochen hat gen Zell / ist er widerum zu im selbs kumen/ vnd gesunt worden.

37. Ein Man schoss seinen Nochesten den er vermeint ein per gewesen sey/ mit einem Strall durch den Herczkast bei den teinkin tutlin/ vnd als er Mariam an- rufft / vnd sich gen Zell mit ainem Opfer versprach / ward im geholffen/ als er dan noch Mosen am plosen Leib anzaicht hat.

38. Ein Zimmerman von sanct Flori-

an Etieget mit seinem Nochesten mit gespanntem Armbrust / vnd als er seinem Gegenthail vnter Augen stund vnd saget / do will ich dich erschiesen / do sagt der ander / do sei die Junkfraw Maria von Zell vor / vnd als er abtruct / ging das Geschoss neben fur / vnd kamen darauß mit dem Armbrust bed gen Zell.

39. Ein man zu Ribeswaldt mit seinem Nächstten Prieget / der hat ein Gespandte Armbrust / vnd den Pfeil darauf / vnd im Abschießen / sprang des andern Mueter entzwischen / die hat er bei den Brusten dur vnd dur geschossen / mit inbrünstigen Herzen rufft sie Maria zu Zell an / do ward sie gesunt.

40. Eins armen Man Kind fiel in in einen dieffen Brunnen darin über Nacht gelegen / do verhieß er das Kind zu vnser Frawen gen Zell / es wer lebendig oder dot / do fand er das Kind dot / vnd als er das Kind mit groser Andacht verlobt / ward es lebendig / vnd gen Zell bracht.

41. Zum Guottenstein Proch ein Schlang in einen Marstaller / vnd do im niembt mocht noch west zehelffen / hat er sich versprochen gen Zell mit groser Andocht / do fuer die Schlang lebendig von im / vnd ward gesundt.

42. Es lag ein ganz Haußvolck schwerlich krank an der Poesen grausamen Pestilencz / also das in Niemand das Leben verhieß / oder ir Aines moecht darvon komen / do versprach er die Fraw gen Zell / vnd kamen darvon / vnd beliben all pey leben.

43. Ein Kaufman fiel mit einen Ross in die Traisen / vnd als er in Dothes Floeten ran / ruefft er Mariam an von Zell / die hulff im darvon.

44. Ein Jungling ward von einem mechtigen Man gegen seiner Haußfrawen unschuldich verdacht / den hat er zu einem grusamen Leben verschlossen / do versprach er sich mit imprinstiger Andacht gen Zell / vnd vberwand den Leben / vnd kam darvon.

45. Votum per honorabilem Magistrum Joannem Croner, Sacellanum factum, solutum-que nomine Serenissimæ Reginae Dominae Marie Archiducx Austriae, Ducx Burgundie, Serenissimi Ludovici Hungarie, ac Bohemie Regis Sponse in Rene navi periculum subeunte.

46. Der Edell Bernhart Totlinger ist im Sibenburgen gefarn über ein grossen Perg / vnd die Ross mit sambt den Wagē gen Tal gelauffen / vnd er ist auß dem Wagen gefallen vnd mit ainem Pein im Rad

beliben hangen / do het er von Hertzgen
vnsrer Frawen zu Zell angeruefft / von
Stunde an ist der Wagen mit der Lei-
del / an einem Baum angestanden / vnd
vnsrer Frau im hat geholffen an Scha-
den darvon.

47. Urban Kniepuchler vnd sein Pru-
der sein gefarn auff einer Galeen / auff
dem Meer / do ist kumen ein grosser vn-
gestimiger Wind / der zerprach die See-
gell-Paum vnd waren nix andercz als
das Lotz gewartent / mit grosser An-
dacht ruefften Maria an / vnd verspra-
chen mit ainem Opfer gen Zell / da halff
in Maria auß aller Not.

48. Meister Niclas Maler zu Pet-
tau ist ain halb Jar an der Pestilentz in
dot krank gelegen / da versprach er sich
gen Maria Zell mit grosser Andacht / do
wurd er in dreien Wochen frist vnd ges-
unt.

49. Vir quidam Nobilis ex Hungaria varijs
languoribus, & infirmitatibus inexplicabilibus
cruciabatur, adeò, ut nihil de vita ipsius spe-
raretur, qui gemens, ac plorans, devotione quâ
potuit, patrocinia intemeratæ V. M. invocans.
almam Ecclesiam in Cell visitare promisit, qui
per merita B. V. MARIE in brevi sanitati est
restitutus.

Hæ venerandæ antiquitatis reliquiæ fidem abundè, puto, facient pluribus alijs prodigiosis beneficijs, quæ de Cellensi gratiarum domicilio per ora hominum, & libros eâ super re in lucem datos, ac suprâ relatos circumferuntur, absolventque nos, si qui fortè sunt, ab Aristarchorum censurâ, & supercilio, cuncta Divinitatis opera humano pede metientium, atque adeò pro commentis habentium, quæcunq; veris DEI, Sanctorumque in Spiritu, & veritate adoratoribus coelitus impertita beneficia narrantur. *An ijs fidem non habent?* ait in parâ causa J. Lipius in prologo Hist. B. V. Hall. *in oculis plurium gesta, testibus firmata sunt: & quod caput rei, Acta hæc Majores nostri confecerunt, religiosissimi homines, & æne doctrinam hanc spernentem Divos nati.* Placet in hanc rem ex Manu scripto Cellensi totidem verbis adducere, quod cuidam studioso, minùs religiosè de famâ miraculorum Cellensium sentienti, accidisse scribitur: Anno 1631. (inquit) quidam Studiosus Logices Græcij de miraculis admirandæ V. Cellensis, bis, ter, iterumque dubias cogitationes habuit, nec non & dubia verba protulit, & ecce! manus ejus tremere, languere, arescere, pendere cæperant. Ubi verò alitèr circa Cellensem Dominam sensit, & nihil ampliùs de ejus potentia & miraculis hæsitans, illam pro restauratione manuum in sacrâ Cellâ rogavit, fortes & sanas manus recepit.

Non tamen animus nobis est, omnibus miraculis quâlibet rumoris aurâ jactatis perindè fidem adstruere, & publicam famam ac plausum hoc infami genere laudis emendicare, atque ita pietatem impiâ ratione provehere, quippè, ut piè canit Jolyus Celleid. l. 2. pag. 55.

*Id renuit Regina nefas, quæ vindice nullo
Sinceris decorata bonis, fucata repellis*

*Murmura, mendaciq; fugat tectoria lingua,
Conservatq; suum super hæc mortalia nomen.*

- - - - -

*Utpotè quæ tanti solium conscendit bonoris,
Quò nequeat mordax viles attollere fumes
Hæresis, aut Momus Criticos infigere dentes.
Quidquid idest, credet pietas, banc omni posse.*

Sed de Miraculis & gratijs quibus Ecclesia Cellensis inclarescit, inferiùs proxiliùs differemus. Nunc ad seriem temporis, quam in Victoria Ludovici Regis absolvimus, redeamus.

Post annum itaq; tercentesimum à millesimo pervulgata magis magisque loci sanctimonia, statim non finitimos modò, verùm etiam longè distitos populos, ipsosque Principes invitavit, ut suæ pietatis argumenta Cellensi Deiparæ certatim deponerent.

Testatur hoc Christoph. Schleicler in suo Pœnitentiali Cellensi, circa Annum 1480. conscripto, cujus inf à breve syntagma Lectori dabimus; testatur, inquam, *ad Ecclesiam B. Mariæ in Cella diversis Anni temporibus sitientèr & laboriosè convenire peregrinos ex omnibus mundi partibus Italia, Suetiâ, Brabantia, Francia, Bavaria, Austria, Bohemia, Moravia, Polonia, Hungaria, Prussia, Silesia, Styria, Carinthia, Carnioliâ, Croätia, & alijs terris.* Albertus quoque Dux Austriæ quotidiano, ac perpetuo Missæ Sacrificio in Arâ Cellensi pro se suisque litari voluit, foundationis litte is Anno 1371. in eandem rem erectis. Ernestus item Archidux Austriæ alijs literis datis Anno 1414. Rectoribus ejusdem Ecclesiæ stipulatim injunxit, ut in omnibus Divinis Officijs, & Sacris ad populum exhortationibus sui, ac Cimburgæ Conjugis suæ, Friderici quoq; fratris, suæq; Conjugis Annæ Ducissæ Brunswici, memoriam infererent

rent. Nec omninò præterire hoc loco possum famosam illa tempestate Indulgentiarum, & facultatum Bullam, qua Bonifacius IX. Cellensem Ecclesiam Anno 1396. condecoravit, pro certis Anni diebus illi conferendo indulgentias, quas Ecclesiam S. Marci Venetijs ipso die Ascensionis Salvatoris nostri visitantes consequuntur. Nam etsi hæc Bulla propter insertam manuum adjutricum obligationem, nunc inter rejectaneas haberi debeat, uti supra dictum fuit, incredibile tamen dictu est, quantoperè ejus fama peregrinorum devotionem accenderit, adeò, ut ob ingentem hominum accursum nonnulli in æmulationem exarserint, quâ primò in Litteras Apostolicas obstrepere, postea apertè calumniari, tandem ipsos peregrinos, quasi populari errore circumventos, nimiumque decantatis Loci prodigijs, & favoribus credulos irridere, atque etiam, quâ licuit, à loco penitus avertere cæperunt. Horum capita erant Alexius Tummar, & Joannes Landewar, uterque non mediocri autoritate vir. Sed querelâ ad Sedem Apostolicam per Joannem Abbatem S. Lamberti delatâ, Jacobus de Muccarellis Camerae Apostolicæ Auditor Anno 1472. prædictos atque alios quoscunque contradictores, sub perpetui silentij, atque anathematis comminatione Romam ad causam dicendam vocavit; quibus in tam illustri veritatis theatro comparere minimè sustinentibus, ea tempestas conquievit, suumque Decus Cellensi Sanctuario ratum, firmumque permanfit.

Eodem sæculo alia procella Ecclesiæ quidem Catholicæ decumana, Cellensi verò, si ita dicere licet, salutaris, Bohemiam, & magnam Austriæ partem inundavit. Nefaria quippè Hussitarum hæresis, eorum præcipuè, qui se à synaxis sub utraque specie sumendæ consuetudine Calixtinos appellabant, per eas Provincias grassata, eò vesaniæ mul-

tos Ecclesiarum Rectores adduxit, ut Divina Myſteria
 Laicis aliter, quàm adhibito ſimul Calicis uſu, mini-
 ſtrare detrectarent. Quam impietatem execrati
 quamplurimi in Cellas, ubi veteri & Orthodoxo Eccle-
 ſiæ ritu Divina fiebant, ſe ſe contulerunt. Ex-
 ſtat hujus rei narratio in litteris Alexandri Cardin.
 Aquileienſis, Conc. Baſileienſis, per Germaniam Le-
 gati Viennæ Anno 1443. datis, ubi dicit, magnum
 numerum peregrinorum catervatim, ac continuo ex
 Hungaria, Bohemia, Moravia & Auſtria, alijsque di-
 verſis partibus in Cellas affluentium extare, eò vel
 maximè, quòd in illis Provincijs à Reſtoribus Eccle-
 ſiarum compellerentur juxta damnatum ritum Bo-
 hemorum communionem ſub utrâque ſpecie ſu-
 mere, quem deteſtantes in Cellas uſque concederent,
 ut ibi more Eccleſiæ confiteri poſſent, & commu-
 nicare; Atque hinc permotum Abbatem S. Lam-
 berti ſibi ſupplicaffe pro facultate idoneos Sacer-
 dotes & Confeſſarios Peregrinis Sacramenta admini-
 ſtratuſ deſputandi, quam, atque etiam ampliorem
 gratiam uſque in triginta proximos Annos idem
 Cardinalis in dictis litteris ſe Abbati facere proſi-
 tetur. Crediderim tum hac de cauſâ, tum quia
 Bohemorum Duci, Sancto Wenceslao, Cellam Ma-
 rianam id temporis adhuc obſcuram Marchioni-
 bus Moraviæ, uti ſuprà retulimus, indigitanti clari-
 tudinis incrementa debet eadem Eccleſia, factum
 eſſe, ut ipſa inclyta Bohemorum, atque Moravorum
 natio, ſingulari quodam regionis ſtudio, Cellenſem
 ædem in hæc uſque tempora pyſſimè veneretur, ac
 permagno licet viarum indè diſſita intervallo ſti-
 mulos à pietate capiens, haud modico numero
 ſacrum hunc locum annuâ devotione frequentet,
 & cum ſpectantium piâ admiratione vehementer
 exornet.

Verum, præter ea, quæ modò diximus, aucti per ea tempora majorem in modum cultûs conjecturam indè quoque licet accipere, quod Fridericus III. Imperator Anno 1444. suo diplomate Abbati S. Lamberti arcem in vicino S. Sigismundi monte exædificandi potestatem fecerit. eam præcipuè ob causam, ut Cimelijs Cellensis Ecclesiæ à Turcarum passim ibi grassantium sacrilega cupiditate in tutum illuc transferendis deserviret. Cujus quidem Imperatoris eximium, quo in Cellam ferebatur, affectum, tum hoc, tum alia plura ejus honori, commodo, atque securitati scripta diplomata testantur, quem à religiosæ Matris suæ Cimburgæ institutione in ipsum dimanasse, non dubitaverim affirmare. Erat Cimburga Alexij sive Ziemoviti Ducis Massoviæ, ex Alexandrâ Sorore Jagellonis Poloniæ Regis filia, Archiducis Ernesti, Ferreri dicti, Conjux, & ex eo Frid. III. Imperatoris Mater, sæmina laudatissima, summaque Religione, quo nomine illam à Petro Canisio commendatam in hujus Narrationis capite memoravimus, hæc Deiparæ supremum valedictura in Cellas Anno 1429. concesserat, sed vitæ pariter ac pietatis cursum in hoc ipso sacro itinere, die 28 Septembris absolvit, in vicino celebri Cisterciensi Campililiorum Monasterio sepulta, ut Auctor est D. Lambec. in Dial. segm. 12. Ab his progenitoribus deinceps in alios sanguinis Austriaci Principes eximium in Cellensem Virginem affectum fluxisse luculentissima testantur magnificæ pietatis, Regiæque munificentiae argumenta, quibus fasti Cellenses, & Thesaurus abundant, nosque inferius Cæsarum, Regum, & Archiducum Austriæ frequentissimos in Cellas accessus referendo prolixius enarrabimus. Quid verò beneficii vicissim iidem Principes diversis temporibus ab Opitulatrice Virgine retulerint, malumus in ipso-

sum

rum memoriâ, quam nostro Calamo perennare. Certè hujus sæculi decimi quinti, Anno decimo quarto Deipara Cellensis votivis precibus implorata Mariam Archiducissam Austriæ, Ludovici Hungariæ ac Bohemiæ Regis Sponsam, à præsentissimo naufragij discrimine in Rheno eripuit, cujus gratiæ suprâ quoquè, cum Veteris Tabulæ, varias Epigraphes daremus, meminimus.

Cæterùm ingentem cladem hoc sæculo res Cellenses, tabulæ præcipuè, atquè thesaurus acceperunt ex incendio, quo totum Oppidum Anno 1474. die 28. Maij. conflagravit. quam jacturam volens refarcire R. D. Christophorus Schleicher, egregius ejusdem loci, uti dictum est, Rector & Ecclesiastes, miracula denuò litteris consignavit, conscripto insuper circa Annum 1480. Pœnitentiali, ex quo tùm Confessarij officio suo cum pœnitentibus ritè defungerentur, tùm aliæ publicæ functiones examussim peragerentur. Initium ejus est: *Experientia rerum Magistra* totum opus in 3. partes dividitur: I. quosdam ritus à Sacerdotibus in Exomologesi impertienda adhiberi solitos complectitur: cujusmodi inter alia est usus Virgarum, quæ: *sint albae, inquit, nitentes, politæ ac benè dispositæ, conformes In longitudine, & grossitudine, & pluribus interjectis: modus, ait, distribuendarum virgarum hic est: Præsides fascem earundem in altari positum assumat, & digniori primam porrigat, sub hac formâ verborum: accipe executionem potestatis judicariæ in foro pœnitentiali, juxta tenorem privilegij hujus Ecclesiæ in Cella Mariæ, per signum istius virgæ.* Et post pauca: *modus, inquit, resignandi virgas hic est: Præsides stat ante Altare versâ facie ad populum. Tunc bini pœnitentiarij: alter de choro uno, & alter de alio, à dignioribus incipientes, ac virgas ipsas elevantes veniunt, & positæ cum maturitate genubus, in gradu ante Altare, Præsidenti*

*dent illas ad manus offerunt, dicendo: soli DEO honor & gloria, & respondet Præsident: amen, amen. Porro his virgis pœnitentiarij in suis exomologeterijs sedentes, transeuntium, præsertim publicè pœnitentium, humeros attingere consueverunt, veteri quidem, & in præcipuis Ecclesijs, uti Vaticana, Lauretana, Czesstochovienfi, & alijs hodiequè recepto more, quem sicut etiam in Cellis ab hominum adhuc memoria viguisse constat, ita quam ob causam deinceps antiquatus fuerit, ignoratur. Secunda pars ejusdem Pœnitentialis quibusdam doctis, utilibusquè documentis, regulis & cautelis, ab industrio, proboquè Confessario servandis absolvi-
tur. Inter plurimas alias salutare doctrinas monet Confessarios, non nimis festinare in expeditione personarum, ne videatur parvipendere salutem animarum, & idcirco, *fideles, inquit, remissam circa se curam sentientes contemnant locum & pœnitentiarium; unde gravis jactura provenire posset huic tam insigni Ecclesiæ, in qua tot animarum salutem hactenus laboriosè consultum est. At verò de Sigillo Confessionis loquens, & diligentissimam quoquæ hoc oris custodiam commendans, nunquam, inquit, habeatur tractatus coràm multitudine, nequæ in loco communi, & publico, ubi adsunt Laici, personæ leves, & aliàs de lapsu linguæ suspectæ. Non in tabula inter prandendum, vel aliàs inter convivandum, quoniam adstant diversi, nihil in facie prætendentes, & tamen cogitamina parturientes, etiamsi à nobis propter pueritiam, vel aliam despectam qualitatem pro nullo habeantur. Dum enim apud semetipsos sunt, vel adoleverint qui nunc pueri sunt, dicunt, aut cogitant: diabolus confiteatur istis: quàm grosse loquuntur, de peccatis & confessione. His alijsquè cautelis præmissis, ad pœnitentiam publicam progreditur, dicens: usitatum habuisse Pœnitentiarium Cellæ Mariæ longis retrò tem-**

temporibus, & fundatam Apostolicis litteris, non modò poenitentiam privatam, verùm etiam publicam tempore plenariæ remissionis adventantibus ac mœrentibus imponere. Inferiùs autem varias utilitates talium poenitentiæ enumerans: O quotiens! subjungit, *vidi processionem talitèr poenitentium, benè ac rationabilitèr ordinatam, adstantibus & spectantibus excitasse compunctionem, ut lacrymarum rivi viderentur, ac singultus gemitusq; audirentur uber-rimi. Quot hominum dura corda sunt emollita, imò liquefacta ad poenitentiam* Non audeo scribere, hoc *Propheticum animo revolvens, secretum meum mihi, secretum meum mihi.* Ipsum porrò poenitentiæ publicæ modum ita describit: *Aliquibus datur Cruæ, lumen, & virga in humeris, aliquibus autem lumen tantum in manibus, absq; cruce in humeris & virga, hoc tamen communiter observatur, ut crucem cum lumine bajulent poenitentes viri. Mulieres autem candelam accensam portant absq; Cruce, nisi gravem casum habeat mulier, tunc & ipsa crucem deferat.* Tandem in tertiâ dicti Poenitentialis parte Canones poenitenciales, & casus excommunicationis, è Jure Canonum, diligenti labore collectos, enumerat.

Nunc ad quintum sæculum supra decimum Germaniæ luctuosissimum accedamus. Cùm enim id temporis hæresis caput extolleret, & serpentinas spiras infernalis hydra, etiam in Austriacæ ditioris Provincias, veteratorijs quorundam artibus extenderet, propè fuit ut omnis in Superos pietas & religio sensim elanguesceret, ac penitus interiret; factumque est, ut Ecclesia Cellensis quæ priori sæculo Hussitarum scelere multò reddita fuit illustrior, tunc è diverso Lutheranorum impietate suam lucem ac splendorem propemodùm omnem amiserit. Rem non molestam Lectoribus facturum existimo, si statum in quo res Cellenses tunc versabantur, verbis D. Christ. Fischeri, illorum ferme
tem-

temporum scriptoris enarravero. Itaque c. 36. sic scribit: Usq; ad hæc tempora B. Virgo in Cellis commune omnium refugium existens Populorum frequentia est nobilitata, muneribus culta, majoriq; indies concursu & miraculorum fama fuisset celebrata, nisi infelix ille apostata Lutherus in tota Germania, nec non alijs regnis incendium religionis excitasset, & nefaria suâ doctrinâ e mentibus hominum peregrinationes sustulisset, cujus dogma scelestum, eo usq; progressum, ut & ipsos incolas Oppidi Cellensis (quod tamen viri omnes jam evomuerunt) infecerit. Sic paulatim labi cultus B. Virg. visus est, sed tamen filius, cui semper honor Matris cordi fuit, collabi penitus eum non est passus: hunc enim per Viennenses, qui adhuc frequentissimi sunt, in singulos Annos (licet non parvâ eorum molestiâ, injuriâq;, quâ à perfidis tunc affiebantur) & continuavit, & per Principes Personas propagavit. Ad hanc intestinam perniciem accessit Turcarum immanitas, qui opimam prædam acturi in Cellas usque barbaro furore procurrerunt, adeo, ut nisi pro aris focusque Cellensibus ipsa loci Patrona depugnasset, utrisque vastitas, inde ab hæreticis, hinc à Turcis immineret. Res in hunc modum accidit: Anno 1532. Solymanus Turcarum Imperator, ut scribit Surius in commentario ad eundem Annum, Viennâ Austriæ validissimis copijs Anno 1529. oppugnata, turpiter abscedere coactus, hanc gloriæ suæ maculam, cum extremo Hungariæ, Germaniæque excidio statuerat eluere. Ingenti proinde contractâ suorum manu, primò in Moesiâ, postea, Savô trajecto, in Pannoniam inde verò rectâ in Styriam se effudit. Guintium Oppidum propè Sabariam adortus, integros 23. dies irrita obsidione protraxit, veritusque Cæsariani exercitus adventum suis receptui cani jussit; ne tamen, inquit Surius, absq; Germania clade discederet, missus est Caso-

nus Dux strenuus & impiger cum quindecim millibus equitum, qui omnia longè lateq; depopularentur, & summam Germanis calamitatem sua crudelitate adferrent. Non defuit Casonus Solymanni votis : fit magna passim in agris & pagis cæde hominum, cuncta fumo, flammis, & ignibus per multa milliaria collucet - - - ad Lincium usq; Oppidum, ubi tum erat Ferdinandus Rex, ea barbarorum rabies progressa est. Sed quid inter hæc in Cellis acciderit ex Fischero c. 36. audiamus: De his enim Turcis per Styriam palantibus, atque igne ferroque dirum in modum debacchantibus, loquens: Pars, inquit propè Cellas venit, eo animo, ut Oppidum ipsum incendio absumeret, Ecclesiam solo æquaret, pretiosaq; dona diriperet. Dux igitur negotio huic principium dat, ter enim bastam in statuam lapideam Beatissimæ Virginis, ante Oppidum collocatam (diversa est hæc statua, ab illa miraculosa, quàm è tilia sculptam diximus, & quæ in ligneâ primum Monachi casula, postea in Capellâ Marchionis Moraviæ, ad demùm à Rege Ludovico in Sacello in Umbilico ferè Ecclesiæ constructo locata fuit, & in eodem ferreis clathris præmunito, multisquè donarijs & ardentibus undequaque lampadibus conspicuo, etiamnum colitur) figens, eamq; deturbare volens, ita Beatissimam Virginem terribilem, & severam expertus est, ut oculis extemplò captus, & Equo, cui insidebat, delapsus fuerit.

Alij Historici Cellenses scribunt, eodem tempore visam esse coronam splendidam, templi fastigium in argumentum cælestis tutelæ ambivisse. Turcæ ergo, pergit Fischerus, eò visò miraculò, mente consternati à proposito destiterunt, his ita relatis subjungit: Manipulus bosce post aliquòt dies subsecutus, parùm tamen sociorum calamitate territus, Oppidum ipsum diripuit, domosq; ipso die Exaltationis S Crucis Sacro, susceudit, in templi rectum sagittas igneas (quo

(quò illud pariter conflagraret) coniecit: Sed cum nihil ignis conciperet (Virgine utiq; naturam ejus inhibente) ipse Numinis Divini presentiam veritus relicto illo recessit. Quas porro hujus impietatis poenas Turcæ dederint, ex Surio & Fischero, locis suprâ citatis accipe. Surius itaque narrat, Casonum multâ onustum prædâ, in reditu ad Solymannum, in Palatinum incidisse, ab eoque magnâ Equorum, & hominum strage editâ, occisum esse: reliquos qui superfuere paulò post in Lodronij, & Joachimi Brandeburgici copias delatos, partim pecudum more mactatos, partim in servitutem abreptos: postremò eos qui effugerant, in Germanos, Hungarosque incidisse, à quibus fugientium terga prementibus diversis in locis ad octo ferè Turcarum millia perempta sunt. Non dubito in horum numerum referendos etiam esse Sacrilegos Ecclesiæ Cellensis hostes, utpotè quos Fischerus scribit; in nemore, quod vocatur Neüwaldt, paucis post diebus, vindice DEO, internecione deletos, his omninò verbis ea, quæ de Turcis prodigiosè depulsis modò narravimus, confirmans: *bujus rei Authorem alium non habeo, nisi ipsam famam bujus loci constantissimam, ipsosq; incolas bujus Oppidi, qui hoc à parentibus acceperunt. Duo præterea incolæ adhuc in vivis (nimirum Thomas Weitscher, & Martinus Enckb, hic nonagesimum, ille octuagesimum Annum agens) bujus rei fidem indubitatam faciunt. Scuta præterea ipsa à Turcis in cæde illâ ablata, & in templo B. Virginis suspensa, non parva bujus rei indicia illud ipsum testantur.*

Barbaris hoc modo triumphatis, acrius bellum hæresis instauravit. Squalebant sacra, ædium piarum ingens neglectus erat, cultus in Cœlites sarcasmis proscindebatur, & quamquàm Benefica Virgo Cellensis non perindè cessaverit, etiam tunc favores suos in ingratos Mortales ubertim effun-

dere, quippè cum hoc solo sæculo Cellenses Historici suprà 40. apprimè illustria Miracula hoc loco perpetrata numerent; ea tamen haud erat fidelium illuc accurrentium frequentia, quæ vel loco celebritatem, vel invidiam afferret Hæreticis. Ista porro rerum Divinarum incuria non in populum duntaxat, verum in ipsos quoquè Rectores manavit, qui spartam suam, quæ tunc maximè curanda erat, nimis vel timidè, vel oscitantèr adversus perduelles Ecclesiæ hostes excolebant: jamquè propè interitum erat loci religio, nisi indignam illius sortem, atquè solitudinem miserati, Carolus Archidux Imperatoris Ferdin. II. gloriosissimæ memoriæ parens, ejusquè pientissima Conjux Anna Maria, nata Bavariæ Ducissa, rem inclinatam exemplo suo restituisent. Hi ergo Principes Anno 1572. solemnem in Cellas peregrinationem suscipientes, ipsamquè muneribus æquè ac devotione pijsimè devenerati, mirum est, quantoperè plurimos ad eadem venerandi studia, quasi signo dato, protinùs excitaverint. Coepit proindè magnus illicò Peregrinorum numerus advolare, Vota, donaquè certatim offerre. Inter alios è prima nobilitate complures: Guilielmus de Rosis ProRex Bohemiæ An. 1583. pro majori Ara, partequè interiori templi picturis exornandâ; pro Agro quoq; in usum Xenodochij Cellensis coëmendo bonam pecuniæ sumam liberalitèr exposuit. Eadem tempestate Cellensem peregrinationem iterarunt, donisque nobilitârunt Serenissimi Conjuges Archiduces Carolus & Anna Maria. Ipsam verò Annam Mariam quoties in Cellas venit calidissimis votis Matrem Gratiarum invocare solitam, lachrymis tennerrimis copiosè manantibus, non alitèr ac si cor æstuans ergà Coelorum Imperatricem, amoris igne liquefieri sentiret, liber Geneal. B. V. ad diem 29. Aprilis, n. 4. affirmat. Ejusdem ergà Cellas Ma-

rianas devotionem P. Hiremias Drexel. in Rosis Marian. part. 1. c. 12 §. 6. commendat. Cujus pietatem æmulata Elisabetha Caroli IX. Galliae Regis Vidua, Maximiliani II. Imperatoris Filia An. 1584. Cellensem Ædem Ipsa pariter, oblatâ magni ponderis argenteâ Deiparæ Statuâ, & unâ tibiâ SS. Innocentium invisit. Sed ne sæpiùs repetita Sanctuarij Cellensis ab his Principibus visitati mentio molestiam Lectoribus afferat, annos, quibus quidem Ipsos illuc accessisse etiamnum constat, compendio recensimus. Cellas itaque religionis ergo petierunt, suisque muneribus nunquam non exornarunt. An. 1585. Anna Caroli Archiducis Filia, Elisabetha Galliarum Regina. An. 1586. Anna Maria Caroli Archiducis Consors. Maximiliana quoque & Catharina Archid. Filiae. Elisabetha Galliarum Regina. Hæc, ut scribit Fischerus c. 39. *varijs, egregijsq; donis Ecclesiam Cellensem affecerat, nec tamen sic suam erga Beatissimam Virginem devotioni satisfacit, quin indies majoribus eam cumularet, cum quotidie plura ab ea beneficia reciperet.* Eadem Serenissima Regina An. 1587 argenteam Hierothecam, seu Monstrantiam insignis operis, pretijque permagni Virg. Cellen. dedicavit. Anno verò 1588. pretiosam Crucem argenteam. An. 1589. pro ornanda Christi, & B.V. Statua duas chlamydes phrygij operis, & totidem coronas aureas. An. 1590. denuò duas ejusdem operis, sed majoris pretij chlamydes. An. 1591. Tburibulum argenteum cum navicula dono dedit. Ipso Anno Carolus Archidux Austr. ardenti febris, & ingenti viscerum cruciatu laborans, quàmquam obnitentibus Medicis, Cellas petijt, ubi fusis precibus non modò febris ardorem, viscerumque tormenta remisisse, sed etiam Vires morbo & itinere fractas, cunctis stupentibus instauratas, ex Jacob Gufman. narratur in Gen. B. V. ad diem 1. Julij. n. 3.

Anno 1592. Anna Maria Archiducissa, tunc Vidua, crucem auream Pyropis & adamantibus radiantem insignibus Dom. Passionis artificiosè cælatam. Anna verò Poloniæ Regina pretiosam Vestem Sacerdotalem obtulit. An. 1594. Ernestus Archid. ingentis magnitudinis Lampadem argenteam. Anna M. Archiducissa Vidua Vestes Sacras auro, argentoque textili ornatas dono tulit. Anna Regina Poloniæ Triremim argenteam, Voto promissam, dum in Mari Suecico periclitaretur, cui & effigiem pueruli fascijs involuti ex argento addidit.

Eodem Anno Crux ex Ebena cubitalis fermè, in qua omnia Iustrumenta Passionis & ipsius Christi patientis effigies è solido auro, mirâ arte efficta visebatur, allata fuit, incertum quo auctore. fama tamen erat Sigismun. III. Poloniæ Regis munus fuisse. Sequenti Anno 1595. Ernestus Archidux pro Philipp. II. Rege Hispaniæ, Belgij gubernacula suscepturus, Cellas prius accessit, pietatis sensus autem, quos Opt. Princeps ibidem hausit, & expressit, pluribus exponuntur in Geneal. B. V. ad diem 20. Febr. n. 1. Anno 1596. Maximiliana Ducissa Bavarïæ, & Anna Maria Archiducissa, suis muneribus Cellas locupletarunt. Eodem tempore Franciscus à Dietrichstain Episcopus Olomucensis, postea S. R. E. Cardin. laudatissimæ memoriæ, Vestem Sacerdotalem operis æquè ac pretij perinsignis obtulit, his verbis. inscriptam : *Ora pro me S. Maria Virgo.* Anno 1598. Maximilianus Archidux ementito habitu in Cellas veniens simulachrum argenteum oppidi Hatwan, quod ante duos Annos 24. Aug. à Turcis recuperaverat, dono attulit. Eodem Anno Anna Maria Archiducissa Vidua, iter in Hispaniam factura, missis sex Divorum argenteis statuis, propitiam sibi Deiparam Cellensem, reddere satagebat.

Cæterum rerum Cellensium in meliorem statum

tum evectarum laudem non modicam, jure sanè meritissimo sibi Civitas Viennensis cultui Cellensis Patronæ studijs flagrantissimis addicta vendicat, utpotè quæ in laudabili illuc peregrinandi consuetudine, apud alios aliquamdiu propemodum exoleta, non solum nunquam omninò intepuit, verum etiam frementibus licet Hæreticis, suo exemplo loci dignitatem egregiè sustinuit, atque in hodiernum diem incredibili studio sustinet, publicis, privatisq; supplicationibus institutis, quas inferiùs referendas hoc loco diffusiùs non attingimus. Insignem hujus pietatis antesignanum eadem Civitas dudum habuit in Antistite suo Melchiore Cleselio, qui deinde supremum in aula Cæsarea Ministerium, ac demum purpuram Vaticanam nactus, magnum illius temporis Historiæ argumentum præbuit. Ille non solum annuam Processionem Viennensium in Cellas sæpè visus comitari, sed etiam verba sacra ad populum è suggestu facere multis annis auditus est. Anno quoque 1587. sociata cum Clericis totius Austriæ pietate Vexillum sericum albi, Cæruleique coloris prægrande Virgini Cellensi dono dedit, hisce versibus Deiparam ex una, D. Leopoldum ex altera parte compellans:

*Hæc sunt Austriaci victricia munera Cleri,
In Cruce Christigenis est quia parva salus.
Ergò ô Virgo potens, fac, religionis amore,
Militem ut contra tartara sæva gerat.*

*Austriadum pariter Leopoldæ ô Marchio sanctæ
Defensor, Clero porrige quæso manus.
Ut procul Austriadum discedant finibus hostes,
Catholica ut vigeat Religionis bonos.*

Horum exemplo provocati quidam Græcenses, ne palmam in colenda suæ Patriæ Tutelari Virgine

exteris quoquo modo cederent, A. 1598. simile vexillum obtulere, cum B. Virg. & S. Bartholomæi Apostoli hinc inde appictâ effigie & hoc titulo : *Regina Cæli monstra te esse Matrem. Vexillum hoc in honorem & gloriam DEI, Beatæq; Virg. Genitricis Mariae, à quibusdam Græcensibus piè dedicatum fuit An. 1598.* in eandem promovendi cultus Cellensis operam incubuit D. Melchior Schadt, ad S. Hyppolitum in Austria Præpositus, qui An. 1593. ad diem D. Bartholomæo sacrum, fæminam, cui Salome nomen, ab obsidione trium Orci Spirituum, à quibus miserum in modum vexabatur, ad B. V, preces in Cellis liberavit.

Jactis hoc modo fundamentis majora ac majora pietatis incrementa continuò subsecuta sunt, adeò ut Fischerus c. 48. scribat, initio hujus sæculi decimi sexti, in Processione Viennensium ad festum S. Bartholomæi in Cellas annuè ventitare solita numerum eorum, qui huic solemnitati interfuerunt, viginti trium millium, non de infimæ tantum conditionis hominibus, sed etiam Principibus, Baronibus & Nobilibus excessisse. Numerum verò publicè pœnitentium tam virorum quàm fæminarum ad quadringentesimum facilè ascendisse. Anno præterea secundo post millesimum sexcentesium, Matthias Archidux (is qui post Rudolphum II, Imperij Romani clavum tenuit) elegantis operis Regiam Coronam è solido auro in Cellas obtulit, cujus rei causam sequentis tenoris incisa verba exprimunt :

Matthias Archidux Austria, Dux Burgundia, Styria, Carinthia, Carniolia & Wiertenbergæ, &c. Comes Habsburgi & Tyrolis, &c. Prorex Hungaria & Austria, &c. Supremus & Generalis Exercitus Dux &c. acerrimo apud Albam regalem XIII. & XV. Octob. An. M. DC. I. conflictu Turca-

rum Victor à DEO intercessione B. Mariæ semper Virginis voti compos, votum persolvit, & coronam Hanc una cum vestibus sacris muneris votivi Signum memor & gratus obtulit. Anno salutis humanæ Millesimo, sexcentesimo secundo, die 8. Mensis Septembris.

Anno 1611. Idem Matthias jam Ungariæ, & Bohemiæ Rex, Viennâ, atquè eodem tempore Ferdinandus Archidux (postea Imperator Rom.) Græcio, & Maximilianus Dux Baviariæ Monachio in Cellis peregrinationis causâ convenerunt.

Sed pedem hoc loco sistere jubet incomparabilis pietas, quam ipse Ferdinandus à magna illa sæpiùs à nobis laudata Heroïna, Anna Maria Matre sua haustam, à teneris unguibus per omnem deinceps vitam ergà Deiparam Cellensem tenuit. P. Nicol. Avancinum in Virt. Leop. Guilid. Archid. parte 1. proleg. 1. Audiamus: *Magnificus, inquit, illi de DEO sensus inextinguibilem Religionis Zelum excitavit: hinc exscindendæ hæresis, adhuc adolescens, in Æde Lauretanâ Sacramentum dixit: idem Cellensi Virgini repetivit.* De eodem P. Guil. Laimorm. c. 1. scribit: *Illum Ungariæ, Bohemiæq; jam Regem & Cæsarem in Cellis, (ubi in Styriæ ac Austriæ finibus præcipuâ religione B. V. Colitur) sanctè, constanterq; vovisse, se in Bohemia illiq; Regno adjunctis Provincijs, vel cum vitæ discrimine sectas, sectarumq; Magistros abacturum, Ipsam porro Virg. Cellensem non nisi suæ magnæ Matris nomine compellare consueverat, cujus sacram Ædem sæpè numero frequentavit, donis maximis auxit, & in rebus arctissimis, perduellibus & Sectarijs in Ferdinandum palàm insurgentibus, asyli loco semper habuit. Sed quid tum? Celleid. lib. 1. pag. 20.*

- - - *Aderant afflictis proxima rebus
 Numina, nec tantum Cellensis Diva Clientem
 Passa fuit duris Erebi succumbere monstis,
 Ac tantum patrare nefas, casusq; per omnes
 Adfuit Heroi pia Virgo secunda Secundo.*

Anno 1614. Erasmus Paravicinus Episcopus Alexandrinus & per superiorem Germaniam Nuntius Apostolicus Cellas devotionis causâ visitavit. Sed ad Ferdinandum redeamus. Qui An. 1621. cum Carolo Archiduce germano suo, & numerosa Procerum frequentia, Cellas repetijt, oblataquè coronâ ditavit, ut refert Nicol. Bellus in *Laur. Austr. l. 5. p. 545.* quem aliquot dieb⁹ ibidem D. Nuntius Apostolicus antevertit. Hujus itineris comitem se fuisse meminit ipse P. Martinus Becanus in *Man. controver. prælud. 2. n. 3.* Sed quid ibidem memoria sanè dignissimum magnus hic Imperator egerit, ex manuscripto nostro accipe. Narrat itaque Cæsarem in familiari sermone hisce verbis Abbatem S. Lamberti Joannem Henricum allocutum esse: *Prelate, hæc sacra Cella mihi charissima est, & commendatissima non tam ob stupenda, & innumera prodigia, sed etiam, & maxime ob ipsius sacri loci innatam & miram quandam attractivam vim ad devotionem & compunctionem. Quare cum summo desiderio, cum maxima exultatione, & flagrantissimo animo nunc, uti & alias, hanc sacram Cellam invisi, inde verò illibentissime discedo. Sed, discedo tantum pedibus, maneo autem apud Magnam meam Matrem in corde, ore, affectibus, & effectibus, & verificatur certè in hac Cella: qui amat, facile reperit portam, quæ ducit ad rem amatam, vix autem reperit fores per quas inde digrediatur. Scias insuper, hodie Praga, (erat autem dies 22. Junij, seu Octava S. Viti M. præcipui Urbis Pragensis Patroni) meos Dominos (Rebelles de quibus eadem die publicum Pragæ sume-*

sumebatur supplicium per jocum intelligebat) funestissimum diem habituros. Sed quod fit, ò quàm aegrè, lentè, & invitus feci; & hæc maxime inter alias est causa bujus meæ Peregrinationis, ut consulerem per præces saltem eorum saluti, ut scilicet conversi & penitentes morerentur, imitarerq; JESUM meum Dominum orantem pro inimicis. Vox enim verò in Cæsare prorsus admiranda, sed non perindè rara in Ferdinando, cujus animi incredibilis benignitas vel ipsos, qui justè infensum experti sunt, præcones habuit.

Eodem Anno 1621. Antipendium (ut vocant) seu Pallium Altaris argenteum magni pretij, rarique artificij Cellense Sanctuarium accepit, cui hæc verba insculpta leguntur.

Maria Magdalena Archid. Austriæ, Magna Dux Etruriæ, dum pro viri sui Cosmi Magni Ducis salute votum solvere properat, eben! Fato functi animam Deiparæ commendat. An. Millesimo sexcentesimo, Vigesimo primo.

Anno 1628. in festo S. Joannis Baptistæ Ferdinandus Imp. rursus in Cellis adfuit.

Anno 1629. Carolus Comes ab Harrach Aram, cui Statua miraculosa Beatissimæ Virginis, infidet, insigni opere ex argento & ebено exornavit. Causam argentea lamina his verbis indicat:

Magnæ Virgini Matri sospitatrici Cellensi, quæ Leonardum Ulricum suum ex filio Leonardo Carolo & Francisca è Principibus Eggenbergijs parentibus Nepotem ex ulcere conclamatum desperante humana ope, & mirante, per suam Divinam restituit, humillima gratitudine avus Carolus Comes

*ab Harrach in Rorrau, Sac. Cæs. Majestatis
 Confiliarius Secretus, aurei Velleris Eques cum
 Coniuge Elisabetha Baronissa à Schrottenbach
 Beneficij accepti Mnemosynon hanc Aram F.F.
 Anno M. DC. XXIX.*

Anno 1633. per P. Magistrum Joannem Gô-
 dert, Ord. Prædicatorum per Teutonium Provincia-
 lem Sodalitas sacratissimi Rosarij in Cellis instituta
 fuit, cujus albo non Cellensium solum, sed etiam
 Peregrinorum magnus numerus inscriptus legitur.
 Ex quo pietatis æquæ, ac splendoris externi, ex
 Sodalium in publicis Processionibus, ritè ordinato
 agmine, & vestium insignibus non parvum incre-
 mentum Ecclesiæ Cellensi accessit.

An. 1636. Ferd. Imper. Votò se Virgini Cellensi
 obstrinxit, si instantibus Imperij comitijs Ferdinan-
 dus Filius in Regem Romanorum eligeretur.

Id qualiter ex Voto acciderit, P. Laur. Chry-
 sogonum S. I. in mundo Mariano tom. 1. disc. 18.
 n. 41. referentem audiamus, qui de Ferdin. III. lo-
 quens: *nonne*, inquit, *Virginis auspicijs Imperium*
ex voto à pijsimo Parente Deiparæ Cellensi An. 1636.
nuncupato consecutus est? Unde nihil ei (Ferdin II.)
fuit antiquius quàm ut quamprimum promissum Vir-
gini persolveret. Quare in Regem Romanorum electò
Filiò Augustam alloquens: meminerimus, inquit, Magnæ
Matri reddere, quod vovimus; utriq; nostrum Cellas
ire, si minùs liceat, alterum ire certè necessum est.
Ut & factum ab Eleonora Imperatrice, absoluto luctus
primo Anno, (Imperatore videlicet inter hæc ex hu-
manis ablato) quo statuam purissimo auro conflata, &
quæ Ferdinan. II. genuflectentem, ac junctis manibus
Deiparæ supplicantem referebat, in templo Cellensi ob-
tulit, cum hac basi incisa inscriptione:

*Voti bujus B. V. Cellensi Ratisbonam iturus
 Se reum fecit Anno 1636. quo item ex Votis*

*Suis ibidem coronari in Romanorum Regem
Vidit filium Ferdinandum III. oblatum Anno
1638.*

Hæc porrò Statua pretij & artis magnitudine inter alia Thesauri Cellensis Cimelia præcipuè spectabilis hisce versibus Celleidos p. 1. pag. 32. celebratur :

*Una mihi memoranda super, quam jure tacere
Haud equidem possim, tua sacratissime Caesar,
Imperij Fernande, Decus columnenq; Secunde
Effigies, diti solidè spectabilis auro,
Ac vultus imitata tuos, viventis & omnem
Herois faciem, si vox nativa supersit.
Sic tua te Magnæ Conjux Augusta Parenti
Augustam testata fidem Leonora dicavit.*

Eodem Anno 1638. N. Malatesta ad Aulam Cæsaream Nuntius Apostolicus Cellas invisit, qui sequenti Anno in obsequium servitutis, qua se Deiparæ Cellensi mancipatum datis ad Abbatem S. Lamberti litteris asseruit, Casulam suam illuc dono transmisit.

Anno 1640. totum Ecclesiæ pavementum Marmore Ratisbonâ advecto constratum fuit, quod quale fuerit, Celleidos p. 1. pag. 31. describitur :

*Indè pavimenti patulum crustata per æquor
Marmora composito placidum subdividit agmen
Ordine, quo nigrum sparsim distinguitur albo.
Undè per ingentes Emblemata ducta recursus
Dant tessellata varios compage colores.*

Sequentibus Annis Cellensem Domum visiterunt. Anno 1641. Imperatrix Eleonora Vidua 11. Augusti. Anno 1642. Eadem Augustissima Imperatrix 13. Septemb. Die autem 26. Aprilis Serenissimus Archidux Leopoldus Guilielmus. Eodem Anno 30. Aug. Ferdinandus III. & Maria Augusta regnans

gnans, rarò sanè devotionis exemplo duarum propemodum horarum viam admodùm asperam, usquè ad sacram Ædem pedibus emensi. Anno 1643. Imperatrix Eleonora & Leopoldus Guilielmus Archidux 29. Augusti. Et ijdem rursus Anno 1644. 20. Junij. Quid verò eadem Imperatrix in Cellis hac tempestate egerit, ex Vita Ven. M. Paulæ Mariæ à Jesu Genuensis Carmelitanæ Romæ Anno 1669. edita, & Clementi IX. summo Pontifici nuncupata licet intelligere. Etenim l. 2. c. 18. referens, quo pacto dicta Paula Maria jactis Græcij novi Monasterij fundamentis Viennam redux Cellas, ubi Imperatrix eam opperiebatur, pertransierit, his omninò verbis ex Italico redditis rem gestam enarrat: *Imperatrix illi Viennâ ad medietatem itineris obviam processura, in Cell se contulit. Oppidum quatuor dierum itinere distans, totidemq; ab Urbe Græcensi* (exterum scriptorem hoc loco nonnihil hallucinatū esse, non est mirandum, Cellæ enim non nisi duorum dierum itinere cum dimidio Græcio distant) *ubi magna cum frequentia & pretiosis donis à fidelibus in magna veneratione habetur Miraculosa DEI Genitricis imago. Imperatrix ergò illac iter arripere jussit Discalceatam Fundatricem. Pervenerunt autem eodem planè tempore ad dictam B. Virg. Ecclesiam Imperatrix Eleonora, Archidux Leopoldus, Dux & Ducissa Lotharingiæ, cum alijs Principibus: nec non ipsa quoq; Paula Maria cum comite sua Sorore Anna Clara, unacum Comitissa ab Hermestain, & Comite Sarada, & alijs Dominis ad illam deducendam ab Imperatrice deputatis. Ibi sua Majestas testatam fecit summam reverentiam, qua prosequebatur famulam DEI, explicans intimum affectum, quem ergà illam gerebat; nam etsi ad ejus conspectum exultaret quidem gaudio, sanctitatem tamen loci reverita, admirata insuper in Matre animum supra modum collectum, & silentij in Ecclesia summam obser-*

observantiam, solo pramisso salutationis officio, voluit ut se prior Ecclesiam ingrederetur, & ne illi molestiam inferret, vix animum induxit, ut non in propriâ suâ sellâ gestatoriâ eò deportaretur. Factâ aliquamdiu oratione, absolutisque Vesperis, eosdem honores humili Religiosæ magnanimi Principes iteratò detulerunt, jubentes illam in sella ad Palatium deferri - - - Sequenti die pauperibus quâ convocatis, quâ ultrò concurrentibus lautum exhibuerunt convivium, adjecto insuper singulis donativo liberalis Eleemosynæ, ministrantibus ad mensam Imperatrice, & Archiduce rudi linteo præcinctis - - - nec aliter diem illum quàm auscultandis Divinis officijs insumpserunt; sequenti verò gloriosi & pij Peregrini iter Viennam versùs capefferunt, Monet hoc loco eximius Archiducis Leopoldi Guil. in Cellas, tot vicibus pijsimè repetitas, affectus, ut quæ hac super re, ejusque negotijs, quibus se in Cellis existens detinere consueverat, P. Nic. Avanc. in Virt. ejusdem Archid. p. 1. c. 4 scriptum reliquit, in medium afferamus: *Virgini Cellensi, inquit, dum in Austriâ ageret, annum invisentis honorem habuit ac pietatis sensum tunc tene-riorem, quando de Serenissimi Nepotis (Leop. I.) in Imperatorem Electione agendum erat; clam enim suis, jamq; altum dormientibus, uno solo servorum conscio, ad Aram miraculis Nobilem progressus magnam noctis partem diurnæ devotioni conjunxit.*

Hoc pariter anno coeptum est in demoliendis ex parte veteris Ecclesiæ muris laborari, quippè cujus ambitus Peregrinorum multitudini magis magisque in singulos Annos excrescenti videbatur angustior: atque hæc fabrica per hos Annos Auspicijs Imp. Ferdin. III. præcipui hujus moliminis auctoris, pijsque fidelium largitionibus, eam, quam hodie præfert, faciem obtinuit, ut illustrioribus totius Orbis

bis Christiani Ecclesijs sine invidia mereatur accenseri: idque præ alijs plerisque habeat singulare, quod quemadmodum elegantia sua vehementer intuentium oblectat oculos, ita non minus animos insolito pietatis sensu, & sacro quodam horrore suavissimè demulceat. Pars Templi interior tota opere Corinthiaco, exterior Dorico composito constat. Longitudo 201 pedes Viennenses, altitudo usque ad supremam partem Cuppolæ, ovali figurâ longitudinis 48. latitudinis 36. pedum constructæ, centum quinquaginta pedes efficit, cui latitudo justâ proportionē respondet.

His accedunt duæ novæ turres, quæ veterem Ludovici Regis eximiæ altitudinis turrin utrinque stipantes extimam Templi frontem de longè quoque venientibus insigniter aspectabilem efficiunt.

Anno 1645. Ferdinandus III. Eleonora Imperatrix Vidua, & Leopoldus Guilielmus Archidux Cellas iterum consalutarunt.

Anno 1649. D. Archiepiscopus Colocensis in Ungaria tabellam argenteam his verbis, & picturâ rei gestæ seriem exprimente, insignitam obtulit:

An. 1645. Illustriss. & Reverendiss. D. Joan. Půsky Episcopus Vaciensis, S. C. M. Consiliarius, ex manifestissimo Turcarum periculo ereptus, totus confractus, & omnibus sensibus destitutus, Voto B. V. Cellensis præter omnem spem sanatus est, & jam Archiepiscopatus Colocensis dignitate fulget. An. 1649.

Anno 1652. Idem Imperator Ferdinandus III. cum Eleonorâ viduâ. Et rursus Anno 1656. Anno verò 1659. Leopoldus I. Imperator, cum Leopoldo Guilielmo Archiduce Cellas invisit. Ab eo tempore tantâ animi affectione in Cellensem Divam raptus est Religiosissimus Imperator, ut annuam penè profectionem illuc meditaretur quidem, sed quo mi-

minùs aliquando perficeret, Imperij, avitarumque
Provinciarum negotia duntaxat impedirent. Ita-
que Anno 1664. partâ à Turcis ad S. Gotthardum
Victoriâ, statim animum adjecit Superis gratias pe-
regrinatione in Cellas Anno 1665. die 27. Junij
institutâ persolvere; verùm in ipso itinere de mor-
bo, ac deinde morte Archiducis Sigismundi Franci-
sci Oeniponti per eos dies immaturâ morte subla-
ti, certior factus, iter religiosum abrumpere coactus
fuit. Quod tamen eodem Anno 11. Augusti, de-
nuo ingressus difficili ac periculosâ tempestate tan-
dem 14. ejusdem mensis in Cellas eluctatus est.
Tantæ in Cæsare pietatis exemplum impulit ejus-
dem itineris comitem D. Petrum Lambecium, hi-
storiographum Cæsareum suprâ laudatum, ut hanc
peregrinationem in libro cui titulus: *Diarium Cel-
lense*, variâ eruditione, & insigni, quâ pollet, anti-
quitatum notitiâ referto, conscriptam evulgaret.

Inter hæc Archiducis Caroli Josephi, expecta-
tionis summæ Principis, lucuosa mors incidit, qui,
quo animo Cellensem prosequeretur Ecclesiam,
proprio corde per D. Josephum Comitem Rabatta,
Aulæ suæ supremum Præfectum, postea ad Insulam
Labacensem evectum, ex testamento propè mi-
raculosam Deiparæ Virginis Aram deposito, verbisq;
ex æreâ tabulâ, hoc, quem subjungimus, tenore lo-
quentibus testatum fecit:

Sub hoc saxo jacet

Magni Principis parva portio

Cor

Caroli Josephi Archiducis Austriae.

Hic iter in Cellas vovit vivens,

Sed cum in Caelos advocaret DEUS,

Ne toto cælo deviasse videretur à via,

Terminare eandem voluit etiam extinctus,

Peracto via, vitæq; suo cursu

Tota

Toto corde bîc requiescit.
*Multi Principes banc ædem donis auxere,
 Sed nullus isto pretiosius ornavit.
 Dic, quisquis hæc legis,
 An non Mariam ex corde Josephus adamarit?
 Hoc Josephi Cor Divæ Cellensi
 Consignavit alius Josephus,
 Fidus Principis sui vivi Custos,
 Qui, ut mortuum quoq; custodiret,
 Hunc lapidem proprio corde signavit;
 Cor Joseph In ManV Delparæ
 Sponsæ reLinqVens.*

Anno 1667. N. Dux Mutinensis Viennâ rediturus in Italiam, Cellas, causâ religionis, adivit. Eodem Anno 2. Septembris Maximilianus Gandolphus Comes à Khûenburg, Episcopus Seccovienfis peregrinationem Cellensem, quam Anno 1665. 14. Junij jam semel, oblato pretioso emblematici operis anathemate, perfecerat, iteravit. Hunc hodieq; in Cellas identidem animo respectantem hætenus Archiepiscopatus Salisburgensis, cujus honore nunc fulget, assiduæ curæ detinent, haud dubiè rediturum ad eadem pietatis consilia, postquam ab hac calamitosa belli tempestate Superi pacis exoptatæ radijs Germaniam evolverint.

Anno 1670. Imperator Leopoldus I. cum Coniuge Margarita. Anno 1672. D. Matthæus Ferdinandus Archiepiscopus Pragensis. Anno 1673. Idem Augustissimus Imperator. Atque eodem Anno, adulto jam Anni tempore D. Nuntius Apostolicus Marius Albrici⁹, quem sacrâ Purpurâ Clemens X. paulò post ornavit, Cellensem Ædem venerati sunt. Huius postremi iudicium non possum quin afferam iisdem verbis, quibus illud literis ad Abbatem S. Lamberti, postea datis expressit: *Tanta est, inquit, quæ cordi meo adhuc superest ex spiritali consolatione, qua ad*
S. Ma-

S. Mariam Cellensem perfusus sum, jucunditas & oblectatio, ut non possim, quin eam Rever. Patern. Vestrae communicem, quæ singulari humanitate suâ tantum contribuit, ut internis ijs gaudijs benè adeò, ac feliciter frui possem. Suadere enim sibi certò debet, leves mihi visas esse quascunq; intempestivo eo itinere molestias perpeffus sum, nec condignas reputari, quæ animi mei oblectamento, quod inde expertus sum, comparari possint; & sicut perpetua in me ejusmodi consolationis vigeat memoria, sic immemor profectò nunquam ero propensissimæ benevolentiae, &c.

Anno 1674. in Cellas venit Augustissima Imperatrix Eleonora Ferd. III. Vidua, cum Archiducissa Anna Maria. Et eadem ferè tempestate D. Archiepiscopus Strigoniensis Georgius Szelepceus, notæ famæ, sed in Cellas præcipuè immortalis meriti Princeps. Ejus munificentia stat sacellum multo auro, Altari & Cenotaphio marmoreo conspicuum, nitent ibidem ex argento duo candelabra cum lampade ponderis 160. marcarum. Conspicatus insuper ex adverso Sacellum S. Benedicto, & B. Hartmanno Brixinensium Episcopo dicatum, pari cæteroquin magnificentia, sed ingentis prætereà ponderis argentea ipsius S. Benedicti Statua, ab Hartmanno Principe à Liechtenstein decoratum; hujus exemplum piè æmulatus ipse quoq; similem S. Ladislai Regis Hungariæ, cui Sacellum sacrum esse voluit, marcarū 140. argenteam Statuā, & aliam minorem Deiparæ Virginis in utraq; altaris abside collocandam curavit; quin etiam, ut alia taceamus, Sui ipsius hæredem Cellensem eligens Ecclesiam, illic, emenso quandoq; mortalitatis cursu, tumulari, scriptis tabulis imperavit.

Anno 1675. Cellas iterum adivit Leopoldus I. Imperator, ejusq; Conjux Augusta Claudia Felicitas. Ipso quoque Anno die 27. Octobris Posonio Princeps

Joannes Casparus ab Ameringen Supremus Ord.
Teutonici Magister, & Hungariæ Gubernator. Et
7. Novembris Sebastianus Comes de Petting Episco-
pus Passaviensis. Eandem peregrinationem Anno
1676 repetijt Augustissimus Imperator Leopoldus I.
Cor è solido auro hiscè verbis inscriptum afferens:

Ex una parte:

EX Voto
CLaVDIæ AVgVstæ
QVæ Viennæ plè obIIt,
Cor IsthoC
DIVæ VirgInI CeLLensI
offertVr
II
IVLII.

Ex altera parte.

VotVM
CLaVDIæ AVgVstæ
LeopoLDVs MœstVs
EXoLVIt.

Ad Aram, præsentè Cæsare, solemni ritu Fran-
ciscus Casparus de Stadion, Episcopus Lavantinus Sa-
crum fecit. Cæterùm alia dona, quæ Austriaci ge-
neris Imperatores & Archiduces, quoties hanc Sa-
cram Cellam adierunt, liberali manu, tantisque au-
ctoribus, seu pretij, seu artis magnitudinem spe-
ctes, digna magnificentia contulerunt, consultò
prætereo. Celleidem lib. 1. pag. 32. audiamus:

*Quid tibi nunc circum teretes cælata figuras
Candelabra loquar, totis argentea membris,
Thesaurosq; domûs, pretiosi munera cultûs,*

Et

*Et Phrygiæ Vestes operis, Hyacinthina Divæ
Pallia; quid Tyrio Saturatas murice vestes,
Fulgentesq; togas, Ostro, gemmisq; decoras,
Ac ingens Gazæ pretium, quam longa tulerunt
Tempora, quam veterum pietas cumulavit Avorum,
Et tanto puræ celebres Genitricis amore
Austriaci felice manu tribuere Monarchæ?*

Et iterum l. 2. p. 104.

*- - - Prô quanta tuis anathemata valuis
Pendula, quàm dites auro fulgore columnas
Intueor, quam pura suo tabulata metallo
Austriacæ pietatis opus!*

In eandem quoq; laudis communionem haud dubiè vocandi essent plures alij Principes, & è prima nobilitate Proceres, quorum incredibilem in Cellensem Virginem liberalitatem oculis Peregrinorum tantas divitias ac pietatem stupentium, spectandam Cellense Gazophylacium exhibet. Quid enim Principes Liechtensteinios, quid Eggenbergios, aut Dietrichsteinios? Quid Comites Sinzendorfios, Esterhasios, Drascovitios? quid Martinizios? quid integram denique Hungariæ, Austriæ, & Styriæ Nobilitatem commemorem? Enim verò, ut cum Justo Lypfio in Hist. B. V. Hallensis c. 36. loquar: *pompa, aut opibus non certamus, & datores faciliè indulgebunt silentio veniam, quibus præmium in superis, æternisq; locis semper paratum est.*

Tabellas quoque votivas, magnum procul dubio veræ Religionis thesaurum, quibus omnes propemodum Ecclesiæ parietes jucundo Peregrinis spectaculo convestiuntur, non produco. Quanquam veniam daturum sperem benevolum Lectorem, si ex innumeris paucas aliquas amœniori calamo scriptas, vernaculis penitus omissis, ab interitu,

ritu cui nullis tabulis satis caveri potest, vindicemus.
Harum ergo syntagma, ecce, nunc damus.

Inscriptio Tabellæ.

Magnæ Dei Matri, terræq; MARIAE.

Dùm ab hæresi resipiscerem, fidissimæ meæ Magistra.

Dùm periculoso ruerem lapsu, meæ optimæ Adjutrici.

*Dùm gravi bonoris, fortunæq; jactarer tempestate, An-
choræ meæ firmæ.*

Dum morbo consumerer depascente, charæ meæ medelæ.

*Dum post varios miserosq; casus, conjugæ beaver, piissimæ
sanctæ meæ Pronubæ.*

*Dum intimos cordis venarumq; recessus tristis decoque-
ret melancholia, meæ Restauratrici.*

*Dùm curru vectus ex alto præceps in immanem abireme
biatum, miraculosæ meæ Columnæ.*

*Dùm inscius in tenebris spiculo traijciendus forem, meæ
maximæ Tutelæ.*

*Dùm pede saucius diu decumberem, meæ suavi Me-
diatrici.*

*Dùm recidiva in febris certam præstolarer mortem, meæ
in vitam Revocatrici.*

Et in æternum meæ Sanctissimæ Patronæ, & Dominae.

Letus obtuli hoc Votum, & me, & mea Universa.

Accipe ô Maria.

Joannes Baptista Kbielmon,

S. C. M. Secretarius Bellicus.

Alia Tabella.

Generosus D. Picby Vesprieniensis Capitaneus, ob fide-
litatem S. C. M. servatam 2. Octobris 1620. à
Bethlenijs captus, mensibus sexdecim compedibus &
carceribus detentus, hoc Votum quod Divæ Cellensi ca-
ptivus emisit, liber persolvit. Anno 1624.

Ta-

Tabella Alia.

ANNO M. DC. XXXIV. M. Jacobus Zimmerman, SS. Tbl. LL. Franco natus, Suecorum, Vinariensiumq; militum insidijs, perpeffisq; injurijs in Austria loco, Laag. ad SS. Missæ Sacrificium, non nisi ministrantium auxilio habilis (ut figura testatur) audiens magnæ Matris Cellensis juvamen petentibus se, in SS. Missæ Officio voto sese obstrinxit, venerabilis hæc Ædes adire: Voto factò, mox membrorum pristinum usum recepit, cujus summæ in me peccatorem collatæ gratiæ Mnemosynon æternæ gratitudinis ergò reliquit. Anno 1635.

Alia Tabella.

ANnis sexdecim Medicorum & Chyrurgorum consilia superaverant acutissimi rupturæ meæ dolores, quos gangræna in pede dextro adauxerat periculose, quando ad Beatissimam Dominam Cellensem Fr. Simon Nickel, Canonicus Ecclesiæ nostræ Lucensis Professus Anno 1639. Voto pro me factò, & persoluto, integram utriusq; mihi reportavit, sicut est bodie, sanitatem.

Fr. Georgius Hoffman, Ecclesiæ quoq; nostræ Lucensis Canonicus Professus, hebdomadibus 36. voce privatus, de cujus restitutione desperantibus Medicis, Cellas ex voto per me Anno 1637. perductus, ubi mox recuperata voce, Regina Angelorum opem bucusq; sonore deprædicat.

Perceptæ memor gratiæ B. V. Cellensis hoc anathema pono Benedictus Lachenius Monasterij Lucensis ad Theiam Moraviæ Can. Regul. Ord. Præmonstratensis, Abbas ejusdem Ord. per Provincias Cæsareas Vicarius Generalis. Anno 1643.

Alia Tabella.

Accipe magna DEI Mater pia Vota Clientis

Sitq; animi grati lingua, tabella tibi.

Cor tibi Virgo darem, sed cor sine crimine nunquam,

Ut placeat Cella, Virgo, reconde tua.

Petrus Hinderbach, Proth. Ap.

Tabella alia.

Matri ter admirabili, Virgini Immaculatae Mariae.

Cellae in Styria Herae & Heredi, Benedictae inter Mulieres, Benedictinorum Tutelari piissimae.

Indignus sit, qui spiret, ni, unde respirat, agnoscat. Ad te igitur, si venio, Caelorum Augusta, Tuamq; si pulso Cellam audaciùs, non succensebis. Extra Cellam Monachus, piscis est extra aquam, immò extra Caelum est, Tuam qui Cellam non ambit. Ambio itaq; Seraphinus, coram Te, Angelorum Regina, vel hoc unum candidè professurus: à Te beneficium accipere, non esse libertatem vendere, sed emere. Et ne fucum putes, expertus loquor. Annus agebat 1638. cum peccans Corporis affectus vires oppugnare, pro sputo sanguinem, pro genarum purpura pallorem, pro voce silentium sufficere. Agentibus Galenis mutavi aërem, sed non pellem; immò dubites, an aërem, quando occlusa ad folles via penè nullum admittebat. Quid egissem in hoc Vitae mortisq; bivio deprebensus? Non diu conturbavi calculos. Compendium deniq; sum nactus, cum Matrem ter admirabilem consului, cujus Filius fecit utraq; unum. Et, ô abyssum Clementiae! Vix dum mente evolavi ad Cellae Marianaë sacrum limen, vix votum prodromum emisit: cum ecce, paucis post

post diebus vires in desertam olim coloniam redire, suamque humanae tibiae sentio indies restitui animam. Portentum, exclamas Lector? Quid faceres si audires eandem gratiam bis, & quidem immerenti collatam esse? Atqui Anno 1644. vehementiori ex motu ad eundem lapidem allisi veterem urceum, tantum non fregi. Ita fit ex quo homines sumus: velis, nolis, & vitae & virtutis thesaurum in vase fictili feres. Sed hem manum Clinici! Nihilne Malitiae incerandis musculis? nihil Nasturtij in Theca Asthmatis sopiendo? ab vereor, ne vestra Magisteria hic tyronizent. Neque diutius opem inclamo: apbonam quippe ollam fecit casus. Esto igitur in Austriam mitiorem denuo migrabimus, sed Austrum flagellaturi, ni à plagâ Cellâque meliori medelam juvet implorare. Rimarum siquidem plenus hac illac alveus perfluere, cataractæ viam dare sanguini, pedes quasi oneri succumbere; quid supererat, quàm ut muris non stantibus protenderem hosti elumbi caduceum? Vocatis ad extremum, qui fatiscentem urnam oblinirent oleo, Medicis, proterve respondit pertinax malum: istis nec figulis, nec viatoribus in re perditissima locum esse. Et verò fassa est Æsculapiorum ars hic sibi dentes stupuisse. Bono interim animo Seraphine, bis portam Cæli pultare licet; immò nedum opus est pultare, semper patet. Quid obest eodem stratagemate bis hostem sterni? benefactori, ut scias, qui diffidit, injuriam facit. Vis gratiam agnoscere? gratiâ gratiæ addi flagita. O aureum consiliû! Voto itaque, itur in antiquam Sylvam, in qua Divina Panaces fructus emittit. Nec difficile fuit malo reperire antidoton, quando Mater DEI suam Cellam voluit esse Orbi vitæ Officinam. Multa dicam paucis. Voto à me, & à Germana sorore absente iterato, morbus solum jussus vertere, convalescere, liberam remigranti valetudini sedem reliquit. Nam die Apostolorum devotâ, quâ Germana Cellensi in Æde beneficio, ut potuit, respondit, eas vires, quæ sacris ad aram operan-

do satis fuere, impetravi. Hoc nimirum poterat illius opiferae manus, quæ & hominem DEO, & cælo terram suo univit partu! quid verò ad hæc tuus rependet Seraphinus, ô Regina Angelorum; Quatèr dedisti, quia bis, & cito; quis ergò gratiæ referendæ modus? si dicis, Fili, præbe Matri Sapientiæ cor tuum: At pridem ipsum tulisti. Fallor tamen: nunquam magis id habui, quam cum à me Tibi fuit oblatum. Reaccipe igitur, Tuumq; esto, quod tuo favori totum quantum debetur. Et ne munus sit simplex, hanc memorem gratitudinis, quam addo, Tesseram, tuo ex tholo pendentem, materno oculo dignare.

SOSPITATRICI benignæ
Ita nVnCuPabat eX Voto, ConseCrabat affeCtV
Pater SeraphInVs KIrCbmaIer.
Professus GârstensIs

Tabula alia.

A Peste, fame, bello, & ab omni malo
libera nos Domine.

HIs votis piorum Corona Posonio Divæ Virgini secundò supplex adfuit die 20. Aug. 1654.

Tabella alia.

Ex Voto

ERGÀ Beatissimam Virginem Mariam Cellensem, ob liberationem à Vertigine capitis, & calidis febribus hoc anathema affixit Reverendissimus, & Illustrissimus D. D. Joannes de Hedervara L. B. in eadem & Rejussipe Abbas, B. M. V. de Zircz Prælatus, Custos & Canonicus Cathedralis Ecclesiæ Jaurinensis, 13. Jan. Anno 1657.

Alia

Alia Tabella.

*V*otum admirabili Virgini Matri Mariæ grato animo nuncupatum à servato è fatis Reverendissimo D. Raymundo à Rbelingen, pro tempore Monasterij Admontensis, Ord. S. Benedicti in superiore Styria Priore. (postea ejusdem Monasterij Abbate) qui An. 1658. 1. Octobris juxtà torrentem Gracio vicinum iter faciens, fallente Equi vestigio, post primum & alterum in undas lapsum deciduus equo, aquæ & morti colluctans, ac longius undarum impetu abreptus omnem, molendini proximi aspectu, spem vitæ ereptam videns, totum se se Matri Agonizantium commisit; nec illa præsidium ferre omisit, ex eo manifestum, quod expers amplioris noxæ, superato ad molendinum discrimine, mersus aliquamdiu fluctibus, nunc solo brachio, nunc tenui vestium portione conspicuus, post emensos tam ancipiti in stadio 340. & amplius passus, mortuo simillimus undis extractus, intervallo brevi ad se se redijt, insperata valetudine, diebus paucissimis succedente; Ita salva res, ubi spes in Virgine Vitæ puerpera collocatur.

Tabula alia.

*M*agnæ & admirabili DEI Matri, ac Virgini Mariæ sine macula Originali conceptæ sit sempiterna laus & gloria. Cujus gratia & intercessione apud DEUM, à multis periculis, angustijs, miserijs ac infirmitatibus gravibus, ac letalibus miraculosè & singularitèr liberati & præservati fuimus. Undè in grati ac debiti animi signum eidem magnæ Matri, banc ex voto & affectu ad majorem omnipotentis DEI Gloriam offerimus Tabulam, in cujus Tutelam ac Patrocinium

humillimè ac supplices nos devovemus Neostadij 19.
April. 1662.

Franciscus Hiltprandus Phil. ac Med. Doctor.

Franciscus Antonius, Joannes Josephus
Liberi.

Anna Barbara Hiltprandin, nata Pruggerin.

Alia Tabella.

D. O. M.

Maximæ Ma^{jestatis} triⁱ Virginⁱ nem^æ spons^æ um^æ

IOSEPHUM Castissim^æ Immaculatè
um

Conceptæ & semper sanctificat^æ
um
etiam in utero

Dat, donat, dicat, conse-
crat æterni affectus mo-
numentum Hospitalem
hanc Tesseram apud Cel-
las Marianas

Humilis Confraternitas S.
Josephi inter Lilia Cam-
pi, seu in Campo Li-
liorum.

Anno 1663.

Alia Tabella.

Magnæ Virginum, & Gratiarum Matri in gratiam
& devotam recognitionem Reverenda Religiosa
D. Maria Constantia ex Comitibus de Lodron Conven-
tuala-

*tualis nobilissimi Monasterij Ord. S. Benedicti in Gôss
Paralyfi lecto affixa, alijs plurimis, periculosissimisq; af-
fectibus Annos quatuordecim continuos laborans, ex Vo-
to, cum Licentia Superiorum, ad hunc sacratissimum
locum emisso, integræ sanitati restituta hoc anathema
poni fecit An. M. DC. LXVII.*

Beneficij tam prodigiosi uberiores narrationem
Libellus ea de causa Salisburgi Anno 1666. in
lucem datus exhibet.

Alia Tabella.

Divæ Deiparæ Cellensi.

*Quod Calculum voventi ademerit
Ut nuptias Agni promoveret,
Maria Josepha Ord. S. Francisci in Claustro Nobilium
Apud S. Josephum Brunæ
Gratia singulari ad Professionem habilitata
Ex Voto posuit*

I 6 6 7.

Alia.

*V*irginæ DEI Matri, potentissimæq; infirmorum Sa-
luti Cellensi Mariæ, ob sanitatem concessam vitamq;
miraculosè prolongatam, hanc gratitudinis tesseram,
aliam in Patria, tanta Matre digniorem erigens,
mittit Domina suæ clementissimæ, Joan. Georgius Korb,
Can. Reg. Lat. SS. Theolog. Baccal. ad D. Virginem
Uratislaviæ in Arena Silesiorum Professus & Præpositus in
Gorcka. Anno 1668.

Duæ Lipsanothecæ argenteæ.

*DoMIna In te speraVI,
Et astIt IstI è CæLo serVæ tVæ.*

Hele-

*Helena Laurea de Magersheim, nata Testarellin
Della Massa.*

*Del MatrI pro sanItate ConsortI sVæ
restItVtâ obtVLIt*

*Franc. de Magersheim Regiæ Majest. Daniae & Norvvegia
Consiliarius, nec non Eminent. & Sereniss. Princip. Elect.
Trevirensis & Coloniensis Consil. ac Residens ad Aul. Cæs.*

Alia Tabella.

Soli Deo Gloria.

Et

Honor Matri ejus in sæcula. Amen.

Cum dubium veris Christi fidelibus nullum esse debeat,
quod largitor omnium bonorum DEUS, Gratiam su-
am multis in locis per intercessionem Sanctorum, & vel
maximè sanctissimæ Genitricis suæ Mariæ preces inces-
sabiles plurimis in necessitatibus suis ad eos eamq; re-
currentibus, peculiaritè concedat; Tum verè palàm
est in hac laudatissimæ Matris Æde Cellensi sacratissima,
eam elargiri uberrimè. Quare cum & ego ad preces
singulares in illa exauditus ab imminentibus periculis
gravissimis liber evaserim, hoc ipsum ad majorem DEI
Gloriam, Deiparæ honorem, & sanctissimi loci hujus
devotionem propagandam, ut debeo gratus, sic voticom-
pos hac suspensa Tabella letus attestor.

Joannes Antonius Engel. J. U. D.

Alia Tabella

*Alludens ad chlamydem floribus ornatam,
quam Auctor B.V. in Cellis obtulit.*

Flori Campi Cellensis

MARIÆ.

Virgini, Matri, amore languenti.

Et

*Et ideò
Desideranti fulciri floribus,
Quia languet amore
In DEUM, & hominem
Utriq; benevolæ.
Flori
Campi patentis, non horti conclusi,
Gratiarum folijs florido,
Ut decerpant omnes
Suo quondam in naufragio portui,
In necessitatibus refugio,
In persecutionibus servatrici,
Vestis florida
Mulieris Evangelicæ affectu
Oblata
Anno
qVo sibi CVMVLatas gratias VIDIt.
Jodocus Maurienbach, Parochus
Brunensis in Moravia.*

Hæc aliaque innumera Mariano-Cellensis beneficentiæ trophæa, tametsi spectantium oculos animosque jucundissimâ pascant pietatis illecebrâ, longè tamen vehementius obtutu suo rapit accedentes ipsa sacra Capella, in meditullio fermè Ecclesiæ hemicyclica forma, in modicam altitudinem confurgens, antèrius non nisi clathris ferrèis clausa, cæteroquin omninò patens; in cuius aræ, totam Sacelli latitudinem occupantis, ambone ipsa Deiparæ Statua, eo quem suprâ descripsimus modo, lampadibus undique collucentibus consistens, incredibili quadam, & suprâ humanam, Majestàte contuentes perstringit. Sunt qui asserant sibi visam oculos movere, alij qui faciem modò in blanditias, aliàs in severitatem explicare, seque ipsa quandoque augustiorem fieri: sed quemadmodum hæc pro indu-

dubitatis minimè venditamur, ita fatis in confesso est, ad intuitum hujus sacrae statuæ miros in spectantibus amoris, fiducia, solatii, timoris, verecundiae, doloris, pœnitentiæque motus cieri. *Nemo est, ait Codex MSS⁹. Cellensis, tam ferox, nemo tot flagitijs ac sceleribus coopertus, qui non in ipso sacrae Aedis accessu, itinere & ingressu, maximè verò primo ejus conspectu, cœlestis Numinis religione perfusus, molliri suum pectus sentiat.* Idem Celleid. li. p. 33. insinuatur his versibus:

*Ipsa coruscanti sursum redimita Coronâ,
Et mediam complexa domum venientibus almam
Dat faciem, recipitq, suos à poste clientes
Diva Parens, lustratq, pios velut obvia Cœtus.
Recta situ, vultu facilis lamenta precantum,
Et desolatæ propius suspiria vocis
Excipit, ac modico sacra temperat ora vigore,
Spemq, metu miscet placida reverentia frontis,
Qua recreat gravitate bonos, terretq, nocentes.*

Neque prætermittendum est, ipsam Statuam tot Annorum situ ab omni carie, Capellam autem ab igne cœlesti (quo nullus non angulus Ecclesiæ sæpè fulminari solet) intactam hætenùs integramque persistere. Ex quo ceu pellacissimo quodam devotionis allectamento contingit, ut concursus ad Cellense sanctuarium quotannis mirum in modum augeatur, atque adeò numerum Peregrinorum ad certum calculum redigere videatur imprudentis operæ negotium esse. Rem tamen utcunq, divinare licet ex numero Processionum, quæ statis annis & temporibus in Cellas adveniunt, quarum syllabum exhibemus in præsentia & earum quidem solùm quæ ex Urbibus, locorum Parochis, item diversorum ordinum Religiosis præsertim DD. Canonicis Regularibus, PP. Societatis Jesu, Ord. Præd. Ord.

Ord. Min. Conventualium, Franciscanorum, & Capuccinorum deducuntibus, earumque aliquòt cum Tubarum, tympanorum, æneatorumque clangore, cum labaris, aliisque piæ lætitiæ signis, universim certè cum Vexillis, ordine ritè, atque ad pietatem composito instituuntur; Oppida namque & municipia, quanquam cæteroquin populosa, & pleraque non multum absimili cum festivitate incendia, ne tædio simus, recensere studiò prætermittimus.

Ex Hungaria.

Pofoniò singulis biennijs.	distat à Cellis milliarib.	
	Germanicis.	27.
Sabarià annuatim - - - - -		26.

Ex Austria.

Viennâ ter singulis Annis. - - - - -	18.
--------------------------------------	-----

Prima ex Ecclesia PP. Conventualium ad S. Crucem, seu Confratern. Mortuorum ad Festum Visitationis B. V.

II. Ex Cathedrali Ecclesia S. Stephani seu Confraternitate Venerab. Sacramenti ad Festum B. V. Assumptæ.

III. Ex Ecclesia PP. Prædicatorum, seu Archi-Confraternitatis Sacratissimi Rosarij, quæ propter ingentem populi, tam in ipsa Processione, quam spectandæ Processionis causâ confluentis multitudinem, & publicam pænitentium supplicationem, aliisque singularia Devotionis exercitia, vulgò magna Processio vocatur.

Badenâ. annuatim - - - - -	distat à Cellis milliarib.	16.
	Clau-	

Claustro-Neoburgô. annuatim.	-	-	-	-	-	-	18.
Crembsio. annuatim.	-	-	-	-	-	-	14.
Egenburgô. annuatim	-	-	-	-	-	-	18.
Ex S. Hyppolito. ann.	-	-	-	-	-	-	11.
Hornâ. annuatim	-	-	-	-	-	-	18.
Ipsiô. annuatim	-	-	-	-	-	-	9.
Neostadiô. annuatim	-	-	-	-	-	-	10.
Retiô. annuatim	-	-	-	-	-	-	24.
Styrâ. singulis biennijs	-	-	-	-	-	-	10.
Tulnâ. annuatim	-	-	-	-	-	-	16.
Waidhoviô. singulis biennijs	-	-	-	-	-	-	7.

Ex Styria.

Græciô.	}	-	-	-	-	-	-	14.
Muræponto.		annuatim	-	-	-	-	-	8.
Leobio.		-	-	-	-	-	-	10.
Mueravio. singulis triennijs.		-	-	-	-	-	-	23.

Ex Moravia.

Brunâ.	}	-	-	-	-	-	-	29.
Znoymâ.		annuatim.	-	-	-	-	-	22.
Nicolspurgô.		-	-	-	-	-	-	26.

Hinc Peregrinorum frequentiam facili conjecturâ licet intelligere, quæ tantò magis admiratione digna est, quod nulla cujusquam alterius rei videndæ curiositas, non Regia via transeuntes in Cellas invitet, sed è diverso viarum ingens ex omni parte asperitas, sumptuumque magnitudo, aliaque multa potius accessuros absterreant. Et tamen non desunt innumeri, qui semel illuc delati, tantisque

tisq̃ue difficultatibus fracti poenitudinem suscepti itineris palàm quidem profiteantur, at in Patriam reversi ad eundem laborem iterum, iterumq̃; subeundum inflammato studio rursus exardescant. Undè permulti annuã, alij biennalẽ alij paulò plurimum Annorũ, attamen sæpius iteratã hanc Peregrinationẽ sibi ipsis, suo arbitrio, vel etiam nuncupato voto, imponunt. In quibus duos honoris causã, quin commemorem, haud possum. Imprimis D. Ladislaum L. B. Petheum, de Gerse, præsidiorum Canisæ oppositorum Generalem, qui à 26. ferè miliaribus Germanicis Anno 1675. jam quadragesima quarta vice Cellas visitavit. Deindè D. Franciscum Fezer Pharmacopolam Viennensem, qui quadraginta novem continuis Annis Cellas salutans, cum quinquagesimo paritèr salutaturus jam accessisset, aquis repentè inundantibus prohibitus, reversusq̃; paulò post Vitam Viennæ clausit, publico illius Universitatis elogio, Civium luctu, pauperumq̃ue comploratione elatus.

De tam numeroso itaq̃ue concursu indubitatis DD. Nuntiorum Apostolicorum, aliorumq̃ue testimonijs informata S. Sedes Apostolica plures olĩm huic Ecclesiæ elargita fuit gratias, ac novissimè Clemens X. Anno 1674. eo beneficio decoravit, ut omnes eam visitantes, perceptisq̃ue SS. Pænitentiae & Eucharistiae Sacramentis ad Ecclesiæ consuetam intentionem orantes, quocunq̃ue Anni die, plenariam peccatorum indulgentiam consequantur.

Ex quibus omnibus nemo non intelligit, quàm arduam Provinciam sustineant illi, qui tot adventantium audiendis, expiandisq̃ue noxis aures accommodant. Quorum quidem labores Celleid. l. 1. p. 34. ita commendantur:

Illic assiduo noctuq, diuq, rigore.

Inclyta de sacro Benedicti corpore proles,

Quam Lambertinae pariunt pia viscera Vallis,

Sacra facit, cæco miseros à crimine fontes

Ad meliora vocat, populum sermonibus urget,

Excitat, erudit, & studijs cælestibus aptat.

Virgineoq, simul rude vulgus ab ubere potat.

Quam ob rem haud immerito P. Georg. Gob. in Theol. experiment. tr. 10. c. 15. n. 578. de materia debiti Conjugalis tractans: *debent, inquit, hac cognita esse illis, qui excipiunt Confessiones in locis valdè frequenti Peregrinorum accursu celebratis, ut sunt Sacella B. V. Oetinganae in Bavaria, B. V. Cellensis in Styria, &c. plurimi enim dedita opera per aliquot Annos differunt ad hac loca quæstiones bujus & consimilis furfuris, rati, se certiùs inde responsum relatu-ros, quàm olim Græci Delphis.*

Eadem ratio S. Apostolicam sedem induxit, ut Abbati S. Lamberti Præfecturam Missionum per Austriam, Styriam, & Carinthiam injunxerit, amplis impertitis facultatibus, quibus Ipse & Missionarij, quorum duodecim deputandi jus habet, in hæreticis ad Ecclesiæ gremium recipiendis, atque alios à culpis gravioribus absolvendo, dispensando, plura-que alia faciendo fruuntur.

Numerum porrò eorum qui quotannis S. Orthodoxam fidem ejuratis hæresibus in Cellis amplectuntur, haud modicum esse, ex Syllabo singulis quinquennijs ab eodem D. Abbate sacrae Generalis Inquisitionis Congregationi Romam perscribi solito constat; Ut proindè hanc Ecclesiam haud immeritò quis Peccatorum sentinam dixerit, tanta, tamque singularis est illi potentia, peccatores quantumlibet inveteratos, perditissimosq; ad meliorem fru-

frugem permovendi ; rarissimus est, qui sacrilega timiditate, noxas suas alibi in sacro tribunali detegere diu verecundatus, è Cellis inexpiatus abscedat: ibi, mirantibus, ac penè nolentibus ipsis, omnis verecundiæ nebula abstergitur, ibi animus ad intimas conscientiae latebras aperiendas, ibi dolor ad detestandam veterem, ibi ad novam vitam auspicandam vehemens desiderium accrescit. Quòd si nonnunquam reperiaturs aliquis, qui illic quoq; Deo, Deiq; ministris flagitiosè non dubitet impingere, paulo post majoribus stimulis se sentiet ad repetendas Cellas impelli, prout compluribus ita contigisse, atque alios etiam per diversa Orbis Christiani sacratissima loca, nullibi tamen verè deposita peccatorum sarcinà vagatos, tandem in Cellis ex animo resipuisse, manifesto nimis experimento comprobatum habemus. Lubet unum hujus generis exemplum adducere iisdem omninò verbis, quibus in Manuscripto quodam Cellensi conscriptum invenio:

Venit An. salutis 1637. feria V. post Dominicam V. post Pascha ad banc sacram Cellam quidam Sacerdos sexagenarius, ac ultrà. (Provinciae locus, undè ille venerit rationabiliter reticetur) hac referens ad majorem Gloriam Cellae Mariae, ac referenda alijs concedens, imò rogans ad salutem & exemplum multorum. Ego Anno currente longè simul, & graviter periculoseq; decumbebam. Decumbenti ita mihi, eheu! nimium gravia, ac multa peccata, maxime quae ab Annis multis non confessus fui, obijciebantur, ob quae pusillanimis esse, ac desistere de mea salute incipiebam. Interea menti obijciebatur imago ac Cella Mariae, quò peregrinatum me devovi, si vita donarer, cum Generali Confessione. Cumq; hac in opus redigere instanter à Maria Matre Gratiarum flagitasssem, Die 2. post Votum vigilans visibilem habui Ma-

viam in figurâ Cellensi, manu sua mihi minitantem, ac austeram, ac severam multum. Ob quod amplius anxius & pusillanimis factus fui, eò quod Matrem Misericordiae mihi iratam viderem. Mox verò se mihi obtulit totam suavem, & dicentem mihi: Io! bono animo esto, non morieris, convalesces, & convalescens ad Cellam meam ibis, ibiq; generalitèr confiteberis, quia Filius meus JESUS elegit banc Cellam pro me, ad solamen ac refugium, quâ corporis quâ animæ vita periclitantibus. His dictis evanuit Cellensis Virgo & Mater. Sacerdos dicto tempore Cellas venit, ibi generalitèr confessus est; Sed ô quantis! ab quantis ab imo pectore singultibus, quantâ contritione, quantis profusis lacrymis, partim ex dolore de commissis peccatis, partim ex gaudio ob beneficia ex hac, & in hac Cella sibi collata. Quanta hic etiam gratiarum actione Auxiliatrici suæ tribus diebus in hac Cella serviverit, quàm invitum discesserit, dici non potest. Ipse abiens hoc cum lacrymis dixit, immò præ lacrymis vix efferre potuit: Nunquam ego immemor ero bujus Cellæ. Testor ego hæc, cui idem confessus est, eadem retulit, & referenda alijs concessit, imò rogavit.

Atquè hæc peculiaris, passimque jam divulgata Deiparæ Cellensis prærogativa, meâ quidem sententiâ, inter præcipua cæterisque miraculis multò majora, quin & certiora Dei beneficia numerari debet. Quanquàm minimè propterea elevanda putes ea (gratias, an miracula dicere malis, perindè nobis est) quæ in varijs corporis, fortunarum, alijsque necessitatibus prodigiosè tum olim hoc loco patrata, suprà memoravimus, tum etiamnum circa se patrari permulti profitentur; quæ dum in lucem publicam emittimus, non tam nostram, quàm eorum, qui nobis ipsi talia referunt, fidem Lectoribus

Oppignoramus, haud ignari par periculum in temerè seu adstruendis, seu negandis miraculis inesse: *nimis curiosi*, inquit, P. Petrus Canisius de corrupt. Verbi DEI tom. 2. l. 5. c. 18. proposit. 7. atq; scrupulosi sunt censores, qui nulla nostræ Virginis miracula, nisi ab antiquissimis tradita scriptoribus recipiunt, atq; probant. Est enim media tenenda via, ut in Marianis miraculis admittendis & confirmandis, neq; nimium faciles, neq; rursus plus æquo difficiles, ac morosi esse velimus. Et post pauca: Etsi enim omnia, quæ in hoc genere leguntur, ejusdem non sunt ponderis, & authoritatis; tamen quia charitas non est suspicax, & aliena temerè judicare prohibet Christus, sapidiq; cibi ob vitium palati pro insipidis nonnunquam habentur, & demum paucorum est sacris de rebus solidè dijudicare, minùs in eo quidem erit periculi, si à bonis probabiliter narrata, & à doctis non rejecta, quæ ad piorum ædificationem faciunt, recipiantur, quàm si eadem fastidioso animo repudi-entur. Ita sanctè prorsus ac sapientèr eximius hic Catholice Fidei hyperaspistes.

Denique ut Cellensem pietatem à quâcunq; pugnacitèr, minusque religiosè sequiùs fortè sentientium censurâ vindicemus, Regulam qua DEI opera ab ijs, quæ malignus mendacij spiritus sub pietatis Larva sæpè molitur, discernuntur, agendum, adhibeamus.

Atque imprimis omni novitati populari fidem, plausumque facile accedere; sed è diverso quoque pari facilitate temporis accessu decedere, nemo prudens inficiabitur, ut proindè rei insolitæ fides, Vix certiori quàm diuturni temporis testimonio probetur. Jam si id, quod in negotio Religionis piè creditur non vulgi, nec plurium sæculorum tantùm nitatur authoritate, verùm insuper multiplici, constantique utilitate commendetur, quis, per DEUM immortalem, à recta ratione tam

84 *Synoptica rerum Cellensium narratio.*

erit alienus, ut rem quampiam illis omninò notis, quibus opera Divina agnoscuntur, insignitam audeat imposturis infernalis sycophantæ tribuere. Enim verò Cellensem devotionem non novam, sed quadringentorum, & quod excurrit, annorum tempore firmatam, non vulgi solum, sed Pontificum, Imperatorum, Regum; Principumque calculo probatam, non ad augendas fortunas, aut quæstum, sed ad animarum lucrum ex pietate faciendum usurpatam esse, ex ijs, quæ in præsentī hac Narratione plenius exposuimus, innotescit. Quibus si effusissimas in turbam egenorum omnes longè latèquè vias obfidentium largitiones addas, si varias à Peregrinis spontè susceptas afflictationes jungas, si frequentes offensarum inter dissidentes amicos hoc loco fieri solitas condonationes, aliaque plura Christianæ pietatis opera adnumeres, maligno sanè mentis oculo laboret oportet, si quis ad hanc meridianam lucem in suismet tenebris errabundus adhuc cæcutiat.

BENEDICTA VIRGO CELLENSIS.

Anno 1666.

Ulam verè B. Laurentius Justinianus Serm. de Annunt. B. V. Matrem Dei, naufragantium portum effectam esse, pronuntiet, inter alios innumeros experimento didicit Christophorus Handtschuech Iglaviensis, qui naufragio proximus malè appulisset, nisi ad hunc portum suspirasset. Conscenderat is navim, alijq; cum eo non pauci, Ambsteldamum navigaturi, & quia coelum, ubi è portu solverunt pacatiori fronte arrisit, vela vento secundo permiffa Remiges feriari jubent, nulla imminentis periculi suspicione timidos. Dum verò aliquamdiu ad Votum provehuntur, exorto inopinato turbine, venti & vndæ prælium indicunt, disjectisq; cum malo velis, irruentes vastâ mole procellæ navim crebro insultu impugnant, & tandem usq; adeò gravant, ut nautis irritò conatu renitentibus jam certum naufragium minentur. Jactatur intereà non tam fluctibus, quam metu præsentis exitij præfatus Christophorus; unde ut sibi & socijs in hoc discrimine providè consulat, hoc unum consilij capit, spei suæ anchoram ab humano præsidio ad divinum convertere, salutem inter undarum procellas fluctuantem

in Cellensi Portu, quem Styria insignem habet, maturè quærere, & piæ gratiarum matri confidere, cui fors omnis tutò committitur. Hanc cliens in tantâ necessitate Patronam invocat: ut pro velis extentum protectionis Pallium ventis obijciat, & mundi Domina cum sit, elementis imperet, ijsq;, nè ulterius noceant, legem ponat, in vicem bene Ficij gratum clientis animum, quem sibi devinctum haberet, in Cellâ suâ expertura. Vix fusæ preces, votumq;, nuncupatum, ventis tranquillitas imperatur, & desævientibus undis, ipse cum socijs portui salvus restituitur, Patronæ suæ non immemor, cui hoc Anno ejusdem Ædem miraculis illustrem devotè invissens, tabellam, acceptæ gratiæ testem, deponit.

I 6 6 6.

JOannem Schmid villicum in Teütsch:Altenburg incurabilis lepra viribus jam penè omnibus exhaustit, nec quidquam ampliùs admisit, quò enervato corpori emortuus vigor restitui, & infectus sanguis emundari posset, tametsi inter alia plurima salutare etiam thermæ in remedium, ut sperabatur unicè proficuum, adhiberentur. Cum ergò in hac morbi conditione villicare ampliùs non posset, & mendicare erubesceret, necessitas consilium suggerit: unius Ædis Cellensis fores, si ostiatim ire pro stipe nollet, pro gratiâ sanitatis pulset, indubiè obtinendâ, si loci Dominam ritè invocaverit. Secutus consilium æger probroso morbo liberatur, & ut vidit, quia mundatus est, Cellas Marianas sibi tam beneficas, piè salutatur, magnificans DEUM, & sospitatrici suæ gratias agens.

1666. Ge.

I 6 6 6.

GEorgius Stikhl Seccoviensis ex superiori Styriâ, hoc Anno tantâ furebat infaniâ, ut vinculis, ne in se aliosq; immanitèr sæviret, coërcendus fuerit. Deflevit non semel miserandam mariti conditionem afflicta uxor, & ne lachrymas tam diu incassum funderet, eas tandem cum peregrinationis votò gemebunda in Cellas ad Afflictorum consolatricem direxit, quæ gratioso afflatu tristia nubila dispelleret, & post hunc nimbum marito mentis serenitatem redderet. Aspiravit ad votum inflexa virgo suspiranti fæminæ, & ut Conjugi utriq; bene fieret, hanc voti, illum mentis compotem fecit. Cui beneficio uterq; sincerâ voti executione gratiosè responderunt.

I 6 6 6.

IN parem amentiae furorem incidit Rosina Schmidin in Zwetl, propè Cremsium, tres Anni quadrantes Catenis constricta, nequè priùs infaniâ & vinculis liberata, quàm sano aliorum consilio Divæ Cellensi voto devincta.

I 6 6 6.

Non exiguum vitæ discrimen ope Cellensis Deiparæ evasit Joannes Schûnnagl in Weyden, Austriæ loco, & Conjugis suæ Rolinæ quinquennis filius Georgius, mortis jam propè filius futurus, nisi Mater Vitæ obstitisset. Hic, cum extrâ Domum & parentum oculos in platea, ut puerorum mos fert, crepundijs fortè operam daret, & inter pueriles jocos nihil tragici metueret, ecce tibi lanionis canis, nescio quâ causâ irritatus, pleno impetu ac-

currit, hiantibus faucibus puerum adoritur, dentes in eum stringit, & in terram prostratum iteratis morfibz adeò dilaniat, & cruentat, ut omnes, qui spectaculo aderant, & totam pueri faciem fœdissimè laceratam intuebantur, eàdem horâ animam exhalaturum, certò crederent. Advolat cum alijs terrore perculsa, & vix non exanimata parens, & filium in brachia sublatum, quem vox populi clamàrat, Misericordiæ Matri in Cellas devovet, preces & suspiria ingeminans, ut periclitanti proli, priusquàm mors corpusculo animam, & Matri Filium tollat, auxiliari properet, receptura pro collatâ ope perpetuam beneficij memoriam picto anathemate firmandam. Permota precibus Virgo non cunctatur medelam ferre, & puerum multorum iudicio depositum, præter omnem spem tam felici profectu, & miro sanitatis incremento restituit, ut parentes pro obtentâ filij salute auxiliatricem Virginis manum meritissimè prædicarent.

I 6 6 6.

Michaël Hôchstorffer vinicola Claustro-Neoburgensis 21. Julij. Quia fortè ex caniculari ardore ferventiùs incaluerat, in aqua refrigerium quærìt, & æstûs mitigandi, corporisq; abluendi desiderio, Danubium insilit, ratus, eo in loco, quem natandi expers elegisset, undas non æquo profundiores esse. Vix autem in sinum fluvij receptus, mergi incipit, emergendi spe nullâ, quamqnam extremis conatibus laboraret. Hoc in discrimine periclitantis animum Patronæ Cellensis memoria subit, quam ubi homo cum undis & morte luctans, suffragante voto, in auxilium accersit, & fluvio mirabiliter eluctatur.

I 6 6 6.

Sancta Gertrudis vidit per visionem accurrere peccatores sub chlamydem dulcissimæ Genitricis DEI Mariæ, veluti bestiolas quasdam diversi generis, quas omnes Mater Misericordiæ benignè recipiens, & quasi sub pallio suo protegens, delicatâ manu suâ singulas contrectabat, & ipsis amicabiliter blandiebatur. Hoc materno charitatis pallio misericors Virgo in Cellâ suâ, quâ neminem excludit, omnis generis peccatores ad se confidenter recurrentes, tam scitè palliare nescit, ut hi, quantumvis rei, ab omni delicto absoluti, vindicem DEI manum effugiant, æterno aliàs rogo cremandi. Miram hujus pallij protectionem agnovit Rusticus quidam in Austriâ, qui licet ruri non malè viveret, Juri tamen præsertim Divino vitam longè contrariam duxit, & non tantam maturandæ salutis, quàm promovendæ agriculturæ curam habuit, melior nimirum ruricola, quàm Deicola & Christianus. Præterquàm enim quòd longâ consuetudine peccata peccatis adderet, aliquòt insuper Annis, malo obcæcatus, ne semel quidem feriâ & syncerâ exomologesi malè consciam vitam expiavit. Emergente aliquando è tenebris animo, intelligere tandem cæpit, quo in periculo miser fluctuaret, & ut periclitanti saluti maturè consuleret, in Cellas peregrinari, atque ibi sub Misericordiæ pallium receptus, conscientiam noxis gravatam integrè exonerare constituit. Verùm prolongatâ cum salubri proposito vitæ correctione, hic indies se ipso deterior factus, leges humanas, Divinasque calcare amplius non erubuit, cumque salutem pro deploratâ haberet, eò tandem vesaniæ efferratæ mentis homo devenit: ut se ex alto præcipitem ageret, hoc compendio, ut stolidè opinabatur,

tur,

etur, intolerabiles conscientiae remorsus evasurus. E casu tamen, quod jure mireris, praeter spem indemnis surgit, nec difficultè sibi persuadet, Cellensem Protectricem, quamvis ipse pactae fidei morosus debitor esset, sibi praesidio fuisse, cui causam salutis denuò commendat. Malò nihilominus obstinatus neque tunc resipiscit, ut gratiae respondeat, & procrastinandae saluti finem faciat; quin immò novà furens infaniâ, cultro sibi iterum mortem molitur, & tètè repetito se ictu impetit. Sed cum & huic corpus induresceret, omniqùe obstaret vulneri, animus tandem emolliri cepit, neque dubitare ulterius, Cellensem iterùm tutelam, nè æternum periret, corpori & animae opem tulisse. Quapropter incunctantèr viam in Cellas arripit, Servatricem suam pro commissis veniam rogat, & rebus cum Conscientia perfectè compositis, totius rei seriem, ut evenit, fide digna relatione deponit.

I 6 6 6.

Jacobus Zeller Metallarius, cùm in Ferrifodinâ antemontanâ fossae suffulciendae strenuo labore insisteret, improvise ingenti terrae mole obruitur, & vivus tumulatur, mox tamen in sepulchro suo, tanto suppressus pondere, cadaver futurus, nisi succumbenti vitae exoratae Virginis opem in fulcrumentum accelerasset. Ad hujus quippè Cellam gratijs celebrem, licet jam ægrè spirans, illicò aspirat, & eandem aditum se vovet, si tumulto resurgendi facultatem faceret. Acceptat conditionem auxiliatrix Mater, & quanti ponderis sit, huic vovisse, eventus docet, dum homo è ponderosâ mole, quam focij conjunctis etiam viribus non nisi quinq; horarum spatio submovere poterant, salvus & incolumis emergit.

I 6 6 6.

Michaëlem Fûeger Austriacum in Grein diuturna, & omnium iudicio lethalis hydropifis læto affixit, non semel morti vicinum, & jam tertiâ vice sacro oleo ad agonem inunctum. Sitebat hic jam diu, ut hydropici solent, fontes aquarum avidissimè; dum verò eas, quas bibit, aquas sitim non restringere, sed quo plus sunt potæ, plus sitiri, mortemque sibi accelerare sentit, tandem ex Cellensi scaturigine, quæ sitientibus haustum sanitatis propinat, geminatis suspirijs vel unicam vitalis Fontis guttam desiderat, nec difficulter pro voto impetrat, restinctoq; cum siti morbo, salutem haurit, jam quinto Anno constantem.

I 6 6 6.

Joanni Gmauner in Waltersdorff duo filij erant, gemini imminentis senectutis bajuli, unum Thomam, Wolfgangum alterum appellabat. Accidit, ut priori rabidus canis lethalem morsum infingeret, quem ut parens sospitem reciperet, Cellensi sospitæ commendavit, pro eo votum nuncupans, non ingratum Virgini, nec gratis: dum hæc filium è mortis discrimine vindicat, & parenti sanum reddit, ingrato tamen, quia promissis non stetit & marmore dignam, gratiam pulveri inscripsit. At obliviosus fidei debitor apertè sensit, quàm ægrè Numen ferat, fidem cœlo non solvere, aut differre: nam vix unus ab hinc Annus elabitur, alterum filium idem malum fauciat, parenti vel ideò calamitosum, quòd venenatus morsus, qui filio mortem intentabat, sibi remorsum non servatæ fidei excitaret, & vindicem DEI manum non obscure ostenderet. Agnoscit ergò errorem, ingrati

grati animi noxam deprecatur, & quamvis obliterate gratiæ, neglectiq; voti recordatio spem novi beneficij meritò despondere potuisset; ausus tamen pietatis Matri ad parcendum non difficili, supplex fieri, iterum se obstringit, & ea secundante secundum beneficium, primi adhuc debitor experitur quod utrumque in Tabella expressum, benefactori suæ postea gratus in Cellas detulit.

I 6 6 6.

Aurora est Beatissima Virgo Maria, quæ inter noctem & Solem, inter hominem & DEUM, est optima Mediatrix. S. Bonaventura in spec. B. V. lect. 11. Hæc Aurora felicissimi diei prænuntia, etiam cæcis bonum diem precatur, & in Cellis piè salutata jam multis post diuturnas cæcitatis tenebras optatam oculorum lucem intulit. Longas & tristes noctes per hyemem continuabat Matthiæ Lechner Austriaci ôgenburgensis consors Christina, offusam nempe oculis cæcitatem, quæ licet nonnunquam lucida quædam intervallamitteret, brevi tamen suborta lux iterum occidit, & vix cæpta oculis dies in noctem desijt, fortè, ut timebatur, nunquam ampliùs finiendam, nisi Aurora consurgens, quæ promissum Justitiæ solem peperit, & tenebroso mundo, post longam peccati noctem æternum salutis diem invexit, etiam huic in tenebris sedenti fæminæ felicitis diei Auspiciu sine ulteriori lucis occasu concederet, & immixtis gratiarum radijs obtenebratos oculos illuminaret. Ad hanc igitur Auroram in Cellensi hæmisphærio miraculis coruscantem, dum gemebunda, spem & oculos attollit, votumque concipit, cæcutire diu non potuit, tertia post die visu integrè recepto, quo 10. Junij illuminatricem suam in Cellis clarè intuita, ut

ut, accepta gratia simul in lucem prodiret, hanc conscientiae suae Arbitro cum gaudio detexit.

I 6 6 6.

Medio Anno ante debitū pariendi temp^o, septem omninò hebdomades præmaturis doloribus vehementer adigebatur Barbara Naglin Gleichstorffensis, mortem citius paritura quàm foetum, quem sibi fatalem metuit; sed ne hic obesset, Mater salutis profuit, è Cellis, directo ad eam voto, in auxilium vocata, quæ, quia mitis est, immites dolores citò mitigavit, & sanitatem contulit.

I 6 6 6.

Adamus Gabriel, Civis Græcensis, cum 18. Septembris currentis Anni (uti deposito hîc anathemate testatur) ex Urbe per Portam ferream, ferale nihil præfagiens, egrederetur, jam propè fuit ut etiam ex Orbe abiret, penes speculam excubariam, dum sibi minùs invigilat, fallente vestigio, supinus è mænibus delapsus, manibus tamen Dei-paræ, in Cella sua nostræ saluti nunquam non excubantis, ad quam cadens confugit, ab omni damno præservatus.

I 6 6 6.

Magnum domûs solatium habuit Joannes Hierner, in filio suo, cui nomen Martinus, & in eo posteritatis spem non minorem, succiduum tamen, & ut fata minabantur, brevi collapsuram. Annum hic ætatis suæ necdum quartum compleverat, & jam vitam complevisse videbatur: cùm è domûs contignatione devolutus, capite saxo peracuto alliditur, tam gravi casu, qui proli vitam & parentibus

tibus spem elideret, nisi lethale vulnus, quod rigor lapidis infixit, Clementia Virginis sanaret. Huic Parentes, gratiarum, quas in domo suâ Cellensi indies, operatur, non immemores, suam & Filij fortem, licet eum jam vixisse crederent, totis animi viribus commendant, nec dubitant, hujus gratiâ, & vel unico Maternæ pietatis afflatu, etiam emortuos flores reviviscere posse. Placuit gratiarum Matri parentum fides, qua tantum apud eam valuerunt ut & filium vivum, & hunc paulò post, restituto etiam, quem casus destruxerat, auditu, integrè sanum reciperent. In hujus memoriam duo ossicula capite exempta, cum scriptâ gratiæ attestatione accepimus.

I 6 6 6.

Michaël Schetl, Civis & Lanio in Cæsareo Austriae Oppido Langenlois, ejusque filius Joannes diversa infirmitate, unâ invaduntur, & ille quidem ex acutissimis Capitis doloribus, & emergente inde debilitate; hic verò ex alio fatali morbo crudelem mortis lanienam metuit. Ut proinde hanc simul effugiant, simul in Cellas ad vitæ præsidium confugiunt, & uterque impetratâ sanitatis gratiâ morbo & lecto absolvitur.

I 6 6 6.

Margaretha Jöllin ex Moraviâ, non procul Znoimâ oriunda, comitali morbo Annum integrum, tam atrocitè afflictabatur, ut fermè indies ternis vicibus corrueret. Varijs intereâ medijs, quibus mali pertinacia constantè obstitit, Frustra tentatis, ubi spem & fiduciam in Thaumaturgam Cellensem annexo peregrinationis Voto, con-

conjecit, morbo jactari desijt, & Annus jam abiijt, quo exclusus hospes, aliàs quotidianus, ne semel quidem redijt.

I 6 6 6.

JAm pro se ipso efferendo feralem pulsum expectabat Thomas Stadler, Ædituus Medlingensis. feбри calidâ secundo correptus, & quia accedens phrenesis periculum auxit, vitæque extrema imminere claris indicijs denuntiavit, Cellensis Dominae, quæ mortem eliminaret, limina salutantur. Hæc, dum preces admittit, moribundum relevat subsecutâ brevî optatâ valetudine, pro quâ ambo Conjuges cum Tabellæ oblatione se gratos sistunt.

I 6 6 6.

CAtharina Hauberin, Simonis Hauber, ad portam Vallis Afflentinae, vulgò *am Thörl*/Cauponis uxor, cum mense Martio, die festivo ad Divina audienda in vicinum Oppidum abiret, & indè redux præterfluentem in via rivum, afflenz dictum, subitanè inundatione effusum, abreptis undique Pontibus, equo insidens transuadare cogeretur, Aquarum impetu cum jumento subvertitur, non sine evidenti vitæ periculo, tunc prægnanti, ni juvaretur, bis exitiali. Quod famulus pedester viæ comes, à longè quidem videt, at succurrere paratum, undarum vehementia prohibet. Ab hoc ergo deserta, ubi Cellensem Matrem, eandem ter nomine compellans, magno fiduciæ nisu inclamat, & addito simul voto, se cum periclitante foetu, in ejusdem tutelam commendat, ab equo, protinus in pedes restituto, è torrente salva exportatur, & in tutum reposita, stupente observat animo, se in Aquis quodam

dammodo volutatam, ephippio tamen non excidisse, & ne minimam vestimenti partem madefactam esse. Eadem post biennium non minorem Thaumaturgæ gratiam experta in trimulo filio, ad mortem phrenetico, & per ipsam pariter servato. Utrumq; beneficium tabella oblata contestatur,

I 6 6 6.

DOmum Joannis Kizler in Jagenbach, morbus quidam contagiosus, quasi ex condicto invasit tot funeribus, ut timor non vanus esset, funestandam, quòt domesticos numerabat. His cum morbo conflictantibus, ipse parem sortem indies expectabat, cui ut maturè obstaret, suorumque sanitati promovendæ seriò consuleret, Voto in Cellas emisso, Matrem Misericordiæ pro afflictæ domûs salute interpellavit: Ipsa, cui cura de omnibus est, periclitantibus opem ferat, & domesticorum incolumitati, tamquam bona Mater familias prospiciat. Ad Votum tum ægri omnes convaluère, tum ipse Paterfamilias incolumis permanfit, gaudens, quòd salus facta esset suæ domui.

Anno 1667.

Tametfi Musica, teste Siracide, in luctu importuna sit narratio; Gloriosa tamen Coeli Regina, & terræ consolatrix, quam S. Andreas Cretenfis orat. de Annunt. B. V. lætitiæ Organum salutat, sicut in Cœlis Patriæ possessores inenarrabili lætitia perfundit, ita & in Cellis mundi viatores à Domino peregrinantes, mirum in modum lætificat, & vel modicum pulsata mœstos quosq; ad tripudium excitat.

Testes hujus inter alios hoc Anno Catharinam Sebaldin accepimus, cujus Maritus Organoædus Græ-

ensis, eâ in lethali morbo ad extrema deductâ, Organum suum ad funebrem epicedij tonum instruere jam meditatus, cum liberis suis ad lætitiæ Organum in Cellis celeberrimum manus tendit, quo concordibus illorum precibus & votis consonante, thori focia, resumptis viribus discrimini erepta ex infirmitate recreatur, & tota Domus jubilo personat.

I 6 6 7.

In Suburbio Leobienfi, 12. Maij. hujus Anni horâ secundâ pomeridianâ, exortum improvisò incendium mox ita invaluit, ut triginta domos non longo temporis spatio suas faceret, & in cineres redigeret. Par exitium habitationi suæ metuebat Walpurga Koponin, cui, ut maturè obsisteret, & in absentia mariti præsentissimum periculum arceret, votum Cellensis peregrinationis opposuit, mundiq; Dominam, priusquàm ignis domui prædominaretur, igni dominari rogavit. Hac ad votum inflexâ, flammæ eâ parte deflectunt, domumque indemnem relinquunt.

I 6 6 7.

Michaël Heinz in Freiheimerstorff Ducatûs Oppaviensis ex Conjuge sua Catharina filium quinquennem habuit, Georgium nomine, sanum cæteroquin & incolumem, sed quem parentum aures ægrè ferebant, eò quòd hunc nunquam loquentem audirent, nempe hucusque mutum: & licet mutuis conatibus ad provocandum tacentis linguam omnia tentarent, verbisque nonnumquam etiam verbera adderent, citiùs tamen ex filice aquam, quàm vel unicum ex puero verbum eliciissent. Increvit ex diuturno filij silentio horum dolor,

tan-

tantò vehementiùs, quantò magis, crescente illius ætate, spes impetrandæ loquelæ decrevit; donec, qui os mutorum & linguas infantium disertas fecit, triumphali resurrectionis suæ die parentibus solatio desertis disertum filium daret, & absterfo mœrore, pro paschali ovo ovantem animum indulgeret. Eà namque die, cum Parens se ad cœnam Agni Eucharistici accingeret, & priùs in sacro Confessionis tribunali inter alia pectoris arcana etiam radicatum animi dolorem, quem mutus filius altè infixisset, ad hunc nonnihil leniendum, conscientia suæ directori exponeret, suavit is afflicto: ut merum dolore animum ad Cellas Marianas erigeret, & Matri Gratiarum, cujus facundiâ, quâ apud filium suum pollet, jam plures muti loqui didicere, taciturnam prolem devoveret, experturus postliminiò, se pro muto filio exauditum esse, dummodò ipse parens ad perorandum pro eo non mutus esset. Paruit hic illicò Proficua suadenti, nec tardiùs Deipara huic voventi annuit, & mutescere ulterius filium non permisit, quæ ad parentis Votum surdescere noluit. Refectus quippè Divinis epulis, dum Pater ad sua revertitur, domi insperatò audit (quod antè audire numquàm licuit) natum suum, rupto silentio, jam non nutibus, ut priùs, sed formatis verbis à matre cibum petere; cujus rei novitate stupefacti parentes, ad primam filij loquelam vix non ipsi tunc obmutescunt; filere tamen diu non sustinent, sed in DEI, ejusdemq; Matris præconium effusi, dum in puero concessam loquendi facultatem etiam incrementum sumere advertunt, se cum eodem domo proripiunt, & Viam oppidò longam difficilemque, non adeò difficultè emensi, 29. Maij. Cellas tenent, Patronæ Clientulum, quem & nos loquentem audivimus, devotè sistunt, & pares beneficio grates referunt.

1667.

PRimo veris tempore, quo desæviente hyemis inclementiâ coelum mitescere & congelata dissolvere incipit, negotij causa iter fecerat Dominus Christophor' Sutori, antiquissimi Monasterij Offiacensis in Carinthia Aulæ Præfectus. Transeunti glaciem Equus, eâ ruptâ, prolapsus periculi metum objecit, quod infessor evasurus, se ephippio liberare dum properat, jumento sub hæc improvise saltu eluctante, excutitur, & uno pede stapedi inhærens ita impetuosè raptatur, ut vitæ suæ cursum jam consummâisset, nisi morti vicinum accelerata Adjutricis Cellensis dexteritas currenti sonipedi maturè subduxisset, ab hujus enim effigie, in parva icone expressa, quam in Manuali repositam opportunè secum habuit, animo piè occurrente monitus, ubi se ejus tutelæ, ne ulterius rapiatur, raptim commendat, confestim ocreâ solutus, innexo stapedi, immò & mortis compedi salvus eripitur.

1667.

Susanna Krembserin, Longavienfis ex Moraviæ Confinijs, ut stipulatam Virgini fidem tantò finceriùs exsolueret, Ædem sacram duabus prolibus stipata invisit, referens, se cum marito suo Philippo, & cunctis domesticis febris calidâ laborâsse, quæ, quia periculosa erat, suspicionem non levem movit, febrilem æstum non priùs remissurum, quàm mors frigida succederet, & domum orbatam faceret. Noverat porrò ipsa, Cellensi gratiarum. Fonti promptum esse, æstuanter refrigerare, si non tepidè salutaretur, cui peregrinationem spondens, se & totam domum refocillavit, præsentiquè discrimine liberavit.

I 6 6 7.

Mortis contra humanam arborem processum quandoq; nimis præcipitem esse, eandemque etiam in poma necdum matura indiscretè animadvertere, in propriâ causâ, & casu docetur Petrus Holzapf, Cerevisiarius Viennensis 27. Februarij præsentis Anni, per gradus præceps abiens tantâ cum capitis allisione, ut duas horas pro conclamato jaceret, nullo vitæ vestigio apparente. Aderat tragico huic casui Matthias Strenginger, qui, ut depositum amicum ab inimica morte eriperet, spem suam ad Cellensem Auxiliatricem, cujus patrocini-um non pridem ipse, gravi necessitate pressus, expertum habuerat, magnâ cum fiduciâ, & non impari fide convertit, cui dum pro eo Missæ Sacrificium & duas candelas pollicetur, deploratus vitæ indicia monstrat, & paulò post, recuperato etiam, quo novem dies caruit, auditu, ex casu feliciter surgit, pleneque convalescit, 14. Augusti eum, quem vitæ & salutis amicum habuit, simul voti fidelem secum executorem habuit, & ut tanta gratia aliorum quoque memoriæ fixa maneret, in sacra Cella anathema affixit.

I 6 6 7.

IN pari casu ad extremum vitæ gradum descendisse videbatur Christophorus Lechner Kazlstorffensis, fortuito quoque per gradus delapsus; ex quo cum surgere diu non posset, jacere compulsus, pedum errorem in lecto diuturnâ quiete inter inquietos dolores luere debuit. Hic, ut audivit, annuam Processionem ad gratiarum Cellas instituentem promulgatam esse, desiderium concepit, eidem, si vires permitterent, se socium jungendi. Videns porro:

porro : quia impotentia obstaret, in defectum personæ votum substituit, eò peregrinandi, quamprimum meliorem valetudinem, & virium potentiam comites haberet ; Ad hoc promissum cum se illicò non parum revelari sentiret, & tentato gressu pedum facultatem Cellensi itineri non adeò imparem crederet, se Mariano cætui aggregare non dubitat, quamvis adhuc claudus domo abiret, spei tamen in Virginem collocatæ fortitèr & confidentèr innixus, quò magis progreditur, eò amplius vires & sanitatem instaurari comperit, & priusquam optatam itineris metam attingeret, claudicare definit, Ædemque Opitulatricis recto gradu & exiliente animo ingreditur, eidem pro collatâ ope non ingratus.

I 6 6 7.

MAria Josepha Ottislawin, à teneris calculo laborabat, contra quem, quidquid suorum aliorumque consilio & operâ operosè moliebatur, nihil profecit, ab aculeatis doloribus rarò feriari permiffa. Rosam dixiffes, inter spinosos aculeos excrecentem. Simul ac verò ad annos pubertatis pervenit, & nuptijs jam matura, ab inquietâ infirmitate respirare cœpit, animum induxit mundi amoribus nuntium mittere, & inspirante numine, ad Divini Sponsi thalamum aspirare, pretiosumque Virginitatis thesaurum, ei dicandum, Prunæ in Cœnobio S. Iosephi arctâ & perpetuâ clausurâ recondere. Tyrocinium igitur ingressa nihil prætermisit, quin animum perfectè excoleret, & se ad propinquas Agni nuptias ritè præpararet. Verùm imminente jam tempore, quo Sponsa Deo consecrata ad solemnem professionem anhelabat, redeuntibus calculi doloribus usque adeò infestatur, ut omnium Calculo, tanquam inutile membrum, ar-

cenda, ideoquē è sacro Gynæceo excludenda cense-
retur. In hac necessitate ad Cœli, Cellæque Do-
minam, sibi è gratijs non rarò deprædicatam, men-
tem & manus tollit, eiquē causam suam, quantis
valet, animi viribus commendat, indubiè sibi per-
suadens, eandem, si precibus morem gesserit, auxi-
lio suo in tanto discrimine, ubi periculum in mo-
râ est, neutiquam moraturam, nec se à suis repro-
bandam fore, si Mater filiam, & Filius Sponsam non
repudiaret. Permovit Virgo facilè Virginum Regi-
nam, & hærentem non modicæ quantitatis lapil-
lum, quem aliàs, omnem movendo lapidem, vix
movisset, præter omnium spem tam feliciter pro-
movit, ut eo brevì expulso, ipsa non repelleretur,
exindè omnium votis ad votorum emissionem ad-
missa. Ne verò hæc gratia, meritò pervulganda,
intrà claustrî silentia taceretur, dictus lapillus cum
litteris attestantibus in Cellas ablegatus, accepti
beneficij præconem egit.

I 6 6 7.

Miro Thaumaturgæ Cellensis beneficio & pacto
cum ea inito diuturnum maleficium ex Dæ-
monis pacto instructum mirabiliter destruxit Judi-
tha Hauserin, ex Bohemia in Bergreichenstein apud
Cæsaream Argenti-fodinam oriunda. Ipsâ die, quâ
mundus, nato Salvatore, salutis suæ natalitia cele-
brat, cùm hæc Preytenavij in Austriâ Anno 1657. ad
Divina audienda domo egressa, in via præparatum
vestigij veneficium inopinato salutis dispendio cal-
caret, è vestigio membrorum omnium vigore de-
stituta otari vel invita debuit, diris doloribus, in
quibus ne tangi sustinuit, die noctuque laborans.
Malum hoc non levitèr aggravabat mali socia cha-
ra nempè proles, ex malefico humore, quem cum
lacte

lacte inbibit, pariter enervata, & cunis affixa. Nihil hinc Galeni scientia, nihil pharmacorum secreta, contra secretissimum Magicæ artis Magisterium potuere, & quidquid remedij adhibitum, nec membra restituit, nec dolores sopivit, atque adeo noctibus integris sine somno transactis, de successurâ incolumitate ne minimùm somniare permissa, miserandam vitæ sortem indies magis deploravit. Abeunt intereà dies, hebdomadæ & Menses, donec Paschali tempore, quo lecto sepulta magno resurgendi desiderio tenebatur, fortunato omine appropinquante unâ dierum, quæ Dominicæ palmarum vicina erat, ad Cellense pharmacopolium animum vertit, antidotum in eo quæsitura, quo maleficij toxicum devincens triumphalẽ de illo palmam ferret. Erecta igitur animo, ut corpus simul erigat, Medicam Virginem, quæ contractos manuum pedumque nervos relaxare, vel certè, si Numini placet, infelicem vitæ sortẽ felici mortis coronide terminare velit, ideoque ire, aut obire concedat, nervosè interpellat, spondetque se cum pignore, si hoc duodecimum ætatis Annum salvis per eam viribus attingeret, in Cellis comparituram. Sequenti nocte Mater luminis se videndam præbet, afflictam ita consolans: bono animo esto filia: convalesces, nunc vado intercedere pro te apud filium meum. Hac solatij promulsive suavissimè recreata, se in preces effundit, & quas antea dolorum acerbitas aut brevè interrupit, aut penitus interdixit, etiam continuare valet, dieque succrescente vires non nihil majores, & aliquem membrorum motum animadvertens, se lecto evoluit, pedibusq; insistere tentat, quod ubi ad votum succedit, & insuper nec gressum sibi negari comperit, magno nisu ad mensam pharmacis oneratam contendit, quæ omnia per fenestram eijcit, marito horum jacturam ex-

probranti modestè obtrudens, se Æsculapio, dum unica infirmorum Salus amuletum porrigit, ulterius non indigere. Quo responso hic ocyùs placatus uxoris fiduciam, & miram Thaumaturgæ gratiam extollit. Temporis verò progressu, & ipsa magis magisque auctis viribus progressa, suam & prolis salutem usquè ad integram convalescentiam promovit, quâ comite hoc Anno Cellas invisens, voti debitum fideliter solvit.

I 6 6 7.

MArcus Weinman uno milliari à Trasendorf in Austria habitans, unà cum uxore & tribus liberis gravitèr ac periculosè decubuit. Diu tamen cum iisdem malè valere non potuit, postquam votum in Cellas expeditum plurimùm valuit, quo proles parentibus. & parentes prolibus servati, eliminatâ ægitudine, sanitatem utriq̃ue obtinuerunt.

I 6 6 7.

ANte Annos quatuordecim Georgius Kroiss, ad S. Vitum propè Viennam, ex maleficio cujusdam sibi infensi, ut conjectura non inaniserat, delirare coactus, durante aliquamdiu delirio non insipientèr cogitavit ad Sedem Sapientiæ si diutiùs desipere nollet, recurrendum esse, cujus Cellam quotannis semel deinceps se invisurum pollicitus, mentem aberrantem in stationem reduxit, & ut promissis staret, se Patronæ suæ annuatim fidelitèr stitit. Hoc verò Anno qui decimus quartus erat, ex causâ non omninò legitimâ voti legem negligit, arbitratus, se huic satisfacere, si per subrogatum pro personali obsequio donarium transmitteret. Sed ecce! eodem tempore, quo præteritis Annis Cellensia limina salutare consueverat, in delirium recidivus

vus se nunquam minùs sapuisse, quàm cum voti transgressor esset, sapienter agnoscit. Confirmato autem antiquo pacto sibi iterum restitutus debitam devotionem ex more prosequitur & quarta septembris, coràm propitia Matre gratus comparet.

I 6 6 7.

Joannes Christophorus Dressel, Viennensis, Schmiedianæ cohortis miles, Anno 1664. 3. Junij, non procul Neoserinio in Tartarorum manus devenit, à quibus mox Turcis venditus, Ganishij quo in captivitatem abductus est, inter feros homines brutorum more servire adigitur, in laborum mercedem stipitem pro stipendio recipiens. Vix autem ut primos servitutis bolos, etiam nolens deglutijt, stomachus tam duris & amaris non assuetus, ipsa ejus prælibata primordia extremè fastidire, & horum jam satur, Christianæ clementiæ dulcedinem millè votis ambire cœpit, quam ut eò expeditiùs consequeretur, ex immiti barbaræ nationis gremio ad Cellensis Matris mitissimum sinum confugit, redempturæ in signum aureæ libertatis per eam acquisitæ ferrea duo vincula cum totidem candelis & anexo anathemate, beneficium affirmante, pollicitans. Distulit, non negavit opitulari exorabilis Virgo, ut crescente evadendi difficultate, tantò magis simul incresceret dilatæ gratiæ magnitudo, & quò obscuriora fierent impetrandæ humanitùs libertatis indicia, eò luculentius appareret, hanc divinitùs obtentam esse. Evenit enim post hæc, ut Ganishio Budam, & demùm Albani Græcā relegat⁹, spem relegendæ Patriæ procul miserit, eā solâ, quam in Mariano fundavit præsidio, non dimissâ. Perstat proindè captivus in magnâ mentis libertate, & quod à suis desperavit, à Cellensi Consolatrice expectat auxilium, certus, neminem à propin-

pinquis tam elongatum esse, cui ipsa non appropinquet, & in extrema necessitate opem ferat. Hanc iteratis Votis, & novis identidem suspirijs provocat; ut ab omnibus destitutum una non destituat, & in sinistra clientis sorte adjutricē dexteram porrigat, pro tanto beneficio eum, quem à servitute vindicaret, nomini suo perpetuò mancipatum habitura. Excivit tam longanimis perseverantia, quin & duplicavit gratiam, quā exul insperatò Turcam, fidei & fugæ socium nactus, non præpedientibus tot viarum obstaculis, cum eodem Patriam & Viennam salvus attigit; ubi non longè post transfuga Machometista sacro Baptismi fonte ablutus, Christianum induit: ipse verò, ut Voto satisfaceret, & tyrannico exemptus jugo, pro accepta libertatis gratia jugem Cellis memoriam relinqueret, hoc Anno eas adiens, 17. Septembris, promissos compedes & condignas beneficio grates deposuit.

I 6 6 7.

Licet in Virgine clementissima, quæ Encomio Hugonis de S. Victore Rosa Charitatis est, nullam severitatis spinam reperias; suum tamen hæc Rosa in ipsâ Clementiâ acumen habet, quo obduratos peccatores, immò & nominis sui hostes, tam suaviter pungit & penetrat, ut ad poenitentiam compungantur. Ab hoc maternæ pietatis acumine se compungi sensit Georgius Adolphus Rotensle, Hassus Marburgensis, inter Venetæ Reipublicæ Vexilla sub Regimine Mansaniano contrà Christiani Nominis hostem, terrâ marique militans, ipse Catholicæ Religionis & Mariani cultûs juratus hostis, & Calvinianæ Sectæ, cujus dogmata fortiter propugnabat, amicus & fautor addictissimus. Ad hujus obstinatum animum expugnandum, tam ipse Dux servierat quàm Patres Capuccini nihil non tentârunt,
arre-

arreptâ persæpè occasione, contrâ ejusdem errorem amicè dimicandi; sed quia obfirmatus homo salutaria horum jacula pertinaciæ scuto elusit, cor penetrari non potuit. Ubi ergò amicæ verborum velitationes nihil proficiunt, Deus contumacem animum verberibus aggreditur, & Calvinî mancipium à Turcis captum in barbara servitute barbarorum flagris vapulat. Quæ licet ipsa quoq; mentis duritiem confestim non perfringerent, lentus tamen jugi, laborumq; plûs quam servilium intolerabilis rigor, refractarium tandem compulit, Mariano præsertim urgente stimulo, Deo manus dare, tortuosam Cervicem suavi Christi jugo submittere, & Ecclesiæ Capiti inclinare. Postquam enim in hac servitutis conditione octavum jam Annum numerasset, spe libertatis humano subsidio promovendæ penitus ademptâ, resipiscere paulatim cæpit, ea cumprimis recogitans, quæ de cultu & patrocínio Deiparentis multotiès sibi inculcata obdurato semper animo, tanquàm aniles fabulas ominatus, frustrâ se diuturnæ captivitatis finem expectare, nisi ipse salutis initium faciat, hæresimq; quæ sectatori suo fores ad ergastulum aperuit, ad libertatem obstruxit, velut hostem abjuret. Itaque nè diutiùs tergiversando sibi ipsi remoram obijciat, ad maturanda salutis præliminaria, pronam piæ Matris Clementiam animo illapsam, summâ, quâ potest, fiduciâ adoritur, fidemq; ei oppignorat, si captivum in libertatem asseruerit, se non tantùm Catholicæ Veritatis assertorem, verùm etiam ad ejusdem pervulgatas Orbi Cellas, aliaq; duo sibi è famâ gratiarum non incognita loca, gratitudinis ergò visitanda, obstrictum fore. Ad votum adest opportuna effugiendi occasio, dum is auspiciatò in Patres Societatis incidit, quorum operâ Alepo, ubi tunc cum barbaro Domino moraba-

rabatur, Scanteranam clàm subductus, ibique onerariâ exceptus navi, è longâ tandem servitute in libertatem evadit. Servilibus solutus vinculis, ut se paritèr promissionis suæ vinculo liberatus exsolvat, in Imperiali S. Galli Cœnobio, damnatô Calvinî dogmate, orthodoxæ fidei subscribit, indèquè testimonialibus præmunitus, ad Ædes Marianas ex pacto adeundas viam profequitur, & 13. Octobris in Cellis desideratum salutis suæ portum gratissimè salutatur.

I 6 6 7.

PRænobilem D. Joannem Kowilka in Moravia Olomucensis Circuli Capitaneum febrilis ardoris prædominans æstus paucis diebus ita confecit, ut Vitæ suæ circulum hunc absolvisse, clari mortis prodromi indicarent. Vocatus quidem in tempore Medicus omnem industriam peritiamque invalescentibus morbi viribus, haud segnitèr opposuit. Verùm illas jam ultrâ artis limites processisse conspicatus, conclamatum de periculo monuit, ei que jam jam mundo, & suis valedicturo supremum valedixit. Audiens æger, quid Medicus vaticinetur, domui suæ disponit, curam omnem, quæ servando corpori nihil ampliùs sponderet, ad animæ remedia convertit, & ne inermis ad Agonem contendat, sacris armari properat, non improvidus palæstrita. Adsunt intereâ propinqui, & lectum ægroti cingunt, pharetrato antagonistæ jam jam approximanti, si humano eis liceret brachio, obstare parati, è quibus unus periculi viciniâ commotus, moribundo suadet, apud Turrim Davidicam, in Cellis Marianis sublimem, è qua contra mortis sagittas millè clypei pendent, munimen quærere, accelerato ad eam voto expeditè impetrandum. Non respuit salutare Consilium salutis amans, fortiq; ani-
ma-

matus fiducia coram assistente animæ suæ mediatore, Patre Capuccino, Cellensem peregrinationem vovet: Mediam illius viam pedes emensurus, si ex periculosa hac arenâ, & instante mortis duello salvus abiret. Ita voventem placidus insperato somnus excipit, bono sanitatis auspicio, quo expectatus, ubi se totum sudore perfusum deprehendit, quem prius nulla medicinæ violentia extorquere valuit, accersito iterum Medico, jam meliora sperare iussus, ad hujus stuporem modico temporis spatio plenè convalescit. Restitutus obligatam Cellis fidem integerrimè servat, rei que eventum ejusdem loci superiori refert.

I 6 6 7.

Quantâ Virtute benedicta in Cellis Rosaria contra Stygiæ potestatis maleficia polleant, idem D. Capitaneus memorabili facto docuit. Hujus Germanus Frater opilionem habuit, curæ ovium sibi commissarum malè invigilantem, quem vel ideò, quia boni pastoris Officium neglexit, grege abire iussit, ei que alium ab hoc fratre suo substitutum præfecit. Vix dum novus Ovilis custos tugurium, quo alter emigrare iussus, inhabitare cepit, nocturnis inibi terriculis, æmuli amandati invidia, excitatis, tantoperè infestatur, ut is concredendum sibi ovile unâ & domicilium deferere statuât, Domino suo de spectrorum insolentia conquestus. Auditam hic querelam Fratri defert, qui consilium roganti precatorios globulos in Cellis benedictos porrigit, & foribus, contra importunos lemurum insultus, appendere monet, dictum, factum, & ecce! revertentibus tenebris, dum tartarei quoque tenebriones redeunt, aditumque sibi, Mariano obstante signo, præpeditum vident, forinsecus tumultuantur.

quasi

quasi casam everfuri. Confternatus metu inquilinus Dominum repetit, & hic germanum ulterius fuadentem: Ut Virginis corona perticæ alligata avernali cohorti, fub noctem reduci, è fenestrâ opponatur, quo factò inquieti Spiritus ex more adventantes terga vertunt, reverti nunquam post hæc ampliùs aufi.

I 6 6 7.

QUamvis ne Hercules quidem contrà duos; nihilominùs Michaël Prockh, Austriacus Rezenfis, cum tribus Vitæ aggressoribus, senex uni non sufficiens, toto hyemis decursu luctari cogitur. Præterquam enim, quòd pedum tumor exturbandæ vitæ infidiaretur, vesica insuper ex diuturna urinæ retentione ad humani Capitis magnitudinem intumuit, quibus accedens ingens cerebri debilitas senile corpus inter assiduos & acerrimos dolorum conflictus, tandem ita confecit, ut tres ipsas hebdomades, vix aliquid cibi & potûs admitteret, vitæquæ spem omnem abijceret. Succumbentibus ergo Corporis viribus, invictus animus Cellense præsidium in succursum rogat, quod pro voti nuncupatione consecutus, violentam trinæ infirmitatis aggressionem præpotentèr expugnat, & sanitate potitus, eandem salutis suæ propugnatrici 16. Octobris in Cellis acceptam refert.

I 6 6 7.

CADUCAM hominis vitā innumeris casibus subjectâ esse, Ursula Peijermanin Seccovienfis, ex morbo caduco, qui eam quatuor Annis frequentèr afflixit, abundè didicit. Cum verò diuturno huic malo exterminando remedium nullum reperiret, & post tot casus vix non animo simul caderet, afflictæ tandè insidit: si à morbi violentia prosterne ulterius nollet,
ut

ut se Reginae Cœli humiliter substerneret, & hanc in Cellâ suâ, ubi spe obtinendæ gratiæ nemo excidit, pio devotionis zelo conveniendi Votum ederet. Illapsæ animo tam bonæ inspirationi obsecundans, relabi cessavit, jam longo temporis intervallo nunquam amplius recidiva.

I 6 6 7.

MArgaretha Hirschmanin, ex monte Venatorio, vulgò Jägerberg/ subitaneo casu, qui prægnanti acciderat, in venatorios mortis casus incidit, omnium opinione non evasura. Certum periculi metum ipse cum primis foetus injecit, sibi & Matri exitialis, quia ex vehementia casus statione sua emotus, tam periculosum utero tumorem attulit, ut ingravescente partûs difficultate, spes enitendi, nisi Mater Salutis adniteretur, jam nulla affulgeret. Hanc igitur parturiens sponse in Cellas factâ, pro felici enixu enixè implorat, & ecce: dum ad instantem vitæ exitum Conscientiam noxis exonerat, uterino simul pondere exoneratur, prolem stupentibus omnibus vivam progignens, & hæc quidem, Baptismi lavacro mundata, vivere desijt: puerpera verò desperatam sanitatem, & vires integras actutum recepit.

I 6 6 7.

Reverendus Dominus Matthæus Neuman, Parochus Altstadiensis in Bohemia, peractâ in Cellis, quò Religionis ergò adiêrat, devotione, domum rediit, in via 3. Maij penès transeuntem ponderosè oneratum currum, cum equo lapsus in rotas incidit, ea periculi facie, quæ damnum irremediabile minaretur. Quia verò Marianum periclitantis cor ibi assidue, ubi suum thesaurum reliquit fixum hærebatur,

rebat, volubiles rotæ sufflaminante Virginis ope, ejus nomen ille in corde & ore habuit, nocumentum inferre prohibitæ sunt. Quod beneficium nè immemori collatum videretur, in tabella depingi fecit, apposito subscripto affirmans, Patronæ hujus præsidio vitam suam iteratâ jam vice è mortis discrimine vindicatam esse.

Anno 1668.

PLacabilis Misericordiæ Mater, quam B. Albertus Magnus in Bibl. Marian. lib. Gen. n. 14. Altare propitiationis & placationis DEI esse asseverat, sicut se omnibus propitiam monstrat, ita & offensum Deum tam suaviter placare solet, ut is vibratum Justitiæ suæ fulmen in auream Clementiæ Virgam, quam peccatoribus in signum veniæ extendit, illicò commutet. Hoc animatum placationis Altare in sacra Styriæ Cellâ magneticâ pollens virtute ferreos peccatores etiam à longè attrahit, nec prius à se dimittit, quàm Deo reconciliati, cum osculo pacis recedant, eosque seriò hic poenituisse, nunquam poeniteat. Magnâ hujus Altaris famâ exci- tus pannifex quidam, cum Annis ab hinc non multis Tirenforti opificio suo operam daret, ingenti æstuabat desiderio, Cellam nemini non propitiam adeundi, & ibidem, quam conscientia ream pronuntiaverat, totius antea actæ vitæ rationem, antequam ad districtum Divinæ Justitiæ tribunal citaretur, coram communi hominum propitiatorio expiandi, spe indubiâ animatus, cœlo se non eliminandum, si pia hujus Cellæ limina, quæ etiam peccatores recipit, contrito corde pulsaret, nec sibi timendam esse sententiam filij judicantis, quem Matris Misericordia absolveret. Hoc salutari desiderio etiam Pragæ, ubi opificij causâ aliquamdiu morabatur, idem-

identidem se urgeri sensit, adeò ut remotis tandem omnibus intercurrentium impedimentorum obstaculis, iter longum, sed ad salutem compendiosum, conscientia stimulos addente, generosè ingrederetur, & hoc Anno 28. Aprilis diu desideratam Cellam attingeret. At juratus humani generis hostis omnem obicem molitus, homini priorem animi sententiam mutare, & neglecto salutis negotio, cum eadem, quam apportavit, conscientia sarcinâ, loco rursus abire suavit; obstitit tamen pessimo consilio Gratiarum Mater, & nè toto Coelo aberraret, priusquam salute tot votis quæsitâ potiretur, passa non fuit discedere. Quippè sequentem noctem tam inquietam habuit, ut interrupto nonnunquam somno, ab ignotâ manu se fortitèr apprehendi sentiens, totus sudore diffunderet, & vel indè miser intelligeret hortatricem, quin & compellentem piæ Matris manum seriò velle, ut quod sponte facere inconstans animus renuisset, compulsus exequeretur, & salutem, nè aliquando nimis serò, seriam nunc manum admooveret, magnique momenti operi, si à DEO coronari vellet, coronidem imponeret. Ergò resistere amplius non ausus, posterâ, quæ ad salutem illuxit, die eventum cum lachrymis recenset, & factâ generali animæ expiatione, magno delibutus gaudio discedit.

I 6 6 8.

Periculosè parturiit Dorothea Fischlin, ita ut vitâ & prole periclitaretur, morti propè vicinior, quàm partui; & cum spes humani auxilij vix aliquid promitteret, animum cogitatio subit, Virgini Cellensi partum commendet, & ne prolem concepisse pæniteat, anathematis votum in Cellas concipiat. Cui, ut paruit, feliciter peperit, & voti rea 3. Maij tabellam obtulit.

I 6 6 8.

Jacobus Zogman Vinicola in novo Riperstorff, non procul Nicolispurgo, circa paschale tempus hujus Anni gravi infirmitate corripitur, cumque mali vi ingravescente è vitâ sibi migrandum cognosceret, sacro viatico, quo securiùs viam universæ carnis ingrederetur, præmuniri contendit, & fractis brevî viribus unâ & sensibus, jam Cereum manu prehendit, quasi mox expiraturus. Adest extremè decumbenti sollicita Conjux, quæ maritum magnâ cum fiduciâ, & erecto in Deiparam animo ad Cellensem Ædem devovit, cereamque pro eo imaginem sponndit. Sensit illicò moribundus instanti fato pium Conjugis obstitisse votum, & eâdem horâ, quâ supremum eam valere jussit, se meliùs valere. Undè resumpto virium & animi vigore ad se reversus factam pro se sponfionem ratam habuit, & eâdem, 10. Maij in Cellis comparens, fidelitèr stetit.

I 6 6 8.

Martinus Milner, ex Gaffiz in Austria Sartor, securi lignariâ minùs securè versatâ, dum secando ligno aberrat, dextro pedi vulnus infligit: nempe Magister solùm in arte suâ doctus rem acu, non securi tangere. Huic dexterè curando chirurgi loco, è Cellis prodigiosam Virginis manum in auxilium rogat, quæ in vicem cujusdam promissi sauciatum pedem ad votum sanat.

I 6 6 8.

Viginti tribus Septimanis cum magno vitæ discrimine decubuit Joanna Wexnerin, in Enstorf, & jam in ea morbus erat, ut medicinæ sequa-

qualicunq̃ue opponeret, & opem non admitteret, nisi Divinam. Varijs ergò medijs incassum adhibitis, ad Cellensem Sospitam conversa, ei pro valetudine supplicat, & quo certius exoret, precibus votum addit. Mirum! ægra vix votum animo conceperat, & jam sanitatis indicia sensit, quam modico temporis intervallo præter omnium spem integrè consecuta gratitudinis ergò, Cellas adiit.

I 6 6 8.

MAlè auspicari præsentem Annum videbatur R. D. Philippus Jacobus Zebot, Presbyter ex Foro Julio, dum hujus initium vitæ suæ terminum, ejusdemq̃ue Januarium sibi mensem supremum fore autumabat; & fuisset certè, nisi Mediatrix Virgo, fausto ingressa fidere, ei pro strenâ vitam & sanitatem donasset. Calidâ hic Græcij feбри æstuebat, quæ paucis diebus hominem ita confecit, ut à Medicis pro deposito conclamaretur. Undè compulsus est, spem ab illis divertere, & ibi desperatam sperare vitam, ubi spes vitæ certa, quæ confundere nesciat, reperitur. Hanc, ut inveniat, in Cellis quærit, quas se invisurum vovet, si Numen patrocinate Virgine vitam protrahat, & sanitatem indulgeat. Nec poenituit vovisse: nam voto favisse Superos, ipse brevè expertus, morbo levare cæpit, & intra paucos dies optatæ valetudini plenè restitutus, post Pascha in Cellas, ut pactus erat, peregrinatur.

I 6 6 8.

DOmina Eva Schronizin ad S. Lambertum Superioris Styriæ, poenam protoparentis suæ, cujus nomen non vano præfagio gerebat, hæreditario jure in se transfusam esse, hoc Anno non tam cre-

H 3

didit,

didit, quàm sensit: dum de nocte improvisò & præmaturè nimis tam aeribus doloribus ad enixum urgeri cæpit, ut crescente pressuræ vehementiâ, jam extrema sibi imminere, & ante Solis ortum, certum vitæ occasum instare formidaret, omnium opinione jam deposita.

Miserandam hujus sortem, cum primis maritus doluit, qui cum nihil spei humanis in præsidijs affulgere cerneret, magnâ in Matrem Gratiarum fiduciâ erectus, suam cum foetu & morte luctantem conjugé, ut eam extremo vitæ discrimine eriperet, in Cellas Marianas & montem S. Annæ in Austria situm devovit, atque in genua provolutus, Virginiq̃e supplex ejusdem Litanias orare cæpit, quas vix inchoavit, cum immaturus foetus insperatò expulsus, & thori sociæ cum vitâ valetudo integra donata est. Pro quo beneficio uterq̃e Conjunx in Festo Pentecostes sacram Ædem visitavit, hic consortem, illa vitam suam se gratiarum Matri debere, confessa.

I 6 6 8.

Octo omninò dies ingenti cum dolore, nec minori vitæ periculo partui insudavit Barbara Schwaigerin, ex Parochia S. Catharinæ propè Trajess in superiori Styria; priùs animam quàm foetum, ut timebatur, extortura: & licet strenuè nitenti impigra obstetricis manus non impari labore adniteretur, ipsa tamen proles pertinacitè renitendo utriusq̃e operam elusit, quin & Matri in sui majus exitium, vix non spiritum, quem jam ægrè trahebat, elisit. Tam periculosè lparturienti hoc unum tandem remedij supererat, Deiparæ Cellensi voto obstringi, si fœtu liberari vellet. Quod ut animo concepit, illicò peperit, & instauratis denuò viribus 21. Maij suæ Cellensi obstetrici, quas spopondit gratias, non ingrata persolvit.

I 6 6 3.

Fatalem puerperis Annum non minùs experta est Catharina Roskoglerin, in Tragesis integro paritèr octiduo vehementi partûs difficillimi pressurâ conflictata. Gemino & hæc Mater malo gravida erat, geminam paritura mortem, quâ ipsa unâ cum prole tumularetur, nisi Cellensis Opitulatrix funesto partui obstaret. Huic desperata Votum annuit, & hæc vicissim illi optatum partum.

I 6 6 8.

Christinam Pfisterlehnerin, ex Parochia Lasnizensi in superiori Styriâ, oborta cæcitas adeò afflixit, ut jam oculis perpetuas tenebras metueret, nullo lucis reditu, terminandas. Varijs diu medijs casso labore adhibitis, quâdam nocte, quâ fortè diuturnis tenebris teneriori compassione invigilabat, in spem animata, ad Stellam matutinam, in Cellensi horizonte, gratijs nunquam non illustrem, se convertit, & illuminari rogat, cum promissione, eandem quæ cæcam priùs intueretur, & uni saltem oculorum lucem infunderet, in Cellis gratitudinis causâ certò videndi, neque dubitat, quin protinùs si ab hac Stellâ respiciatur, & ipsa respicere valeat. Effecit tam sincera mulieris fides apud candidam Matrem, ut redeunte Orbi die, illa paritèr in uno oculo lumen plenum reciperet, quo illuminato ad scopum suum, undè videre licuit, tam diu collimavit, donec eum attingeret, felicem se reputans, quòd Illuminatricem suam oculo non caligante intueri posset. Ne autem hanc gratiam luce dignam silentio tegeret, eandem coràm nobis lætábunda prædicavit, Thoma Grabner, & Adamo Sailer, præter alios plures ex eâdem Parochia simul

præsentes, quibus utriusquè oculi cæcitas nota fuit, in testes adhibitis.

I 6 6 8.

Promptissima B. V. Misericordia, quam Richardus de S. Victore, c. 23. in Cant. Cursui hinnulorum comparat, veloces ad currendum pedes habet, nequè ullus tam præceps contingit casus, cui illa in tempore non occurrat, sine morâ succurrere parata, illis præsertim quos ad invocandam opem suam non plumbeos videt. Suo id felicitis casus eventu comprobavit Prænobilis D. Joannes Christophorus Farri Leobienfis, qui cum Anno 1654. Marianæ pietatis stimulo Cellas adiret, indeque domum repeteret, in Alpibus Tragressensibus, viæ ignarus, à recto tramite deflexit, & improvisò, fallente equi vestigio, ex præruptâ petrâ cum eodem præceps abiit, secundo tamen casu, qui sub Virginis præsidio, à cadente impensè invocato, neutri nocuit, aliàs utrumque, ut periculi conditio minabatur, usque ad ossifragium, & elisionem animæ gravissimè allisurus. Adeò juvit, Patronæ memoriam altè sibi impressisse, ut neque decidenti, excideret. In hujus beneficii recognitionem, nè id ingrato collatum videretur, hoc Anno, 23. Maij. quâ die Cellensem Ædem revisit, pictum anathema obtulit.

I 6 6 8.

24. **M**Aij, obligatæ Cellis fidei, vi cujus stare & ambulare concessum est, syncerè stetit R. D. Petrus Terlacher, Parochus in Steinpichl in Carinthia. Hujus sinistram pedem atrocissimi dolores, plus medio Anno occupârunt, quibus leniendis nullæ medentium artes profecerunt, ita ut magnis expensis sibi videretur non artem conduxisse, sed

sed dolores, qui tam carè constitère. Accessit, quòd ex doloribus ægrè pedi insistere, & gressum promoverè posset, non tam sibi quàm Ovibus, quarum salutis sollicitè invigilabat, necessarium. Quapropter placuit, suam hætenùs in arte malè locatam, & vix non collapsam spem, Medicâ Deiparæ Cellensis manu fulcire, cui malè affectum pedem, voto in Cellas obstrinxit, & ad votum dolores sopivit.

I 6 6 8.

Wolfgangus Schleinkauffer, in Mariæ Feld, inferioris Austriæ loco, 4. miliaribus Viennâ disto, pertinaci infirmitate à Nativitate B. V. Anni elapsi, usquè ad Pascha hujus Anni tenebatur, duodecim septimanis constantè lecto affixus, & invalescente morbi violentiâ, jam eò redactus, ut labantibus viribus, etiam mente, quâ diebus quatuordecim aberrabat, simulque spe vitæ omni destitui inciperet, solâ Virginis ope non destitutus, cujus miraculosa Cella, Anno priori devotè visitata, animo ad se reverso occurrit. Hanc ubi decumbens cum donario revisurum promisit, miram gratiosæ Matris virtutem expertus, confestim convaluit.

I 6 6 8.

Geminum Connubij sui solatium habuère Philip-
pus Mayr Austriacus Hôzendorffensis, & Gertrudis Conjuges, trimulum filium, & uno Anno natu majorem filiam, Matthiam & Mariam, sed & geminum, parem amoris dolorem, dum Anno 1666. 18. Septembris rabidus canis hujus sinistro, illius verò dextro brachio morsum infixit, longè graviùs parentum corda fauciantem : Ergo ambas proles, senectutis suæ solatia, periclitari videntes, Cellensi

Matri commendant, eidem, ut chara conservet pignora, fidem suam oppignorant. Annuit Virgo, effecitque ut morsus, quantumvis venenatus neutri offenderet. Tardatum voti debitum parentes, hactenus impediti, hoc Anno solverunt.

I 6 6 8.

ERat Jerosolymis probatica piscina tantæ virtutis, ut post motum aquæ, in eam nemo tam infirmus descenderet, qui sanus non exiret. Joan. 5. Non abfimilem Piscinam, quam Styria in Cellis Marianis plurimorum experientiâ probatam habet, ingressa D. Maria Magdalena Geisslerin Uratislaviensis, cum eandem magno fiduciæ motu, & pari devotionis affectu moveret, mirâ illius virtute, diuturnâ paralyfi liberatur, & restituto membrorum vigore, sana regreditur. Sinistrum hujus latus apoplexia quartò enervavit, & postremâ quidem vice Anno 1666. die 21. Novembris, Præsentatæ in templo Virgini festivâ, horâ 5. matutinâ Uratislaviæ in Ecclesia S. Alberti, cum Divinis interesset, iterata mali violentia recidivam ita sensuum & membrorû vigore destituit, ut labente cum viribus vitâ, extremè periclitari visa, ad mortis luctam ungeretur. At receptis nonnihil viribus, unâ & auditu, ut paritèr loquendi & ambulandi facultatem recuperaret, Anno sequenti magnis animi motibus ad Celensem piscinam anhelavit, illuc si alitèr non liceret, etiam reptare parata, non ignara, quam plures eò repentes, ad unicum pietatis motum repentè in pedes surrexisse. Tanti desiderij molimine enervatum corpus eò usque instauravit, ut gressum fulcrorum adminiculo movere posset, paulò post balbutire inciperet, & tandem etiam rectè loqui. Quibus sanitatis præsagijs majorem se in spem erexit, du-

dubitare jam non auſa, eandem, quæ mutam ex-
audiſt, etiam loquenti non ſurdam fore, præſertim
ſi coràm loqueretur, & arduum ad Cellas iter, pro
obtinendo ſalutis incremento animoſè ſuperaret.
Quamvis porro itineris longitudinem ligneis eme-
tiri pedibus ægra vix non diffideret, & aliundè pro-
digioſam Thaumaturgæ Virtutem in diſtans quoq;
agere, non neſciret; quia tamen aſſiduis mentem
ſtimulis provocari animadvertit, omine non vano
credidit, ſe longè certiùs, dum vocantem ſequi non
abnueret, eâ annuente poſtulata conſequi, & mo-
roſam corporis infirmitatem in viæ termino, con-
feſtim exterminare poſſe. Ad iter ergò accincta,
ut liberè ubivis tranſiret, à Reverendiſſimo D.
Gotthardo Franciſco Reverendiſſimi Capituli Urati-
ſlavienſis Præpoſito, 30. Julij. patentes impetrat,
& duabus innixa grallis, totidemquè ſtipata proli-
bus ſe viæ committit, viribus & animo imperat,
atque Olomucium uſque conſtantiè progreditur:
Sed ibi ſubſiſtere, & Annum fermè integrum de-
cumbere coacta, hæc primùm æſtate pridie Feſti Cor-
poris Chriſti, non tam fulcris, quàm ſpe ſanitatis
fulcita ad præfixum itineris, & deſiderij ſui
ſcopum, in quem millena hætenùs collima-
vit ſuſpiria, cum filio & filia, gemino viæ
comite, lætabunda pertingit. Eâdem adhuc die
omnes vitæ tranſactæ nævos generali exomologefi
diluit, & poſterâ lucæ, quæ vel ideò, quia auſpican-
dæ ſalutis prima erat, ſecunda affulſit, ad Convivium
Eucharifticum ſe præparat. At ecce! antequàm ad
Divinam menſam accederet, inopinatò ſiniſtrum
latus inſrigidari, ejusdemque lateris brachium in-
ſolito dolore occupari ſentit, malo, ut timebat, ſa-
nitatis indicio, cui Deus tam frigide præluderet,
quaſi ſpem omnem eluſurus. Inter hæc tamen fri-
gora, ipſa animo tantò ampliùs ad devotionem in-
flam-

flammatur, & sacrâ refecta Synaxi, postquam precibus calidissimè fufis prolixius institisset, se tantisper ad diversorium recipit. Sed meridiali tempore vix exacto, non eundatur ad Marianam Ædem reverti, & inter lignea sustentacula ad Aram gratiarum progressa, intrâ Cancellos penetrat, Matriquè pietatis, fiducia, quâ potest, integerrimâ miseram sortem queritur, ferventissimè rogans: ut enervi saltem manui motum indulgeat, non ingratham expertura manum, licet sinistram, si dexteritatem sibi concederet. Permovit illicò non immobile Virginis pectus tam nervosa Oratio, nam sub ea nervos robur sensim induere Paralytica observat, & manum experiri volens, ubi videt, hanc sibi ad motum obsequi, neque ullum ab ea officium exigi, quod negaret, præ gaudio exultans præsentis filio Carolo Henrico, quid gratiæ sibi acciderit, quamprimùm aperit, insuper à liberali Deiparæ manu, cujus munere suam extendere jam valebat, ulterius beneficium expectat, nec frustrâ: cùm enim junctis animi corporisque viribus, per sacri sacelli circuitum reptaret, & finito circo intrâ crates pro integrâ sanitate, instantèr supplex Marianam Coronam evolveret, emortuo lateri novam vitam suboriri sentit, & tentato membrorum usu, in pedes erecta, se sanam ex asse deprehendit. Tam ingenti beneficio stupefacta quamprimùm in genua procidit, & inter lachrymas, quas pius dolor exciverat, nunc gaudij testes, commeritas sospitatrici gratias dicit, diesque aliquòt in extollendâ beneficii magnitudine, & iterandis precibus perseverans, relictis ad aram fulcimentis, quibus jam non ipsa, sed tantæ gratiæ memoria in posteritatem perpetuanda, fulciretur, cum scipione discedit. Ut verò hæc gratia fide non careret, sequenti Anno sacram Ædem, constantèr sana revisens, tres attestatio-

tiones, unam à Reverendissimo Capitulo Uratisla-
vienti, alteram à Reverendissimo D. Marco Ambro-
sio Bryckner Archi-Presbytero, & ejusdem Capituli
p.t. ViceDecano; tertiam à R. P. Wenceslao Tschu-
ske, Ordinis Prædicatorum Sacerdote, & ibidem
Confessario, omnes suis figillis munitas, & infirmi-
tatis seriem, miserumque Corporis statum in quo
Cellas adiisset, confirmantes, exhibuit.

I 6 6 8.

Rosina Handlin, ex Parochia *Pigenskirchen* / An-
num integrum phrenesi crebrò corripiebatur, &
quia iteratæ convulsiones mortis metum iterârunt,
miserè vivebat, quasi continuò moritura. Vicini
afflictæ compassi, pro eâ donum in Cellas spondent,
& eadem die, (Sabbathina erat) quâ illuc trans-
mittitur, Deus inquieto morbo quietem imperat,
eumque posthac semper feriari jubet.

I 6 6 8.

CEllensem Gratiarum Matrem singulare captivo-
rum asylum esse, tot signa confitentur, quòt
appensæ in Cellis compedes impetratam per eam re-
demptionem testantur, rubiginosi quidem Testes,
sed contrà oblivionis rubiginem libertatis asserto-
res perpetui. Ad hoc asylum confugit Andreas
Herczegh Vesperiniensis, qui fortuitò in diram Tur-
carum captivitatem delapsus, ac Albam Regalem ab-
ductus, ibidem ad carceris squalorem, & operas ser-
viles damnatur, eoque sub jugo barbaram & incle-
mentem servitutem undecim omninò Annos ser-
vire cogitur. Hæc misera calamitosi hominis con-
ditio, cum ex se dura, tum etiam diuturna, omnem
afflictò spem libertatis desponderat: quâ enim par-
te fugam tentaret, vel quâ elaberetur, nusquam ap-
pare-

parebat, noctu domestico carcere, interdiu verò, & operis faciendi causâ exeundum erat, arctâ custodiâ, & geminâ compede impeditus. Hoc modo cum lentus Annorum cursus, laborisq̃ue rigor jugum ei prorsus intolerabile redderet, nec vel ulla lytri, vel humani subsidij spes affulgeret, tandem die quadam, quæ sereniori fronte menti affulgens, post longa nubila succedentem Phœbum promiserat, ex ergastulo suo, utmersum dolore animum in spem libertatis erigeret, ad Celiensem Gratiarum Matrem miser suspirat, ejusq̃ue Cellæ invisendæ, si ærumnoso subduceretur jugo, sponsonem facit. Ecce tibi? eâdem die, quæ 26. Septembris erat, accidit, ut Turcæ captivorum custodiæ designati, quorum sex numerabat, solitò longiùs abeuntes, captivum in horto operi insistentem, solum relinquerent; qui, ubi se sine arbitro vidit, Dei, Deiparæq̃ue præsidio animatus, fugam arripit, & in tertium usq̃ue hortum non segnitè evadens, ibidem se fœno opportunè reperto, abscondit, donec subducto sole tenebræ jam feliciter auspiciatam libertatem promoverent. At non diu custodum oculos fuga fefellit, qui è vestigio fugientem insecuti, contiguos hortos undiq̃ue percurrunt, totamq̃ue circâ viciniam, ipso fugitivo audiente, accuratè perlustrant, non procul evasurum arbitrati, cui ponderosæ compedes obstarent. Verùm diu graviterq̃ue quæsitum, licet malè delitescentem nusquam inveniunt. Noctis intereâ crepusculum successerat, quo spem inter & metum fluctuans transfuga secum consilium init, quo pacto ulterius saluti consuleret, à vicinis ubiq̃; Turcis, nec minùs à gravatis ferro pedibus, uti meritò timebat, præpediendæ. Ergò varia meditatus animo tandem imperat, & instrumento, cæteroquin in eam rem parùm idoneo, alteram compedem tam diu fatigat, donec pede exsolveret. Sub hæc votum

tum prius nuncupatum amplius instaurat, Marianam Cellam non solum adeundi, verum utrumque ferrum quoque uni pedi innexum, eò deferendi, si voti compos optatum Patriæ solum attingeret. Cum hac sponsione ex latibulo suo prorepit, & viæ se denuò dans, uno adhuc vinculo catenatus tria milliaria ante sequentis diei diluculum feliciter emetitur, postera verò nocte, affulgente Cellensi Lunâ Vesprinium ex optato pervenit. Hic diu morari non sustinuit, Patronæ memor Libertus & ut patris staret, mense Novembri, binâ compede, quâ victus erat, in unum pedem coacta, viam Cellas versus expeditè ingressus, jam quatuor milliariibus plus inde non aberat, verum obstante præalta nive reverti compulsus, peregrinationem suam in hunc sequentem Annum dilatatam, ad initium mensis Junij persolvit, & dictis, ut par erat, gratijs, utrumque vinculum pede exemptum in acceptæ libertatis monumentum sacro sacello appendit, fidem insuper faciens enarrato successui per exhibitas attestationes Illustrissimi & Excellentissimi D. Raymundi Comitis Montecucoli, Archistrategi Cæsareæ Militiæ, & Confiniorum Jaurini Capitanei: Reverendissimi Capituli Vespriniensis; Petri Jaghachych Præsidij Vespriniensis Supremi Capitanei, & plurium aliorum.

I 6 6 8.

Philippus Prigler faber lignarius Wadhovij in superiori Austria, ante octennium infirmatus, ut citò convalesceret, Virgini Cellensi votum nuncupavit propediem exequendum. ° At protracto solvendæ sponsionis tempore, simul infirmitatem protraxit, octo Annos ægrotare compulsus. Hoc Anno è familiaribus unus, Laurentius Piberhoffer, figulus & Civis Prægartenfis, cui ille neglectum ha-

ste-

Genus promissum aperuit, serio suavit: datam Superis fidem servare, & religionis vinculo se liberare ulterius non cunctaretur, si morbo liberari desideraret. Paret quamprimum æger non inimica suadenti amico, cumque ipse voti executionem maturaret, nec Virgo auxiliari tardavit, & quotidiano sanitatem incremento promovit, donec intra tres hebdomades octennem infirmitatem penitus abstulerit. Voto potitus 8. Junij Cellas invisit, & gratiam cum duobus fide dignis Viris, peregrinationis socijs, testatus est.

I 6 6 8.

Jacobus Reisinger Caupo Viennensis, feriâ 2. Pentecostes equum exercitare in Suburbio paraverat, sed vix extra limen domus, admoto stimulo, eques prodire visus, quamprimum expertus est se morti à tergo insequenti stimulos addidisse: nam equus fræni impatiens æquo altius assurgit, & præponderante corporis mole cum equite resupinatus, hunc adeo periculosè preffit, ut ei supremus Vitæ dies medicorum calculo instaret, nisi præpotens Dei virtus invalescentes periculi vires suppresseret, quam ut conclamatus maturè accerferet, Cellensi Patronæ periclitantem salutem animis commendat, nec cunctantèr pro voto impetrat; quare præter spem sanatus, post 6. Septimanas ipse Sodalitatis S. Crucis ad Cellas annuè peregrinantis comes, tabellam offert.

I 6 6 8.

Martini Mayrhofer, Civis & textoris Grestensis, & Mariæ Conjugum, gaudium Eva Christina filia fuit, sed quod temporis & ætatis progressu, ita utroque pede claudicare & curvari cepit, ut tandem
etiam

etiam fulcris indigeret, Chirurgorum operâ diu & sedulò impensâ, adeò nihil profecit, ut mœsti parentes non dubitarent prolem tam diu claudicaturam, donec mors, omnium malorum finis, simul vitam & luctum clauderet. Ergò ubi spes humano innixa auxilio, tam claudis incessit pedibus, ea ad Cellas conversa, DEI Matri filiam jam tredecim Annos natam parentes devovent, quæ paulò pòst illam in pedes integrè restituit.

1 6 6 8.

Sinistram sibi in dextro pede fortunam cudit Johannes Eder, Faber ærarius, in qua diu otiosè laboravit plus patièdo, quam agendo. Negotij causâ hic decem ab hinc annis Novam domum in Bohêmiam abiit, quo expedito ad sua reversurus, ut in via effusum nubibus imbrem effugeret, in proximum diversorium evadit; sub tectum digressus, nè labori assuetus intereâ nihil ageret, lapideam mensam oculis objectam, ad captandam virium experientiam, à pariete, cui incumbebat, submovere laborat, donec desæviente nimbo se in viam recipiat. Hanc igitur toto corporis nisu aggreditur, sed velut indignata loco moventi colluctatorem mole suâ illicò prostermit, & viribus impari, dextram tibiam frangit. Accersitur Chirurgus, nihil non restituendo cruri adhibetur curæ, sed jam gangræna quoquè pedem invaserat, nec diu reprimi serpens flamma poterat. Quare periculi certus Cellensem Chirurgam, pactâ ei peregrinatione, in auxilium adsciscit, quâ medicante gangrænam extinguit, & pede feliciter recuperato, Voti reus in Cellas venit. Hoc anno paritèr dextrum ejusdem brachium, nescio quo casu, ita hebetatur, ut Magistro suo motum negaret, ad omnem prorsus laborem inutile. Quam

ob rem prioris gratiæ memor, eandem Auxiliatricem pari voto in medelam advocat, à quâ iterato beneficio sanatus, 29. Julij Marianas Ædes revisit, & fulcrum, quo ante decennium fractum pedem fulciebat, pro beneficij memoria simul affigit.

I 6 6 8.

SI potentissima DEI Mater protegendæ hominum salutis unice invigilans, juxta Alberti Magni elogium, clypeus defensionis est, rectè ejusdem Cellam armamentarium dixerim, ubi magnus iste clypeus, in quo omnis armatura fortium consistit, mille defendendi modis insignis, certum in dubiâ Martis aleâ tutamen est, tanti nominis, ut ejus encomia, si homines tacuerint, affixa ibidem trophæa, licet muta, loquantur. Hoc protectus clypeo animosè in campum progressus, contra Martem & mortem in Gallico & Suecico bello viginti annis inter plurima pericula dimicavit Generosus Centurio D. Gregorius Toprezer, septies globo, unoquè venenato in tibia gravissimè, sed innoxie vulneratus: pace Imperio redditâ, cum Veteranus miles, dimissis armis domum propè Labacum se recepit, ubi brevi à gravi infirmitate invaditur, cum quâ integro triennio adeò periculosè conflictatus est, ut nullâ pharmacorum potentiâ expugnatum hostilem vitæ aggressorem, quem in Castris non semel evasit, nunc in domo pacis effugere desperaret, letho vicinior in lecto, quàm in campo. Inter alia remedia aurum potabile è septuaginta & pluribus aureis confectum extremè decumbenti propinatur. Sed cum in hoc tam pretioso potu infirmus sanitatem non hauriret, neque aurum contra ferreum mortis spiculum quicquàm proficeret, æger ad Marianum clypeum rursus confugit. Quamobrem omis-
 missis medicorum consilijs, quibus hætenus ex-
 pen-

penſas plurimùm, ſanitatẽ nec hilum promovit, conſultiffimum judicat, è Cellis ſalutẽ ſperare ſine pretio comparandam, ſi eas recuperatis indè viribus, ſe aditurum promitteret. Quod ubi voto confirmat, actutùm quotidianum ſanitatis augmentum ſubſequitur, quã brevi plenè potitus, ſine remorâ cum thori ſocia iter Cellenſe aggreditur. & 2. Auguſti datæ fidei debitum devotiſſimè perſolvit.

I 6 6 8.

Eiusdem clypei præſidio corporis & animæ ſaluti conſuluit Prænobilis D. Fridericus Otto à Purgſtorff, Brandenburgicus, ſub Regimine Comit̃s Portiæ Signifer, miles cæteroquin bonus, ſed malè loricatus, nempe Acatholicus, loricâ fidei, & galeâ ſalutis deſtitutus, qui adduci diu non potuit, ut relicto Luthero, Catholicæ Religionis hoſte, ad Eccleſiæ vexillum tranſiret, donec permittente DEO, ex falſâ ſuſpicionẽ in famæ & vitæ diſcrimen conjectus, & in eo Deiparæ Patrocinio, ad quam reſpiſcere paratus in hac neceſſitate confugerat, mirabiliter deſenſus, perlibentè tandem admitteret, quod priùs tam pertinacitè abnuebat. Ad fidem proinde converſus haud diu patriam petit, ſuum in Dicaſterio Brandenburgico patrimonium quæſiturus, at ubi cauſam ſuam, Orthodoxus inter Heterodoxos comperendinari, atque etiam periclitari ſenſit, Cellenſi Patronæ, nemini ad patrocinandum difficili, rem ſuſpirio commendat, ipſa in cauſâ deſperatâ Advocatam agat, & quem trahendo ad fidem, cœli hæredem fecerat, paternis bonis exhæredari non permittat, in mercedem beneficii non ingratum viſura clientem Cellæ ſuæ obſtrictum. Annuiſſe Patronam ſupplicantis precibus, eventus ex ſententia ſubſecutus oſtendit, obſtaculis quanquàm prævalidis necquicquam obturbantibus.

I 6 6 8.

Perillustrem D. N. à Gallenfels in Carniolia non procul Labaco, dum uterum ferret, febrilis ardor invaserat, qui acri Catarrho, & laterum doloribus sociatus, vitæ periculum minabatur, vel ideò majus, quia morbo remedium prohibente, fætu præmaturo non poterat opponi: Undè in metu etiam Medici sententiâ confirmato, fuerunt omnes, nè imminens mors uno ictu duos feriret. Sauciavit funestum augurium periclitantis Conjugem, qui, ut prolem, aliàs perituram, & Matrem tam infelicitèr parituram fato eriperet, votum cum ea in Cellas expedit, quo accita DEI Genitrix parturienti, tam potentèr adstitit, ut vires solito multò majores experta, sine magno nisu nixum simul & infirmitatem ex voto superaret. Quo beneficio donati conjuges, 2. Augusti coràm Augustissimâ Coeli Imperatrice in Cella comparuerunt, gratiam deposito scripto contestati.

I 6 6 8.

Elisabetha Reichenpacherin Neo-Lembaci in Austria, vi morbi ad extrema devoluta, cum pro vitæ inducijs humana nihil ampliùs conferrent, ad ultimam luctam Sacramentis muniebatur. Huic inter alios aderat germanus frater Balthasar ejusdem Oppidi faber ferarius, qui morti in limine grassanti fores obseraturus, Thaumaturgæ Cellensi, clavem mortis habenti, pro desperatâ Votum edidit, quo solo, receptis à sorore viribus, infirmitatem exclusit.

1668. Mi-

I 6 6 8.

Michaël Pauer, Ungarus Zanzendorffensis, de extirpandâ Lutheri hæresi, à teneris, non teneris radicibus, sibi infixâ, ad 40. usquè ætatis annum irritò conatu monebatur; & licet aliqua fidei semina nonnunquam conciperet, mox tamen erroris zizania superseminavit, ipse sibi inimicus homo, quæ cum pertinax nollet evellere, cœlestis agricola exurere cæpit, immisso febrilis æstûs igne intrâ paucos dies jam vitæ excidium minante. Verùm nè tunc quidem fidei veritatem audire nolenti misericors DEI Mater aurem vellicavit, infirmo sese per quietem obijciens, quem ad fidem seriò adhortata, de sanitate insuper recuperanda certum reddidit, si ad Cellam suam peregrinari & hæresim ejurare statueret. Evigilans Michaël, qui hætenùs de mutanda religione nunquam somniaverat, haud inanem illudentis somnij imaginem à se conspectam, certò persuasus, ad sanio rem mentem, & sponse obtemperandi factâ, tertiâ post die ad sanitatem redijt, qui 22. Augusti cum uno suorum propinquorum comite itineris, & rei gestæ teste sospitatriçi suæ se stitit, & in Album Catholicorum se referri curavit.

I 6 6 9.

IN barbaricæ Captivitatis senticetum incidit David Rosa, è Saxonia, cum Georgio Spôckhart Austriaco Ganzpacensi, itineris socio, senticosis tyrannicæ servitutis aculeis diutiùs pungendus, nisi à Cellensi Roseto Rosa mystica, nulli spinosa, redemptionem maturasset. Minervæ hi duo alumni erant, qui ut expeditiùs Neapolim, quò spectabant, appellerent, Venetijs navi conscensâ, & secundis ven-

tis in altum provecti, veloci & felici navigatione iter aliquamdiu promovêre. At exortâ subito tempestate navigantes non quò ipsi vellent, sed quò turbinis impetus eos rapiebat, abducti, & à Turcica navi intercepti, in servitutem trahuntur, in qua cum hi duo Academici Collegæ secundum jam annum lege barbarâ servire compellerentur, nec spes elabendi se ulla offerret, pio inter se foedere conveniunt, Marianas Styriæ Cellas incunctantèr adeundi, simul ac in libertatem assererentur. Agnoscunt brevî tam religioso obstricti vinculo captivi, se non gratis vovisse: nam post hæc Zernickam relegati, visâ ibi capeffendæ fugæ opportunitate, funis adminiculo ex castro in subjectam fossam aquis plenam, & ex hac per canalem in terram evadunt, indeque Deiparæ confisi auxilio se ulteriùs proripiunt, & eâ fugam secundante, è barbarâ tandem translati tellure, coràm suâ Redemptrice, 23. Augusti in Cellis comparent.

I 6 6 8.

Simon Liechtenberger, ad Pontanum molendinum in superiori Austria, sponsus propinquus ope magicæ incantationis corpore & mente miserandum in modum corruptus, haud procul jam aberat, ut sibi loco hymenæi lessus caneretur. Subortâ verò modicâ rationis luce in Cellensem peregrinationem consentiens, incantatum malum penitùs expulit.

I 6 6 8.

ADami Eder Vinicolæ & Monasterij Zwetl in Austria subditi filia, Anna nomine, tertio ætatis anno improvise casu ex alto ruit, solo gravissimè impacta, quam pro funere diu habitam parens admi-

mirabili Matri commendat, pro vita & incolumitate per eam obtinendâ, devotam in Cellas peregrinationem paciscens. Voto vix emissio, filia se vivere, immò paulò post bene valere ostendit, loquendi tamen potentiâ, integrum Annum destituta. Hanc ut proli parens restitueret, factam Anno præterito pro ea sponsonem, aliquantisper hæcenus tardatam, seria executione implere statuit, magnâ spe fretus, si voti se se vinculo exsolveret, linguæ simul vinculum solutum iri. Ad Cellas ergò properans pietatis Matri supplex advolvitur: ut, quæ Divino sæcunda Verbo, facunda coràm DEO Advocata esset, vel unicum pro muta prole Verbum loquatur, & vitâ donatæ, paritèr loquelam impetret, sine quâ non tam filia, quàm Parentes calamitosè viverent. Ad motum dixisse Patrem, ex muta patuit: Cùm hic è Cellis redux eandem hucusque silentiosam, se Patris nomine compellantem, & posthac alia loquentem audiret. Quo Virginis beneficio permotus, hoc Anno cum Joanne Seidl, & Joanne Linzberger, gratiæ testibus, beneficam Patronæ Domum iteratò visitavit.

I 6 6 8.

Michaël Pumbs, Austriæ Inferioris in Königsbrunn / cum Maria Conjuge filium habuit, nomine & omine Andream, duodecim continuis Annis nunquam sine cruce, comitali morbo laborantem, quo singulis mensibus tridui saltem spatium miserrimè jactabatur. Tenuit hæc longa crux non minùs parentum animos, tot clavis confixos quòt miserandos in filio casus aspicerent. Et cùm humanâ ab arte tot Annis casso labore tentatâ, nihil remediî sentirent, piâ demum inspiratione in tantâ crucis amaritudine, ad prædulcem Cellarum

Dominam aspirans Mater, votum pro filio edidit, difficilem ad Cellas viam ter nudis pedibus emetendi, optimo sanè impetrandæ gratiæ præambulo; siquidem à primâ peregrinatione sic peractâ, infestus morbus usque in hunc proximum annum, quo Mater cum Adamo Prinz Loci Judice, & Joâchimo Pumbs, gratiam contestantibus, voti debitum secundâ vice persolvit, constantèr emanferit, nunquam, uti piè sperare licet, ampliùs rediturus.

1 6 6 8.

Sine felici obstetricantis Deiparæ Cellensis manu funus & lachrymas peperisset D. Blasij Schwarz, sub Dominio Illustrissimi D. Joannis Bernardi Baronis Quinque Ecclesiensis, Oeconomi consors Margaretha. Hæc ad partum impulsâ, ut eniteretur, irritò nisu diu nitebatur, & longa pariendi difficultas jam certos ostenderat prodromos, qui Matri funestum partum ominarentur, & spem edendæ prolis vivæ penitùs adimerent. Hanc, ne una Parturientium spes desponderet, ei parturiens Missæ Sacrificium, paresque beneficio gratias, in Cellis à se dicendas sponndit, & ecce: horâ vix elapsâ, prolem masculam parit, adeò sospitem, ut præ gaudii pressuræ jam non meminerit.

1 6 6 8.

Regiam Regina Cœli in Cella sua clavem habet, utpotè clavem David, quâ una seras omnes aperire, & obserata etiam mutorum ora referare potest, Noverat hoc Joannes Hilber in Cella Austriæ Civis, & faber ferrarius, qui videns proli suæ, sexto ætatis anno adhuc mutæ, clausi oris seram aperiri nullâ hominum arte posse, celebrem in miraculosa Styriæ Cel-

Cella claviculariam subrogavit, ad cuius auxilium parentis voto impetratum, os mutæ prolis confestim apertum est, & loqui cæpit.

I 6 6 8.

CAtharinæ Grienseisin Voraviensi, cum Waidhovich in Austria partûs dolores feliciter superasset, infelix puerperium cancrum peperit, qui dextrum pectoris latus tam acri dolore invasit, ut huic sufferendo vix pectus virile sufficeret. Accessit huic serpenti ulceri calamitosa cæcitas, quod utrumque malum ad quintum usque annum lentè protractum, miseræ quietem rarissimam, lenimentum autem à tam sævis aculeis vix ullum indulgit: Multis interea remedijs, necquicquā juvantibus, adhibitis, demū Viennam perducitur, ubi sanguinis quidem fluxus ex oculis copiosè penetrans sistitur, at verò à Medico hoc unum afflicta consilium accipit: relicto Æsculapio ad Cellensem Medicam confugiat, atque ibi salutem quærat, pro voto obtinendam, quam ab arte magnis expensis mercari non posset. Medicum ita suadendo, plus quàm medendo profuisse mulier quamprimùm agnovit: Etenim promisso in Cellas anathemate, ulceratum ex cancro pectus tridui spatium ita coaluit, ut præter cicatricem testem & vestigium auxilij nihil remaneret. Hoc beneficium visu adhuc orbatam tantò fortius in Cellas pertraxit, quantò firmius sibi persuaserat, se diu in tenebris non ambulaturam, si Matrem Divini Luminis tam beneficè trahentem sequi properaret. Ad sacram ergò Ædem manu ducta, cum ante Aram gratiarum, pro infundendo sibi lumine, cor effunderet, oranti visum est, ab utroque oculo cuticulam submoveri, quo facto, lucem illicò plenè recepit, in præsentem usque annum, quo pro hac gra-

tiâ jam dudum sibi collatâ , promissam tabellam obtulit.

Anno 1669.

DEVOTUS DEI Genitrici Landspergius inexplicabile hujus gaudium, quod in felicissimâ nocte ex Filij sui Nativitate concepit, piâ lucubratione revolvens, ita eam alloquitur: O Virgo sublimis, & nimium venerabilis! admoneo te nunc noctis illius Sanctissimæ, claro tunc lumine coruscantis, quâ tu Virgo candida lumen æternum genuisti, habens gaudium Matris cum honore Virginitatis: Recordare nunc, quæso, illius horæ, illiusque gaudij, quod tunc habuisti, quando DEI Filius in te homo factus, de Virginali Utero tuo, tanquàm Sponsus de thalamo processit, &c. theoria 24. Ejusdem lucidissimæ & gaudio exuberantis noctis DEiparentem commonuit Georgius Khien, Austriacus Leuberstorffensis, tinctoriæ artis Magister, illâ ipsâ nocte, quâ cœtus Christianus Divini Solis ortum recolit, vitæ occasui suâ, & aliorum sententiâ propinquus. In Vigilia hujus sacratæ noctis hic cum uxore sua Anna, in Styriæ inferioris pagum Hazmanstorf pervenit, & sive maleficij contactu, uti multorum erat opinio, sive aliâ ex causâ, subitò omnium membrorum vigore destitui, & tam violentâ se paralyfi constringi sensit, ut supremam sibi noctem adesse crederet, nisi Sole fecunda Mater, funestam sortem commutaret, & diem nocte meliorem promitteret. Hic igitur ubi ad votum illuxit, ad Ecclesiam se æger deferri rogat, ibique expiatâ conscientiam contrâ mortem pane vitæ munitus, ad Virginem Puerperam preces iterat; ut sibi, quem adjutura Cellæ suæ devinciret, natalem filij, fatalem esse prohibeat, & quæ partu suo tumidum serpentis caput contriverat,

rat, etiam hoc serpentinum maleficij tartarei virus, si ita se res haberet, sua virtute conculcare festinet. Non tardavit exorata salutis Mater opem ferre supplici, qui sine morâ recreatus, cibum extremè priùs fastiditum, mox appetere cæpit, dein crescentibus viribus intrâ paucos dies omnem corporis vigorem recepit. Valetudinem exinde sibi constantem 8. Martij Cellensi Virgini acceptam retulit.

1669.

ANno Superiore circâ messis tempus, mors falcem suam mittere tentabat in Joannis Hôller Vini-colæ Austriaci filium Jacobum, quem repentina infirmitas ita afflixit, ut linguæ usum quatuordecim ipsis diebus amiserit. Pro muto autem cum parentes Cellensi Matri votum elocuti, ad placitum loquerentur, ille receptâ sanitate filere cessavit, & ne gratiam reticeret eandem ipse 18. Maij. in Cellis propalavit.

1669.

QUamquam albæ mentis hominem haud immeritò dicerem illum, qui arcendæ flammæ oleum affunderet, quæsit tamen Ægidius Reifs, & invenit oleum, quod igni sapientèr opposuit, Misericordiam videlicet Mariæ, cujus nomen oleum effusum, manifestè expertus, se in salvandâ domo, oleum & operam minimè perdidisse. In Castro non procul Erbergâ Austriæ inferioris pago, noctu erumpens ex incendio flamma, jam in vicinas quoque domos stramine tectas, adspirante vento involat, & quatuor nullâ morâ depastis, æqualem interitum toti viciniæ minabatur. Ergò, cum ille tectum suum exitio jam proximum contrâ invalescentem
ignis

ignis furorem nullatenus defendi, & aquam omnem in cassum fundi cognosceret, preces & lachrymas in Cellas fundit, quibus grassantem flammam, nè quid nocumenti afferret, mirabiliter arcet.

I 6 6 9.

CAtharinam Milnerin, Hörnæ in Austriâ tenuis fortunæ sceminam, anno præterito gravis infirmitas, à Mercenario quidem labore, undè victitabat, 14. Septimanis vacare, sed in lecto sine quiete durius laborare compulit. Accessit diuturno morbo phrenetica convulsio, quæ horæ unius spatio, multotiès iterata, aliundè jam penitus exhaustam, adeò confecit, ut sola jam mors in quietem expectaretur. Cùm verò præsentēs non pauci, lectum ambirent, jam jam expiraturam arbitrati, subito in hoc verbum: Ita, prorupit, mente dein in stationem redeunte, interrogata, quid hoc dicto sibi voluisset, lætabunda respondit: Gloriosam DEI Genitricem sibi coram astitisse, & se ad Cellam suam (antehac quidem à se frequentari solitam) blando alloquio invitasse, atq; ideò in signum assensûs id verbum pro responso dedisse. Veritatem visionis comprobavit subsecuta exindè sanitas, cui restituta, ut verbo suo staret, Mense Majo hujus anni Cellam invisit.

I 6 6 9.

Michaël Puechschmidt Wartensteinij in Austriâ ab hinc decennio infauſtâ usus phlebotomiâ procul non aberat, quin cum sanguine vitam profunderet: fortuito quippè, sed infortunatè accidit, ut chirurgus incisione æquo fortiore venam dextri brachij transcinderet, ex quo suborta gangræna, vitam

tam ipsam in discrimen adduxisset, nisi ille flammæ serpentis progressum antevertens, impetratâ pro voto medicâ à Cellis manu, fatale malum restinxisset: porro quòd apprehensa itineris difficultas voti executionem quinquennio integro retardasset, offensus Deus morosum fidei debitorem morosâ infirmitate, ad quintum Annum protractâ, plectit; Tandem uxor infirmum maritum neglectæ hæcenus sponsionis monet, quam utpotè diuturni morbi causam si tolleret, spem accelerandæ sanitatis sibi certam faceret. Persuasus hoc consilio, viæ se committit, quanquàm ægris adhuc viribus, quas tamen quò magis progreditur, eò amplius sibi sentit accrescere, ita ut Cellis vicinus, integras receperit, & domum Sospitatricis salvus salutaverit.

I 6 6 9.

IN vico superioris Austriæ Haystorff, ante tres Annos 1. Novembris intempestâ nocte, cunctis somno sepultis, tantiq̃ue mali nihil somniantibus, ignis, incuriâ fortè neglectus, primò intrâ domum grassari, paulò post tecti angustijs non contentus, foras erumpens, per totum vicum se cæpit diffundere: in quo discrimine, ut Jacobus Lindtner ædes suas ab incendio eximeret, pro his servandis ab omni noxæ flammâ exemptæ DEI Matri, tres florenos ad Cellensem Ædem paciscitur. Quo licet exiguo pretio, domum suam solus redemit, alijs vicinis omnibus (duodecim omninò erant) igne consumptis.

I 6 6 9.

ILLustrissimus D. Carolus L. B. de Waidmanstorff, in præsentî vitæ discrimine, quod Anno 1667. 11. Junij, in Murâ flumine, propè Gradwein im-

pre-

provisò subierat, morti in prædam cessurus videbatur, nisi ad portum Cellensem spei suæ vela convertisset. In ejus memoriam hoc anno tabellam, gratiæ testem, obtulit, cum duobus annulis sponsalitijs, quos pro eodem, 12. hebdomades illo ipso anno gravitèr ægrotante, & ad votum convalescente, Cellensi Auxiliatrici Illustrissima Consors spopondit.

I 6 6 9.

IN eâdem navi navigavit Urbanus Khulmayr, ex inferiori Styriâ, in pari aquæ periculo, cum Provincias peragraret, fatali Charontis Cymbæ ab eâdem opitulatrice, pro voti nuncupatione subductus. Promissum verò plùs justo procrastinans, ne devotio Patronæ debita refrigesceret, febrili calore fuit admonitus, quo augescente, desiderio cæpit exardescere factæ sponsioni satisfaciendi, si placabilis Mater feбри imperaret. Convaluit itaque, licet indignus, quia ingratus tanto beneficio. Rursus enim voti immemor, & gratiæ, fidem datam tam diu tardavit, donec ad refricandam oblivionis rubiginem, aliquo post temporis intervallo recidivus acriori fricaretur lixivio; quare beneficij memoriam seriò tandem refricavit, & febricitante etiamnum corpore, Cellas adiens, antequàm Sacræ Ædis limina attingeret, febrim penitùs eliminavit.

I 6 6 9.

INtegro triennio, morbo miserrimè conflictatum Georgium Leibwieser Carinthum Metnizensem, iteratis vicibus oblata in somno Gratiarum Mater, ut Cellæ invisendæ sponsionem faceret, hortabatur, sanitatem pro Voto pollicita. Ille verò, quia

ob-

objectam sibi imaginem tanquàm somnij ludibrium obfirmatè contempsit, infirmitatem eò usque firmavit, donec redeunti sæpius Hortatrici in monita consentiret, quibus obtemperans, è vestigio ita morbo levare cæpit, ut elapsis 14. diebus, Cellense iter integris viribus aggredereetur.

I 6 6 9.

ANno 1662. Joannes Eberl, faber Lignarius, in Langenwang, extruendo horreo operam navabat, sedulam quidem & impigram, sed ante finem operis absolutam. Cùm enim majores trabes adnitentibus focijs elevaret, una è fastigio fabricæ delapsa in hujus caput impingitur, tam gravem infligens plagam quæ spem medendi excluderet. Instante proin mortis periculo, è Cellis auxilium sperat, atque ut vivere ulterius, & fabricare liceat, Virgini Fabro desponsatam Virginem, & universorum Fabricatoris Parentem, in vulneris medelam rogat. Hanc saluti fuisse hoc Anno 1669. oblato in Cellis anathemate contestatus est.

I 6 6 9.

CAtharinam Grillin, Viduam Lincij degentem repentinus Apoplexiæ tactus ad extrema deduxerat; igitur cùm ægrè jam ampliùs spiraret, ejus filia Eva ad Marianam Cellam suspiravit, Deiparenti peregrinationem vovens, quâ votis aspirante, Mater omnium calculo morti proxima illicò respirare cæpit, & sensibus restituta, paulatim etiam vigorem, & perfectam sanitatem recepit.

1669. Exi-

I 6 6 9.

EXimium Thaumaturgæ Cellensis favorem per-
 senfit Barbara Stärzerin, propè Rickhedorff Au-
 striæ vicum, quæ utroque oculo acerrimos primùm
 dolores perpeffa, deindè visu penitùs orbata fuit.
 Diebus autem novem, vel potiùs noctibus, inter
 continuas tenebras & dolores abeuntibus, collyrium
 ex Apotheca Cellensi, duobus oculis è cerâ factis,
 totidemque candelis comparare statuit. Hæc co-
 gitantem, Mellea pietatis Mater, luce extemplò red-
 ditâ, oculatam suæ benignitatis testem esse jussit.

I 6 6 9.

Bernardi Spani Khirlingæ in Austria tredecennis
 filia Maria, non procul inde famulitio Joannis
 Schmid addicta, feria 2. Pentecostes, ad hauriendam
 aquam egressa, in reditu improvise lapsu humi ster-
 nitur, fragorem intrâ costas edi persentiscens, haud
 aliter ac si bacillus frangeretur. Domum ocyùs
 portatæ, jamque moribundæ simillimæ cereus ac-
 census porrigitur, cunctis, qui magno numero con-
 fluxerant, indicio vitæ jam nullo ampliùs depre-
 henso, puellam vixisse opinantibus. Excitus lugu-
 bri famâ parens, festinus ad locum tendit, velocio-
 ribus animi passibus ad Cellensem Sospitatricem
 præcurrens, in cujus tutelam filiam committit, pe-
 regrinationem illuc cum Missæ Sacrificio pollicitus,
 si chara proles præmaturæ mortis falcem evaderet.
 His animo conceptis, ubi ad filiam pervenit, hæc ad
 parentis adventum, redeuntibus insperatò sensibus,
 novam vitam haurit, & exiguâ temporis morâ vires
 plenas resumit, nullo læsi corporis remanente ve-
 stigio.

1669. Uno

1 6 6 9.

UNo ab hinc Anno 11. Septembris, Christophori Sauer, ad S. Vitum propè Viennam, & Mariæ Conjugis, teneræ ætatis filiulus, Erhardus nomine, puerili levitate per fores domesticas in plateam evaserat, ubi sub rotas onustæ quadrigæ fortuitò transeuntis devolutus, in dextro præsertim brachio & pede adeò compressus fuit, ut ex gravitate periculi ossa comminuenda diceres. Adventat interea è vineâ redux parens, filijquè malo percussus, coram Deiparæ imagine in genua procumbit, & admirabilem in Cellis Matrem pro infantis salute precibus voto sociatis, obtestatur. Investigaturi post hæc Conjuges, quid damni nato acciderit, mirabundi deprehendunt, vix læsionis vestigium adesse. Tam luculenti beneficij memoriam hoc anno picto monumento contestati sunt.

1 6 6 9.

DElisabetha Tragerin, Viennensis 4. continuos annos sanguinis profluvium passa, post consummatas non modicas, absque fructu sanitatis, expensas, tandem Salvatoris Matrem in Medicam elegit, omninò persuasum habens, tantam de illâ virtutem exire, quæ omnes se invocantes à suis languoribus sanaret. Ergò Voto se obstringit, Patronæ suæ in Cella se se stitutam, si hæc sanguinem vicissim sisteret. Stetit non longè post ad imperium mundissimæ Virginis immundus fluxus. Cùm verò sanata, trahente Religionis vinculo, promissis stare urgere-tur, exequendo voto gravamina obijciens, apud duos conscientiae moderatores institit, ut obligationem sibi perdifficilem moderari, & arduam peregrin-

grinationem in aliud pium opus commutarent ; repulsam utrinque passa, & Sponsioni satisfacere monita, ubi ad tertium appellat, ecce tibi ! malum recrudescit ; unde in lectum rejecta inter dolores jam multò acerbiores, violatam à se Benefactrici fidem vehementer dolet. Quare renovatâ infirmitate, promissa renovat, quibus seriò instauratis erumpens sanguis, iterum inhibetur & vires restaurantur, ut eodem mense Coetum Sacratissimi Rosarij in Cellas comitanti, suffecerint.

I 6 6 9.

IN Vico propè Viennam, quem vulgus *Maner* appellat, Anno præterito 10. Augusti, canis rabidus 12. Sues molitoris fauciat, quibus canina rabies non satiata, insupèr Joannem Thim. ejusdem loci Pistorem adorta, sinistri pedis nervum virulento morfu laceravit. Hic, pede vitam quoque periclitari sentiens, Cellensi Mediatrici se devovet, quâ nervum misericorditèr fovente, venenata plaga feliciter sanatur, porcis econtrâ, nullo excepto, eo malo sublatis.

I 6 6 9.

ADami Khasperger Sartoris Linzensis uxor, Mariæ quidem nomen præsetulit, sed Evæ dolores pertulit, prole in utero inversâ, cùm vitæ periculo diu parturiens. Ergò maritus Matri pietatis supplex advolvitur, eique parturientem gemebundus commendat ; succurrat nunc ipsa una Consolatrix, & quæ pariendo gaudium, Evæ lachrymas absterfisset, etiam Conjugis dolores mitiget, partum facili-
cilitet, Matrem & prolem servet, utriusque salutem Cellis suis, unde solamen expectaret, obstrictam ha-
bi-

bitura. Potens hæc erat coram potenti Domina interpellatio, effecitque, ut consors feliciter eniteretur. Verum editâ prole, cum vitæ indicia sollicitè perquirentes nullum deprehenderent, novum uterque parens dolorem concipit, sed iterum gaudio commutatum: infans enim paulò post ad parentum spem, in Cellensi Auxiliatrice rursus collocatam, se vivere indicat, qui sacro mundatus fonte, quarta à Baptismo die, cœlo jam maturus, ex hoc mundo abiit.

I 6 6 9.

PAllio Virgineæ tutelæ ædes suas tutò commisit, Jacobus Mayr, in Dominio Droß, & Pago Ottstorf Oeconomus, dum anno præterito 3. Maij, & præsentē 4. Julij eodem pago incendium exortum, secunda cum primis vice, vento flammâs impellente, quatuor illicò domos, à suis non admodum remotas, funditus exussit. Promisso enim in Cellas anathemate, comperit, se in utroque discrimine sub Marianâ Protectione suæ domûs Oeconomix apprimè consuluisse.

I 6 6 9.

IN majori incendij periculo, muniente eadem Protectrice, immune stetit Domicilium Balthasaris Redl, in Austriæ Oppido NiderLoijs, & quo propius huic ignis accessit, tantò luculentius Virginis auxilium enituit, quæ virtute pactæ sibi oblationis accersita, vicinis utrinque domibus conflagentibus, hanc intermediam interposito defensionis pallio indemnem servavit.

I 6 6 9.

TOrnatiles dicuntur Mariæ Manus; quia sicut ars
 tornandi promptior est alijs artibus: Sic Maria
 ad benefaciendum promptior est omnibus Sanctis.
 Richard. à S. Laur. lib. 5. de laud. B. V. Filiam
 perdidisset Jacobus Schaden/ Merzschlagij in Valle
 Martia Oppidi Notarius, aut certè illæsam non rece-
 pisset, nisi fatali innexam laqueo, quem parentis
 manus, innocentes quidem, injecerant, promptissi-
 mæ Mariæ manus expediissent. In more huic erat
 Cellensem Virginem, si domo, & officio abesse lice-
 ret, quotannis salutare, quamobrem anno ab hinc
 uno, antiquū suū tenere volens morem, Cellas adire
 decrevit, filiam suam Mariam undecim annos natam,
 sibi in comitem adsciscens. Viam unā ingressis,
 etiam præaltas Alpes, à fagis appellatas, emetientibus,
 equus in occursum mittitur, quem conscendere fili-
 am parens jubet, & ut tantò firmiùs ephippio infi-
 deret, pedes duobus loris, quibus stapedes hærent,
 sedulò involuit, ipse cum famulo equi ductore pe-
 des ponè sequitur. Non longè progressis, evenit, ut
 equo cespitanti, servus frænum permitteret, qui
 sibi relictus, in cursum se proripit, & puellam ephip-
 pio excussam, capiteque deorsum pendulam, secum
 raptat. Territus inopinato malo parens, ocyùs
 quidem suppetias parat, at effrænatum jumentum
 eo infectante à via deflectens collabitur, & impli-
 catam adolescentulam, toti corporis moli subster-
 nit: Jam Pater totus in metu erat, nè casus iste proli-
 vitam, tam tenui filo pendentem, abrupisset, nec
 tamen animum despondet, sed filiam propè exani-
 mem, vivâ spe & fiduciâ, ad Cellas conversus ani-
 mat, & quò faciliùs Misericordiæ Matrem ad opem
 ferendam inflecteret, flexis eidem genibus perorat,
 pre-

precibusque lachrymas miscet : promptam se ad opitulandum ostenderet, si filiam ex equo salvam reciperet, æquas beneficio grates redditurum. Post hæc eo se in pedes erigente, equus paritèr surgit, ex quo pendens etiamnum filia clamat : pone metum pater, nihil mali sentio. Recreatus hac voce, nexam solvere festinat, & nullo damni indicio reperto, iter in Cellas, salvâ itineris comite, lætus prosequitur, commeritas gratias reddit gratiæ, quam duabus tabulis divulgatam voluit, unâ in illati, alterâ in sublato periculi loco, hoc est, in Sanctuario Cellensi suspensâ.

I 6 6 9.

Quidam cum filio suo alijs fontem, sibi verò tumulum foderat, suus ipse Vespillo, dum enim infrâ terram, decem jam orgijs profundam, effodiendo penetravit, glebâ obruitur uterque, ex qua parens mortuus extrahitur, filius verò, edito in Cellas voto, sospes emergit.

I 6 6 9.

Miseram vivebat vitam Barbara Auzlin, quinquennium à phrenesi itentidem infestata, quo toto tempore, tam expensis, quàm lachrymis in irritum profusis, ægrum spiritum trahebat. Subijt ergo animo è Cellis remedium, sponfione factâ, petere. Bonum factum ! Adfuit pientissima Mater, & sublato diuturno malo, supplicem valetudini constanter reddidit.

I 6 6 9.

Fons in Mariano Cellarum horto perenni gratiarum venâ emanat, ex quo cum plurimis alijs,

Joannes Mezer, Viennæ hortulanus, febrili ardore periculosè incensus, refrigerium & sanitatem hausit. Cùm enim in horto suo fontem non inveniret, qui æstum & ortam exindè sitim restingueret, pro marito inter hos calores mente capto, uxor Cellensi fonti se inclinat, in vicem promissionis potum nacta, quo æstuantem confestim refrigerat, & febrim extinguit.

1 6 6 9.

Melchior Wolff Witingavij in Bohemia Civis, 29. Septembris scripto refert, se à Juventute usq; ad præsentem 59. ætatis suæ annum, in varijs ærumnis, lethalibus morbis, alijsq; vitæ periculis, terrâ, mariq; & novissimè mense Novembri, elapsi anni, in extremo virium defectu, sub Cellensi tutelâ, ad voti nuncupationem, servatum esse.

1 6 6 9.

Franciscum Weijer, SS. Theologiæ Studiosum, Egrâ, in Bohemiâ oriundum, varia morborum genera, simul adoriebantur, eoq; adunatis viribus collimabant, ut Theologus necdum absolutus, vitæ cursum absolveret : Obstitit autem urgenti fato Theologicæ facultatis Præses Laureata Divinæ Sapientiae Mater, quæ decimâ jam Septimanâ infirmo, dolorum causa, multis noctibus insomni, sed unâ demum earum aliquantisper quiescere permisso, se in conspectum dedit, monuitq; ut capturus sanitatem in Cellas pergeret. Experrectus Oraculo fidem habuit, & ubi se obtemperaturum vovit, illicò è lecto surrexit, cibumq; ante hac nauseatum, avidè petijt, demum recuperato corporis vigore,

voti reus, & beneficio gratus 28. Decembris Cellas
invitat.

Anno 1670.

PRudentes Virgines, fatuas ad se venientes, oleum-
que pro fovendis lampadibus sollicitantes, cum
repulsâ remiserunt, hanc unam prætexendo causam:
quòd sibi & illis fortè non sufficeret. Non ita Vir-
go prudentissima, quæ oleum misericordiæ in lam-
pade suâ nunquam deficiens, liberalissimè in Cellâ
suâ dispensat, eoq; non tantùm lampades ardentes
fovet, verùm etiam extinctas reaccendit. Quapro-
pter hoc oleum sibi comparando prudenter egit
Maria Schazin, Austriaca Zegerstorffensis, cujus filia
sexenni Mariæ Helenæ, utrumq; oculum anno pri-
ori varioli penitus extinxerunt; Cùm verò matri,
in quærendis domi forisque remedijs, licet ocula-
tissimæ, recuperandæ lucis nulla spes illucesceret,
quin etiam Medici jacturam oculorum arte suâ ir-
reparabilem apertè faterentur: spem omnem in
Cellensem Virginem defixit, eiq; prolem spon-
dit, in Cellas se deducendam, si huic extinctas ocu-
lorum lampades accenderet. Respondit promissio-
ni impetratum auxilium, plenam & constantem
oculis lucem à Paschate usque ad finem mensis Au-
gusti inter plurima artis media frustra quæsitam,
restituens. Quam filia donatam lucem, ne mater
sub modio absconderet, 3. Maij cum illâ in domo
Mariana comparens in lucem dedit.

1670.

Hornæ in Austriâ Anna Amplin in dextrâ aure
diu sinistrè audijt, sinistram tamen sortem æquo

ferens animo, quamdiu sinistra auris non æquale dispendium passa, defectum dextræ supplere poterat. Cùm verò & hæc paulatim obsurdesceret, calamitosum surdastræ videbatur, inter homines audiri, & non audire. Ut proindè alterutram saltem aurem aperiret, os aperuit, votumque Cellense piæ Matris auribus transmisit, nec surdis: etenim exauditam se esse brevi inaudijt, cum sequenti manè apertâ sinistrâ aure pulsam ad salutandam Virginem audiret, constanti deinceps aurium usu subsecuto.

I 6 7 0.

Lucia Raschin in Roych, à filio suo primæ ætatis puerulo sibi minùs obsequente irritata, primùm subirasce, mox excandescere, dein obstinato verbera minitari, demum etiam bile stimulante æquo severiùs ferire incipit, magis tamen castigare volens quàm nocere; Sed aberrante manu vibratus ictus in tempora præter spem impingitur, qui pueri caput insuper obvio scamno tam fortiter allisit, ut humi fusus, vixisse crederetur, nullo quippè signo, quod vitam indicaret, apparente. Consternata parens sævitiam quidem suam incusat, reamque se pronuntiat: quò verò fugiat, consilio & animo deficit, solas lacrymas in luctum ciens. In hoc necessitatis articulo Cellensis Thaumaturgæ memor, in spem exurgit, & Matrem Gratiarum interpellat, ut importunæ bilis suæ amaritudinem, clementiæ suæ dulcedine sanet, filioque vitam donet; quem si vivum restitueret, eundem sibi cum anathemate devotum esset habitura. Adest illicò petitum auxilium, & puer eâdem horâ vivus & sospes matri lachrymas abstergit, luctumque in gaudium vertit.

1670.

AD exitum Quadragesimæ, Joannem Han, Juvenem cæteroquin validum, repentina vis infirmitatis ita deposuit, ut viribus sensibusque omnino destituito, instante Paschali die, certum ex hac vita transitum (funestum phase) imminere, præsentium nemo dubitaret. Parentes hoc unum imprimis sollicitos habuit, quòd nondum expiatus, nec Paschali refectus Agno, migraturus videretur. Quamobrem ad Cellensem sospitam transitum fecêre, id maximoperè rogantes: ut conclamato tantam saltem rationis lucem, quæ ad salutem animæ curandam, esset necessaria, largiretur, filium & parentes sibi devinctura, si petitis annueret. Non infirmæ pro infirmo preces fuerunt, utpotè quæ plùs quàm peteretur, impetraverint. Vix enim in Cellas abierat Votum, cùm filius sibi minimè præsens, confestim ad se redijt, viribus ita præsentibus, ut postera die lecto, & sequenti mense domo abscefferit, votum pro se nuncupatum executurus haud impares itineri vires expertus.

1670.

D. Joannes Georgius Neüberger Franco Bambergensis, Supremus Vigiliarum Præfectus, sub Signis Cæsareis 29. annos stipendia fecit. Pettavij Anno 1668. in lectum decidit, ex quo cum morte sibi certamen fore perentiscens, cùm eam proprio Marte, vel arte Medicorum vincendam, planè desperasset: in periculosâ hac aleâ Consilium cæpit, ex arenâ se subducendi in Cellas, si desideratæ sanitati Cellensis Patrona annueret. Hanc mentem, adjuncta argentei Cerei doni promissione, dum æger secum volvit, acutùm desijt periclitari & convalescere cæpit.

Ejusdem D. Confors Agnes hoc Anno 1670. in Festo Salutatae ab Angelo Virginis, prolem enixa est, iudicio obstetricis, vitae vestigia diu frustra investigantis exanimem. Memor puerpera, quanta Marito gratia è Cellis obtigerit, pyssimam Matrem obnixè rogat, pufioni tantillo saltem tempore vitam proroget, ut piacularibus lustratus undis, cæli securus fiat; inter hæc orantis suspiria infans quamprimùm spirare incipit, & accepto fidei signaculo post tres hebdomades spiritum reddit. Pro utrâq; gratia ipsi Coniuges 17. Maij in Cellis votum exsolverunt, collatam gratiam scripto confirmantes.

I 6 7 0.

IN sextam usq; Septimanam, assiduâ & vehementi pressurâ ad pariendum adigebatur, Georgij Pinter Weytræ in Austriâ degentis, uxor, partûs enitendi, viribus collapsis, spe penitùs ablata; Non sustinuit miseras uxoris vices oculus mariti, qui proindè domo digressus, puerperam cum obstetrice reliquit: Hâc in Cellensem Auxiliatricem spe erectâ, vires edendæ proli, jam longè impares ab ea instaurandas implorat, quas in vicem peregrinationis à se parturientis loco promissæ, sine morâ impetrat: quibus adjuta sobolem præter omnium opinionem vivam enititur.

I 6 7 0.

BArbara Stôgerin, à loco domicilij sui, vulgò Rosenberg dicto, non multum abluferat, integrum triennium nunquam sine spinis, acutissimis capitis doloribus assiduè puncta, ita, ut expunctâ demum mente, etiam amentia succederet, Barbaram barbarum in modum excrucians. Tam spinoso malo

Cel-

Cellensis Rosa, gratiarum fragrantiam longè late-
que spargens, pro voto accersita, mentem restituit,
& dolorem simul omnem absterfit.

I 6 7 0.

PRæteritâ hyeme Joannes Pauer Neostadiensis in
piscina congelatâ foramen aperturus, fallenti-
bus improvisò pedibus, sub glaciem abripitur,
jamque post multam luctam in eo erat, ut sub-
mergendus fundum petijset, nisi spem in Patrona
Cellensi fundasset, quâ voto exoratâ, per exsectum
foramen salvus eluctatur.

I 6 7 0.

ADamus Fasalt, Antemontanus, utroq; pede clau-
dus, omnem artis peritiam paritèr secum clau-
dicare satis superque expertus est. Quare ne diu-
tius errabundus incederet, iter in Cellas, equitando
perficiendum, meditatur; Ergò viæ se committit,
non procul, ut sui opinabantur, abscessurus, utpotè
qui equo vix posset insidere. Ipse verò Marianâ
confirmatus fiducia, in viâ constrictos nervos sen-
sim laxari, & quantò propiùs Cellas accedit, tantò
magis pedum vincula recedere sentit, ita, ut domum
redux, equo dimisso, viam pedes relegeret, pro tanti
beneficij memoriâ, salutaria sibi limina deinceps
iteratâ vîsitatione veneratus.

I 6 7 0.

IN vico Gnandorf. obortum incendium nullis fon-
tibus extingui potuit, at verò Joannes Frieß, sua-
dente Parocho, ad fontem gratiarum in Cellas re-
currit, ei que pro ferendâ ope sponsonem fecit, quâ
ob-

obtinuit, ut toto pago in cineres redacto, sua domus intacta staret.

I 6 7 0.

Non procul à Styriæ Oppido Fronleithen Urbanus Pleymueth, ante triennium cum uxore & septem domesticis cibum comedit, tali conditum aromate, quod mortem conderet, nempe veneno mixtum; Ex quo confestim omnes infirmari cæperunt, nec virus celari ulterius potuit, suo se effectu prodens, certamque necem minitans, nisi ad Cellense Amuletum recurrentes, voto simul edito sibi vitam servassent.

I 6 7 0.

Thomas Sutor in Austriæ pago Zwentendorff, piscatoriam agens aliquot septimanis omnibus membris captus, pro tollenda paralyfi, nullum ab arte remedium expiscari poterat. Simul ac autem spei suæ hamum in Piscinam Cellensem jecit, cum voto eandem, sublato morbo, nudis pedibus adundi, sanitatem cepit, intra triduum integro membrorum vigore potitus.

I 6 7 0.

Vix Maria domum Zachariæ intrans, Elisabeth salutavit, citò, ut ait S. Ambros. l. 2. comment. c. 1. præsentiae Divinæ beneficia declarantur. Ejusdem Adventus magnum quoque beneficium contulit Illustrissimæ D. L. B. ab Unverzagt, natæ à Starnberg, &c. quæ cum difficillimè parturiret, omnibus de partu, & vitâ desperantibus, illa intrepida animo ad Cellensem Virginem se convertit, hanc

hanc ex voto visitare parata, si ab eâ priùs visitata, partûs discrimen superaret. Non recusavit Maria venire ad Elisabetham, quâ adventante, prole & periculo liberata est, & tota domus gaudio exultavit.

1 6 7 0.

Muræponti mensè Novembri, prioris anni, miles quidam, dum Libero plùs nimio indulisset, liberius demum, subortâ temulentiâ, debacchari cæpit, & projecto incautè urceo, nares Catharinæ Lechnerin ita fauciat, ut duas integras noctes, & totidem ferè diebus, sanguinem copiosè profluentem, nulla remedia sisterent. Invaluit exindè mortis periculum, jamque sacro peruncta oleo, ad extrema pervenerat. Inter hæc maritus ad Cellas uxorem devovet: factumque est, ut exarescente sanguinis profluvio, cum vitâ, nasum quoque ex vulnere fædè deformatum, nullo propè cicatricis indicio, integrè reciperet. Fidem à marito datam uxor cum matre suâ, 17 Junij hoc anno persolvit, gratiam affixâ in Cellis tabellâ spectantibus exponens.

1 6 7 0.

Septimanis 38. magnis tenebatur febribus Zacharias Edlauer, Seitenstedienfis, socios infirmitatis demùm uxorem, & liberos nactus; Quo geminæ crucis pondere, ut se exoneraret, ponderosas in Cellas preces direxit, quibus sacrificij sponfionem adjecit. Pondus habuisse votum eventus docuit, cunctis optatæ sanitati restitutis.

1670. Sto-

I 6 7 0.

Stockheravij Austriae inferioris Oppido, Martini Schwöbskuchl Pistoris uxor, Anna Elisabetha, tetra melancholiae passione infestari cepit, & quia ab ipso prologo tragicam catastrophem sibi ominabatur: placuit ad Cellense praesidium in tempore praevenire, rogando, ut si forte mentis abrepta impetu aliquid moliretur, quo cum primis animae salus periclitaretur, ipsa laetitiae Mater, anteverteret. Evenit, quod animus praesagijt, namque bilis 28. hebdomades perdurans, tandem nescio quo mentis aestro vesanam abripuit, ut adhibito cultro mortem sibi consciscere tentans, collum dilaniaret: diuturnae cordis lanienae finem impositura. Obstitit tamen intentatae neci Misericordiae Mater: Cujus beneficii memoriam Tabella, cum ipso cultro Cellis oblata, conservat.

I 6 7 0.

IN pari casu Virgo Cellensis opitulatum venit Barbarae Guettmayrin, ut patet ex sequenti attestatione, suis verbis inserta.

Cum secundum effatum S. Raphaëlis Archangeli, Opera Dei revelare, & confiteri honorificum sit. Ego infra scriptus testor: quod honesta & pudica puella Barbara Guettmayrin, nata ex Marcellstetten, Parochiae Zusambaltheimensis, in meo capitulari districtu Wertingano sitae aliquot annis affectu Hypochondriaco, non solum cum periculo vitae, verum etiam & animae, graviter laboravit, & ad amovendum hunc periculosissimum affectum, varia media, tam corporalia, quam spiritua-

lia

lia usurpaverit, sed absque omni fructu, donec pio devotorum consilio, & internæ Divinæ vocationi obsequens, peregrinationem ad Beatissimam Virginem Mariam Cellensem instituerit; in quo celeberrimo templo, cum sua vota, piè & ferventer persolvit, sensit ex tempore felicem obtinendæ integræ sanitatis effectum : qui dein de die in diem, tam feliciter continuavit, ut modo præfata Barbara Guettmayrin suæ sanitati ex integro restituta sit; & nec minimam prioris affectûs recidivam commotionem patiatur. Cum igitur suam tam ardentè desideratam valetudinem ex beneficio Thaumaturgæ Beatissimæ Virginis Mariæ in Æde Cellensi obtinuerit, ab hac honestâ puellâ rogatus, hanc publicam attestationem, sæpius nominatæ Barbaræ loco & nomine, transmittere, & testari volui, quòd nullibi, nisi in templo Cellensi apud Beatissimam Virginem Mariam suam sanitatem obtinuerit. In cujus rei fidem hanc attestationem manu meâ propriâ subscripsi, & consueto nostræ Wertinganae Congregationis Capitulari sigillo munivi, die 10. Aprilis, Anno 1670.

L. S.

M. Marcellinus Engelschalckh,
Parochus, & Decanus Wertinganus.

1670.

IN pago Oberweiden, sub ditione Illustrissimi D. Comitum Palui, incendium erupit, & modico temporis spatio 14. domos exuffit: plerasquè stramine tectas, ideoque contra Vulcanum malè protectas. Æqualem interitum expectabat habitatio Joannis Plam, concipiendo igni pari pabulum subministrans, cui flamma vicinis ædibus, vix duos passus indè distantibus, solo æquatis, jam jam imminebat, nulli resistantiæ cessura. Pro hac ergò Coelitus avertendâ, ad Cellas se vertit, & voto Cælorum Reginae facto, ventus impetu ignis acutùm averso, domum salvam servavit. Tanti momenti beneficium quasi momento obtentum, paterfamilias cum Joanne Tenckh, ejusdem loci Judice, Cellas adiens, ad perpetuum rei monumentum adscribi curavit.

1670.

ANno 1668. Mense Aprili Michaël Perger Penzingæ in Austriâ inferiori, cum 5. comilitonibus in via jam adulto vespere, ab 8. militibus, qui prædæ causâ oberrabant, strictis gladijs invaditur, omnem pecuniam, ni citò & sponte vellet, ferro dare compellendus: tres sibi fugâ protinùs consulerunt; unde re ad alios Triarios redactâ, se contrâ invasores in defensionem armat, ausu plùs quàm Herculeo, sed infelici: etenim cum iteratos contrâ se ictus minùs dextrè eluderet, leva manus ipsi transcinditur. Ita ut non nisi modicâ parte carnis hæreret. Victus in hac arenâ, nè cum palmâ, simul manum, aut etiâ vitam perderet, è Cellis auxilium petit, non iteratâ prece, manuque modico tempore restituta, digitorum extremis articulis exceptis, quos in rigorem obduratos, inflectere

tere nequibat. Eodem verò anno voti & gratitudinis ergò Cellas visitando, Patronam inflexit, ut reduci manus receptâ mobilitate, nullum officium negaret. Cui gratiæ, ipsâ manu palpabili pro merito responsurus, hoc anno 2. Augusti, se iterùm Cellis, cum anathemate stitit.

I 6 7 0.

Viennæ, teneræ adhuc ætatis filium, sibi cognominem, Alexander Pefinger, Coquus habuit, Cui septem vix dum annos nato, varioli, exturbatâ luce, cæcitatem induxerunt. Ex quo lucis occasu, summa in parentem tristitiæ nox, parq̃ue amoris luctus redundavit. Nec tamen hæ mæroris tenebræ parentis animum ita obtexerant, quin spes recuperandi luminis è Cellis sibi promitteret. Quamobrem pro filio spondet Pater, se cum ipso, si videre concederetur, Cellas visurum: filio in pactum consentiente, nec Virgo dissensit, proli visum, parenti gaudium restituens.

I 6 7 0.

Clarum oculorum lumen non minùs Cellensi Soli debet D. Barbara Hayderin Græcensis: aliquamdiu magnâ oculorum non solùm debilitate, sed acerbis insuper doloribus afflicta. Pertinax, & quibuscunq̃ue remedijs cedere nesciens malum, propè erat, ut animi lucem, ac serenitatem paritèr auferret: Nisi ad Solem Cellensem, cæcutiens respexisset. Ab hoc lumine lucem pro argenteis, quos vovit, oculis, tridui spatium recepit, alibi pro auro non recuperandam.

L

1670. Ubi

I 6 7 0.

Ubi tinctura Lunæ, probata aliàs removendo delirio, medicina deficit, Maria, verè pulchra ut Luna, suâ virtute succurrit. Enituit hæc Virtus in Ambrosio Pierckher, qui cum Coniuge sua Catharina, Meisslæ in Carinthia, arte stygiâ, uti conjectura ferebat, fasciatus inter offusas mentis tenebras, in domo miserè oberabat. Uxor verò quodam die, impellente vesaniæ impetu, ita sæviebat, ut cultro maritum impeteret, dextrumque pollicem sauciaret, gravius utique nocitura, nisi domestici prohibuissent. Inter hæc maritus emergente nonnihil è tenebris animo, Cellensis Lunæ memor Marianæ Ædis, nudis pedibus invisendæ, votum sapienter dedit: qui à delirio quamprimùm liberatus, sapere incepit.

I 6 7 0.

AD S. Hyppolitum in Austriâ, 14. Maij miles Gregarius, mero largiùs potato calidus, tumultuari, ferocire, sanguinem & cædes spirare, agereque omnia cepit, quæ sobrius fortè, ut lepus formidaret. In hoc furoris æstu Jacobum Rigler, civem & pistorem evaginato gladio incivilitèr aggressus, dextrum brachium, & latus ita perfodit, ut priùs hic animam, quàm ille crapulam exhalaturus crederetur. Pertransijt hic gladius non minùs uxoris animum, quare luctu fauciam, pro marito votum in Cellas nuncupat, optato successu, ac utroque vulnere feliciter sanato, ut ipse eodem hoc anno promissa exsolveret, simulque pictam grati animi tesseram Cellæ affigendam offerret.

1670. Chri-

1670.

Christinæ Puxbaumin tribus annis paralyfis brachia & manus ligaverat, nihil ab ea laboris prætermissum, ut manus assuetis laboribus aptas recuperaret, verum hoc beneficium Superi noluerut humano labori vendere. Transacto igitur inter permolestas ferias triennio, die conversioni S. Pauli festivâ, doloribus longè atrocissimis obortis stringebatur, pro quibus aliquantisper mitigandis, mitissimam Cellæ Dominam oravit, & confestim exoravit: vix enim media abiverat hora, cum dolor pariter abcessit, mox alteri manui, & post triduum cæteris quoque membris vigor, stomacho cibi, capiti verò somni appetitus redijt.

1670.

Ingrediente Julio, hoc anno, pluvius Auster copiosos imbres, præsertim in Austriam inferiorem depluerat, ex quibus aquæ propè Viennam citius opinione exundantes, totam viciniam perfuderunt, jumentis pariter & hominibus eâ eluvione abreptis. In hac communi clade Sebastianus Sallinger, & Petrus Kelner, Cives ad S. Vitum, non solum rerum suarum jacturam haud contemnendam fecerant, sed, quod mali caput erat, etiam filij uterque sui, certò certius opinati, ambos vi aquarum abreptos interijse. Nihilominus Cellensi animati præsidio, pro eorum salute se voto obstringunt, quo factum est, ut pueri, ab incognito sibi viro, in quadam sylvâ ex palude, cui illuctabantur, extracti, suis incolumes redderentur.

L 1

1670. Chri-

I 6 7 0.

Christinam Jungmanin, ex Austriae pago Enzerstorff oriundam, probatae vitae puellam, & non pridem relicto Lutheri grege, ovili Christi aggregatam, quovis mense per triduum phrenesis decies, & sæpius nonnunquam, ita dejecerat, ut non prius remissura, quàm cum viribus demum & animam extortura videretur. Unà præcipuè vice, ex frequenti convulsione eò devenit, ut vitæ spe ablatâ, anima, quæ Synaxi muniri non poterat, sacro oleo ad extremam luctam ungeretur. Spondetur intereà piâ præsentium compassione admirandæ in Cellis Auxiliatrici, quæ votum sibi gratum fuisse, per gratiam illicò subsecutam docuit, nam & morti vicina periclitari, & deinceps à menstruo malo infestari desijt.

I 6 7 0.

Nullum maleficium tam potens est, quod beneficio Deiparæ nequeat expugnari. Præpotentem hanc virtutem se persensisse testatur Rosina Stroblin, Comoromienfis in Ungariâ, quæ 20. annis, tum alijs doloribus, tum diro cum primis pedum cruciatu, lancinabatur, quos cùm aliquando chirurgus ex medicorum consilio, latentem mali causam exploraturus, scindendo aperiret, crines & ovorum testas admirabundus invenit. His sublatis, tamen ablata non fuit intolerabilis dolorum acerbitas. Quare supremum consilium necessitas suggessit, afflictaequè suavit; ut potentissimam DEI Matrem Cellis in Styriâ crebris victorijs contrâ tenebrarum potestates claram, in auxilium accerferet, cui dum illa paret, & donum Marianæ Aedi à se deferendum promittit, veneficium unà cum dolore discussum sentit.

1670, D. Ma-

I 6 7 0.

D Maria Stüeffin, ex S. Leonardo Carinthiae Urbe, oblatâ tabellâ confessa est, se 24. Junij, ex rupto apostemate periculofissimū sanguinis vomitum, usq; ad finem sequentis diei, cum omnium propè viri-um exilio passam, sed pro vitâ, jam ipsâ quoque, ut videbatur, exulatura, Cellensi Virgini vovisse, hanc autem fusis cum voto precibus, refudisse gratiam, ut sanguinis profluvium sisteretur, vitæ verò cursus ex voto procederet.

I 6 7 0.

T Ribus morborum generibus, totidem quasi funiculis stringebatur Joannes Royder, in Obedach, Styriae superioris Oppido, Restiarius, febris nimirum, quæ morbo regio sibi consociato, membra regi ægrè patiebatur, quin accidente tandem corporis tumore, vix etiam anhelitum trahere. Triplex ille funiculus nullis medicinæ viribus rumpi potuit, integro biennio; Ut primū verò unico se voti vinculo Cellis obligavit, se morbo penitus exsolvit.

I 6 7 0.

A D Cellensem Apothecam, post lusam alibi operam, in diuturnâ infirmitate, suspiravit R.P. Ernestus Wallisch, Ord. S. Pauli Eremitæ Neostadij, aliàs, ut fatalia minabantur indicia, brevè expiraturus. inter dolores aliquot annis toleratos, id unicum ægro fuit ægerrimum, quod Sacerdos cum esset, fungi Sacerdotio non posset, non alio quàm morbi vinculo suspensus. Hic decumbentis status, plures Hypocrates excivit, novum peritiæ suæ specimen daturos, si inveteratam morbi radicem tollerent. Sed

omnia illorum studia, non tam infirmitatem, quàm infirmum fatigabant, eò tandem deductum, ut deficientibus viribus loqui, & audire jam per 14. dies desineret, etiam vivere desiturus, nisi remedium ibi quæ sivisset, ubi contrà lethum efficax amuletum inveniri poterat. Ergò ad Cellensem Apothecam totis animi præcordijs accurrit, & licet spiraret vix amplius, sperare tamen non desijt, illam quæ defunctis vitam tribuit, defuncturo quoque vitam prorogare, non solum posse, sed & velle, si ipse in reddendâ gratiâ perfunctorius esse nollet, Cellasque, undè vitam acciperet, gratitudinis ergò visitaret. Quod simul ac se facturum promisit, ex morbo respiravit, & paucos intrâ dies integrè sanus, diu impeditum, ad Aram introitum fecit. Voti campos Annuam Neostadiensem processionem in Cellas comitatus die 8. Septembris, Natali Virginis sacrâ, beneficium de prædicavit, natæ Virgini vitam se debere professus.

I 6 7 0.

EAdem die duo fulcra obtulit R. D. Matthias Zadesch Presbyter. Hic propè Eberstorff in Austria, 11 Aprilis, ex monte descenderat, veloci quidem gradu, at minùs felici: antequàm enim ad pedem montis pervenisset, sinistram pedem infortunato saltu intra duos lapides implexum momento fregit, cui, ut expeditè consuleret, non tardavit maturam Chirurghi operam, conducere, lentum tamen & sinistram medendi progressum expertus; dum sub ejus morosâ curâ, plus non impetravit, quàm ut fulcris, gressum non nihil promovere posset: Cæterùm pedis officio destitutus, suo pariter ipse muneri deesse coactus fuit. Ergò claudò pede ad Cellensem Medicatricem digressum faciens, oravit: infaustam sortem, quæ inauspicatò super Matthiam cecidit, in meliorem commutaret, pedemque grallis eximeret, easdem

dem, à quibus illum liberaret, è gratà clientis manu acceptura, in Cellis affigendas. Sic orans, exoravit Virginem, cujus ope pedem recuperavit, grallis dein non pro pedibus, sed pro manibus usus, quibus illas sospitatrici suæ gratus obtulit.

I 6 7 0.

Perilluſtris Dominus Thomas Ignatius à Maurburg, Int. Auſt. Excelſi Regiminis Cancellarius, ut mortem æquo citiùs Cancellis ſuis ſe intrudere volentem, legitimâ instantiâ repelleret, ad Celiſſimum Mariæ Regimen appellavit, à quâ ſententiam mortis dilatoriam obtinuit. Res ita ſe habuit: Græcij periculose decumbentem, Reverendiſſimus Dominus Matthæus Abbas Campililiorum viſitaverat, à quo, utpotè in reditu Cellas tranſituro, magnæ gratiarum Dominae, commendari petijt. Succineâ Crucifixi imagine conſignatâ, quâ Virginis appellatæ tribunal deliniret. Placuiſſe, & placâſſe inunus, quis dubitet? nam eâ ipſâ die, quâ in Cellis deſiſitum, & ad Aram Thaumaturgæ litatum fuit, mors, deſerto vadiumonio, juſſa eſt faceſſere. Abſolutus, eodem anno, gratas Divæ Virgini vices in perſona depoſuit.

I 6 7 0.

Circà finem Octobris Bernardus Stanislaus Corſinti, Studioſus, collatæ ſibi gratiæ, ſcriptam relationem in Cellis pro anathemate relinquit, hoc tenore:

*Ad Majorem DEI Gloriam, & B. V. Mariæ
Cellenſis honorem.*

EGo infrâ ſcriptus anno 1670. 1. Januarij Græcij in Styriâ, domum, intra horam 6. & 7. vesperti-

nam, rediens, ex insidijs cujusdam fraudulentè à ter o lethaliè transfixus, ingravescens quodiè alijs ex vulnere morbis, & præcipuè fluxu sanguinis, per secessum naturæ anteriorem, qui frequentissimè instar avellanæ nucis conglobatus, intolerabili cum dolore, exhibat, quatuor Medicorum & Chirurgi calculo morti adjudicatus sum, & ut æternæ salutis consularem, serio admonitus. Ubi ergò actum de vita animadverti, ad beatam Virginem Mariam Cellensem, cujus quondam Musicum egi, & quam jam ab aliquot annis ferè quodiè salutatio- ne Angelicâ sum veneratus, confidenti animo recurri, & peregrinationem in pane & aquâ perficiendam spondi. Brevi post tempore fluxus ille sanguinis, circa horam 6. Vespertinam, tam copiosè effusus est, ut nimia exindè suborta debilitas, mihi deliquium ultra horæ spatium causarit, & omnes me jam vitâ functum rati fuerint. Cùm verò deliquio liber, adstantes cum candelis, & crucifixo conspexissem, miraculosæ Matri Cellensi me denuò, oratione illâ jaculatoriâ: O Domina mea sancta Maria, me in tuam benedictam fidem, &c. commendavi. Interea properantèr extremâ Uctione munitus, minime cessante profluvio sanguinis, loquelam amisi. Itaque quovis momento expectabatur ultimus spiritus, & ubi opinabantur me jam exhalasse, circa primam horam post mediam noctem gravissimo somno sepultus, manè in sanguine natavi, & ab illo tempore sensim, usque ad integram sanitatem convalui. Gloria sit Matri DEI! scriptum in Cellis Marianis 28. Octobris, anno ut suprâ.

Bernardus Stanislaus Corsinti,
Polonus Copriwnicensis.

Anno 1671.

Cum votum voveris Domino Deo tuo, non tardabis reddere: quia requireret istud Dominus Deus tuus, & si moratus fueris, reputabitur tibi in peccatum. Deuteron. 23. v. 21. In hanc legem peccavit Paulus Nissl. Englstorffensis, qui aliquot ab hinc annis Cellensem peregrinationem, quam vovit, reddere tardavit, minimè cogitans, se neglectæ fidei pœnas daturum Deo, contra quem nullo temporis lapsu præscribitur: protracto igitur in plures annos solvendæ sponfionis termino, debitor, qui violatæ religionis noxam spontè diluere noluit, coactus est in aquâ luere. Nam anno 1670. 29. Junij in piscinâ quadam, repentinæ exundationi cum alijs obfistere jussus, improvisò sub aquas abripitur, quem diu non visum præsentem haud dubitabant in mortis nassam incidisse. At aliter evenit, nam præsidio Deiparæ commendatus, scalam sub aquis, nescio quo casu, oblatam apprehendit, tamdiu, donec à socijs salvus extraheretur. Superato discrimine, quod res erat, suspicatus, fidem Cellis dudum obligatam, novo voto firmat, cum additamento, viæ in Cellas incunctantè, & jejuno stomacho perficiendæ, ita liberali quidem ore condixit: sed cum labente tempore beneficij memoria sensim elaberetur, implere promissa rursus negligit. Quamobrem ad eandem infortunij incudem revocatus, denuò in Piscinam labitur, ex quâ, Divinâ planè ope emergens, iteratam Cœli vindictam, & vicissim geminatam Cellæ misericordiam luculentè agnoscens, tandem voti exequendi remoram amovet, & longum in Cellas iter, solo pane & aquâ in victum adhibitis, emensus, 10. Maij dilatum usque huc debitum non sine fœnore singularis devotionis exsolvit.

I 6 7 I.

GEorgius Werent, D. Parochi ad S. Wolffgangum in Carinthiâ, famulus, inopinato casu sub currum devolutus, & rotis implexus, oculorum inter alia jacturam incurrit; quibus recuperandis anno integro nulla remedia suffecerunt. Monitus proinde, ut miraculosam Cellarum Ædem adeundi votum nuncupet, cum annueret, & quo melius gemino prospiceret oculo, geminam sponfionem faceret, videlicet visitandæ Virginis Cellensis in Styriâ, & Oetinganæ in Bavariâ; Voti damnato oculi se se quotidiano visus augmento reddiderunt.

I 6 7 I.

MArgaretha Rabin ante 6. annos Pragæ in hortum Dominæ suæ pedissequa concesserat, nesciens in lætâ viridarij facie aliquid lethale delitescere, & inter purpureas rosas pallidam sibi mortem insidiari; Vix viretum ingressa, advertit anguem latere, non in herba, sed in arbore, qui in transeuntem defiliens, pedem virulento morfu petijt, immisum virus, secuto mox corporis tumore, manifestans. Accitus in tempore chirurgus, veneno artem quidem opposuit, sed malo per gangrænam aucto, pedis, ni malit ipsius vitæ, jacturam faciendam palàm edixit: Illa in tam durâ optione, mortem optavit potiùs, quàm inter bipedes uno pede vitam agere. Inter hæc, ab unâ propin quarum, non pridem è Cellis reversâ, & eximiam loci religionem extollente, vovere persuasa, dum eò, si voti compos fieret, se peregrinaturam consensit, elusâ chirurgi sententiâ, pedem unâ cum vita servavit. Pro quibus non ingrata cum justis de causis peregrinationem hætenus differre cogetur,

tur, hoc anno voto stetit, indubio obtentæ gratiæ testimonio relicto.

I 6 7 I.

Matthias Weinzötl ex Nekenſi Ungariæ Oppido, in ſextum uſque annum epilepticus, ex frequenti luſtâ, luſtuoſè vivebat, immò mortem quaſi quotidie adibat, donec Cellenſe votum in remedium eligeret, quo factò Clemens Virgo morbi inclementiam repreſſit, & conſtantem homini ſanitatē indulſit.

I 6 7 I.

Non tam violentâ quàm lentâ infirmitate, totius ſuperioris anni ſpatio, conficiebatur Georgius Kôpf, Moravus Urwavienſis, ex cujus fatalibus indicijs, cùm demùm ſibi vitæ Veſperum imminere prænoſceret, animæ conſuluit, & nè longum mortis capturus ſomnum incoenatus obdormiret, præviam agni cænam, ſacrumque oleum maturavit aſſumere. Hæc obeunti Cellenſis Patronæ memoria occurrit, cui æger ſe devovit: paucis enim à facta ſponſione diebus ſe integrè convaluiſſe lacrymabundus aſſeruit. Joanne Grûebler Judice Deuſenſi, qui viæ comes & gratiæ teſtis erat, fidem diſtis adſtruente.

I 6 7 I.

Chriftina Praunin in Wilferſtorff, Auſtriæ inferioris Oppido, hoc anno in quadrageſima dies aliquot ingenti dolorum violentiâ, ad enitendum impulſa, ſed prole in utero inverſâ, ſpem pariendi omnem deſponderat, jamq; citiùs egreſſus animæ, quàm prolis expectatus: Loci Parochum R. D. Thomam

mam Stockher, accersivit, qui parturientem, extremè periclitantem sacris expiavit, penès adhortatus: Dei Genitrici, pro facilitando partu supplicaret, & promissionem Cellas visendi ederet, talem haud dubiè expertura effectum, unde nec prolem, nec votum concepisse poeniteret. Oraculum dixisse videbatur optimus monitor; ægra namque, dum consilio paret, infantem simul è vestigio parit, præter omnium expectationem viventem, nec priùs extinctum, quàm lustrali tinctum fonte, ex uberibus ad lactea Cœli gaudia transmitteret. Satisfecit deindè voto, gratiam deprædicans, quàm in Cellas superveniens idem D. Parochus asseveratione suâ vehementer confirmavit.

I 6 7 I.

Sicut electa Dei Mater ob sublimem dignitatis suæ, & meritorum ascensum, mons altissimus: ita ob profundum humilitatis descensum, vallis profundissima nuncupatur. In hanc vallem, cui excelsi montium vertices inclinantur, se humillimè abjecerunt, Illustrissimus D. Ernestus Rudigerus S. R. I. Comes & D. á Starenberg, sub signis Cæsareis Colonellus Pedestris cohortis, & Illustrissima hujus Confors Helena Dorothea, qui spe vitæ decidissent, nisi eos, ex monte cadentes, hæc vallis suscepisset, & contrà mortem vallasset. Cùm enim propè Cajetam, Italiæ Urbem, ut appensum Cellis anathema refert, per montem lecticâ vecti, fallentibus mulorum vestigijs præcipites agerentur. In tanto discrimine Cellensi tutelæ se committentes, periculosum casum sine periculo incolumes evaserunt.

I 6 7 I.

Mense Februario anni præteriti, Gertrudis Fier-tallerin ex Loyberstorf, acerbissimos dolores ex apo-

apostemate dextri lateris, per 14. hebdomades assidue passa, suoque & aliorum iudicio, sibi mortem propediem ominata: animum ad miraculosas Cellas, ante biennium à se visitatas, gembunda convertit, valetudinem sub pacto efflagitans, illuc iterandæ peregrinationis. Hæc cogitanti, vix elapso horæ quadrante, ulcerosus sanguis, aliàs vitam abrupturus, per os prorupit, quo ejecto ingressa sanitas, ita vegetam effecit, ut votum in Cellas solvere, & ipso in itinere, novo beneficio cumulata fasciam ob enterocellen sibi quotidie domi necessariam, superato primo milliari, potuerit utpotè jam inutilem deponere.

I 6 7 I.

MAgnum ex parvulo filio Matthia luctum conceperat Adamus Floyg, Damsonij in Salisburgensi ditione Civis & Zonarius; Causam unus oculorum dederat, in charo pignore periclitari visus, & ab acri fluxu, non sine deformi maculâ jam adeò fodicatus, ut pupillæ damnum timeretur, à parentum oculis meritò deplorandum. In hoc periculo Argus esse voluit sollicitus pro filio parens, & ut rectè quæreret, rectà in Cellas collimabat, quin etiam ibat, spe comite, ibi medicamen reperiendi, quod saluti foret. Dum in via esset, ecce tibi! Mater inspecto oculo fædam maculam evanuisse, cæteraq; sana omnia deprehendit, eo ipso die, quo inter hæc maritus in Cellis coram pietatis Matre pro filio peroraverat.

I 6 7 I.

Viennæ in Austria duo Coniuges, ob rem magni pretij furtivè surreptam, apud Dominum, cujus rei familiarem curabant, in violatæ fidei suspicionem

nem venerant, nec multum aberat, quin Custodes domus in custodiam traherentur. Maritus famæ consulturus, ad Virginem in Cellas properat, ibique periclitantem honoris causam, vitâ & fortunio potiorem pro virili commendat: precibus magnâ cum devotione peractis, vix domum redierat, cum alterâ post nocte, prodito furti auctore, Conjugum innocentia in lucem prodijt.

I 6 7 I.

Melchiorum Vizdomb, Dôblingæ in Austria, pro-
vectæ ætatis hominem, visus sensim ita defe-
cit, ut offusæ tenebræ, tandem omne lumen extin-
guerent. Artem non segnitèr adhibitam, senectus
eludit, ut secundus jam annus, inter continuas ei
noctes, præteriret: Tandem à patrino suo persua-
sus, ad Cellas spem converteret, & siquidem in tene-
bris deinceps mærare nollet, lucem sibi indè mereri
studeret, pro voti nuncupatione impertiendam.
Neque surdo, immò nec diu cæcutituro verba fecit
opportunos, monitor: obtemperans enim consilio
senex, oculorum tenebras paulò post ita discussit,
ut comparochianis suis in Cellas peregrinantibus,
sine duce socius potuerit accedere.

I 6 7 I.

Thomas Eybel Græcij in Styriâ Ludimagister, qui
litterarum Tyrones prima elementa docuerat, ad
ultimùm elementum, de quo sumptus est, nempe in
terram reversurus, & ludum litterarium cum vita
clausurus credebatur, nisi Deus Alphabeti principi-
um & finis, ad intercessionem Cellensis Patronæ,
breve hominis vitam, duabus tantum constantem
syllabis produxisset. Morbus hunc non unus, sed

plu-

plures lecto affixerant, junctâ phrenesi tam violentâ, quæ animam excussura putabatur. Sed duram ac periculosam mariti conditionem uxor linivit, promisso dono in Cellis offerendo, quo factum est, ut phrenesi repressâ, morbus omnis intrâ breve tempus evanesceret.

I 6 7 I.

Non rarò in piscibus aculeatum mortis hamum latere, hoc anno Federavij in Carinthia, propè Villacum Anna Hoffkofflerin., unius anni infans experta fuit. Ad mensam enim discumbenti dum piscis frustulum mandendum porrigitur, peracuta spina, gutturi transversim infixâ hæsit, vitæ periculum motura, nisi hærentem coelum moveret. Pro hoc in Cellas cum voto confugitur, quo factò, spina protinùs collo, & proles periculo liberatur.

I 6 7 I.

GAmingæ in Austria Philippus Teuff, frutices in strues collectos accenderat: sed improvisus ventus surgentem flammam contra domum impellens, jamque cumulatim grandiores in eam scintillas conijciens, tecto stramineo, peridoneum igni pabulum offerenti, imminebat, ita ut ab interitu nullâ hominum ope vindicari posset; Sed Cellensi tutelâ, ad votum impetratâ, damnum mirabiliter aversum fuit; cui gratiæ tam festinè impensæ, ne voti reus tardiùs responderet, eodem mense Cellensem gratiarum locum, gratias redditurus accessit.

I 6 7 I.

CAtharina Schneiderin, in viciniâ novæ domûs in Bohemia, anno præterito ex virulento serpentis

tis afflatu, & tibiæ morfu, confectum capite, pedibusq; Sic intumuit, ut morsus mortem illaturus non dubitaretur, nisi virus per membra se se diffundens cohiberetur. Mulier serpentino veneno, serpentinam prudentiam opponens, caput ad Coelitem Reginae pedes abiicit, votumque Cellas invifendi concipiens, virus simul & tumorem feliciter expellit.

I 6 7 I.

ANdreæ Kicher filia Maria (ut ex monumento Cellæ affixo constat) per Ponticulum equitans, inopinatò cum equo lapsa, parenti casum spectanti, gravis periculi metum injecit. Hic periclitantem prolem in Cellense præsidium commendavit, quo factum : ut jumento in undas detruso, filia suprà tabulam incolumis confisteret.

I 6 7 I.

Simili modo Maria Stockhamerin, tabellâ suspensâ professa est, se anno 1667. è Cellis redeuntem, non procul Campililio, ex evidenti vitæ discrimine, in quod repentina eam inundatio præcipitaverat, ope Cellensis Patronæ, impensius invocatae, cum equo salvam abiisse.

I 6 7 I.

Mense Martio hujus anni, quo tempore rivi dissolutis nivibus solent excrefcere, Maria Obergmainerin ex Gradwein Feldbacum in Styriæ inferioris Oppidum, cum tribus viæ comitibus curru vecta contendebat, Verùm auriga apud S. Leonardum propè Græcium per aquam, opinione profundiorē transmittere parante, carpentum tam profundè mergitur: ut bigæ solo capite prominere.

Ne-

Nemo ad manum erat, qui merfis citò subveniret, nisi citissima Auxiliatrix (à prædicta Maria precibus & votis è Cellis excita) tulisset suppetias, cujus auxilio omnes mirabiliter emerferunt. Ipsa salutem in Cellis acceptam, retulit illi, à quo accepit.

I 6 7 I.

FAtale tempus hyems est, quà frigida mors audaciùs in flores sævit. Illi soli tuti, quos Hortus conclusus, mortem excludens, in tutelam recipit. Sub finem Decembris, anni superioris, præmatura mors insidias in Joannis Pichler, in Petersdorff, Austriæ inferioris Oppido, tenellum florem, trimulum filium Michaëlem Bernardum moliebatur, qui lethali morbo correptus, & exindè contracto ventris tumore, sensim ita emarcuit, ut absumptà carne, vix ossibus hæreret, demùm etiam sopitis sensibus, atroque cruore per faciem diffuso, exanimi simillimus fieret. Marcidum hunc florem mater in Hortum Cellensem, voto anathematis ibi relinquendi nuncupato, transferre fatagit, antequam penitus emoreretur. Voto respondit eventus: eadem quippe horà infans meliusculè valere incipit, & redeuntibus cum carne viribus, brevi temporis intervallo integrè revalescit. Debebatur tantæ gratiæ non impar gratitudo, quam mater hoc anno in voti persolutione exhibuit.

Anno 1672.

Ingeniosam Mater DEI Misericordiam exercet, ita eam reis impendens: ut Justitiæ legibus non præjudicet. Unde Richardus à S. Laurentio. lib. 4. de laud. B.V. ipsa inquit, dicitur Fons signatus, cant. 4. nam sic exuberans est iste fons misericordiæ: quod

semper fluunt miserationes ejus, integro tamen & illibato Justitiæ sigillo; & sic ingeniosè scit facere misericordiam, quòd non frangit Justitiam. Enituit ingeniosa ejusdem misericordia in gratia Joanni Frôlich vitriario, Straubingâ, Bavariae civitate oriundo, impertita. Is Salisburgi anno 1670. 3. Novembris, die Solis, nihil minùs quàm nubila præmetuens, vacante opificio, vitris tractandis assuetus, computationi vacavit, & initio quidem, ut fieri amat, ex Baccho Jovialis factus, inde verò in seram usq; noctem poculis immoratus, nescio quâ causâ, provocatus, ex vitris ad Martem & arma prorupit, raptusque vini simul & furoris æstu, lanionis famulum infra umbilicum transfodit. Nefario facinore vix patrato, comprehensus ad carcerem abripitur, capite poenas daturus, si confossus, ut certò putabatur, ex vulnere moreretur. In hoc rerum statu, impendentis supplicij metu & horrore perculsus, ubi humano in præsidio spei suæ anchoram figere non potuit, ad reorum unicum post DEUM Asylum, mentem dirigit, eiquè si mortem evaderet, peregrinationem ad Celsenensem in Styriâ & Eremitanam in Helvetia, miraculosam Ædem, devotè instituendam vovet. Promissis flexa Misericordiae Mater, reum simul & vulneratum, illum mortis metu, hunc periculo liberat. Nam vix horæ spatium post votum elapso, alter loquendi facultatem, quam ex debilitate amiserat, recipit, lethalis plaga verò stupentibus universis, tam feliciter curatur, ut intrâ 4. hebdomades, ad consuetos opificij labores redierit. Captivus igitur mitiori poenâ affectus, & à carcere liberatus, ut primum licuit, obligatam Patronæ fidem, exsoluturus hoc anno 10. Jan. in Cellam pervenit.

1671. Adcò

I 6 7 2.

A Deo mors caeca est, ut etiam Illustrissima capita non discernat; nam priori anno Illustrissimum D. Joannem Jacobum à Kisel Comitem, aggressa, sui juris ex gravi, quâ tenebatur, infirmitate factura videbatur. Ipse verò, ut mortem in florida sibi ætate insidiantem effugeret, se equo insidentem, in argenteâ statuâ, Cellis præsentandum devovit, atq; ita admoto simul Mariani affectûs stimulo, ad vitæ Servatricem properans, evasit, sanitatem citius, ac sperabatur, assecutus: hoc anno verò cum insigni munere, sosti vice oblato, in Cellas pervenit.

I 6 7 2.

A Nno elapso, in Dominica Jubilate, Scheiflingæ, superioris Styriæ oppido, casus improvisus non jubillum, sed luctum & lachrymas exciêrat: non procul à sylvâ incolarum manipulus oberrabat, sed dum confabulando tempus & viam extrahunt: ecce tibi! lupo adest, non in fabula, sed seriò, qui rabido furore concitatus, octodecim ex ipsis venenato morfu fauciavit: Ex quibus solæ duæ sæminæ, ad Cellense scutum cum fiduciâ & voto confugientes mortem evaserunt, quam cæteris omnibus, duabus itidem alijs exceptis personis, virulentus morsus attulit.

I 6 7 2.

Quisquis in Mariam collimat, aberrare non potest, nisi toto cœlo aberret. Collimavit in hunc scopum Conradus Parst, Commoromij in Ungaria pictor & miles præfidiarius: Qui hac æstate Cellas petens, navi insensâ, per otium cum socijs, in hono-

rem illius, ad quam tendebat, sphærulas precatorias decurrerat : Advolant inter hæc Heidones, & navigantes sclopispetunt, prædam, uti sperabant, occupaturi, at verò glandes, Deiparâ protegente, ita omnes aberrârunt, ut prædatores spe, & conatu delusi, recedere coacti fuerint.

I 6 7 2.

Obscuram mortis caliginem jam certò opperiebatur Illustrissimus D. Joannes Maximilianus à Seau, L. B. à Schwarzenhorn, eâdem, ut morbi atrocitas minabatur, intrâ brevem temporis moram operiendus, cui Viennæ Medicorum etiam peritissimus, nigrum calculum dedit, candidè fassus, suam operam spei nihil polliceri. Territa funesto Medici augurio thori & mœroris socia consors, auream Reginæ Cœli coronam Cellensis Imaginis capiti, si dilectum sibi caput servaret, imponendam promittit. Acceptat promissum Regina, & pro corona, felicem morbi coronidem, idest, valetudinem ægro impertit.

I 6 7 2.

Annis ab hinc jam pluribus Christophorus Planer, in Mansfeldiano Dominio, novâ domo, in Austria Oeconomix Præfectus, ejusque Conjunx Magdalena, gravi, nescio quâ, premebatur angustia, cui sublevandæ, dum humana ope se destitutos advertunt, ceream Deiparentis misericordiam inflexuri, ad ejusdem Cellam peregrinationem, & tanti ponderis ceram, quanti uxor esset, vel ceræ valorem spondent, voto non irritò, postulata namque ex animi sententiâ consecuti, dùm promissa fidelitèr exequuntur, & hæc & alia novâ gratiâ digni redditi sunt. Cum enim anno 1662. in tota vicinia pestifera lues pecora tabefaceret, magnâ strage passim editâ, ipsi Cellensi

Ienſi Matri iterum donum polliciti, omnem ab ſuis armentis contagionem arcent. His duabus gratijs pientiffima Virgo tertiam addidit, in Marito Bubonocelen repentè exortam medicata. Trinas has gratias ſcripta relatio 14. Junij Cellis hoc anno depofita profitetur.

I 6 7 2.

Quatuor medici in tollendo morbo, qui Illuſtriſſimi D. Georgij Sigismundi Comitis à Trautmannſtorff, teneræ ætatis filiam invaſerat, operam perdiderunt, licet impensè, & ſcitè adhibitam. Ne proinde cum operâ ſimul vita perderetur, conclamata Domicellæ ſalus non inventa domi, Cellæ quæritur, & pro voto impetratur.

I 6 7 2.

Inter illuſtriores gratias à Cellenſi Taumaturgâ hoc anno collatas, non poſtrema eſt, quam Illuſtriſſimus D. Primislaus Scherotim Comes in Sileſia, obtinuit. Hic periculose decumbens pro recuperanda ſanitate Cellas ſe aditurum vovet: & quia emiſſo voto morbi vires illicò remiſerunt, viæ ſe committit, animo promiſſa exequendi, & eadem occaſione conſilium, quo valetudinem ad priſtinam ſtationem revocaret, Viennæ apud Medicos indagandi. Noluit Medica Virgo cæptam à ſe, telam Medicorum ingenio pertexi. Quapropter antequàm Viennam perveniret, corporis vigorem ita recepit, ut Hypocrate ſe minimè indigere ſentiens, eo prætermiſſo, iter ſuum proſecutus, 26. Julij Cellas ſanus attigerit, ubi Medicatrici ſuæ crucifixi effigiem, duo candelabra, & lampadem, ex argento affabrè facta, gratus obtulit.

I 6 7 2.

ADmodum Rev. D. Joannes Stegman Parochus in Hietldorff, anno 1638. in plano solo finistrum pedem fregit, quo fracto, longum otium exinde metuendum præcavere volens, ocius chirurgo medendi negotium dedit, neque tardavit hic operam suam impendere: & magnam quidem industriam applicavit, at inauspicatâ curâ, ex qua pes non tantum incuratus mansit, verum etiam succrescente paulatim fanie, in eo jam 20. nunc 30. & nonnunquam 50. etiam foramina, non sine ingenti dolorum acerbitate hiabant. Consenuit inter hæc pervigil animarum pastor, quem non tam cura ovium, quam cruris laniena persæpè integras noctes vigilare coëgit, & postquam anni 33. decurrissent, intra quos notabili doloris lenimento, nullum remedium conducebat, Cellensem demum Patronam aggreditur, obsecratque: leniendis saltem doloribus, opem ferat, quibus nonnihil sopitis, ipse pastoralis officio, deinceps meliùs præesse & prodesse valeat, pro beneficio se Cellis coram gratias redditurum. Annuat pijs votis & precibus pietatis Mater, pedesque clientis restituit, quibus ipse, quamvis senio gravis, majori parte pedes Cellas venerabundus accessit.

I 6 7 2.

Pretiosa margarita sanitas est, quam non pauci infirmorum venditis omnibus, emerent, si venalis esset. Hanc è Cellensi gratiarum thesauro non opibus, sed ope Virginis obtinuit Margaretha Lederin, Waidhovij in Austria degens, quæ per hyemem & æstatem ex apostemate, & subortis inde capitis doloribus laborans, inter assiduos cruciatus affatim edocta, quanti valetudo valeat, sine qua nec ipsa
vita

vita in pretio habetur: ideoque sollicitè egit, ut hanc margaritam quæreretur, nihil in hoc mundo se reperisse arbitrata; quamdiu eà unâ careret. Auspicatò hæc 5. Augusti inaudit, duas familiares sibi Dominas decrevisse Cellas peregrinari, quas comitari unicè ambit, cum iisdem ambulare, & pro assequenda sanitate pedes fatigare, promptissimè parata, si caput aliquantisper doloribus fatigari desineret. Movetur desiderio Opitulatrix Virgo, & votis obicem removet: sequenti enim nocte congestum pus insperatò per aurem effluit, & mulier 4. post die integrè sanata, duabus comitibus ad Marianam Ædem abeuntibus, se viæ sociam jungit.

I 6 7 2.

Hippolyta Anna Kollweisin, 11. annorum adolescentula, anno præcedenti 26. Novemb. Græcij in parentum domo ex primæ contignationis tecto, delapsa, solo affigitur, capite tam gravitèr humiliato, ut jam jam humanda putaretur. Tacet ad fatalem casum puella nempe loquelæ in septimanam usquè septimanam impos. Interim pro muta mater loquitur, Cellensi Dominæ cum voto supplex, & gratiosum ab ea responsum expectans, cui etiam proles respondere posset. Exaudit matrem Domina, & mater filiam audit, contra spem Medici loquentem, quæ hoc anno 15. Augusti ibi, unde loquelam recepit, non mutas Benefactrici gratias reddidit, & pro servanda beneficii memoria pictum anathema suspendit.

I 6 7 2.

Complures & singulares gratias, pro sua in Cellas devotione acceptas, gratè enumerat Magdalena Lâhrin Civis Salisburgensis, asserens se inde in
M 4 diu-

diuturna melancholia Solatium, in febrili æstu refrigerium, in lethali infirmitate amuletum, in pertinaci capitis dolore levamen, in periculoso casu præsidium, & in 14. alijs necessitatibus promptum semper auxilium expertam, pro quibus beneficijs votivam tabellam ibidem ponendam curavit.

I 6 7 2.

Stephani Telleschitz filia Susanna in Ungaria, à teneris Epileptica, vix dum benè ambulare didicit, cum cadere ex morbi violentia crebrò coacta fuit. Post plurimos tandem casus, per aliquot annorum spatia toleratos, casu inaudiens, quanta in rebus humanitùs desperatis Virgo Cellensis operetur, huic ancipitem vitæ causam committere monetur, certa, si hæc per eam non caderet, se ex morbi atrocitate ulterius non casuram. Paret monitis sanari parata, & Patronæ Auxiliaturæ votum annuit, quæ voto paritèr damnavit supplicem, ab eo tempore nunquam ampliùs à morbo infestatam.

I 6 7 2.

Fridericus Georgij Suevus Oxenhusanus, cum tribus abhinc annis Marianas Cellas visitasset, historias Cellenses ibi dono acceptas secum in Patriam detulit, quas domi filiæ suæ Mariæ Cleophæ Uhellin, in matrimonium locatæ, diebus feriatis ad tempus piè fallendum, lectitare consueverat. Rapuit hoc laudabile otium aures fæminæ avidissimè auscultantis, atque etiam animum traxit magnâ in mirabilem Matrem propensione, non sine injecto pietatis semine, quod prolem parituræ fructum pareret, saluti maximè proficuum; fætu namque & fato gravida, cum enixum quidem superasset, fatali tamen infirmitate, cum ingenti corporis tumore, quo usque in
de-

decimam septimam hebdomadem protrac̃to correpta fuit. Excivit periculum morbi trium Medicorum peritiam simul & solertiam, irrito tamen conatu tentatam, quorum unanimi sententiâ tympanites erat eò jam progressa, ut artis limites excederet. Intellectâ horum opinione, hydropica auditas de Virgine Cellensi gratias animo revolvens, animatur, malè fulcitam salutis spem in illâ fundare, cui preces non incassum funderet. Hinc erectâ in eam fiducia gemebunda pro vita supplicat: Sacra Cellæ limina pro beneficio petitura. Bonum factum! eodem, quo hoc animo voluit, tempore, corpus relevari sentit, & decrecente sensim tumore, quotidiana sanitatis incrementa sentit, quâ demum perfectè receptâ, ad suam Sospitatricem læta festinat, coram eâdem, die 29. Septembris hujus anni cum parente non ingrata comparens.

I 6 7 2.

CLara Jesckhin, Michaëlis Jesckho Crumlovix in Bohēmia civis & Fabri conjunx, fortuitò, errante pede, in Cellam promptuariam per 15. gradus præceps abiens, etiam è vivis erat abitura, nisi influcto ex casu vulneri misericordiæ Oleum è Mariana Cella promptè suppeditatum auxilio fuisset. Errorem pedis maximè caput luit, cujus perfractum cranium, ne cerebrum unâ & vitam effunderet, pia Mater impedivit. Omnibus enim, de vita actum esse, conclamantibus, maritus Cellensem Misericordiam inclamat, & pro Conjugis salute votum edit, cui hæc, mente ad officium reversâ, annuens, insperatam plagæ medelam impetrat, & integrato capite obligatæ fidei debitum 1. Octobris Cellæ integerrimè solvit.

I 6 7 2.

EO tempore, quo Candia obsidebatur, Adrianus de Bullia, natione Gallus, cum alijs ad suppetias ferendas Venetijs eò dimissus, oppitulante Matre Thaumaturgâ, cui votum Cellas adeundi nuncupaverat, non tantùm Parâlysin ex subitaneâ infirmitate in mari contractam expugnavit, verùm etiam durante obsidione, aliquòt globos, quibus impetitus erat, innoxie sustinuit. Cum verò occupatâ à Turcis Urbe, castris valediceret, in Ungariam abit, immemor Patronæ suæ, sine quâ nec salvus, nec vivus abiisset. Ita nimirùm ingratus miles, ubi periclitari desijt, scuti sui meminisse negligit, dignus proindè qui neglectæ fidei pœnam sentiat, & Cellam visitare prætermittens, à Cœlo visitetur justâ correctionis virgâ, quæ promissis stare nolentem lecto jacere compellat. Jaurini enim, dum domicilium figit, post unum, aut alterum annum pristino morbo rursus affigitur, quatuordecim menses officio membrorum privatus medicinis quibuscunq̃ue nihil sanitatem promoventibus. Ex quo probè intelligens, quòd nullum invenisse remedium, unicum medium esset inveniendæ salutis; Ad Cellensè iter cum consorte suâ Annâ Mariâ, paralyfi non obstante, se resolvit, & curru Viennam perductus, eâdem die, quâ argenteam ibi tabellam, Cellis affigendam, fieri curat, novam membris suboriri vitam & vigorem animadvertit, quo indies in progressu itineris adaucto, 8. Novembris sano & erecto corpore propitiam sibi Cellam ingreditur, & delatum anathema, cum appenso globo, quem Candia in sinistro pectoris latere illæsus exceperat, Benefactrici suæ in perpetuum gratiæ monumentum offert.

Anno 1673.

MArci Fridrich in Gumpelskirchen, Austriae Oppido, duodecennem filium Andream allexerat avium nidus, non longè à parentum aedibus, in culmine tecti curiosè observatus, animum igitur concepit illuc ascensum tentandi, ut tecto superato plumatos pullos, priusquam evolarent, suos faceret. Ascendit audaculus, bonis, ut putabat, avibus, sed malus fortunæ suæ augur, nam ubi fastigium tribus contignationibus altum evasit, in prædam inhians, improvisò, fallente pedis vestigio, præcipitatur, omnium sententiâ certa mortis præda futurus. Accurrunt illicò vicini & puerum è terra levatum domum deferunt, paulò post, ni Superi juvarent, ad sepulchrum efferendum. Interim tristis fama ad aures patris absentis pervolat, nuntiatque: si natum suum extremis proximum supremum videre cuperet, festinè domum repeteret. Percussus hoc nuntio, in viam se proripit, simulque animo ad Cellense Præsidium contendit, ei pro filio fidem muneris in miraculosa Cella offerendi devovens. Voto quamprimùm respondit gratia, quâ, depositum confestim respirare, & postera die ex integro valere, omnes obstupuerunt.

I 6 7 3.

ANno 1672. die 7. Decembris ad septem tilias in Austria noctu horâ nonâ incendium, hominum incuriâ exortum, Domicilio Nicolai Gassner jam cominùs certum exitium comminatur, contiguam illi domum corripuens, quâ ardente, hujus uxor Maria Anna, ut suas ædes incombustas servet, ad Rubum incombustum in Cellensi Æde ardentem,

ar-

ardentissimo desiderio ac voto illuc, si ædes à flammâ fervaret indemnes, accedendi properat. Adest in promptu auxilium, & repulsâ quamprimùm flammâ, domus intacta manet, aliàs voraci Elemento certò certiùs in escam cessura.

I 6 7 3.

INextricabilem Labyrinthum longo mentis errore ingressus Jacobus Marcoviz, Ungarus Schlamingensis, cum egredi diu nequiret, tandem à conscientiae suæ arbitro monetur, Cellensi Ariadnæ, quæ errabundo misericordiae filum porrigeret, voto sese obstringere: qui ut primùm in monita consensit, vetus error animo, ille verò gratitudinis ergò in Cellas gratulabundus abiit.

I 6 7 3.

CAtharina Grosschopferin, Ruperti Gritsch, Emfingæ in Austriâ molitoris privigna, ex tetra mentis obnubilatione in tantam animi mergebatur amaritudinem, ut, eâ jam diu protractâ, vitam in fastidio, mortem in votis haberet. Ægræ fortem miserati Vitricus & Agnati ad dulcissimam in melliflua Styriæ Cella Ambrosiam ducunt afflictam, ex ejus promulsæ solamen accepturam. Nec irritò voto, quod sperabatur, inuentum fuit, tibi enim sacris lustrata, & mellitæ Virgini supplex facta, rejecto protinùs cordis absynthio, & Mariano nectare perfusa, cum suis læta revertitur.

I 6 7 3.

Idem Rupertus Gritsch hoc anno 17. Maij Cellas visitaverat, cum filia sua Christina, sed quæ inauspicato casu in Cellas accedens, in ipsis Cellis vitâ pro-

propemodum excessisset. Summo manè namque priusquam dilucesceret, in tenebris oberrans, ad testæ fenestram fortuito defertur, ex quâ, dum se per ostium egredi opinatur, in plateam delabitur. Parens cognito casu, delapsam loci Patronæ commendat. Festinè sub hæc visurus, num casus animam eliserit, puellam ante ædium fores in scamno sedentem reperit, aliudque nihil, quàm luxatum brachium ostentantem, quod à Chirurgis neglectum, eadem Patrona ad parentis preces restituit, & idcirco hunc permovit, ut hoc eodem anno in Autumno Cellas reviseret.

I 6 7 3.

ANte annos jam plures Leonardus Hauser, Cremifanensis ex præcelsâ arbore decidit, & quia spina dorsi triplici fracturâ ex casu quassata, corpus suis officijs destituit, nullâ medendi arte restituendum, factus sibimetipsi gravis, vitam morte deteriore vixit. Triennio ita transacto, homini calamitoso in mentem venit, pro salute Cellensi Dominae peregrinationem spondere. Faba doloris, quæ in tergo suo assidue cudebatur, non diu tergiversari passa fuit, quin illud, quod animus dictabat, promitteret, impensè rogans, ut ipsa, cujus operosa misericordia nunquam otietur, corpus tam diu otiosum ad priora officia restitueret, fufisque pro fracto tergo precibus, suum Patrona tergum non verteret. Respondet promissis obtenta gratia, & Dominam nulli inexorabilem, à supplicante faciem suam nullatenus avertisse, sanatum ab ea dorsum demonstrat; Cujus beneficii gratiam annuo in Cellas itinere rependit.

I 6 7 3.

BEatissimam Virginem Cellensem oculum fuisse cæco Jacobo Jôrer, Retzij in Austria infra Onasum ha-

habitantibus, ex picto anathemate hoc anno in Cellis affixo, omnium oculis patet. Diuturnam is cecitatem pertæsus, ut tandem respicere posset, à misericordiæ Oculo, è Marianâ Cellâ ad se convertendo, aspici rogat. Quo respectus, redeunte oculis luce, luculentum Virginis auxilium ipse & alij mirabundi conspiciunt.

I 6 7 3.

Eiusdem Virginis beneficio iterum videre licuit, Domini Gabrielis Tipatti, Græcij in Styriâ civis & cauponis, filiae. Hujus oculi à variolis extincti & fædè prominentes, medico & chirurgo omnem medendi spem negabant. Dum verò hic Gabriel cum conjugè suâ Virginem in Cellâ suâ gratiâ plenam, non sine voto humiliter salutatur, expectatum *Fiat* ab eâ se impetrâsse, oculi filiae exinde restituti, clarissime, & ad oculum demonstrant.

I 6 7 3.

Georgij Kobl in Zwillendorff parvulum filium sub quadrigam onustam delapsum, duas rotas medium corpusculum transeuntes, cum à parente casum observante, Cellensi Protectrici devoveretur, impune sustinuisse, votiva tabella hac æstate oblata testatur.

I 6 7 3.

Pari obtentæ gratiæ monumento, 15. Julij hic depositum, confitetur Prænob. D. Justina Elisabetha Langenauerin propè Ernhausen in Styriâ inferiori degens, se in lethali infirmitate, à Medicis desertam, promissâ Cellensi Deiparæ Peregrinatione, illicò convalescere.

1673. D. M.

I 6 7 3.

D Michaëlis Humel Waidhovij in Auftriâ Civis & Mercatoris filia Magdalena, cùm anno abhinc uno, persolutâ in Cellis devotione Matri gratiarum, in cujus manus omnem sortem & salutem commendabat, amantèr valediceret, & cum ancillâ, peregrinationis comite, indè domum per Alpes Lunzenses 26. Julij reverteretur, ex itinere lassata, non procul Lunzio carpento, à parentibus obviam missò, cum sociâ infidet, animo minimè præfagiente, hunc currum, ad fatum propè incurrendum, vehiculum fore. Nam aliquamdiu tutò provecta, tandem aurigæ incuriâ, ex prærupto monte per declivitatem una cum famulâ, equo & carpento præceps fertur, paternas ædes nunquàm revisura, nisi reflexo mentis oculo Cellensem Ædem respexisset. Invocato quippè Thaumaturgæ auxilio, totum pondus, quò minùs ulterius proriperetur, Corylus insperatò tam diu detinuit, donec salvis infessoribus, funium adminiculo retraheretur.

I 6 7 3.

T Homæ Tieffenbacher Civis in Gumpelskirchen filium Michaëlem vix unum ætatis mensem emensum, phrenesis tam pertinax invasit, ut integro medio anno, nec dies abiret, quin noxam violentum malum inferret, nec placari potuit ante, quàm mater voto Cellensi Patronæ factò infelicem hospitem à filio excluderet. Quare luctu soluta, 22. Julij se voto exsolvit.

I 6 7 3.

Joannem Reitter, Civem Claustro-Neoburgensem & Susannam thori sociam paralyfis omni artuum

vigore simul privavit, nullis medicorum artibus recuperando ; & quia conjectura non levis erat, hanc arte magica illatam esse, ad dissolvendum dæmonis pactum, Deo paciscuntur, se voti compotes quotannis, alternatis inter se vicibus, Cellas revisuros. Hoc pacto Conjuges revalescunt, tam celeri sanitatis incremento, ut posterâ die uterquè è lecto consurrexit.

1 6 7 3.

PEtrus Fischer, ex Hôzendorff, diuturnâ afflictabatur epilepsiâ, pro cuius remedio ad celebrem quandam, & gratijs insignem Deiparentis Basilicam longo itinere contenderat, sed contra spem res accidit: nam eodem morbo comitali comitante, reverti coactus fuit. Ergò suo frustratus voto, ex Cellensi Flumine, gratiarum alibi negatam, sibi conferri rogat, eundem locum quovis triennio ad minimum semel aditurus; si indè desiderata sibi valetudo flueret. Cessit protinùs impetratæ gratiæ funesta infirmitas, ab eo tempore usquè ad hunc decimum annum, quo ille 28. Julij voti causâ se iterum in Cellis stitit, hominem nunquàm ampliùs adorta.

I 6 7 3.

Idem beneficium è Cellis Andreas Weber Laxfeldensis, epilepsiâ, quâ pluribus annis jactabatur, edito voto liberatus retulit.

I 6 7 3.

PaULO Starman, Jaurini in Ungariâ fabro Serario, oblongus & ignitus clavus ex incude fortuito saltu per nares tam altè in caput penetravit, ut à Chirurgo vix extrahi potuerit. Nè hic nocumento foret.

Cel-

Cellæ Domina, pro pactâ sibi peregrinatione, salutem fuit. Quem clavum pro figendâ beneficij memoriâ 15. Augusti in Cellensi Sacrario asservandum obtulit.

I 6 7 3.

Bernardum Kôfsler, Posonij militem Præfidiarium, nervorum contractio ante quinquennium, pedî sinistro oborta, ad fulcra condemnavit, & longas deinceps excubias agere, non in speculâ, sed in lecto compulit. Inde ad thermas Badenses in Austria delatus, cum spem suam, in Aquis malè fundatam, diffluxisse cerneret, ad Cellas tandem animum, seq; ipsum cum Afrâ uxore suâ, laborioso itinere convertit. Ubi miraculosam Ædem attigit, Templum subiens se ad pedes Thaumaturgæ abijcit, optimo pedis sui solatio, & geminatis aliquamdiu precibus, eam, quam oraverat, se brevî exorasse comperit. Erectus enim in pedes, stupente Coniuge, fulcris alaribus, quibus antea triennij spatium gressum firmare cogebatur, haud ægrè carere, & sine illis totum iter relegere potuit. Hoc igitur anno 1673. mense Augusto Cellas iteratò visitans duo fulcimenta, in gratiæ symbolum, Patronæ Sacello appendit.

I 6 7 3.

IN Austriæ inferioris Oppido Langenloijs, duo Coniuges hymenæo vix ad finem deducto, odijs & iurgijs dissonare inceperunt, & eodem, quo ceperant falso tono aliquot annis suas & domesticorum aures quotidie ferientes, nullâ ratione ad debitum concordiae concentum reduci poterant. Suspicio non inanis erat, dæmonem præstigijs immissum hoc dissonum neonuptis epithalamium composuisse; Uxor itaque, cum reconciliationis ab ope humanâ spes nulla suppeteret, tandem Cellas in Coniugij solatium accersit;

fit; unde melior pacis harmonia è vestigio resonuit, animis ad concordiae symphoniam deinceps optimè compositis.

I 6 7 3.

Velocissimum preces nostræ, ad Cœlitum Reginam ablegatæ, Veredarium agunt, & sæpè momento gratiam reportant, tunc præsertim, cum geminas ijs alas, fidem & spem addideris. Earum velocitatem miratus est, D. Joannes Schlögl, Neo-Stadij in Austria Postæ Præfectus, qui veritus, nè incendium hoc anno 21. Aprilis intrà horam 2. & 3. matutinam, ibidem in Suburbio exortum, & suis jam ædibus imminens; præoccuparet, ad Cellensem Auxiliatricem, quantâ potuit celeritate, preces cum Voto expedit, nunciantes, domum periclitari, tardare proindè nolit, opem mittendo, clientem sibi plurimum devinctura, si petitis sine morâ morem gesserit. Vix ore abiêrunt hæ nuncij bajulæ, auxilium recipitur, domum, aliàs ab igne mox depascendam, mirè protegens, in cuius memoriam Cellis 8. Septembris mnemosynon obtulit.

I 6 7 3.

AD septem Tilias in Austriâ Pauli Panagl novennis filius Bernardus feria 2. Pentecostes stabulario, duos sibi commissos equos, ex more circà Vesperum adaquaturus, puerili equitandi pruritu stimulatus, uno eorum consenso, se ad piscinam socium jungit, sed cùm in reditu nonnihil tardasset, ex equo, rapidissimo cursu alterum insequente, supinus in terram ruit, occipite tam gravitèr illiso, ut inflicti vulneris amplitudo cochleari facilè penetrari posset. Hunc in cruore, sine ullo vitæ indicio, ita repertum Christophorus Heindl opificio Sutor, in linteo domum

munum portat, & parentem terrore exanimatum sibi constare jubet, monetque, pro deposita pueri vita, in Cellas spem & votum deponeret. Parens hoc monitum pro oraculo accepit, non ex tripode Sutorio, sed Delphico prolatum, ideoque resumpto, quem terror improvisus excusserat, animo, prædicatæ sibi Opitulatrici, pro filij salute pictum monumentum cum dono in Cellas ferendum, pollicetur. Voto nuncupato, puer, omnium calculo vixisse creditus se vivere prodit, & sanato brevi vulnere, quarto post die scholam repetit. Ita anathema 20. Septembris hic oblatum recenset.

I 6 7 3.

PErpetuas Gratiarum Mercatrix in Cellâ suâ nundinas exercet, non tam suo quàm emptoris lucro, & maximi valoris merces pro teruntio vendit; quin imò absque argento ullo hic emere potes, & optimè tibi fœneraris, si hanc pro mercanda gratia venerari studeas. Tali pretio ab hac Mercatrice par oculorum emit D. Christiani Sind, Linzensis Mercatoris filia Eva Maria, quos parens à Medicis multo argento mercari non potuit. Sexdecim annis continuis ei uterque oculus caligaverat, in singulos annos magis hebetatus, & ultimo quadriennio visu ita defecerat, ut domo egredi sine ductrice ultra non posset. Recuperando lumini medica manus adhibita pelliculi detractiōe oculos adeò non juvit, ut eos penitus etiam extingueret. Consultis super hæc Medici & Chirurgi respondent, suam, quâ ipsi pollerent, scientiam hic nihil polliceri, ideoque è Cælo petendum, quod ars sola dare non posset. Compulsa igitur, ab his divertere, visum, nullo pretio ab arte comparandum, è Virginis Cellâ precibus impetrare nititur, eamque in hac suâ Æde, unde bonos speraret oculos, se veneraturam spondet, brevè

experta, per huuc mercandi modum oculorum lucro optimè consultum, visumque indè receptum esse, quo potita pactam suæ Mercatrici devotionem 5. Octobris sincerè persolvit.

Anno 1674.

TObiam Juniorem Angelus è rictu balænæ; Tobiam Risch, Austriacum Gemundensem Angelorum Regina à latronis & mortis faucibus eripuit: Is hoc anno 1674. die Jovis sancto, non procul Mifselpachio sylvam transiens, in hominem ferà crudeliorem incidit, à quo subito invasus, cùm accepto in collo vulnere, se insuper ab eo jam pænè præfocari sentiret, Auxiliatricem Deiparæ manum toto animi nisu invocat, ad Cellam proximè adeundam se obstringens, ubi illa barbaram latronis manum à stringendo collo impediret, & clientem inter sylvæ deserta desertum una non desereret. Succurrit illicò implorata Mater, & ab eâ non derelictum, prædo relinquit, vi quadam occulta velut absterritus, & in fugam actus.

1674.

THomæ Edhoffer, Ambstettij in Austria Civis, & Rosinæ consortis suæ filia Anna, verno tempore hujus anni, quem ætatis suæ duodecimum numerabat, in lectum decidit, crescente indies vi morbi eò devoluta, ut de vita conclamatum esset. Ergò cùm sopitis sensibus, jam biduò quasi exanimis jaceret, quadam nocte parens circa filiæ salutem pervigil, ut subrepentem in ea mortis somnum arceret, vigilantissimam Cellæ Excubtricem, non oscitantèr inclamat, & opem laturæ gratias promittit tam à
se

se quàm à prole, ut primùm vires, itineri sufficientes, reciperet, in Cellâ dicendas. Acceptat hanc Thomæ, nequaquàm increduli, fidem & fiduciam optima Mater, eâdemque horâ, quâ parens votum edidit, puella, omnibus stupore attonitis, se in lecto erigit, matri, quid mali sentiret, quæritanti, se jam plenè ex morbo convaluisset, respondet. Redeunte die integras vires ad laborem domesticum, post octiduum autem ad Cellensem Peregrinationem experta.

I 6 7 4.

JOannes Zweinacherst, quinquennis puerulus. Hainfeldij in Austriâ, cùm observaret in curandâ sibi herniâ, quam mater necdum genito innocentèr peperit, omnem hætenus operam perijsse, parentes monuit, dimissis maturè remedijs, è Cellis Marianis, factâ pro se sponsione, medelam petere, nullâ aliàs medendi curâ obtinendam. Mirantur illi talia audientes ex puerulo id ætatis, & cui vix ullâ de Cellis notitia fuerat. Quamobrem monito tanquàm coelitus instillato, resistere non ausi, Thaumaturgæ Matri, pro eo peregrinationem spondent, idq; unicè juvisse, proles intrâ breviusculum temporis post votum integrè sanata testatur.

I 6 7 4.

Servus Mariæ, inquit Richard. à S. Laur. si ceciderit, non collidetur: quia Domina misericorditèr supponit manum suam, de laud. B.V. lib. 2. parte 1. Hac manum supponente, Theophilus Vitsch, quem & Mariophilum non immeritò appellem, vitam mirabiliter manutenuit. Anno 1670. mense Augusto, duobus milliaribus à Langenloijs in Austriâ ex loco sex orgias alto cum equo præcipitatus, eâ pe-

riculi facie, ut vix latum unguem abesset à præsentissimâ morte; labenti Cellensis Dominæ memoria illabatur, cui dum casum commendat, votumque nuncupat, ephippio in duas partes diffracto, ille cum equo incolumis surgit, quod beneficium hoc anno 1674. voti reus, gratusque exposuit.

I 6 7 4.

Rosina Bâlckhlin, Retij in Austria, de nocte aquam hausura, in puteum præceps abripitur. Frater infirmæ adhuc ætatis, viriumque adolescens, qui unicus hunc casum spectaverat, properè domum contendit, & sororis discrimen, matri nuntiat. Hæc (Martha illi nomen erat) si unquam aliàs, in hac certè necessitate se turbare erga plurima ostendit, extremè sollicita, nè hausta à fonte soboles mortem hauriret. Porro unum esse necessarium agnoscens: nempe ut ad Mariam recurrat, optimam partem in Cella apud eam inventura; Voto sese unà cum marito quamprimùm obstringit, simulque ad puteum ambo festinant, ubi filiam auxilium inclamantem, ope situlæ in puteum demissæ, salvam extrahunt. Tum à matre interrogata, quid factum sit, ut aquistam altis non mergeretur, alacris respondet: Augustæ formæ Dominam sibi visam, oblongum funem sibiprehendendū porrigere; Ab hoc fune jam tenui filo pendentem vitam pependisse, nè in fundum & funus abiret. Ex quo beneficium imploratæ Deiparæ agnoscens uterque parens debitas ex voto gratias in Cellis exsolvit.

I 6 7 4.

Integro anni spatio Rosina Hanin, Judenburgi in Styria superiori, lectum premebat, quin potius ab eo premebatur, & carne toto corpore sensim abeunte

unte, adeò difficultèr cubabat, ut totas sæpè noctes excubare cogeretur. Erat insupèr ea morbi conditio, cujus radicem Medicorum sagacitas nec satìs explorare, minùs tollere ullâ pharmaci potentiâ valuit. Ab his desertam necessitas compellit, ad arcanam DEI virtutem confugere, pro quâ Cellensè Patrocinium, suffragante voto, interpellans, confestim meliùs & paulò post integrè se valere sensit.

I 6 7 4.

Joannes Joachimus Karlon, Studiosus Græcensis in litem incidit ferro dirimendam, illicò tamen suomet damno expertus, securiùs longè esse, syllogismis collidi, quàm armis, ex quibus cruenta plerumque conclusio sequitur? nec ita facilè in arenâ gladiatoria mucronem eludi, sicut in palæstrâ Philosophicâ oppugnantis argumentum, quo etiam victus, mitiùs tolerat, in saccum quàm in tumulum mitti. sed vix ad congressum animosus hic monomach⁹ per venit, cùm adversario succumbit, & gladio ab eo perlatus adactò, ex arena ad chirurgum properare cogitur, quo diù incassum laborante de periculo monitus, Cellensi Virgini se committit, eique pro fortunanda chirurgi manu, tabellam & sex candellas vovet, ex his præmissis coeptam vulneris curationem, in optima sanitatis forma concludendam sperans. Arridet spei optata salus: nam plaga antea incurabilis visa, exindè medelam admittit, quâ intrà paucas hebdomadas plenè sanatâ, voti reus cliens Patronæ promissa defert.

I 6 7 4.

A Pud Ungariæ Oppidum, Devin, Austriæ confine, Matthias Kurzenbacher, illic incola, in Danubio

suprà Molendinum solus in cymba domum remigat, & dum appellere nititur, tres lignatores secundo flumine devecti, tanto in hujus naviculam impetu feruntur, ut eâ subversâ ipse in undas præceps abiret, è quibus aliquamdiù nulla corporis parte valens emergere, litore desperato, Cellæ Marianæ, quam unicè cordi habuit, recordatur, & fluctuantium Spei firmissimæ, fluxam & dilabentem jam penè cum equis vitam commendat, non sine voto, quo discrimine liberatus, gratiam, memoriâ nunquàm effluxuram, illuc, undè sibi afflueret, perenni gratitudinis recursum & singularem devotionis obsequio refunderet. Posthæc aquis nonnihil factus superior, insperatò catenam ibi protensam apprehendit, quâ arreptâ dum alij venirent auxilio, jam diffugientem vitam attinuit.

I 6 7 4.

Pari potitus gratiâ Joannes Andreas Lanz, oblatâ hac æstate votiva imagine refert, se anno 1671. quo Ratisbonâ Straubingam versùs navigabat, ex rate in Danubium. & vitæ extrema prolapsus, ope Cellensis Auxiliatricis, ad cujus Cellam se devoverat, periculo ereptum esse.

I 6 7 3.

Andreæ Greûmel, Cremifani in Austria superiori Civi filius erat, nomine Leonardus Leopoldus, optimæ spei puerulus, sed cui peracuti oculorum dolores propemodùm visum, & parentibus in filio lumen oculorum suorum extinxerant. Fervebat intereà laboriosa medentium industria, nullo tamen profectu, donec post plurimos Solis recursum, parentes à Cellensi Sole, gratiæ radium impetraturi, Missæ Sacrificium, & anathema voventes, cum quo-

ti-

tidiano sanitatis incremento, filio oculorum, sibi spei lucem receperunt.

I 6 7 4.

Nullum castrum adeò est munitum, quod morti aditum præcludat, nec mænibus, nec manibus, quantumvis armatis prohibendæ. Martem arces plurimæ arcere possunt, mortem nulla, utpotè quæ etiam cæca acutissimos vigilum oculos fallit. Unum Castellum est, Castrum omne transcendens, quod solum mors intrare non potuit, illud nempè quod vita intravit, & vel ideò à S. Thoma de villa nova. Conc. 1. de assumpt. B. V. Castellum fortissimum appellatur. Huic Castello, quod in Cellensi colle eminet, Prænob. D. Simon Despoth, in Castro Kismartoniensi Capitaneus, magnâ cum fiduciâ concedidit Susannam thori sociam anno 1669. 10. Julij à repentina infirmitate ita confectam: ut quatuor horas deplorata jaceret. Quam enim suo castro propugnare non potuit vitam, Castello Cellensi defendit, anathemate contestans, edito à se voto, sine morâ vires & sanitatem redijisse.

I 6 7 4.

ANtonium Linum, natione Italum, immedicabilis hydrops, 40. hebdomades lecto detentum, ultimo demum agoni propinquum fecit, ipso ventre tympanum offerente, in quo mors classicum pulsaret, virum nullarum virium ad eam urgendo pugnam, cui dum succumberet, etiam occumbere necesse foret. Huic extremè periclitanti uxor succurrit, non suâ, sed alienâ manu, foemineâ quidem, at plusquàm virili, morti Viraginem voto è Cellis accersitam opponens, cujus auxilio hydropicus mox

revalescere cepit, & detumefcente corpore, sanitatem integram affecutus, qui sponfionem à Coniuge religiosè pro se factam, 16. Augusti in Cellis devotè implevit.

I 6 7 4.

HElena Rohrmayrin, Hochavij in Austria, triduum sanguinis profluvium passa, viribus omninò consumptis, in eo erat, ut exangue corpus frigidam pallidamque mortis faciem indueret. Interim maritus Cellenfi Virgini, ne conjugij vinculo se solvi pateretur, voti vinculo se & Conjugem obstrinxit. Et verò sensit illicò, se hoc vinculo rem & spem suam non malè firmasse. Uxor enim adstantium opinione, jam jam exspiratura, reposito, quem manui insertum tenebat, cereo, sensus & vires ex insperato recepit.

I 6 7 4.

AD aram Gratiarū duæ alares furculæ relictæ sunt, cum inscriptione referente, Sabinam Ostermayrin integri anni spatio, manuum pedumque usu destitutam, sponfione in Cellas peregrinandi nuncupata, plenam sanitatem impetrasse, & idcirco præsentia corporis fulcimenta, pro gratiæ memoriâ stabilien-dâ suismet manibus 1674. obtulisse.

Anno 1675.

CEllensis Materfamilias penuariam Cellam habet egentium penuriæ succurrentem, quam inopum copia nunquam inopem reddit. Mendicare hìc minimè erubuit Andreas Auner Vinicola Riezen-

zensis, ad tantas egestatis angustias reductus, ut etiam panis in domo deficeret, & penuarium exhaustum solâ penuriâ abundaret. Quinquennio in hac fortunâ transacto, diuturna pauperies consilij non inops, tandem homini suadet, ad Cellense promptuarium se conferat, à liberali Virginis manu repulsam non relaturus, si hujus fores cum verâ fiducia pulsaret. Paret egenus, Cellam adit, victus inopiâ victum rogat, impetratque, usq; ad hunc quintum annum, quo is, Altrici suæ non ingratus Marianam Aedem revisit.

1 6 7 5.

NON minori egestate premebatur Anna Grienzenigin, ad S. Leonardum in Carinthia, ex incendio, omnia sua depascente, ad incitas reducta, & in cinere, quem solùm exusta domus suppeditabat, lugubrem aliquamdiu vitam ducens. Ita rebus omnibus destituta, ad celebrem Deiparæ imaginem, à Ludovico Rege Hungariæ Cellis oblatam, quam ibidem in sacrario coli noverat, animum & fiduciam adiicit, cum voto, eandem in loco venerandi, ut primùm Virgine Opitulante, ad meliorem fortunam esset emersura. Ab hac non longè post, per quietem oblata, mulier benè sperare jussa, domum ædificare denuò cæpit, pecuniâ ita præter expectationem suppeditatâ, ut indubiam Patronæ opem exinde conijceret.

1 6 7 5.

TObias Pöckhstaller molitorij opificij tyro, Sopronij in Ungaria ex parentibus acatholicis natus, ipse quoque ejusdem prorsus farinae erat, nullâ persuasionem flectendus, ut expurgato hæresis fermento;

to, novam Orthodoxæ fidei conspersionem admitte-
ret. Pertinacem juvenis animum tandem Posonij
diuturnæ paralyfis pertinacia vincit, piè suggerens
animo, corpori remedium negari, quam diu ipse ne-
gliceret, animæ medicinam quærere. Utriusq; er-
gò saluti prospecturus, ad Cellas, Ungariæ non igno-
tas, confugit, eas visitare & sectam deserere paratus,
ubi Coeli Regina, à misericordia sibi plurimum lau-
data, Catholicæ Religionis exindè sectatori mede-
lam ferret. Hoc voto membrorum vigorem à Gra-
tiarum Matre impetrat, quâ potitus auxiliares Dei-
paræ Ædes adit, ibique s. Maij mores & vitam mu-
tat.

I 6 7 5.

ETiam sub nucis testa necem latere, nucleus te-
statur, hoc anno Tobix Mang in Trosendorf fili-
am Mariam, necdum anniculam cujus gutturi for-
titer inhæsit, enecturus, nisi auxilio Divæ Cellensis,
à suis inclamato, antequam spiritum præcluderet,
collo exclusus esset.

I 6 7 5.

ANte sexennium Andreas Pattendorffer, ex Alt-
hossen propè S. Vitum in Carinthia, circa tibiam
spongiosum tuber contraxit, in magnitudinem hu-
mani capitis sensim excrescens, primùm quidem
modico, sed temporis progressu tanto cum dolore,
ut hoc anno lecto cogeretur decumbere. Huic
medicando cum suam chirurgus operam, pro mer-
cede facultates infirmi excedente, offerret, ille ad
coelites digrediens, peregrinationem ad vicinam S.
Valentini, Sanctorumq; Cosmæ & Damiani Ecclesiam,
& insupèr ad Cellensem Basilicam vovet, voto non
irrito: nam exindè cum tubere dolor imminuitur,
quo

quo plenè solutus, mense Junio debitam Cellis fidem solvit.

I 6 7 5.

BArbara Hoinigin, non procul Marburgo in Styria inferiori ad S. Cunigundam, 25. Maij hujus anni domum repetens, in ipso limine à malo prorsus inopinato excipitur. Ostium quippè ingressa quasi carbonibus ignitis super caput effusis, tota sibi videbatur accendi. Exin callapsa, ingenti æstu & dolore torqueri, toto corpore intumescere, & ex unguibus sanguinem stillare cæpit; Maritus uxorem paulò post secutus, consilijs illicò, remedijsq; convocatis, ubi se operam perdere, simulque faciem æstuantis totam exulcerari conspexit, ipsa rogante in genua pervolutus Cellensi Auxiliatrici pro refrigerio calidissimas preces cum lachrymis fundit. Quo hunc in modum orante, uxor æstuarè definit, & sanato propediem corpore, 24. Junij salutarem sibi Patronam salutat.

I 6 7 5.

Bernardi Ranzinger. Aurigæ Viennensis, & Mariæ Conjugum filius Joachimus in lucem editus, octidui spatio ad tenebras redijt, obortâ oculis cæcitate, ex quibus sanguis cum sanie, per tres menses frequentèr effluens, omnem visûs recipiendi spem extinxerat. Acuit hæc prolis cæcitas parentum oculos, & animum, ut lucem filio ablatam à Cellensi Deiparâ peterent, cui infans suorum voto obstrictus, optatâ oculorum sanitate, & integro lucis reditu donatur; quem idcirco parentes hoc anno, suæ ætatis sexto, 4. Julij in Cellis voti, gratiæq; memores stiterunt.

1675. Lu-

I 6 7 5.

Luculenta Thaumaturgæ Cellensis virtus in fugandis cæcorū tenebris hoc anno in Illust. D. Ludmilla, Baronissa à Carlshofen, propè Gremfium è paribus vindicata tenebris enituit. Hæc acerrimam aliquamdiu lippitudinem in dextro oculo passa, varijs medicorum consilijs & medicamentis adeò nihil proficiebat, ut eodem malo in sinistrum etiam oculum diffuso, radius utriusque obtenebresceret, pupilla insuper oculi dextri ita protrusa, ut Ophtalmicicam tempestivè eruendam, & crystallinam ad ornatum substituendam assererent. Restitit horum sententiæ maritalis amor, qui à ficto hoc oculo, ad Veritatis Matrem, per quam sine fūco videre concederetur, magnâ spei sinceritate appellans, ei pro tuendâ pupillâ & luce Cellæ visitationem pollicitus est. Accidit res ex voto, indies enim leviores dolores experta, intrâ paucas hebdomades, nullis adhibitis medicamentis, utriusque oculi lumen & incolumitatem, stupentibus medicis, recepit.

I 6 7 5.

Maria Masckhin, Olomucij tenuis fortunæ fœmina, sex ab hinc annis amisso omnium membrorum usu, medicis pro sanitate non quidem gratis, sed sine fructu laborantibus, triginta & amplius hebdomades, præter oculos & labia movere nihil potuit, quæ sola dum semel movet, Cæli Reginae Cellensem peregrinationem spondens, intrâ horæ quadrantem utramque manum, & sensim totum corpus ad motum redegit. Hujus filia Barbara hoc anno mense Julio peregrinationis sociâ, per quartam anni partem viva verminum esca fuit, tam diu hos barbaros convictores in ventre nutrire coacta, donec

eos

eos pari matris sponfione suo tandem hospitio egerit.

I 6 7 5.

URbanus Wagner Corneburgensis, inurbanum aliquanto tempore filium habuit, Georgium nomine, quem mentis aberratio, etiam morum honestate aberrare fecit. Octiduum profugus, à parente reducitur, & domi catenâ coërcetur, quâ confictus ita ferociebat: ut, nisi patruus obstitisset, quadrimum fratrem suum jugulare moliretur. Pro filio igitur adeò desipiente, pater sapiens à Sole Cellensi, voto facto, rationis lumen postulat, quod deliro, pulsus insanix tenebris, statim illuxit. Uterq; dein devotâ peregrinatione votum in Cellis exsolvit.

I 6 7 5.

GEorgius Carolus Oberlender, quinquennis puerulus Landspergæ, nimio variolarum exustus ardore, diesque quatuordecim omnem cibum repudiens, usque ad cutem & ossa depascebatur, jamq; ipsam mortem, cujus similitudinem ad vivum expresserat, sopitis sensibus & opertis oculis opperiebatur. Mater inter hæc ad Cellas mentem erigit, voti sponfione adjectâ, quâ factum est, ut puer, quem multorum calculus brevi tumultandum censuit, per gratiam Thaumaturgæ, nullâ parentum oblivione sepeliendam, primum ad sensus rediens, ac meliusculè valens, deinde paucos intra dies ex toto convaluerit.

I 6 7 5.

LAurentium Cärber Fraunburgensem, viginti annorum juvenem caloris abundantia, ex morbo
pro-

proveniens, usque adeo excoxit, ut ad initium autumnii præmaturæ morti maturus fieret, jam penitus in terram pondere inclinatus. Mater Elisabetha fructum ventris sui morti præreptura, hunc Arbori vitæ in Cellis voto adstringit, quo facto, conclamatus illico sanitatis indicia monstrat, & viribus integre revocatis, post dies aliquot sospes in Cellas abit.

I 6 7 5.

PER integri anni decursum claudicavit Vitus Strohmayer ex Liezen, eâ dextri pedis molestiâ affectus, ut homini ægre gradum moventi, ipsum quoque tempus, quantumvis currens, imò volans, æquali secum passu incedere, & lentissimè transire videretur. Ab arte nihil obtinens, claudicantem pedis causam Cellensi Patronæ, spe non irritâ commendat: Recto quippè gressui restitutus, ipse quoque rectâ in Cellas, gratias & votum redditurus contendit.

Anno 1676.

HOc anno ad preces Eliæ Klossner humiliter fusas, magna gratiarum pluvia è Cellis depluens validissimum incendium extinxit. Quod Rohrbaci in Austriâ superiori, 25. Aprilis concubiâ nocte exortum, incolas abruptâ quiete ad laborem excitavit, sopiendo igni extremis quidem & conjunctis viribus, sed flammis prævalentibus irritò conatu impensum, quippè 24. domibus exiguo temporis intervallo exustis. Alijs ergò tam lacrymas quàm aquam incassum fundentibus, posteaquàm dictus Elias cum anathematis promissione ad Cellas preces

ces fudit, refuso indè gratiarum imbre, ignis sine morâ extinctus, residuas aedes cum Ecclesia intactas reliquit.

I 6 7 6.

Viennæ ante triennium, post solemnem Augustissimæ Imperatricis, Claudiae Felicitatis Neo-nuptæ, introductionem Joannes Fabianus Weggarth Herbipolensis in infelicitatem ex quâ claudicare cogebatur incidit. Ab equis enim tormentorum explosione in ferociam actis, sub currules rotas depressus, dextri cruris fracturam passus est, quod è solâ cute pendulum chirurgus confestim accitus scitè ligat, eique manum peritam, nec minùs gnavam applicat. Interim miser ad alia remedia, utpotè cruenæ suæ minùs dispendiosa, convertitur, sed pessimo quæstu. Lucrum enim pedis ab imperitis mercaturus, gangrænam provocat, jam eò usque serpendo progressam, ut medici aut vitæ aut pedis jacturam subeundam pronuntiaverint. In tanto discrimine fluctuanti, eximiae gratiæ Cellensis Deiparæ interventu, pro voti nuncupatione impetratæ recensentur, cui si pari se religione obstringeret eâ Mediatrice inmitem chirurgorum sententiam, ex animi sententia revocandam haudquaquam ambigeret. Quibus ille persuasus, dum eò se, obtentâ sanitatem, peregrinaturum consentit, periculosâ gangrænæ flammâ, salvo crure citò repressâ desperatum pedem ad votum in Cellas promoveri potuit, ubi se hoc anno cum dono gratum exhibuit.

I 6 7 6.

Andreas Weisfinger ex Austriæ Pago Abschlag, in sua thori consorte adversâ aliquamdiu sortè tolerabat, nempe Evam, in dolore magno liberos parientem.

Hæc præfenti etiam anno cum gravi utero gravem infirmitatem portans, ea vicini partûs præfagia perfenfit, ut nimiooperè metueret, nè quemadmodum aliâ, ita hac quoque vice funus gereret, ex utero ad tumultum transferendum. Idem præmetuens maritus, Cellenfi Patronæ, in auxiliij petitionem confenfuræ, voto peregrinationis fe obftrinxit, & ecce tibi, fuprà fpem non tantum vivam fanamque prolem, fed bonam infuper valetudinem Eva fibi peperit.

I 6 7 6.

Comparuit 20. Maij in Cellâ fincerus acceptæ gratiæ panegyriſta, qui cum eximium Virginis beneficium fatîs detegere non poſſet, ubi ſuum verecundia vitium tegetet, utrumque candidè, illud extollendo, hoc vituperando aperuit. Baccho is litare affuevit, ideoque Liberi amantior longè, quàm liberorum, quorum intereà curam poenè omnem abiecit. In hoc vitæ ſtatu, ſubitanea & lethali infirmitate corripitur, in quâ æger omnium ſententiâ conclamatus, tandem ex inſtante ſibi morte vivere, & ad ſobrietatem ſapere didicit. Monitus enim ut repudiatâ cellâ vinariâ, quam hætenus frequentaverat, ad Cellam Marianam, cum emendandæ vitæ propoſito, digreſſum faceret, pijs monitis tanquam à Cæleſti Genio inſpiratis, perlubentèr obſequutus, confefſim ex morbo reſpirat, quo plenè ſuperato, Cellam adit, ultrà ad ingenium non reverſus.

I 6 7 6.

Tultiffimum Deiparæ Cellenſis aſylum inter aliâ literæ quoque D. Jenuæ Veronicæ à Tonnazoll, natæ à Zinneburg, hoc anno propriâ manu ſcriptæ, & in Cellas tranſmiſſæ, confirmant, referentes Conjugem

Jugem suum sub legione D. Comitum à Gallas Centurionem, præterito anno in cruento cum Gallis conflictu se Cellensi Protectrici in tutelam commendasse, & voto in Cellas collimante, inter glandes & gladios, cædesque & funera plurima, scopum vulneris immunem permanfisse.

I 6 7 6.

ANno 1670. Georgij N. de Liechtberg in Carinthia, Parochiæ ad S. Salvatorem dictæ, 13. annorum filia Gertrudis, 27. Julij, trahente fructu in cerasum ascendit, nescia primum, quanto damno modicam gulæ illecebram quæreret; suo tamen casu paulò post edocta, filiam Evæ se esse, & protoparentis suæ vestigia sectando, à fructu deceptam, in latentem mortis decipulam incidisse: fructu siquidem arboris vix degustato, ruptus improvisò ramus, gustus delicias abruptit, puella in seipis acutam sudem præcipitata, quâ diffractâ, spithamæum ex eâ fragmentum ventri altè infixum hæsit. Mater audito filiæ casu quantocyùs accurrit, & conspecto in cruentato ventre palii fragmento, dum id extrahere molitur, simul intestina copiosè coeperunt effundi, quæ operâ quidem Viti Tschernembl, ad S. Wolfgangum in Grades, chirurgi in uterum retorta, mox tamen à vi phrenesis, interim subortæ, rursus ejecta, & intrâ biduum putredine consumpta, è corpore deciderunt. Desperata exindè Salus in Cellis quæritur, & proles in spem erecta, à parentibus votum, Cellensi Thaumaturgæ nuncupandum, efflagitat, unaque globulos precatorios in ejusdem honorem devotissimè versat. Nec fefellit eventus; tandem enim vulnus ultrò coaluit, visceribus officio & loco suo sine sanitatis læsione mirè restitutis; Cujus gratiæ testimonium idem chirurgus hoc anno, adhibitis duobus testibus in Cellis deposuit.

I 6 7 6.

EVa Eifnerin, Styrae in Austria, per quinquennium malè affectum pedem, nulloque remedio curatum, promissâ Cellarum visitatione, absque ullo artis praesidio sanat & illuc, quo votum praecessit, recto gradu grata brevè sequitur.

I 6 7 6.

JOannes Pitter, ex S. Hippolyto in Austria, conditione miles, uno & amplius anno, non in campo, sed in lecto, cum hydropisi in grandi, sed virium inani corpore, conflictatus est; & licet cum solo aëre, qui ventrem distenderat, potissimum dimicaret, succumbere tamen huic compulsus, omni molimine, ex adverso necquidquam tentato, miser tam diu aërem verberari intellexit, donec Cellensi Opitulatrici peregrinationem voveret, quâ suppetias ferente, morbo superior factus, auctâq; indies sanitate 26. Junij sospes in Cella comparuit.

I 6 7 6.

JOannes Strenberger, lanio ex Steinach in superiori Styria, par taurorum propè fluvium, Salsa dictum, agens, pontem cum illis transire parabat, sed alter casu in flumen devolutus, altè sub undis per quadrantem horæ, cornibus ponti implexus hæsit. Spes humana liberandi animalis omninò negatâ, dum pro tuendâ bovis vitâ Cellis donum spondet, illicò ponte solutus, per fluvium defluit, dependulo tamen capite, & cadaveri similis. Cliente verò Patronæ auxilium ulterius inclamante, animal ad terram delatum, insperatò in pedes assurgit, & salvum recipitur, pro quo voti compos votivam Cellæ imaginem affixit.

1676. Die

I 6 7 6.

Die 2. Julij, quâ domus Zachariæ, ex adventu Virginis Elisabetham visitantis, lætitiâ perfunde-
batur, domum Georgij Schrietwiser, in Afflenz Superioris Styriæ Oppido, murarij, & Christinæ Con-
jugis suæ, hoc anno ingens luctus occupavit, postea
tamen ab eadem Virgine in gaudium conversus.
Horum filiulus, Martinus, secundum ætatis annum
agens, cum suorum oculis se subduxisset, in fontem
enissus in labrum aquis plenum præceps delapsus est,
solo sexenni quodam puero casum observante, qui
funestum nuntium ad aures aviæ primùm, deinde
ad alios detulit. Accurritur è vestigio, & ex aquâ
puer extrahitur, omnium judicio jam exanimatus.
Ita mediæ jam horæ spatio depositum, avia nihilomi-
nùs Gratiarum Matri in Cellas devovet, fide quam
firmâ, tam prompto auxilio: nam frigidum palli-
dumque corpusculum, mox calefieri, colorem mu-
tare, & vivere notatur, quo insuper incolumi depre-
henso tota domus & vicinia gaudio exultat, & 11.
ejusdem mensis proles à parentibus in Cellensi tem-
plo præsentatur.

I 6 7 6.

Thomas Henricus Dellinger, ex Superiori Alsatiâ
Lithotomus & chirurgus, in Austriâ famulum
sibi adsciverat, opinatus, se in homine, magnam co-
mitatem præseferente, comitem apprimè bonum
fortitum esse, nihilque minus, quàm sanguinolen-
tum lupum sub hac ovinâ pelle tegi. Post aliquot
itineris dies cum ad Styriæ pagum Krieglach unâ
contenderent, nefarius homo Dominum suum cul-
tro aggreditur, & octo vulneribus ei impositis abit,
per avia deviaque fugam illicò capeffens, semivivo

reliâo. Samaritanum hic non habens, qui vulnera ligaret, & oleum infunderet, ad Auxiliarem Cellam, saluberrimo miserationis oleo manantem, animum convertit, cum sponfione, eam, quam indè experturus esset, virtutem, ibidem anathemate contestandi. Movetur hujus miseriâ Misericordiæ Mater, quâ Opitulante intrâ tres hebdomades integrè sanus, eodem anno promissam gratitudinis tesseram in Cellâ deponit.

I 6 7 6.

Medicam Deiparæ Cellensis manum, Prænobilis D. Matthias Ignatius Nipho, Colonienfis Agens, Viennæ ex sui quadrimuli filij Tilmanni Antonij, sinistro pede, mirâ per eam dexteritate curato, sibi constare 14. Aug. in Cellis voto se exsolvens, asseruit. Dictum pedem purulentus fluxus afflixerat, in quo curando perita, & simul impigra chirurgi manus per medium annum operam oleumque perdidit, spe curationis nullâ, aut oppidò lentâ relicta: Ergo ad Cellensem Chirurgiam recurritur, & promissione à parentibus illuc factâ, pes octidui spatio integrè sanatur.

I 6 7 6.

Præterito anno Joannes Zieglbôckh, ex Pôdenbach in superiori Austriâ, ab equo currui juncto, per duo stadia raptatus, in præsentissimo vitæ discrimine, prompto Deiparentis occurso, ope Cellensis voti accelerato, equi cursum momento stitit, absque ullâ corporis læsione, tametsi rotis multotiès involutus, in pedes se recipiens.

I 6 7 6.

Excellentissimi D. Comitis Forgatsch Consors, nata Comitissa à Reichberg, D. Comes Nicolaus Palfy, cum Conjuge suâ Maria Eleonora, nata Comitissa

tiffa ab Harrach, & filio suo Nicolao Josepho, D. Wolffgangus Koharij Liber Baro, & sex alij ex famulatio, cum duobus nautis, hoc anno in Ungariâ Galgocium versùs, secundo vago, quamvis minimè secundo cursu, devehebantur; nam arboris trunco ex undis prominenti, & à vagis nautarū oculis non observato, cum rate allisi, hâc subversâ in flumen præcipites abierunt. Quo in discrimine dum memorata D. Comitissa Maria Elenora, spei Anchorâ in Cellas jactâ, votū edit, & suâ, omniumq; fluctuantē salutē, Mariano Præsidio firmâ cum fiduciâ confidit, miro hujus auxilio omnes servantur, & per scapham ad ripam evadunt. Tam insigni Virginis beneficio permotus Illustriss. D. Nicolaus Palfy cum Consorte voti reâ, haud multò post in Cellas se contulit, rem gestam coloribus expressam, in tabulâ ibidem suspensâ contestatus.

I 6 7 6.

PER anni spatium Elisabetha de Acker, Augustæ Vindelicorum, ex dira nervorum constrictione, omnibus membris capta, post varia artis frustra tentata remedia, quid ultrâ consilij caperet, diu anceps hærebat. Accidit inter hæc, ut quidam peregrinus, nuperrimè è Cellis redux, ægram conveniret, qui multa de celebri loci fama, & magno illuc confluentiam numero, plurimisq; & miris Deiparæ gratijs, per innumera ibidem anathemata demonstratis enarrando, ardens in ea desiderium accendit, laudatas sibi Cellas, ut primùm sperata indè sanitas gressum redderet, ex pacto visitandi. Auditis à Virgine pijs Votis, protinùs novam membris suboriri vitam sentit. Quare morbo soluta, ut se quoque voto fidelitèr exsolveret, in Cellas, allato secum perceptæ gratiæ testimonio, concessit.

I 6 7 6.

EVa Constantinisin, Comoromij Præfidiarij militis uxor, celebratis nuptijs, ad inauspicatum deducta thalamum, & in eo manuum pedumque usu privata, postquam aliquamdiu miserè decubisset, eorundem demum vigorem & motum recuperavit, solis tribus digitis dextræ manûs, ita pertinacitè constrictis, ut per annos 14. prorsus omnem motum denegarent. Hac æstate cum alijs in Cellas peregrinata, ad fontem Marianum suprâ Oppidum non procul ab Ecclesia scaturientem ascendit, ubi manum, magnâ cum spe vitæ & Virginis interventu emortuis nervis restituendæ abluit. Primo mane sequentis diei cū incurvatos digitos primùm nonnihil ad motum, & intrâ brevem temporis moram perfectè sibi obsequiosos advertisset, lætabunda ad templum properat, & beneficam Thaumaturgæ manum suâ manu non ingrata contestatur.

I 6 7 6.

PROPè Græcium, Styriæ Metropolim, domus Gentilitia Principum ab Eggenberg, augusto structa ædificio, eminet, cui pagus Algerstorff appellatus adjacet. Quem 9. Aprilis, hora 9. matutina, ignis invasit, ventorum impulsu flammâ jam usque adeò invalescente, ut absumptis tugurijs etiam palatium correptura videretur, pro censu fumum & cineres relicta; Verùm loci Oeconomus, Voto in Cellas facto, damnum antevertit, quo ambas Principum habitationes medias inter flammam ex evidenti discrimine vindicavit.

I 6 7 6.

FRANCISCUS FERDINANDUS HONORIUS, Moravus Brunensis, multo tempore magna visûs debilitate
affli-

afflictus, & ante biennium eodem penitus orbatus, emisso in Cellas & ad S. Josephum Monasterij Campililiensis voto, lumen integrè recepit, ita ut conspicijs, quibus antea triginta ferè annos uti cogebatur, modò sexagenario major, haud ampliùs indigeat.

I 6 7 6.

GEorgius Preineder, Monasterij Mauerbacensis ad S. Leonardum in Forst Oeconomus, triginta octo annos, herniosus, crebrisque impetitus doloribus, medelam nullibi inventam, anno 1659. in Cellis quæritare cogitat, & ecce: dum eò peregrinatum pergit, diuturnum malum in viâ subito evanescit, nullo hætenus animadverso vestigio. Quamobrem hoc anno pro gratia publicum anathema gratus ibidem affixit.

Anno 1677.

Quanivis anfractuosa via per montium ambages in Cellas extendatur; eam tamen claudi sæpè compendiosam, & rectissimam experiuntur. Et inter alios Maria Zeilerin de Schlamingen, experta est, quæ undecim annos ex spongioso tubere gradum ægrè movens, & ante annum, è noxij tumoris in dextro genu effluxu, omni penitus gressu, ejusque humanâ ope recuperandi spe destituta, in Cellas votum præmisit, quo post hebdomadem in lecto portata, simul ac 13. Februarij ad locum pervenit, in pedes surgere, ambulare, & genu priùs inflexile, nunc in obsequium & honorem Patronæ flectere, suoque in Ecclesiâ relicto grabato, pedes abire potuit.

I 6 7 7.

Julstinæ Milnerin, ex Moraviæ Pago Oszeck, sub Dominio Lipnicensi, decennis filia anno præterito ex apoplexiâ, uti apparebat, octo septimanis sine sensibus, velut exanimis jacuit, nullum prorsus aliud, quàm modici duntaxat jusculi alimentum admittens. Inter hæc cum omnium judicio, cum morte jam luctari videretur, mater amabilem & admirabilem Matrem in Cellis precibus aggreditur: hoc supremo in articulo, supremum se præsidium ostenderet, filiæque luctam, & matris luctum tolleret, ab utrâque in Cellâ suâ debitas beneficio gratias acceptura. Abrumpit hæc matris oratio prolis silentium, quæ hucusque filere coacta, linguam in hæc verba solvit: mater da mihi haustum aquæ, quo dicto cum rursus conticuiisset, postera die matre constantèr animum ad Deiparam Cellensem attollente, in pedes erigi petijt, integrasque propediem vires recepit.

I 6 7 7.

Cùm hoc anno 18. Januarij Danubius in Austriâ exundans, longè latèquè sese effunderet, duodecim lignatores propè Eberstorf improvisâ aquarum eluvie obruti, raptim omnes, præter Thomam Eigenberger ab aquis raptatum, in lignorum struem evadunt, qui dum ad Auxiliatricem Virginem unanimi voto in Cellas confugiunt, quatrduò mirè servati, quinta post die decrescantibus aquis periculo eximuntur, quorum tres suæ Servatrici cum picto anathemate, se gratos in Cellis obtulerunt.

I 6 7 7.

Sicut parva sæpè scintilla magnum excitat incendium, ita vel modica devotionis ergâ Deiparam Cel-

Cellensem scintilla, non parva quandoque incendia extinguit. In Timerstorff propè Leobium anno 1676. 2. Decembris, ex lichno negligentè extincto, flamma, sufflante aëre primùm in stabulo fœnum & stramen, mox obvia quæquè momento corripuit, latiùs etiam grassatura, nisi per fumum prodita, familia protinùs excita confestim obstitisset. Ergò sopito incendio, omnes ad soporem redeunt, at ecce ! sequenti die improvisò eodem loco ignis erumpit, & tribus ædibus cum duobus horreis, puero & ancillâ illicò combustis, jam ad alias quoque domos digreditur, quatuor illarum absumptis omnem obstitentium operam eludens. In hoc statu cum senes consilium deficeret, adolescentulus, qui ex auditis de Virgine Cellensi gratijs, quandam erga eam devotionis scintillam pectore fovebat, incolas hortatur, ut Auxiliarem Deiparæ manum è Cellis accelerent. Parent moniti proficua monenti, & sublati in Cœlum manibus Patronæ opem inclamant, clamore non inani, quo Cellas, cœlosque penetrante, flamma ulterius non progressa, mirabiliter extinguitur. Sed ne tantæ gratiæ memoria paritèr extingueretur, sex ejusdem municipij viri in suæ Benefactricis Ædē tabellam, beneficij testem, suspenderunt.

I 6 7 7.

DIva Virginum Virgo, quæ in uno oculorum suorum cor Divini Sponsi vulneravit, eodem amoris oculo multorum vulneribus medetur ; & inter alios anno præcedenti in Maria Rosalia, Pauli Jagl Civis in Langenloijs Austriæ Oppido, & Annæ Susannæ Conjugis suæ, sexenni filia vulneratum oculum, & sauciata exindè parentum corda pro voto in Cellas nuncupato sanasse, cultellus in sacrario Cellensi asservatus attestatur. Hæc cultrum, nescio quid officiosè factura, arripuit, quem manu temerè
cir-

circumferens, fortuitò impingente pede prolabitur, & dum prona in faciem ruit, cuspis per oculū, ad digiti longitudinem, in caput adigitur. Parentes ex inflicto vulnere oculi, & vitæ jacturam metuentes, Matri Cellensi filiam devovent, quo voto utriq̃ue benè consultum fuisse, ex prole insperatò sanatâ, luculentè animadvertunt. Quamobrem eundem cultrum cum votivâ imagine vulneris Mediatrix pro beneficij, ac gratitudinis monimento in Cellas detulerunt.

I 6 7 7.

MatthiæSteinpockh, CivisRagersburggenfis, paucorum mensium filiolum Franciscum Josephum, catarrhus occupaverat, pertinaci aliquòt hebdomadarum obsidione vitæ deditionem visus extorisse: quare cum animâ diu investigatâ, nullo se amplius indicio proderet, certò expirasse creditus, deploratur, & ex cunis ad mensam transfertur; sequenti die, omnium, qui aderant, opinione sepulchro inferendus. Adest inter hæc parens, quem tunc absentem nuntiatus prolis obitus domum ciêrat: Hic dum Cellensi Thaumaturgæ pro charo sibi pignore, pignus spondet; infans illicò ad vitam, & bonam valetudinem redit, testimonium perhibente tabellâ, ejus causâ, in Cellis appensâ.

I 6 7 7.

Viennæ 17. Januarij, quatuor piscatores in Danubio cymbam in piscium capturam solverunt, animo non præsago, se in mortis sagenam remigare. Ad medium namq̃ue fluminis progressi, dum ingentem glaciei massam, ad se defluentem effugere conantur, intrâ glaciem coarctati, 6. dies noctesq̃; integras in aqua lumborum tenùs merfi, jejuno
sto-

stomacho hospitari coguntur, Uno illorum frigore perempto; Sebastianus Lötenpauer parem ex frigido hospitio sortem metuens, Marianam Cellam, si litus incolumis teneret, invifendi sponfionem, edit. Quo facto navicula glacie mox liberata, & quasi vi impulsa, ad terram propellitur. Unde voti reus hac æstate promissa exequitur, Sospitatricem suam religiosè veneratus.

I 6 7 7.

EX Cella vinaria in Cellis nemini non aperta, Cellarius viennensis, nomine Georgius Ludovicus Juritsch, cui in calidâ febris, extremè æstuant, ex sua Cellâ vinum bibere non licuit, pro pactâ Virgini peregrinatione potum salutarem obtinuit, quo se protinus recreari, & deperditas ex morbo vires restaurari comperit.

I 6 7 7.

GErtrudis Schweizerin, Viennæ degens, ex beneficio pedem hebetante, triginta omninò annis claudicare, & fulcris adhibitis gressum adjuvare debuit. Misera tandem unicè peroptans, reliquum vitæ spatium inoffenso pede percurrere; tantum beneficium Deiparentis interventu impetratura, in Cellas peregrinari statuit, quas ter adeundo salutem recuperat, & quartâ vice, hoc ipso videlicet anno, 29. Junij ibidem ultrâ non fulcita, nec ampliùs clauda comaret.

I 6 7 7.

Vix puerperij dies compleverat D. Vincentij Hanschiz, Græcij Vigiliarum Præfecti Conjux, cum supremam illi diem imminere, lethalis infirmitas,

in.

in quam paulò post incurrit, jam funestis indicijs denuntiavit. Medicorum calculo spem vitæ despondente, maritus arcendæ morti totus invigilans, auxilio in Cellis impigrè quæsito, evicit, ut victis morbi viribus, optata Conjugi valetudo succederet, pro quâ ille Sospitatrici 24. Julij perpetuam grati animi tesseram obtulit.

I 6 7 7.

Zacharias Rudolphus Feitschocher, ex Trasdorff Tulnæ in Austria, æstus pellendi causâ, vicini Danubij vadum ingressus, aquis subitò inundantibus, in altum fluminis abripitur, ubi natandi peritiâ destitutus, ad artem orandi se convertit. Hoc à Cellensi Dominâ, unico suspirio exorabili, sine morâ præsidium impetrat, & ad littus salvus stupensq; pertingit.

I 6 7 7.

D Maria Anna à Seeau, Baronissa à Schwarzenhorn, litteris 15. Aug. hoc anno Viennæ, datis, & in Cellas cum anathemate transmissis, refert; se anno 1670. Conjugi quartanâ laboranti, & Medici sententiâ conclamato: anno verò 1673. filio Carolo Josepho, ex oculo periclitanti, & rursus 1676. quatuor prolibus ex variolis unâ decumbentibus; præcipuè natus majori filiæ Mariæ Catharinæ, nullo medicamine restituendæ, pro factâ in his necessitatibus voti nuncupatione opem & salutem tulisse.

I 6 7 7.

D Christina Sigerin, in Obernall, propè Rizium, post diuturnam ægritudinem, jam tres horas nullo animadverso halitu, animam exhalasse credebatur.

batur. Marito autem nihilominus magnâ cum fiducia ad Cellas anhelante, noctuq; illud concipiente, illa mox anhelitum, & paulò post sanitatem recipit, cui 20. Aug. gratâ Cellarum veneratione respondit.

I 6 7 7.

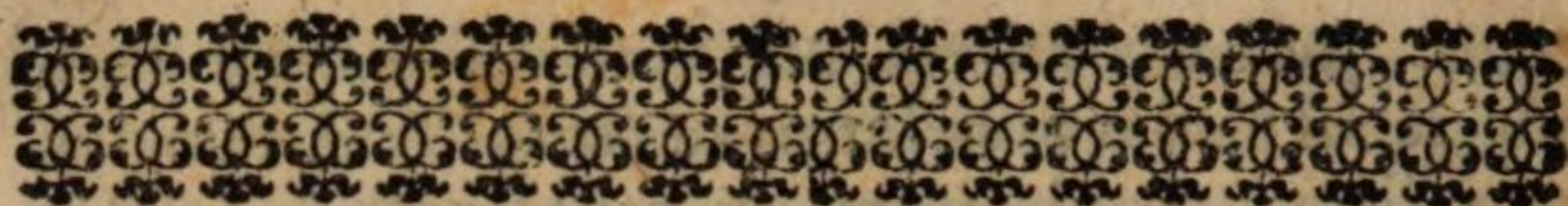
Eâdem die obstrictam Cellis fidem solvit Anna Küenerin, ex superiori Walterstorff in Austriâ, quæ anno 1675. præruptum montem, herbas lecturâ conscendit, sed inde, quo perreptaverat, præceps redijt, in quo casu à Patronæ Cellensis munimine, cui se devovit, ita mirabiliter servata fuit, ut salvâ vitâ, damnum in solâ duorum dentium jacturâ confisteret.

I 6 7 7.

Anna Maria Hablerin, Ratisbonensis, floridæ ætatis puella, dextrum oculum aliquamdiu cæcitate obtenebratum, sinistro plorabat oculo, non minus à parentum oculis amarè deploratum; qui cum ab arte nihil sperarent, in Cellas pro filiâ peregrinationem vovent. Effulget illicò mira Deiparæ gratia, postera die lucem creperam, & paulatim integram restituens, quâ receptâ, parentes cum filiâ

Cellas adeunt, & ibidem vota
perolvunt.

ADDITAMENTUM.

Quarundam Gratiarum post priorum impressionem recens editarum, vel detectarum.

DEcem ab hinc annis quidam (cujus utpotè superstitis nomen tacetur) se dæmoni duplici chirographo, atramento & sanguine exarato, devoverat. Appetente stipulati novenniij termino, ingentibus conscientiae stimulis miser cæpit agitari, causamque insolitæ turbationis interrogatus, rem, ut erat, exposuit, dicens, nullum suæ salutis, nisi è Cellis, asylum patere: Illuc igitur à D.D. Parocho & præfecto loci (quibus rem detexerat) directus, Anno 1677. die 5. Septembris pervenit, ubi expiatis primum per confessionem conscientiae nævis, mox consueti Ecclesiae exorcismi tamdiu adhibiti fuere, donec ipso Natæ B.V. Festo, mediâ duodecimâ noctis, dæmon alterum chirographum sanguine scriptum, per fenestellam sacrae Capellæ, gratulanti restitueret. Ita re, uti videbatur, è sententia peractâ, in Austriam, unde venerat, lætus revertitur. Sed alijs, atq; alijs, infestationibus identidem pulsatus, hoc anno 1678. mense Majo in Cellas denuò confugit, ubi iteratis conjurationibus tandem & alterum chirographum, quod in quatuor partes dilaceratum & convolutum ad gradum sacrae Aræ, Stygius Lavernio projecerat, recepit, integra exindè quiete potitus. Res tota pluribus inspectantibus gesta, & idoneis testibus explorata fusiùsq; conscripta, unâ cum chirographo in Hierophylacio Cellensi asservatur.

Sin-

Singularis beneficij à Deipara Cellensi sibi præstiti fidem propriâ manu fecit D. Joannes Baptista Fechtner, à Wilmsdorff, &c. Parochus Hornensis in Austriâ, qui 28. februarij 1677. Stockheravio cum quodam Senatore Hornensi, domum rediens periculum, quod animus, ob torrentes in viâ, nive liquefactâ, passim exundantes præfagierat, voto in Cellas peregrinandi, si salvus Hornam appelleret, amoliri studuerat. Non absuit enimverò periculum, sed nec opportunum in tempore præsidium. Ad pagum Wolstpassing, currus, quo vehebantur, aquarum illuc concurrentium impetu raptatus, utrumque excussit; sed alter portum brevè tenuit: D. Parochus autem sub aquis & superinjecto sibi curru devolutus, non nisi solo vestimento tenùs amplius eminere visus. Conclamatur illicò pro auxilio, sed aquarum rapacitate prohibente, nemini propius accedendi vel animus, vel facultas suppetebat. D. Senator inter hæc puerum, nescio quem, conspiciens, ut suppetias secum extrahendo D. Parocho ferret, admonuit, qui promptam quamprimum operam admovens, sub aquâ & curru, quin ipso jam fato luctantem, è torrente liberavit, quæsitus autem exindè nunquam amplius comparuit. Tam præsens & prodigiosum auxilium Divæ Cellensi referens in acceptis idem D. Parochus, rei gestæ testimonium, sacerdotali fide conscriptum in Cellis hoc anno deposuit.

Hoc pariter anno, literæ multis testibus firmaræ, auditum, Andreæ Weyda militi desultorio Præsidij Nitriensis, ope Virginis Cellensis restitutum, confirmant. Is, nescio quo casu, aurium usum adeò amiserat, ut bellici tormenti fragorem omnino surdus exciperet, Quamobrem militiæ nuntium mittere coactus, voto in Cellas eundi sese obstrinxit, quò Nitriâ 7. Decembris 1677. movens,

tandem per multas nives in Vigiliâ nati Salvatoris eluctatus fuit. Perceptis ibi sacris Christianis, ipso festo fores Gratiôsæ Matris ardentibus quamprimùm votis occæpit pulsare. Et ecce tibi! dum precibus ante sacram Aram ferventiùs incumbit, visus est sibi velut ingenti quodam pondere gravatus exonerari; Intereà redeunte mediocri, mox integro, quo toto fermè semestri caruerat, auditu, gratulabundus in pedes, deindè in laudes prodigiosæ Liberationis asurgit, domumq; redux gratiam, stupentibus commilitonibus enarrat. Ubi res denuò certiùs exquisita in publicas tabulas relata, atque in Cellas transmissa fuit.

Hoc etiam anno in Cellas advenerunt literæ venerabilis Capituli Collegiatæ Ecclesiæ Posoniensis, confectæ super examine facto de mandato, & compulso Celsissimi Principis Archiepiscopi Strigoniensis, circà sequentes articulos:

Primò *utrùm testes sciant, quòd in domo D. Joannis Gittzer, duorum annorum & novem hebdomadarum filiulus sistrum (crembalum, vernaculè Maulstrum!) deglutiverit?*

Secundò *qualitèr se senserit puer, quousq; sistrum in gutture ejus hæsit?*

Tertiò *quis conabatur sistrum è gutture pueri extrahere, & dum extrahere nequivisset, quidnam fecerit?*

Quartò *quòt diebus præfatum sistrum in gutture pueri hæserit? & utrùm comederit vel biberit puer, vel verò dormiverit?*

Quintò *qualiter nam sistrum è gutture pueri exiverit?*

Super his articulis præter ipsum D. Joannem Gittzer Senatorem Posoniensem, parentem pueri, & Samuelem Molitorem chirurgum acatholicum, examinati sunt septem alij testes, qui tum ex propriâ,
tum

tum alienâ notitiâ, rem ita, prout sequitur, accidisse jurati edisseruerunt: videlicet puerum deglutisse fistrum, quod à matre alijsq; ad clamorem nutricis accurrentibus in gutture palpatum, sed nec ab illis, nec à famulo chirurgi, protinùs accersito, eximi potuisse, à superveniente verò chirurgo suprâdicto, tandem è gutture in pectus detrusum fuisse. Patrem, qui inter hæc domum venerat, è vestigio ad templum PP. Franciscanorum properasse, & votum ad locum, Prata B. Virginis dictum, nec non in Cellas cum solemni Posoniensium supplicatione, quæ ipso tempore tunc inciderat, pergendi nuncupasse. In itinere Hamburgo nuntiasse Consorti suæ, ut fistrum, si interea è corpore pueri exiret, asservaret, utpotè argento claudendum, & ad Cellas Marianas in signum præstiti à Diva Virgine Patrocini ex voto mittendum. Interim puerum nihil omninò cibi sumpsisse, aut deglutire potuisse; sexto verò die, patre etiamnum in itinere Cellensi constituto, vinum à matre postulasse, eo oblato, puerum fistrum è stomacho, per hâustum commoto, ad manus matris ejecisse. Tam memorabile beneficium impulit gratum parentis animum, ut rei seriem, Ecclesiastico Magistratui denuntiata, legitimis tabulis ad posteritatis memoriam transmittendam curaverit.

F I N I S.

INDEX GRATIARUM.

- A** *Mentes* pag. 87. bis. 104. 132. 156. bis.
160. 186. bis. 205.
- Apoplectici.* pag. 120. 141.
- Caci.* pag. 92. 117. 142. 149. 159. 172. 187.
188. 193. 203. 204. 214. 221.
- Captivi.* pag. 105. 106. 123. 131.
- Clandi.* pag. 126. 127. 153. 200. 206. 219.
- Dolores pelluntur. Capitis.* pag. 94. 152. *Pedum.*
pag. 118. 162. 210-215. *Oculorum.* 159. 171.
198. *Calculi* 101.
- Epileptici.* pag. 94. 110. 133. 169. 182. 190. bis.
- Febricitantes.* pag. 95. 99. 108. 115. 147. 155.
205. 219.
- Haeretici & peccatores conversi.* pag. 89. 112.
129. 131. 201 208. 222.
- Hydropici.* pag. 91. 182. 199. 210.
- Herniosi.* 195. 215.
- Incendia.* pag. 97. 137. 145. bis. 153. 158. 173.
185. 192. 206 214. 216.
- Leprosi.* pag. 86.
- Maleficio affecti.* pag. 102. 109. 132. 136. 162. 191.
203.
- Morbi varij & pericula.* pag. 96. bis. 104. 110.
114. bis. 119. 125. 128. 129. 130. 138. bis.
140.

140. bis. 143. 148. 151. bis. 163, bis 165. 169.
172. 175. 177. bis. 178. bis. 179. bis. 180. 181.
188. 194. 196. 199. 200. bis. 201. 202. bis.
205. 208. 210. 216. 218. 219. 220. bis. 224.

Muti. pag. 97. 132. 134. 137.

Paralytici. pag. 120. 136. 154. 161. 184. 189. 191.
204. 212. 214.

Parturientes. pag. 93. 113. 115. 116. 117. 130.
134. 144. 151. 152. 154. 169. 182. 207.

Periclitantes. in aquis. pag. 85. 88. 95. 139. 140.
153. 161. 174. 196. 197. 198. 211. 212. 216.
218. 220. 223.

Ex casu. 93. bis. 100. bis. 111. 118. 132. 142.
147. 153. 164. 170. 174. bis. 181. 183. 185. 186.
187. 195. 221.

Equorum & currum raptatione, vel oppressione.
pag. 99. 111. 126. 143. 146. 168. 188. 189.
207. 212. *Infamia.* 171.

Morsu bestiarum. 87. 91. 119. 144. 168. 177.

Suffocatione. 173.

Terræ ruina. 90.

Veneno. 154. 173.

Ulcere. 135. 163. 170. 180.

Vulnere 114. 141. 150. 155. 158. 160. 166. 175.
190. 192. 197. 209. 211. 212.

Phrenetici. pag. 123. 147. 162. 189.

Surdi. pag. 149. 223.

ERRATA EME- DANDA.

In dedicatione hujus libelli.

Ex altera parte folij lin. 7. lege quâ.

In præfatione ad Lectorem.

Linea 14. lege aliaque

Pag. 3. lin. 9. lege, cavernæ. pag.
40. lege linea 30. religionis. pag.
44. l. 23. l. canonico. pag. 46. l. 20. l.
ac. pag. 47. l. 19. l. suæ. & lin. 29. l. thu-
ribulum. p. 54. l. 33. l. sciat. p. 65. l.
10. l. fulgere. p. 86. l. 7. l. beneficij.
p. 91. l. 15. l. baculi. p. 96. l. 9. l.
erat. p. 101. l. 5. l. relevari. p. 106.
l. 17. l. promissas, & lin. penult. lege
Dux cui serviêrat. p. 114. l. 24. l. pro-
missi, & l. ult. l. eo. p. 119. l. 1. l. caro.
p. 122. l. 28. l. priùs. p. 127. l. 22. l.
mo-

moveri. p. 128. l. 20. dele: cum. p. 129.
l. 7. l. sine morâ. & lin. 23. l. haud diu
post. p. 132. l. 21. lege. nuptijs pro-
pinquus. p. 135. l. 13. dele: juvantibus.
p. 143. l. ult. dele: moderari. p. 144.
l. 16. l. cum pede. & l. 17. lege Medi-
catrici. p. 149. l. 20. l. â se. pag. 151.
l. penult. dele: doni. p. 152. l. 19. l.
hinc in. p. 156. l. 27. l. laboraverit.
p. 158. l. 29. l. non irrita. p. 159. l. 13.
l. 1pem. p. 160. l. 13. l. edit. p. 169. l.
18. l. devovit; nec frustra; paucis. p.
173. l. 3. l. lenivit. p. 190. l. 15. l. grati-
am. p. 196. l. 8. l. haustura. p. 197. l.
22. l. candelas. p. 198. l. 9. l. aquis.
p. 200. l. 2. dele: qui. p. 203. l. 14.
l. provolutus. p. 213. l. Vago. ibid. l.
25. l. confluentium. pag. 221. lin. 2.
lege votumq; illuc concipiente.

Petschacher, Gerardus.

Benedicta Virgo Cellensis per Chrph. Jager

Graetii 1678

V.ss. 563

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10788525-5

VD17 12:117635H